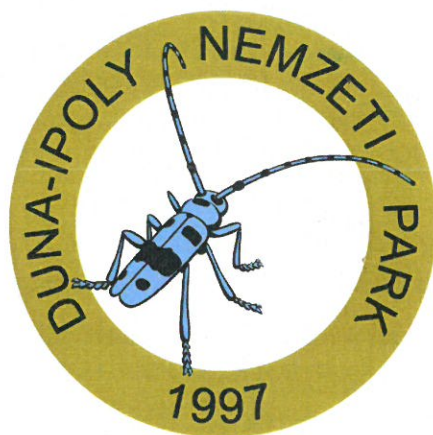

Jelentés

a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi szakmai tevékenységéről

Budapest, 2023. március 31.

Fűri András
igazgató

A jelentést elfogadom.

Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	7
2. Személyi állomány	8
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	10
3.1. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK, EZEK VÁLTOZÁSAI.....	10
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület	10
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek	12
3.1.3. „Ex lege védett” természeti területek	14
3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek.....	15
3.1.5. Natura 2000 területek	17
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek.....	20
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű meglévő és tervezett részterületei.....	23
3.2. TERÜLET NÉLKÜLI, EGYEDI JOGSZABÁLYAL VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI ÉRTÉKEK	23
3.2.1. Védett mesterséges üregek.....	23
3.3. EGYÉB, SPECIÁLIS TERÜLETI KATEGÓRIÁK	24
3.3.1. Erdőrezervátum	24
3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat	24
3.4. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK.....	25
4. Kutatás és monitorozás.....	28
4.1. KUTATÁS	28
4.2. MONITOROZÁS	32
4.2.1. Védett növényfajok felmérése	32
4.2.2. Növénytársulások felmérése	40
4.2.3. Élőhelyterképezés	48
4.2.4. Erdőrezervátumok felmérésének főbb eredményei.....	50
4.2.5. Közösségi jelentőségű élőhelytípus (erdő, gyepek, vizes élőhely).....	50
4.2.6. Közösségi jelentőségű fajok felmérése	54
4.2.7. Egyenesszárnyúak felmérése	54
4.2.8. Halközösségek felmérése	58
4.2.9. Kételtűek és hullók felmérése	58
4.2.10. Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	60
4.2.11. Emlősök felmérése	63
4.2.12. Denevérközösségek felmérése.....	64
4.2.13. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos feladatok.....	67

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

4.2.14. Kezelések monitorozása.....	67
4.2.15. Biodiverzitás nap.....	67
4.3. TIR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK MODULONKÉNT.....	68
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG.....	69
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység.....	70
5.1.A) TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVEK.....	70
5.1.B) NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK ÉS CÉLDOKUMENTUMOK	74
5.2. ÉLŐHELY-FENNTARTÁS, KEZELÉS	76
5.2.1. Élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	76
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	79
BÖRZSÖNYI – GÖDÖLLŐI-DOMBSÁG TERMÉSZETVÉDELMI TE.....	81
DÉL- ÉS KELET-PEST-MEGYEI TERMÉSZETVÉDELMI TE.....	83
VÉRTES-MEZŐFÖLD TERMÉSZETVÉDELMI TE.....	85
PILIS-BUDAPEST KÖRNYÉKI TERMÉSZETVÉDELMI TE.....	86
GERECSEI TERMÉSZETVÉDELMI TE.....	90
5.3. ÉLŐHELY REHABILITÁCIÓ	92
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	94
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	94
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése.....	94
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése.....	99
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei.....	100
5.5. IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOKKAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK	101
5.6. TERMÉSZETVÉDELMI MENTŐTEVÉKENYSÉG	103
6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység	108
6.1. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI.....	111
6.1.1. Védettségi szint helyreállítás	111
6.1.2. Elővásárlási jog.....	112
6.1.3. Pályázati forrásból vásárolt ingatlanok.....	112
6.1.4. Vagyonnövekmény vagyonkezelésbe adás útján.....	113
6.1.5. Ingatlanvásárlás saját működési bevétel terhére	113
6.2. GÉNMEGŐRZÉS.....	113
6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében esetében.....	113
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük.....	115
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében.....	115
6.3. SAJÁT VAGYONKEZELÉSBE LÉVŐ ERDŐTERÜLETEK KEZELÉSE	116
6.4. VADÁSZTERÜLETEKEN FOLYÓ VADÁLLOMÁNY SZABÁLYOZÁS	122
6.5. HALGAZDÁLKODÁSI VÍZTERÜLETEK	125
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek	129
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak.....	131
7. Tájvédelem	132

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

7.1. EGYEDI TÁJÉRTÉKEK	132
7.2. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK ÉS EGYÉB TERVEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN	134
7.3. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK, TERÜLETRENDEZÉSI TERVEK, TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVEK ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELETEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN, ADATSZOLGÁLTATÁS	135
7.4. TÁJKÉPVÉDELMI ÖVEZETEK MÓDOSÍTÁSA	136
7.5. TÁJVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ BEAVATKOZÁSOK	136
8. Projektek.....	137
9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység.....	148
9.1. AZ IGAZGATÓSÁG ÜGYIRATFORGALMA	148
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára	148
9.1.2. Nem saját vagyongazdálkodásban lévő védett és Natura 2000 erdőterületek	149
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára.....	151
9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	151
9.2. SZABÁLYSÉRTÉS	151
9.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG	151
9.4. BÜNTETŐ ÜGYEK.....	152
9.5. POLGÁRI PEREK	153
9.6. EGYÉB JOGI ÜGYEK	153
10. Természetvédelmi Őrszolgálat	155
10.1. ALAPADATOK.....	155
10.1.1. Személyi feltételek.....	155
10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák.....	156
10.1.3. Polgári természetőrök.....	157
10.2. Feladatellátás.....	157
10.2.1. Hatósági feladatellátás.....	158
10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal.....	159
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	159
11. Költségvetés és vagyon	162
11.1. KIADÁSOK.....	162
11.2. BEVÉTELEK	162
11.3. VAGYON.....	165
11.3.1.: Befektetett eszközök.....	165
- Ócsai Tájház komplexum felújítása.....	167
- Duzzasztó gát felújítása - Bibicfészeki ágon	167
- Nagykátai fogadóépület felújítása.....	167
- Homlokzat és a kamera rendszer felújítása Hiúz-házban – Királyréten.....	167
- Esztergom major épületeinek felújítása	167
- Kökörös - ház felújítása Esztergomban.....	167
- Vízellátó rendszer felújítása - Dinnyési Kutatóháznál	167

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

-	<i>Vízkezelési rendszer felújítása</i>	167
-	<i>Bagi tanya felújítása - Dabason</i>	167
-	<i>Vízgazdálkodási objektum felújítása</i>	167
-	<i>Budapest, József-hegyi úton lévő tájegységi épület felújítása</i>	167
-	<i>Budapest, Költő utcai telephely felújítása</i>	167
-	<i>Kapu és kerítés felújítás a Gárdonyiban vásárolt ingatlannál</i>	167
-	<i>Kiviteli terv készítése a Nagy - Hideg hegy turistaház felújításához</i>	167
	<i>11.3.2.: Forgóeszközök</i>	167
11.4.	ÉPÜLETEK	167
11.5.	ESZKÖZÖK.....	168
12.	Bemutatás, oktatás, társadalmi kapcsolatok	171
12.1.	ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	171
	<i>12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok</i>	171
	<i>12.1.2. Tanösvények</i>	171
	<i>12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek</i>	172
	<i>12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek</i>	173
	<i>12.1.5. Szálláshelyek</i>	173
	<i>12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények</i>	174
12.2.	ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK	174
	<i>12.2.1. Szakvezetéses túrák</i>	174
	<i>12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények</i>	174
	<i>12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás</i>	175
	<i>12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások</i> ..	176
	<i>12.2.5. Kiadványok</i>	178
	<i>12.2.6. Látogatóstatisztika</i>	178
	<i>12.2.7. Környezeti nevelési statisztika</i>	182
12.3.	TÁRSADALMI KAPCSOLATOK	183
	<i>12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer</i>	183
	<i>12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat</i>	184
	<i>12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok</i>	185
12.4.	TERVEZETT FEJLESZTÉSEK (2023).....	186
12.5.	EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK.....	186
12.6.	FONTOSABB ESEMÉNYEK.....	187
13.	Közfoglalkoztatás	188
13.1.	ALAPFELADATOK, SZEMÉLYI FELTÉTELEK	188
13.2.	ELVÉGZETT FELADATOK, EREDMÉNYEK.....	188
13.3.	TAPASZTALATOK.....	190
13.4.	JAVASLATOK	191
14.	Belföldi és külföldi együttműködés	192
14.1.	BELFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	192

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

14.2. NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	193
15. Ellenőrzés.....	194
15.1. KÜLSŐ ELLENŐRZÉSEK.....	194
15.2. BELSŐ ELLENŐRZÉSEK.....	196
16. A legfontosabb éves munkák összefoglalása.....	200
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv).....	201

1. Bevezetés

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság (továbbiakban DINPI vagy Igazgatóság) működési és közigazgatási illetékességi területe Budapest, továbbá Pest megye, Fejér megye és Komárom – Esztergom megye csaknem teljes közigazgatási területét, Nógrád megyéből a Duna-Ipoly Nemzeti Park részeként védett, illetve Jász–Nagykun–Szolnok megyéből a Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet részeként védett területeket foglalja magában. Kiterjedése összesen 1 354 903 ha. Hazánk második legnagyobb működési területű nemzeti park igazgatósága.

Ez a 13 549 km² Magyarország területének közel hetede, 3,7 millió lakossal, ami a hazai népesség több mint egyharmadát jelenti. Megjegyzendő az is, hogy a főváros és agglomerációja térségében élő lakosság az átlagnál nagyobb befektetési potenciállal és érdekképviselői erővel rendelkezik, ez jól tükröződik a megkeresések (ügyiratok, közösségi média, telefonok) kiemelkedően magas számában, valamint a természeti területekre nehezedő nyomás fokozódásában.

A működési területen a Natura 2000 területekkel együtt az összes természetvédelmi oltalom alatt álló terület kiterjedése 279 331 ha. Az országos jelentőségű védett természeti területek 1 nemzeti park, 8 tájvédelmi körzet, 37 természetvédelmi terület és 14 természeti emlék védettségi kategóriába sorolt természetvédelmi egységet foglalnak magukban.

Igazgatóságunk 2022. évi tevékenységeit összefoglalva kiemelt jelentőségűek az alábbiak:

- továbbra is nagy személyi és szervezeti kapacitásokat fordítottunk az Európai Unió finanszírozási lehetőségek természetvédelmi célú felhasználására, aminek eredményeként jelentős élőhely-rekonstrukciós, ökoturisztikai és vagyonkezelési természetvédelmi kezelési feladatokat végeztünk el;
- munkánk során folyamatosan figyelmet fordítottunk a Környezetügyért Felelős Államtitkár, valamint az AM adott témakörben illetékes szervezeti egységeinek tájékoztatására, valamint a szakmai iránymutatások teljes körű betartására;
- szakmai munkánk ellátásában rendkívüli nehézséget jelent az állomány erős fluktuációja, ami továbbra is elsősorban a gazdasági és pályázati szakterületet érinti.

2. Személyi állomány

A Kormány a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság részére a 2023. évre 133 db alaplétszámba tartozó álláshelyet és 6 db központosított álláshelyet engedélyezett, melyből szeptember 30-i hatállyal elvonásra került 2 alaplétszámba tartozó és 2 db központosított álláshely, így álláshelyink száma összesen 135 db.

Az Igazgatóság közfoglalkoztatottakkal együtt számított átlagos statisztikai létszáma 2022. évben 139 fő volt.

		Szakképzettség				Továbbképzések, 2022-ben szerzett vizsgák, diplomák
		alap- fokú	közép- fokú	felső- fokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	
dolgozók (fő)	Kormány-tisztviselő	0	13	79	65/5	80 fő végzett kötelező képzést
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	3	11	27	28/4	-
	Közfoglalkoztatott	2	2	2	2	-
	Szerződéses	0	0	0	0	-
	Összesen	5	26	108	95/5	

A személyi állomány nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők - teljes munkaidőben	0
1.2. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	0
1.3. Mt. munkavállalók - teljes munkaidőben	6
1.4. Kormánytisztviselők - részmunkaidőben	0
1.5. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	0
1.6. Mt. munkavállalók - teljes munkaidőben	0
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	28

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	35
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	32
3.4. Egyéb	0

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett, Natura 2000 és egyéb területek, ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület

(nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai:

Működési terület (ha)	1 354 742					
	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti Park	1	60 314	8 417			
Tájvédelmi Körzet	8	59 843	6 277		5 (1 új + 4 bővítés)	~1803,81
Természetvédelmi Terület	37	4 723,91	570		12 (8 új + 4 bővítés)	~2301,62
Természeti Emlék	14	29		-	10	29,8
Összesen	60	124 909,91	15 264		27	~ 4135,23

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek felsorolása, ABC sorrendben:

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedés (ha)	Ebből FV (ha)
TT – Természetvédelmi Terület			
TK – Tájvédelmi Körzet			
TE – Természeti Emlék			
Adonyi TT	283/NP/97	1,00	-
Alcsúti arborétum TT	37/TT/52	40,00	-
Belsőbárándi tátorjános TT	311/TT/07	49,73	-
Biatorbágyi Kő-hegy kaptárkövei TE	334/TE/14	0,43	
Biatorbágyi Öreg-hegy kaptárköve TE	335/TE/14	0,06	
Budai Sas-hegy TT	64/TT/57	30,00	-
Budai TK	163/TK/78	10498,00	1722,54
Budakalászi Kemotaxonómiai Botanikus Kert TT	297/TT/03	5,00	-
Budakeszi Kecse-hegy kaptárköve TE	337/TE/14	0,92	
Budapesti botanikus kert TT	75/TT/60	3,00	-
Ceglédi-rét TT	218/TT/90	17,40	-
Csévharaszi-borókás TT	2/TT/40	128,70	-
Diósdai kőfejtők kaptárköve TE	345/TE/14	0,38	
Diósdai Szidónia-hegy kaptárkövei TE	346/TE/14	0,12	
Dabasi-turjános TT	86/TT/66	147,70	147,70
Dinnyési-fertő TT	87/TT/66	529,90	367,50
Dunaalmási-kőfejtők TT	154/TT/77	230	-
Duna-Ipoly Nemzeti Park	283/NP/97	60 314,30	8551,07
Érdi Kakukk-hegy TT	307/TT/07	9,30	-

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedés (ha)	Ebből FV (ha)
TT – Természetvédelmi Terület			
TK – Tájvédelmi Körzet			
TE – Természeti Emlék			
Fóti-Somlyó TT	46/TT/53	217,00	103,32
Fővárosi Allat- és Növénykert TT	331/TT/14	10,76	-
Gellérthegy TT	275/TT/97	39,70	-
Gerecsei TK	152/TK/77	8676	429,90
Gödöllői dombvidék TK	231/TK/90	11834,60	802,60
Gödöllői Királyi Kastélypark TT	285/TT/98	26,10	-
Háros-szigeti Artéri-erdő TT	265/TT/93	56,40	-
Jókai-kert TT	115/TT/75	3,20	-
Köszörűkő-bánya földtani alapszelvény TE, Lábatlan	381/TE/15	7,25	
Magyarország földrajzi középpontja TT	167/TT/78	4,60	-
Martonvásári-park TT	47/TT/53	30,00	-
Nyakas-kő földtani alapszelvény, Biatorbágy	388/TE/15	3,22	
Ócsai TK	112/TK/75	3645,00	1632,80
Pákozdi-ingókövek TT	32/TT/51	256,00	-
Pálvölgyi-barlang felszíni védőterülete TT	14/TT/44	4,70	-
Peregi parkerdő TT	269/TT/96	11,70	-
Pilisvörösvári Zajnát-hegy kaptárkövei TE	362/TE/14	0,43	
Pogácsa-legelő TT	332/TT/14	263,05	-
Pusztaszeri úti földtani alapszelvény TE	392/TE/15	0,03	
Rácalmási-szigetek TT	270/TT/96	381,80	-
Rétszilasi-tavak TT	272/TT/96	1495,50	-
Róka-hegyi bánya földtani alapszelvény TE	393/TE/15	0,6	
Sárréti TK	181/TK/86	2219,60	421,20
Sárvíz-völgye TK	280/TK/97	3616,50	156,90
Sóskúti Fundoklin kaptárkövei TE	368/TE/14	0,38	
Sóskúti Kálvária-domb kaptárkövei TE	369/TE/14	1,71	
Székesfehérvári homokbánya TT	237/TT/90	121,00	-
Szemlőhegyi-barlang felszíni védőterülete TT	61/TT/57	1,00	-
Szentendrei rózsa termőhelye TT	5/TT/42	0,40	-
Tamariska-domb TT	329/TT/12	5,22	-
Tápió-Hajta vidéke TK	287/TK/98	4515,80	182,40
Tatai Kálvária-domb TT	67/TT/58	2,70	-
Táti és süttöi Duna szigetek TT	426/TT/20	299,91	-
Tétényi-fennsík TT	321/TT/11	147,78	-
Tölgyhádi kőfejtő földtani alapszelvény TE	397/TE/15	10,10	
Turai-legelő TT	190/TT/87	13,60	-
Vácrátóti arborétum TT	27/TT/51	29,00	-
Velencei-tavi madárrezervátum TT	65/TT/58	420,00	-
Vértesi TK	139/TK/76	15188,00	1531,70
Vértesszőlősi előembertelep TT	132/TT/76	35,00	-
Zsidó-hegyi pirofillitbánya és pannóniai földtani alapszelvény TE	398/TE/15	3,2	

Az országos jelentőségű védelemre tervezett státuszt a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogi eszközökkel nem teljes körűen védhető, nagyrészt a saját vagyongazdálkodásban álló 12 értékes természeti terület, ill. 10 védelemre tervezett természeti emlék tekintetében tartjuk fenn.

2022-ben a DINPI működési területén országos jelentőségű természetvédelmi védettséget nem nyert terület.

3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek

Újonnan létesítendő országos jelentőségű védelemre tervezett terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék bontásban)

Terület neve	Védetté nyilvánítás indoka és helyzete	Összterület (ha)
Albertirsai földikutya élőhely TT	A 2017 óta ismert délvidéki földikutya élőhely védetté nyilvánítását készítjük elő.	~100
Gerje-mente TK (régebbi elnevezéssel: Jászkarajenői TK)	DINPI vagyongazdálkodásban lévő területek, alföldi szikes és mocsári élőhelyek őrzője. 2021-ben elkészítettük a részletes kezelési tervét, amelyet 2022. január 17-én felterjesztettünk véleményezésre az AM NPTF felé.	1051,9
Gyermelyi-rét TT	Gyermely, Máriahalom területén saját vagyongazdálkodásban lévő terület. A védetté nyilvánítás előkészítését tervezzük.	~48,26
József-hegyi barlang felszíni védőövezete TT	A védetté nyilvánítás az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő tervezési terület és a felszín alatt található József-hegyi-barlang védelmét, összehangolt természetvédelmi kezelését, kedvező biológiai állapotban való hosszú távú megőrzését szolgálja. A védetté nyilvánítás célja többek között, hogy a tervezési terület szabadon látogatható részén az ide látogatók számára a pihenés, rekreáció és a természeti környezettel kapcsolatos ismeretszerzés feltételeit biztosítsa.	1,9745
Székesfehérvári pókbangós rét TT	Kisajátítással átvett területek védetté nyilvánítása. Székesfehérvár 020233a (legelő, 17,6 ha) és 020233b (mocsár a közepén, 0,56 ha)	18,19
Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek TT	A védetté nyilvánításhoz szükséges kezelési ismeretek gyűjtése zajlik. Az alföldi homoki erdőössztyepp komplex egyik utolsó maradványa. Az előkészítést tervezzük.	28,5
Ürbői-gyepek TT	A DINPI vagyongazdálkodásban álló, Bugyi közigazgatási területén lévő terület védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	56,0 (+937,3) ha, amennyiben DINPI vagyongazdálkodásba kerülhet)
Szigethalmi homokbuckák TT	Saját vagyongazdálkodásban lévő területek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	65,27
Küdői-hegy TT	LIFE+ Természet és Biodiverzitás pályázati konstrukción belül a „Természet-közeli szárazgyepek megőrzése Közép-Magyarországon” pályázatból megvásárolt, saját vagyongazdálkodásba kerülő, Kerepes, Kistarcsa területén található földrészletek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	70
Földtani alapszelvények megővését szolgáló természeti emlékek létesítése 2. ütem	A DINPI a 10 db területre vonatkozóan a 2015. évi kártalanítási keret terhére elkészítette a védetté nyilvánítást megalapozó dokumentációkat.	~29,8
ÖSSZESEN		~ 1469,89 (+ 937,3 ha kérdéses)

Meglévő országos jelentőségű védett természeti terület bővítése (NP, TK, TT, természeti emlék bontásban)

Terület neve	Törzskönyvi szám	Védetté nyilvánítás indoka és helyzete	Kiterjedése (ha)	Ebből FV (ha)
Háros-szigeti Ártéri Erdő TT bővítés II. ütem		A 2008. november 19-én megtartott védetté nyilvánítási tárgyaláson az önkormányzat a védetté nyilvánítással egyetértett, de annak feltételül a terület teljes kármentesítését kötötte ki, a HM erre nem reagált, az eljárás megakadt. A terület fogyatkozóban lévő ártéri élőhelyeket őriz. A védetté nyilvánítás előkészítését tervezzük.	15,6	
Gerecsei TK bővítés		Gerecsei TK bővítése (Neszmély, Gombáspusztai gyepekkel) egyúttal a nyergesújfalui temető területének csatolása. A védetté nyilvánításra tervezett részterületre készítenénk kezelési tervet. A védetté nyilvánítás előkészítését tervezzük.	33,05	
Dinnyési Fertő TT bővítés		A kezelési terv dokumentáció átdolgozásra szorul. A 2006. 05. 09-én megtartott területi egyeztetésen heves ellenállás volt a földhasználók részéről. Részben változtak a tulajdonviszonyok, DINPI vásárlás történt, a saját vagyongazdálkodású rész és a 2016-ban megvásárolt új területek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	939,24	
Sárvíz-völgye TK bővítése		A DINPI vagyongazdálkodásban álló, Sárkeresztúr közigazgatási területén lévő terület (a korábbi védetté nyilvánító rendeletből hiányzó helyrajzi számok egy részének rendezése) + a megvásárlásra tervezett földrészek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	184	
Tápió-Hajta Vidéke TK bővítés		A saját vagyongazdálkodásban lévő területek védetté nyilvánítását tervezzük. A bővítésről szóló rendeletben szerepeltetni kellene az összes TK részét képező hrsz.-t is, ezzel rendezhetnénk a már védett területek helyzetét is (Tápiószecsői ingatlanok kivételével). Az alföldi élőhelyek széles spektrumát őrizi. A védetté nyilvánítás előkészítését tervezzük.	510	
Velencei-tavi Madárrezervátum TT bővítése		Az Igazgatóság által javított kezelési terv minisztériumi véleményezése zajlik. A DINPI vagyongazdálkodásban lévő, Gárdony, Pákozdi, Sukoró közigazgatási területén található területek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	908,93	
Ócsai TK bővítése		Saját vagyongazdálkodásban lévő ócsai területek (23 ha) + a megvásárlásra tervezett DDCM gyepek (70 ha) védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	24,88	
Dabasi Turjános TT bővítése		Saját vagyongazdálkodásban lévő területek védetté nyilvánításának előkészítését tervezzük.	21,3	
ÖSSZESEN			2637	

3.1.3. „Ex lege védett” természeti területek

NPI nyilvántartásában szereplő „ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Láp	23	3 770,03	118	4948,07
Szikes tó	7	170,30	56	3 395,38
Kunhalom	1	0,0163.	66	10,58
Földvár	24	153,98	50	192,47
Forrás	kb. 720	n.a.	kb. 680	n.a.
Víznyelő	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Egyedi természetvédelmi hatósági határozatban megállapított kiterjedésű „ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Láp	37	525,23	81	4422,84
Szikes tó	2	366,68	54	3028,68
Kunhalom	36	6,17	30	4,41
Földvár	32 (ebből 2 védett területen)	219,04 (95,24 védetten + 123,8 nem védetten) ³	20	68,67
Forrás	4	2,55	kb. 1400	n.a.
Víznyelő	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2022-ben bővült a hatósági határozatban meghatározott területi kiterjedésű földvárak száma: a FMKH KTHF Igazgatóságunk kezdeményezésére hatósági határozatban kihirdette az Adonyi Bolondvár, az Alap-Réhpusztai földvár, az Alcsúti Pogányvár, a Beloiannis-Göböljárasi Bolondvár, az Igari Bolondvár, a Kajászói Várdomb, a Lovasberényi Mihályvár, a mezőfalvi Bolondvár, a Pákozdi Pákozdvár, a Perkáta Forrásdűlő-I. földvár, a Szabadhídvégi Pusztavár, a Székesfehérvári Feketehegy, és a Váli Pogányvár ex lege védett földvárak jogi jellegét és azok területi kiterjedését (47,23 hektár).

2022-ben bővült a hatósági határozatban meghatározott területi kiterjedésű kunhalmok száma is: a PMKH KTHF Igazgatóságunk kezdeményezésére kihirdette hatósági határozatban az Érd-52-es halom, az Érd-57-es halom, a Százhalombatta-94-es és a Százhalombatta-112-es halmok ex lege védett kunhalom jogi jellegét és azok kiterjedését is (összesen 0,36 hektár).

2022-ben 2 db borszönyi (Szokolya, Pap-hegy Árpád-kori és bronzkori földvár) anyaga az eljáró természetvédelmi hatóság részére (Pest Megyei Kormányhivatal) megküldésre került. A hatósági eljárás megkezdődött.

A Vidékfejlesztési Értesítő 2012. január 13-i számában (LXII. évf. 1. szám) megjelent az ex lege védett lápterületek és szikes tavak helyrajzi számos listája. Az 1. és 3. számú melléklet az egyedi hatósági határozattal lehatárolt, a 2. és 4. számú melléklet a lehatárolásra váró ingatlanok listája. Az ex lege területek esetében a hatósági eljárás sajátossága, hogy nem egy teljes láp, hanem sokszor csak részterület lehatárolása történik meg. A területadatok a 2. és 4. számú melléklet ingatlanjai esetében csak a jogerőre emelkedés után tekinthetőek véglegesnek, ezért a táblázatban megadott területi adatok a lápok és szikes tavak esetében tájékoztató jellegűek.

2022-ben bővült a hatósági határozatban megállapított területi kiterjedésű lápok köre is: a PMKH kihirdette az ex lege védett láp jogi jelleget a Budapest XXIII. kerület 0196315 és 0196316 hrsz.-ú ingatlanokon, 5,83ha területi kiterjedéssel.

2022-ben a Szigetbecse-Ráckevei holtág ex lege védett láp területi kiterjedésének kérésével kerestük meg a PMKH-t. Az eljárás folyamatban van.

3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek

(barlangok / kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelveletelek, kezelési tervek, nagyobb feltárások)

Jelentősebb barlangfeltárások:

Laci -zsomboly

2022. évben igen jelentős új barlangfeltárás történt a Csobánka külterületén nyíló Laci-zsombolyban (országos barlangnyilvántartási száma: 4820-41). A korábban mindössze 12 méter hosszban és 10 méter mélységben ismert barlangban a Mészáros József által vezetett csapat rövid kutatás után kb. 150 méter hosszúságú, és 52 méteres mélységet elérő új, eddig ismeretlen járatokba jutott be. A barlangban az egész év során rendszeres, szisztematikus és szakszerű kutatás folyt, mely során több, mint 1 kilométernyi új barlangjárat került megismerésre. 2022. év végére a barlang hossza elérte a 1159 métert, mélysége pedig a 72 métert. Ezzel a Laci-zsomboly a Pilis 3. leghosszabb és 5. legmélyebb barlangjává lépett elő. A barlang nem csak kiterjedésében, de geológiai értékeit tekintve is kiemelkedő jelentőségű.

Alsó-Törökvész úti barlangja

Budapest, II. kerületében, az Alsó Törökvész úton 2022. május 26-án, egy közterületen lévő útbeszakadás alatt új barlang került megismerésre, mely Alsó Törökvészi út barlangja néven, 4762-83 kataszteri számon került be az Országos Barlangnyilvántartásba. A barlang hossza 5 méter, mélysége 4 méter.

2022-ben megvalósult barlanglezárások, ill. egyéb műszaki beavatkozások:

2022-ban pályázati források nem álltak rendelkezésre a barlanglezárások, ill. műszaki beavatkozások elvégzésére, ezért saját forrásból csak a legfontosabb javítások valósultak meg.

Az Országos Barlangnyilvántartás részére 2022-ben elkészült barlangfelmérések:

2022-ben nem áll rendelkezésre forrás a barlangfelmérések készítésére.

Szemlő-hegyi-barlang környezeti állapotát vizsgáló monitoringrendszer működtetése:

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A 2019-ben létesült monitoringrendszer a barlang idegenforgalmi és gyógyászati célú hasznosítás alá eső szakaszán épült ki. A barlangon belül 5 helyen kerül sor állandó levegőhőmérséklet mérésre, (Ferencvárosi-terem, Liftakna, Agyagos-folyosó, Óriás-folyosó, Halál-keresztfolyosó), 3 helyen pedig (Ferencvárosi-terem, Agyagos-folyosó, Óriás-folyosó) a levegő széndioxid tartalmának mérésére és rögzítésére. A monitoringrendszer egész éven keresztül, folyamatosan rögzítette az adatokat, kiolvasás évente két alkalommal történt.

Ex-lege védelem alóli feloldás

Védelem alóli feloldás nem történt 2022-ben.

3.1.5. Natura 2000 területek

A Natura 2000 területek száma és kiterjedése:

Működési területen belül lévő Natura 2000 területek	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 különleges madárvédelmi területek	12	141 772
NATURA 2000 különleges természetmegőrzési területek	3	2 973
NATURA 2000 kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek	64	222 136
Összesen	79	366 882
Összterület (SAC+SPA átfedés nélkül):		267 566

HUDI kóddal rendelkező Natura 2000 területek	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 különleges madárvédelmi területek	10	137 175
NATURA 2000 különleges természetmegőrzési területek	3	2 980
NATURA 2000 kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területek	55	216 206
Összesen	68	356 362
Összterület (SAC+SPA átfedés nélkül):		258 498

2022-ben a Natura 2000 hálózat területe nem változott. A területek felsorolását és összesített adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

Terület kódja és megnevezése	Tábla (db)	Tanösvény, látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek
HUDI10001 Abonyi-kaszálóerdő			-	
HUDI10002 Börzsöny és Visegrádi-hegység			42,9	KEHOP 4.1.0-15-2016-00024 KEHOP 3.3.0-15-2016-00002 GINOP-7.1.5-16-2016-00004 VEKOP 4.2.1-15-2016-00006 LIFE16 NAT /IT/000245 LIFE IP GRASSLAND - LIFE17 IPE/HU/000018 LIFE IP GRASSLAND - LIFE17 IPE/HU/000018
HUDI10003 Gerecse			35	
HUDI10004 Jászkarajenői puszták				KEHOP 4.1.0-15-2021-00090
HUDI10005 Sárvíz völgye				KEHOP 4.1.0-15-2016-00054
HUDI10006 Tatai Öreg-tó			5	

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Tábla (db)	Tanösvény, látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek
HUDI10007 Velencei-tó és Dinnyési-Fertő			260	KEHOP 4.1.0-15-2016-00054
HUDI10008 Ipoly völgye			60	LIFE14-NAT /SK/001306 Interreg Centralparks CE1359
HUDI20001 Ácsi gyepek				
HUDI20002 Adony-perkátai löszvölgyek				
HUDI20003 Alapi kaszálórétek				
HUDI20004 Aszal-völgy				
HUDI20005 Bársonyos				
HUDI20006 Belsőbárándi löszvölgy				
HUDI20007 Besnyői löszvölgy				
HUDI20008 Börzsöny			10,5	LIFE16 NAT /IT/000245 Interreg Centralparks CE1359
HUDI20009 Budai-hegység			20,3	VEKOP 4.2.1-15-2016-00006 LIFE16 NAT /IT/000245 VEKOP 4.2.1-15-2016-00004
HUDI20010 Budaörsi kopárok				
HUDI20011 Csépi gyepek				
HUDI20012 Csévharaszi homokvidék				VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20013 Csolnoki löszgyepek				
HUDI20014 Debegió-hegy				
HUDI20015 Déli-Gerecse				
HUDI20016 Epöli szarmata vonulat			25	
HUDI20017 Érd-tétényi plató			10,5	
HUDI20018 Északi-Gerecse			15	
HUDI20019 Felső-Tápió				VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20020 Gerecse				
HUDI20021 Gerje-mente				
HUDI20022 Gógány- és Kőrös-ér mente				
HUDI20023				

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Tábla (db)	Tanösvény, látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek
Gödöllői-dombság				
HUDI20024 Tápiógyörge-újszilvási szikések				KEHOP 4.1.0-15-2021-00090
HUDI20025 Hajta mente				VEKOP 4.2.1-15-2016-00006 KEHOP 4.1.0-15-2016-00053 VEKOP 4.2.1-15-2016-00003 VEKOP 4.2.1-15-2016-00005 KEHOP 4.1.0-15-2021-00090
HUDI20026 Ipoly völgye			60	LIFE14-NAT /SK/001306 KEHOP 4.1.0-15-2016-00023 Interreg Centralparks CE1359
HUDI20027 Kelet-mezőföldi löszvölgyek				
HUDI20028 Kirvai löszgyepek				
HUDI20029 Kocsi gyeppek				
HUDI20030 Központi-Gerecse			2	
HUDI20031 Lajoskomáromi löszvölgyek				
HUDI20032 Mocsai ürgés legelő				
HUDI20033 Móri-árok				
HUDI20034 Duna és ártere			2	KEHOP 4.1.0-15-2016-00008 DANUBEparks CONNECTED ETC-DTP SEED MONEY Facility ETC-DTP LIFE14-NAT /SK/001306 LIFE20 NAT/AT/000063
HUDI20035 Nagykőrösi pusztai tölgyesek				VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20036 Nagylóki löszvölgyek				KEHOP 4.2.0-15-2016-00004
HUDI20037 Nyakas-tető szarmata vonulat				
HUDI20038 Nyugat-Cserhát és Naszály				
HUDI20039 Pilis és Visegrádi-hegység			32,4	KEHOP 4.1.0-15-2016-00024 KEHOP 3.3.0-15-2016-00002 GINOP-7.1.5-16-2016-00004 VEKOP 4.2.1-15-2016-00006 LIFE16 NAT /IT/000245 LIFE IP GRASSLAND - LIFE17 IPE/HU/000018
HUDI20040 Gödöllői-dombság peremhegyei				LIFE12-NAT /HU/001028 LIFE16 NAT /IT/000245
HUDI20041 Póc alja				
HUDI20042 Ráckevei Duna-ág				
HUDI20043				

Terület kódja és megnevezése	Tábla (db)	Tanösvény, látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek
Rekettyés				
HUDI20044 Sárrét				KEHOP 4.1.0-15-2016-00054
HUDI20045 Szigethalmi homokbuckák				VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20046 Székek				
HUDI20047 Szigeti homokok			41	VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.
HUDI20048 Szomódi gyepek				
HUDI20049 Szentgyörgypusztá				
HUDI20050 Alsó-Tápió és patak völgyek			6	VEKOP 4.2.1-15-2016-00003
HUDI20051 Turjánvidék				VEKOP 4.2.1-17-2017-00001 LIFE18 NAT/HU/000799
HUDI20052 Érd-százhalombattai táblarög				
HUDI20053 Velencei-hegység				
HUDI20054 Velencei-tó				KEHOP 4.1.0-15-2016-00054
HUDI20055 Veresegyházi-medence				
HUDI21056 Jászkarajenői puszták				VEKOP 4.2.1-15-2016-00003 KEHOP 4.1.0-15-2021-00090
HUDI30001 Vértes				
HUDI30002 Zámolyi-medence				

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

A nemzetközi jelentőségű területek száma és kiterjedése a DINPI működési területén:

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari terület	5	6.978
MAB bioszféra rezervátum	1	38.704
Európa Diplomás terület	1	11.86
Világörökségi terület	1	n.a.

- a Világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény alapján Világörökségi Helyszín: Budapest – a Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Andrásy út.
- a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről szóló 27/2015. (VI. 2.) számú MVM rendelet alapján Világörökség Várományos Helyszínek:
 - A római birodalom határai – A dunai limes magyarországi szakasza
 - Lechner Ödön művei (Bp. IX. ker. Iparművészeti Múzeum, Bp. X. ker. Szent László plébániatemplom, Bp. XIV. ker. Földtani Intézet, Bp. V. ker. Postatakarékpénztár)
 - Esztergom és Visegrád középkori magyar királyi központok, valamint az egykori Pilisi

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- királyi erdő területe (Esztergom Várhegy, Pilis és Visegrádi-hegység, királyi erdő a visegrádi királyi központtal, valamint a Keszölc, Klastrom-puszta pálos kolostor)
- A Magyarországi Tájházak Hálózata részeként: Budaörs - Bleyer Jakab Helytörténeti gyűjtemény, Heimatmuseum Jakob Bleyer Heimatmuseum, Dunaharaszti - Német Nemzetiségi Tájház - Ungarndisches Heimatmuseum, Esztergom - Pilisszentléleki Szlovák Tájház, Dány – Néprajzi Ház, Füle, Sárréti Tájház, Galgamácsa – Galgamácsai Falumúzeum, Gyömrő – Gyömrői Tájház, Sukoró - Sukorói Néprajzi Ház, Zsámbék - Szent Vendel Domborműves Népi Lakóház Német Nemzetiségi Tájház)
 - A Komárom / Komarnoi erődrendszer a Duna és a Vág folyók összefolyásánál – Az erődrendszer magyarországi elemei: Monostori Erőd, Csillag Erőd, Igmándi Erőd
 - A budai termálkarszt barlangrendszerei

A nemzetközi jelentőségű területek összesített adatai:

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Ócsai-turjános Ramsari Terület	-	2	-	1
Rétszilasi-tavak Ramsari Terület	-	-	-	-
Velence és Dinnyés Ramsari Terület	-	1	-	1
Tatai-tavak Ramsari Terület	-	-	-	-
Ipoly-völgy Ramsari Terület	-	1	-	1
Pilisi Bioszféra Rezervátum	-	-	Folytatódtak a LIFE16 NAT/IT/000245 projekt erdőszerkezet javítási feladatai	1
Szénások Európa Diplomás Terület	5	2 tanösvény, 1 látogatóközpont	A Pilisi len élőhelyén 0,25 ha-on alpin-technikával feketefenyő eltávolítása	1

A Pilisi Bioszféra-rezervátummal kapcsolatos előrelépések 2022-ben:

2022. február 3-án háromoldalú megállapodást írt alá Pilisborosjenő polgármestere, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója és a DINPI igazgatója. A megállapodás részeként 2022-ben az alábbiak valósultak meg:

- Szakvezetést tartottunk „Fülemülék éjszakája” címmel;
- Szakmai véleményt adtunk az önkormányzat természetvédelmi tárgyú rendeleteinek és pályázatainak elkészítéséhez;
- A három szervezet részvételével helyszíni bejárást tartottunk a hegyi tarsóka élőhelyén, aminek eredményeként az önkormányzat megrendelte a növény felmérésének és fajvédelmi tervének elkészítését.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A PBR képviselőiben az alábbi rendezvényeken vettünk részt: 2022. május 28-án Pilisszántón a Pilis Expo-n és 2022. augusztus 13-án a pilisszentkereszti családi napon.

2022. március 12-én PBR Tanácsadó Testületi ülést tartottunk Pilisszántón.

2022. szeptember 12-16. között rendezték meg az ausztriai Nockberge Bioszféra Rezervátumban az Európai és Észak-Amerikai Bioszféra Rezervátumok Szövetségének (EUROMAB) konferenciáját. A PBR-t a DINPI-től és a PPZRT-től érkező kétfős delegáció képviselte, akik poszteren mutatták be a tevékenységünket. Magyarországról rajtunk kívül más nem vett részt a találkozón.

2022. október 1-2. között megtartottuk a PBR éves látogató-monitoringját. A forrást és a szervezést a DINPI és a PPZRT közösen biztosította. A felmérésben 52 önkéntes vett részt. A látogató-monitoring a PBR legfontosabb eseménye. Jelentősége, hogy egyszerre valósítja meg az alábbi célokat:

- egyedülálló adatgyűjtés, amely ökoturisztikai tervezéshez és pályázatokhoz hasznosítható,
- közösségi megmozdulás, ahol a látogatók felmérését az önkéntesek számára szervezett előadásokkal, beszélgetésekkel egészítjük ki,
- kapcsolatteremtés a PBR látogatóival.

Mivel a monitoring értékét az adja, hogy hosszú távú folyamatos adatsorral rendelkezünk, továbbá az önkéntesek évről-évre visszatérnek, ezért nagyon fontosnak tartjuk a felmérés évenkénti folytatását.

2022. november 10-én megtartottuk a Fórum a Pilisi Bioszféráért című rendezvényt Pilisszántón. A Fórumon többek között a MAB Nemzeti Bizottság, a PPZRT, a DINPI, a térségi önkormányzatok, civil szervezetek, NP védjegyes termelők, a sajtó képviselői, valamint a siklóernyősök és sárkányrepülők képviselői vettek részt. Összesen 49 résztvevő volt.

2022. november 29-én a MAB Nemzeti Bizottság ülésén – felkérésre – előadást tartottunk a PBR tevékenységéről.

2022 decemberében megbeszélést folytattunk a piliscsabai polgármesterrel annak érdekében, hogy a település teljes területtel csatlakozzon a PBR átmeneti övezetéhez. A felkérést a képviselőtestület támogatta.

Folyamatosan működik a PBR FB-oldala és előkészítettük a PBR web-oldalát.

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű meglévő és tervezett részterületei

(például a földtani alapszelvények, földtani képződmények)

Igazgatóságunk működési területén 6 db olyan, a kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlék található, amelyek országos jelentőségű védett természeti területen helyezkednek el. A 17/2014. (X. 27.) FM rendelet tartalmazza ezen – országos jelentőségű védett természeti terület részeként már oltalom alatt álló – lehatárolt területekre, illetve védetté nyilvánított területekre együttesen vonatkozó természetvédelmi kezelési tervet.

Kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek lehatárolása (kihirdetve a 17/2014. (X. 27.) FM rendeletben)		
		Országos védett területből lehatárolva (ha)
Csákvári Haraszt-hegy kaptárköve	természeti emlék	0,2229
Pilisborosjenői Jenői-torony kaptárkő	természeti emlék	0,0869
Pomázi Holdvilág-árok kaptárkövei	természeti emlék	0,3132
Pomázi Kő-hegy kaptárkövei	természeti emlék	0,3214
Solymári Alsó-Jegenye-völgy kaptárkövei	természeti emlék	0,0791
Szentendrei Nyerges-hegy kaptárkövei	természeti emlék	0,1322
Összesen:		1,1557

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

3.2.1. Védett mesterséges üregek

Objektum	Védetté nyilvánítás indoka
Dömösi Vizes-bánya	denevérvédelem, veszélyeztetettség
Gánti bányavárat	denevérvédelem, veszélyeztetettség
Gánt-bányatelepi bányavárat	denevérvédelem, veszélyeztetettség
Keselő-hegyi II. triászbanya tárója	denevérvédelem, barlangtani értékek
Keselő-hegyi eocénbanya K-i bányavágata	denevérvédelem, veszélyeztetettség, földtani-rétegtani jelentőség
Királyréti 1. bánya	denevérvédelem, földtani-teleptani jelentőség, ipartörténeti jelentőség
Királyréti 3. bánya	denevérvédelem, földtani-teleptani jelentőség, ipartörténeti jelentőség
Szokoljai vasbanya	denevérvédelem, földtani-teleptani jelentőség, ipartörténeti jelentőség

Védett mesterséges üregben 2022-ben nem történt beavatkozás.

3.3. Egyéb, speciális területi kategóriák

3.3.1. Erdőrezervátum

A DINPI működési területén 9 db., a 14/2000 (VI.26.) KöM rendelet által kihirdetett erdőrezervátum található, összesen 1 536,9 ha kiterjedésben, ebből 393,1 ha fokozottan védett magterület.

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Kisszénás	120,4	41,1	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Gerecse Száz-völgy	243,4	49,6	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Pogány-Rózsás	396,4	91,3	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Ócsai Turjános	70,2	22,4	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Meszes-völgy	131,8	46,3	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Juhdöglő-völgy	80,8	25,7	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Nagy Strázsa-hegy	155,5	44,5	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Pilis-oldal	168,1	44,9	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Prédikálószték	170,3	27,3	14/2000 (VI.26.) KöM rendelet
Összesen	1 536,9	393,1	

3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat

A DINPI területén az Országos Ökológiai Hálózat övezete 2021-ben összesen 401408,7 ha kiterjedésű volt, ebből a magterület övezete 225711,84 ha, az ökológiai folyosó övezete 138880,21 ha, a pufferterület övezete 36816,65 ha volt.

A 2022-ben történt módosítások után az Országos Ökológiai Hálózat övezete jelenleg 401410,4 ha, ebből a magterület övezete 225711,1 ha, az ökológiai folyosó övezete 138882,7 ha, a pufferterület övezete 36816,65 ha. Az Országos Ökológiai Hálózat kiterjedésének változásai és a változtatások indoklásai az Agrárminisztériummal részletesen egyeztetésre kerültek.

2023. év folyamán az Országos Ökológiai Hálózat kiterjedésének változásai, a változtatások indoklásai az Agrárminisztériummal részletesen egyeztetésre kerültek. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezete: a DINPI területén az övezet kiterjedése összesen 516 918 ha. A településrendezési tervi módosításokkal összefüggésben 2022-ben kisebb léptékű pontosításokra volt szükség.

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területét 7 MTÉT terület érinti:

Név	MTÉT összterülete (ha)*	Támogatható terület (ha)*	2014-2021 VP időszakban támogatásban részesül (ha)	2022-ben ellenőrzött gazdálkodók
Dunavölgyi-sík	17 643	15 790	3194,7	2
Gerje-Perje-sík	40 765	33 543	894,6	0
Sárvíz-völgye	29 063	23 559	723,3	0
Szentendrei-sziget	9 106	4 764	61,4	0
Turjánvidék	15 712	9 743	320,0	0
Zámolyi-medence	10 489	9 471	744,8	2
Jászság	4 548	4 353	27,4	0
Összterület:	127 326	101 223	5966,2	0

* A 2021-es felülvizsgálat során módosult területi adatok

A területek rövid leírása:

Dunavölgyi-sík MTÉT

Bács-Kiskun megye északi, és Pest megye déli részén helyezkedik el, ahol a Duna vízrendezését követően elszikesedett területeken jelentős meszesszódás pusztta alakult ki. A szikes és turjános területek találkozásánál elhelyezkedő terület változatos élőhelymozaikot alkot. Növényzetét jórészt sótűrő-sókedvelő fajok alkotják. A löszfoltok védett növénye a törpe nőszirm és az agárkosbor.

Madárvilágának kiemelt jelentőségű faja a tűzok, amelynek egyik legerősebb hazai állománya található itt. A védett területek közé ékelődő, és az azokat övező szántóföldek a tűzoknak jelentős táplálkozó és fészkelő helyei. Jellegzetes fajok még a kékvércse, a kerecsensólyom, az ugartyúk, a nagy goda, és a piros lábú cankó. Az MTÉT területe 2021-ben kis mértékben módosításra került, 2022-ben változás nem történt.

Gerje-Perje-sík MTÉT

A Duna-Tisza közti síkvidéken, Pest megye, Bács-Kiskun megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye találkozásánál helyezkedik el. Kiterjedt gyepterületeivel, vízfelületeivel, idős magányos fáival, őshonos fafajokból álló ligeteivel kiemelt tájképi- és természetvédelmi értéket képvisel. Együtt találhatóak meg itt a Tiszántúlra jellemző nagy kiterjedésű szikes puszták és a Duna-Tisza-közére jellemző láprétek, homoki legelők, megőrizve az alföldre jellemző, legeltetéssel hasznosított pusztai élőhelyek mozaikját. A nagy kiterjedésű gyepek, legelők és kaszálók antropogén hatásra alakultak ki, és természeti állapotuk fenntartása továbbra is emberi beavatkozással lehetséges.

A természetes gyeptípusok közül legnagyobb kiterjedésben mocsárrétek, és cickóros puszták fordulnak elő a területen, amelyek a termőhelyi viszonyok miatt igen sérülékenyek, könnyen gyomosodnak és degradálódnak. Az itt költő ragadozó madarak közül jelentősebbek a hamvas rétihéja, kerecsensólyom, kékvércse, kanalas réce, parlagi pityer ugartyúk. Az MTÉT területe 2021-ben kis mértékben módosításra került, 2022-ben változás nem történt.

Sárvíz-völgye MTÉT

A Mezőföld középtáj részeként csaknem 60 km hosszan nyúlik el. Az MTÉT alapvetően egy teraszos alakulású folyóvölgyet ölel fel. Az alsó árterek átlagosan 1 km szélesek, helyenként völgymedencékkel tarkítva. A térség legjellegzetesebb társulása a homoki- és lösztölgyesek keveréke lehetett, melyeket jelentős kiterjedésű sztyeppfoltok és mocsarak tagoltak. A homok és a lösz flórája nagymértékben keveredhetett a hasonló kötött alapkőzet miatt. Külön ki kell emelni a térségben található szikeseket és sziksós tavakat. A több mint 20 védett és fokozottan védett növényfaj közül kiemelendő a megye egyetlen tátorján előfordulása. Jelentős számban él itt a kisvirágú macskamenta és több orchidea faj is.

Az MTÉT területén belül kiemelt szerepe van a vízi madárvilágnak. Ezt bizonyítja a két Ramsari oltalom alatt álló, illetve két Natura 2000 kiemelt jelentőségű madárvédelmi terület jelenléte. A hosszan elnyúló folyósó kedvező pihenési és táplálkozási lehetőséget ad a vonuló vízi madarak számára. Az itt fészkelő fajok közül kiemelendő a nagy kócsag, a nyári lúd, cigány réce, és a barna rétihéja. 2022-ben változás nem történt.

Szentendrei-sziget MTÉT

A Dunamenti síkságon elhelyezkedő Szentendrei-sziget MTÉT természetföldrajzilag az Alföld északnyugati kapuja. Mai formáját a szél és a Duna évezredek munkája alakította ki. A terület vízviszonyait ma is döntően a Duna határozza meg. Az eredeti ártéri növényzet füzes bokrosai, puhafás és keményfás ligeterdei az emberi behatás eredményeként mára megritkultak, helyüket alkalomszerűen vízjárta extenzív nedves rétek foglalták el. A mélyebb részeken tözeges foltokon mocsárrétek találhatóak. A szigeten 44 védett és két fokozottan védett növényfaj él, utóbbiak a homokpuszta gyepeken előforduló csikófark és homoki kikerics.

Ugyanennek az életközösségnek féltett fauna kincsei a magyar futrinka és a főtői boglárka. A területen 205 madárfaj fordul elő, amelyből 104 rendszeresen költ itt. Az árterek, vizes élőhelyek szórványos, de rendszeres vendége a kiskócsag, gyakori a nagykócsag. A homokos partoldalokban mintegy 100 pár gyurgyalag költ. Az MTÉT területe 2021-ben kis mértékben módosításra került, 2022-ben változás nem történt.

Turjánvidék MTÉT

A Turjánvidék négy kistáj, a Pesti hordalékkúp síkság, a Csepeli-sík, a Pilis-Alpári homokhát és a Kiskunsági homokhát találkozásában helyezkedik el. Jellemzője a homokhátságba mélyedő teknőrendszer, mely a Duna egykori hordalékán alakult ki. A változó méretű és alakú mélyedések gazdag lágvilágnak adnak otthont, míg a homokhátak száraz környezeti adottságai közt pusztagyeppek alakultak ki. A Turjánvidék jellegzetes képét adó különféle láprétek védett növényei között említhető a szibériai nőszirmos és a fokozottan védett vidrafű.

A terület állatvilágából kiemelkedő fontosságú a rendkívül veszélyeztetett és fokozottan védett parlagi vipera populációja, amely Dabas térségében él. A Turjánvidék egy része nemzetközi madárvédelmi egyezmény hatálya alá tartozik. Számos védett (szürke gém, bíbic, nádírgó) és fokozottan védett (bölömbika, vörösgém, nagy kócsag, fehér gólya, fekete gólya, haris, hamvas rétihéja) madárfaj előfordulását regisztrálták. Az MTÉT területe 2021-ben kis mértékben módosításra került, 2022-ben változás nem történt.

Zámolyi-medence MTÉT

A Zámolyi-medence a Vértes DK-i lábánál helyezkedik el Csákvár, Zámoly és Pátka község határában. A medence peremén, a legmagasabb térszíneken a Mezőföld löszhátakra jellemző vegetációjának maradványai figyelhetők meg. Alacsonyabb részein, a Vértes hegylábi előterében dolomit lejtősztyepprétek maradványok találhatóak. A sztyepprétek védett virágos növényei a nagy egyedszámban élő agárkosbor, és a több tízezer töves állományt számláló poloskaszagú kosbor,

a vitézvirág, árvalányhaj fajok és a fokozottan védett pókbangó. A terület pangóvizes foltjain ma láprétek találhatók. Mindkét típusuk, a nedves és a kiszáradó láprét is előfordul a területen. Az úde foltokban a védett lápi nyúlfarkfű alkot társulást. A mocsárrétek virágos növényei közül igazi különlegesség a védett fátyolos nőszirm hatalmas állománya, a védett mocsári kosbor, valamint a hússzínű ujjaskosbor, továbbá a széles- és a keskenylevelű gyapjúsás.

A Zámolyi-medencében található a fokozottan védett, endemikus magyar tarsza eddig ismert legnagyobb állománya. Vizes években több, mint 30.000 vadlúd és rétihéják telelőhelye. Fészkelő és táplálkozóhelye többek között a parlagi sasnak, kerecsensólyomnak, rétisasnak, valamint alkalmanként az összes hazai guvatfélének, tücsökmadár- és vöcsökfajnak. 2022-ben változás nem történt.

Jászság MTÉT

A Jászság MTÉT területe a Bükki, illetve a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területét érintve, az Alföld észak-nyugati sarkában helyezkedik el. Igazgatóságunk területét az MTÉT legdélebbi tömbje három település közigazgatási határában érinti: Tápiógyörgye, Újszilvás, Újszász. A szántóföldi kultúrákba beékelődő ősgyepek, vízállásos területek, ősi vízfolyás medrek változatos növény- és állatvilág fennmaradását tették lehetővé a kultúrtájban. A természetes gyeptársulások, kaszálórétek, zsombékosok védett növényfajai a korcs nőszirm, és a réti őszirózsa. A löszös mezsgyék védett értéke a macskahere.

Itt található az ország egyik legnagyobb parlagi sas állománya, mely táplálékbázisának védelme kiemelt feladat. Jelentős költő állománya van a kék vércsének, illetve a szalakótának a térségben. E fajok táplálékbázisának védelme érdekében elengedhetetlen a gyepterületek természetkímélő kezelése. Az MTÉT területe 2021-ben kis mértékben módosításra került, 2022-ben változás nem történt.

4. Kutatás és monitorozás

(saját, illetve más szervvel végeztetett külön megjelenítve)

4.1. Kutatás

Igazgatóságunk klasszikus kutatási tevékenységet nem folytat. Vizsgálataink többnyire a védett és Natura 2000 fajok elterjedésével és egyedszámával kapcsolatosak.

A kutatások fejezetben tárgyaljuk azokat az alapadatgyűjtéseket, melyek nem ismétlődnek, ezért jellegükből adódóan nem nevezhetők monitorozásnak. Ide tartoznak a Natura 2000 fenntartási terv megalapozó felmérések és az uniós projektek részeként lezajlott felmérések. A működési területünkön található Natura 2000 fajok szórványadatainak gyűjtését, vagy célzott egyszeri faj felmérések eredményeit szintén ebben a pontban tárgyaljuk.

No	Kutatás tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás (E Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Sárrét kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUDI20044) élőhelyterképének elkészítése	Kun András	Sárrét kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUDI20044)	DINPI	2 960	Az élőhelyterkép markáns szárazodást és élőhely átalakulást mutatott ki a 2013. évi állapothoz képest.
2	Velencei-tó kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUDI20054) vízterei élőhelyterképének elkészítése	Mesterházy Attila	Velencei-tó kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUDI20054)	DINPI	1 000	Az élőhelyterkép markáns szikesedést, szárazodást, a lápi élőhelyek visszaszorulását mutatott ki a 2013. évi állapothoz képest.
3	Tarka sziklaaraszoló adatgyűjtése (<i>Charissa variegata</i>) a faj célzott éjszakai keresésével	DINPI dolgozói	Pilis-Budapest környéki TE, Gerecsei TE	DINPI	-	Újabb állományai kerültek elő a Pilisben (Esztergom) és a Budai-hegységben (Budakeszi), valamint a Gerecsében (Tardos és Süttö) környékén, összesen 19 példányban, mely közül Tardoson 15 egyed került elő a többi helyen csak 1-1.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Kutatás tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás (E Ft)	Kutatás főbb eredményei
4	Fóti boglárka (<i>Plebejus zephyrus</i>) kutatása	DINPI dolgozói	Tóalmás, Farnos, Köröstetétlen, Cegléd, Vasad, Albertirsa külterületek	DINPI	-	A szártalan csüdfü ismert Kelet-Pest megyei élőhelyein (Tóalmás, Farnos, Köröstetétlen, Cegléd, Vasad, Albertirsa külterületek) a fóti boglárka sajnos nem került elő. A felmérések elvégzése azonban hasznos volt, mert képet kaptunk arról, hogy a lepkefaj hiányát adott gyepterületen mely okok valószínűsítik. Jelentős eredmény az is, hogy a DINPI más működési területén a fóti boglárka két olyan állományát is sikerült megtalálni, melyeket korábban nem ismertünk, így: Csomád, Harmadik-nyomás (6 egyed); Csomád, Szabadosok-dűlője (17 egyed); Csomád, Öreg-hegy (5 egyed), Sződ-Szödliget, Debegió-hegy (2 egyed). ("Természeti értékek védelme" keret)
5	Törpeszender, csíkos medvelepke, sárga gyapjasszövő, nagy pávaszem, füstösszárnyú őszi-araszoló felmérések lámpázással, terepbejárással, hálózással	DINPI dolgozói	Gerecsei TE	DINPI		Törpeszender 1, csíkos medvelepke 3 egyede, nagy pávaszem 5 egyede került elő Gerecsei tájegységből. A sárga gyapjasszövőt és a füstösszárnyú ősziaraszolót nem sikerült kimutatni.
6	Kis apolló-lepke, kis színjátzólepke, farkasalmalepke felmérések	DINPI dolgozói	Gerecsei TE	DINPI	-	Több korábban ismert lelőhelyet sikerült megerősíteni.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Kutatás tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás (E Ft)	Kutatás főbb eredményei
7	Magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>) talajcsapdázás	DINPI dolgozói	Gercsei TE	DINPI	-	2022 őszén több helyszínen ellenőriztük a magyar futrinka állományait (Szentendrei-sziget, Budai-hegység, Tatárszentgyörgy)). A gyűjtött egyedek száma összesen 30 példány volt.
8	gőtefajok monitoringja	Sári Gergő	Farmosi Madárvárta	DINPI		4 alkalommal 3 db dewsbury típusú csapdával történő 12 órás csapdázási vizsgálat, 0 fogott példány
9	Kétéltűek monitorozása a Vértes térségében	Riezing Norbert	Vértes és környéke	DINPI		A monitoring elsősorban az erdei békára koncentrált. A csapadékhiány miatt alig alakultak ki szaporodásra alkalmas vízállások. Kevés állat szaporodott és azok petecsomóinak a többsége is kiszáradt. Számos helyen történtek petecsomó mentések stabilabb vízállásba. A Vértes északi előterében továbbra is jelentős állományok szaporodnak, néhol lokálisan nőtt az egyedszám, mivel az alkalmatlan víztestekből ezekbe vándoroltak az állatok.
10	tavaszi vonuló partimadarak gyűrzése	Sári Gergő, Ócsai Péter, Jandó Benedek, Csipak Ármin	Tápióság, Nagy-rét	DINPI	10000	32 jelölt egyed, madárinfluenza mintavétel, 1 egyed leolvasása 2023-ban Vecsésen
11	Vonuló- és költő madárfajok gyűrzése, bimetriai adatok felvétele, atkavizsgálat	Sári Gergő, Berecz Tibor, Arnóth Júlia, Vízkert András,	Farmosi Madárvárta	DINPI, MME	150000	6269 biotikai adatfelvétel, 19 egyed 5km-en túli megkerüléssel, ebből

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Kutatás tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás (E Ft)	Kutatás főbb eredményei
		Csihar László, Ócsai Péter, Király Krisztián, Szénási Valentin, Sztrehánszki Lili, Laczkó Szabolcs, Óvári Péter, Koleszár Sándor, Lippai Károly, Gyórig Előd + szedők				8 egyed külföldről jött vagy ott fogták vissza
12	Madárinfluenza mintavételi monitoring tamponos módszerrel	Sári Gergő	Országos	NÉBIH ÁDI	-	8 madárból kloáka és trachea tamponos mintavétel, pozitív eredmény még nem volt
13	Vetési varjú fiókák diszperziós vizsgálata	Sári Gergő, Berecz Tibor	Abony, Kaszálóerdő	DINPI	25000	40 varjú fióka színes gyűrűs jelölése, 1 leolvasás Szolnokon, 1 elpusztult egyed megkerülése Szolnok
14	Fehér gólya fiókák gyűrűzése	Sári Gergő, Berecz Tibor	Tápió-vidék	MME	175000	23 fióka színes gyűrűs jelölése, 3 megkerülés országon belül
15	Nagy kócsag fiókák gyűrűzése	Szénási Valentin, Sári Gergő, Arnóth Júlia	Tóalmás	DINPI		kócsagfiókák színes gyűrűs jelölése
16	Egerészölyvek diszperziós vizsgálat	Sári Gergő	Tápióság	DINPI	21000	egerészölyvek téli színes gyűrűs jelölése, 3 visszafogás, 1 leolvasás

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Kutatás tárgya	Kutató	Kutatás helyszíne	Kutatás forrása	Forrás (E Ft)	Kutatás főbb eredményei
17	Kékes rétihéja éjszakázóhelyek szinkronszámlálása	Sári Gergő + önkéntes adatközlők	országos	DINPI		4 hónapon keresztül, 54 helyszínen 1106 éjszakázni bérépülő madár szinkronszámlálása
18	Partifecske telep gyűrűzés	Sári Gergő, Berecz Tibor, Vízkert András	Esztergom, Duna-part	DINPI		276 fogott példány biometriai adatrögzítése, 9 egyed visszafogása, 7 Pilismaróton-, 1 Tahitótfaluban-, 1 Chlabában (Szlovákia) jelölt madár

4.2. Monitorozás

2022-ben a monitoring felméréseket az AM által biztosított pénzkeret terhére végeztük. Fontosabb eredményekről beszámoltunk az AM-nak a pénzügyi elszámolással. Az ott leírtak itt is hasznosíthatók.

4.2.1. Védett növényfajok felmérése

(saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)	DINPIg dolgozók	1) Dabas: DabasiTT; 2) Ócsa: Ócsai TK	DINPI	20	2022-es évi felmérés a 2019-hez hasonló eredménnyel zárult. A dabasi tövek megnyurgultak, de virágot alig, termést pedig egyáltalán nem tudtak hozni. Az ócsai tövek továbbra is vitálisak sokvirágúak elágazó tövűek. Dabason a tőszám nem változott azonban az ócsai kettő híján (13) utolérte a dabasi tőszámot (15). Ócsán a területet 2021 telén szárazúzták.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

2	<i>Szennyes ínfű</i> (<i>Ajuga laxmanni</i>)	DINPIg dolgozók	1. Aba: Belsőbárándi löszvölgy; 2. Albertirsa: Hársas-völgy; 3. Tápióság: Téglaházi dűlő; 4. Tápióság: Gombai patak menti löszvölgyek; 5. Tápióság: Vár-hegy	DINPI	50	<i>A szennyes ínfű felmérését igazgatóságunk háromévente végzi, a 2022-ben a felmérés a terv szerint zajlott, egy helyen nem sikerült felvenni faj állományát ez a belsőbárándi terület. Mind az öt területen a szennyes ínfű állománya csökkenő tendenciát mutat, Albertirsa Hársas-völgyben úgy tűnik a faj populációja megszűnt.</i> <i>Működési területünkön található állományainak becsült egyedszáma a Tápió vidéken 5500 tő (Pest megye), mezőföldi becsült állománya pedig mintegy 18 ezer tő.</i>
3	<i>Illatos hagyma</i> (<i>Allium suaveolens</i>)	DINPIg dolgozók	1) Esztergom: Kolozson-túli-dűlő; 2) Tata: Fényes forrás;	DINPI	20	<i>Az esztergomi állomány ugyan stabil, de csökkenő tendenciát mutat. A terület egy részét az illatos hagyma teljes virágzásában kaszálják, sokszor a területen hagyva a szénát (2013-tól 2022-ben is fennálló probléma). A tatai állomány élőhelyének kezelését 2013-tól a Százvölgy Egyesület végezte. A területet lekaszálták, a szénát a területről lehordták, sajnos a tevékenység miatt sohasem látjuk a növényeket.</i>
4	<i>Kisfészkü aszat</i> (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	DINPIg dolgozók	1) (Pesti-sík) Nagykátai: Nyik-rét 2) (Vértess) Csákvár: Csikvarsai-rét (2db 1x1 km-es négyzet) + többi populáció egy részének felmérése	DINPI	45	<i>A becslésen alapuló egyedszám-értékeket nehéz összevetni. Mindenesetre az adatokból látszik, hogy mindkét területen a kisfészkü aszat stabil állománya tenyészik, talán a Nyik réti állomány enyhe csökkenése tapasztalható.</i>
5	<i>Homoki kikerics</i> (<i>Colchicum arenarium</i>)	DINPIg dolgozók	1) Gödöllő: repülőtér mellett; 2) Mogyoród	DINPI	30	<i>2022-ben a virágzó állomány csökkenése volt tapasztalható. A mogyoródi állomány fiatal akácokban és annak tisztásain található, tehát a terepi felmérés nagyon</i>

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

			<i>M3 tól É-ra (Nagyhomok)</i>			<i>nehéz. A gödöllői állomány a repülőtér szélén egy birkával legeltetett területen található, melyen sajnos illegális homokbányászat folyik, mely hosszútávon a homoki kikerics állományt fenyegeti.</i>
6	<i>Tartós szegfű (Dianthus diutinus)</i>	<i>Gál Attila</i>	<i>1.Csévharaszt: Csévharashti-borókás; 2.Ócsa: lőtér; 3. Nagykőrös: Strázsa-halom; 4.Nagykőrös: Száraz dűlő; 5. Pusztavacs: Putri (új lelőhely)</i>	<i>AM Természeti értékek védelme keret</i>	375	<i>2022-ben az öt mintaterület közül a Váckisújfalu, Szélesek felmérése nem történt meg. 2019 rendkívül száraz és forró nyár volt, ahogyan a 2022-es is extrém száraz és meleg volt. Állománynagysága a legjobb mintaterületen fluktuál. A tartós szegfű (Dianthus diutinus Kit.) állományának extrém növekedését, máskor nagymértékű csökkenését, egyelőre nem lehet egyetlen okra visszavezetni. Sok tényező játszhat ebben szerepet, ezek súlyát nehéz megállapítani, és valószínűleg különböző körülmények között ezek súlya is különböző. A további monitorozás hosszabb távon sok kérdésre választ adhat, ám egyelőre több kérdés merült fel, mint amennyire választ kaphattunk az elmúlt tíz évben. 2022-ben felmért tövek száma 3386 volt, ami csupán a fele a 2019-es állomáynak.</i>
7	<i>Lumnitzer szegfű (Dianthus plumarius sensu lato ssp. lumnitzeri; regisstephani)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	<i>az állandó mintavételi pontokon kívüli populációk egy részének felmérése</i>	<i>DINPI</i>	20	<i>Felmérésre került néhány korábban ismert helyen, mint a külső Budai hegyekben a Meszes-hegyen, a Vértesben Gánt Bányatelep közelében, valamint a Budaörsi kopárok térségében. 2022-ben nem sikerült új helyen a fajt kimutatni. Minden élőhelye hasonló, a nyílt dolomit sziklagyepek jellegzetes növénye, mindenféle kitettségekben előfordul, de a déli kitettségben a leggyakoribb. Az Igazgatóságunk – véleményem szerint – az állomány elterjedésének 95%-át felmérte, a Naszályról feltehetőleg a bányászat miatt kipusztult.</i>

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

8	<i>Piros kígyószisz (Echium russicum)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	1) Budapest: Hármashatár-hegy; 2) Galgamácsa: Ecskendi-dombság; 3) Kistarcsa Küdői-hegy; 4) Vácduka Csörögi-dűlő; 5) Esztegom Strázsa-hegy környéke	<i>DINPI</i>	60	2022-ben nem sikerült új helyen a fajt kimutatni. Felmérésre került néhány korábban ismert helyen, mint a külső Budai hegyekben a Meszes-hegyen, a Vértesben Gánt Bányatelep közelében, valamint a Budaörsi kopárok térségében.
9	<i>Magyarföldi husáng (Ferula sadleriana)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	1) Pilisszentkereszt: Pilis-tető; 2) Lábatlan: Nagy-Pisznice; 3) Nagymaros: Szent Mihály-hegy (Börzsöny); 4) Csobánka: Kis-Kevély	<i>DINPI</i>	50	A pilisi állománya 3500 tő körül ingadozik, 2022-ben enyhe csökkenés volt tapasztalható. Börzsönyi állománya csökkenést mutat (26 tő. A gerecsei állomány azonban növekedésnek indult több mint 800 tő volt 2022-ben
10	<i>Kikeleti hóvirág (Galanthus nivalis)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	<i>DINPI működési terület</i>	<i>DINPI</i>	25	Az igazgatóság kikeleti hóvirág állományának kb. 90%-a került felmérésre. Működési területünkön egyelőre állományai stabilak, állománynagyságának monitorozása majdnem lehetetlen. Az elterjedési adatok pontosítása elsősorban a Pilis és Visegrádi-hegységben és a Duna mentén szükséges. Összesen 2022-ban a számolt egyedszám 661.398 tő.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

11	<i>Janka sallangvirág (Himatoglossum calcaratum ssp. jankae)</i>	DINPIg dolgozók	az állandó mintavételi pontokon kívüli populációk egy részének felmérése	DINPI	20	2022-ben a sallangvirágot az állandó mintavételi pontokon kívül vételeztük fel. Az egyes helyszíneken felmért egyedszámértékek (tőlevél és virágzó tő), összesen 153 tő. Bajót, Mány-oldal: 17; Érd, Érdi-Kakukk-hegy: 2; Gyermely, Góré-hegy: 4; Héreg, Jásti-hegy: 9; Lábatlan, Borovicskás: 14; Lábatlan, Kan-berek: 11; Lábatlan, Lábatlani-patak melletti oldal: 19; Lábatlan, Öreg-hegy: 14; Lábatlan, Poc-kő: 12; Lábatlan, Szőlőmellék: 4; Rád, Bükkös-hegy: 1; Solymár, Szarvas-hegy: 10; Süttő, Bikol-patak: 12; Süttő, Nagy-Teke: 4; Tatabánya, Kálvária-hegy: 12; Tokod, Kő-hegy: 4; Vácduka, Bükkös-hegy: 4.
12	<i>Homoki nőszirm (Iris arenaria (I. humilis ssp. arenaria))</i>	DINPIg dolgozók	az állandó mintavételi pontokon kívüli populációk egy részének felmérése	DINPI	10	2022-ben összesen 1270 tő <i>Iris arenaria</i> került felmérésre a Vértes, a Budai-hegység, Esztergom, Ócsa-Üllő lőtér, Tápió-vidék területeken.
13	<i>Heverő iszapfű (Lindernia procumbens)</i>	DINPIg dolgozók	Duna Komárom és Pest megyei szakaszai	DINPI	10	2022-ben Göd közelében egyetlen felmért ponttal gazdagodtunk.
14	<i>Pilisi len (Linum dolomiticum)</i>	DINPIg dolgozók	1) Pilisszentiván: Iváni-hegy; Pilisszentiván: Kis-szénás; Nagykovácsi: Nagyszénás É-oldal	DINPI	50	A 2010-2021 között becsléssel meghatározott egyedszámmal való összevethetőség érdekében a mért adatokat a 2021-ben meghatározott szorzó (0,7591) segítségével normalizáltuk. Az ennek segítségével meghatározott becsült egyedszám 2022-ben 10403-nak adódott. A becsült egyedszám a 2020-as évhez képest nem szignifikáns csökkenést mutatott (-5,54% mértékű változás, ami 610 egyed eltűnését jelenti).

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

15	<i>Hagymaburok (Liparis loeselii)</i>	<i>Dr. Illyés Zoltán</i>	<i>1) Pákozd: Velencei-tavi madárrezervátum</i>	<i>AM Természeti értékek védelme</i>	150,2	<i>2022-ben a teljes állomány csupán 800 tő körüli volt, ami negyede a 2008-as állomány nagyságának.</i>
16	<i>Magyar kőhúr (Minuartia frutescens)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	<i>1) Börzsöny: Ipolytölgyes: Központi-Börzsöny, 2) Perócsény: Szarvas kő, 3) Perócsény: Vad-tető</i>	<i>DINPI</i>	30	<i>A Börzsönyben felmért állományok erős fluktuációt mutatnak. Összegyedszámuk legfeljebb 1500 tő.</i>
17	<i>Leánykökörcsin (Pulsatilla grandis)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	<i>az állandó mintavételi pontokon kívüli populációk egy részének felmérése</i>	<i>DINPI</i>	25	<i>2022-ben összesen 1459 tövet mértünk be a Budai-hegység, Dunazug-hegység, Naszály, Vértes területén.</i>
18	<i>Fénylő zsoltina (Serratula lycopifolia)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	<i>1) Gánt: Bányatelep feletti gyepek; 2) Várgesztes: Vadász dombok; 3) Csákberény: Kopasz domb, 4) Gánt: Gránási hegytől nyugatra elterülő szőlők felett, 5) Csákvár: Zöld-hegy</i>	<i>DINPI</i>	25	<i>2022-ben nem történt felmérés.</i>

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

19	<i>Magyar gurgolya (Seseli leucospermum)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	<i>1) (Budai-hg) Nagykovácsi: Nagy-Szénás; 2) (Budai-hg) Budapest: Sas-hegy; 3) Budaörsi kopárok + többi populáció egy részének felmérése</i>	<i>DINPI</i>	30	<i>A protokoll szerint felméréndő 3 db. 1x1 km-es mintaterület 1) (Budai-hg) Nagykovácsi: Nagy-Szénás (31 ezer tő); 2) (Budai-hg) Budapest: Sas-hegy (NA); 3) Budaörsi kopárok (6477). A Sas-hegy mintaterület nem került felmérésre.</i>
20	<i>Janka-tarsóka (Thlaspi jankae)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	<i>5 darab 1x1 km-es mintaterület 1) Budai-hegység Széchenyi-hegy, 2) Kistarcsa: Küdői-hegy; 3) Gödöllő Máriabesnyő: Besnyő-patak; 4) Gödöllő Alsó park, 5) Naszály Sejce-hegy. A Gödöllő Alsó park, Kistarcsa, Küdői-hegy területek nem lettek felmérve</i>	<i>DINPI</i>	41	<i>"5db. 1x1 km-es mintaterületen történik felmérés, az állandó mintavételi helyek: Kistarcsa: Küdői-hegy NA!; Máriabesnyő: Besnyő-patak (104); Gödöllő kastélypark (NA); Naszály Sejce-hegy (1245), Budai-hegység Széchenyi-hegy (40). Az állományok egyedszáma ingadozik, melynek oka ismeretlen, a Bp. XII. ker. Széchenyi-hegy lelőhelyen csökkenni látszik az állománya, a többi helyen fluktuál.</i>

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

21	<i>Magyar méreggyilok (Vincetoxicum pannonicum)</i>	<i>DINPIg dolgozók</i>	1) Budaörs: Csiki-hegyek: Budaörs: Odvas-hegy; 2) Budaörs: Szállás-hegy, 3) Budaörs: Kő-hegy, 4) Budajenő: Községi erdő, 5) Pátyi: Fekete hegyek	<i>DINPI</i>	60	2022-ben a felmérést rendkívül megnehezítette a rendkívül száraz tavasz és a később beálló meleg idő. A tövek nagy része kb. 10-cm-es magasságúra nőtt. Összesen 3100 tő került felmérésre.

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság feladata 2022-ben 21 növényfaj több populációjának felmérése volt. A 2021-es szárazságon és hőségen a 2022-es év túltett, a bürzsönyi patakok kiszáradtak, az alföldi kutakból eltűnt a víz. 2022-ben, a téli és kora tavaszi csapadék hiánya és a nyári szárazság ellenére a legtöbb fajt sikerült felmérni. A 2022-es évben tovább pontosítottuk néhány növényfaj populációjának kiterjedését nagyságát, melyhez 133 terepnapra volt szükség. Számos faj esetében újabb részpopulációkat tártunk föl. Általános tapasztalat, hogy a természetvédelmi kezelés hiánya sok faj esetében az élőhelyének cserjésedéséhez, erdősödéséhez vezetett, onnan a vizsgált faj kipusztult, vagy a kipusztulás szélére sodródott. Sokféle tapasztalható az invazív növényfajok fajok előrenyomulása, élőhelyvesztés. Meg kell jegyezni, hogy az elmúlt évek EU forrásaiból végzett élőhelykezelések bizonyára változtatnak ezen a képen. Tapasztalunk azonban egyfajta művelési kényszert is – a földalapú támogatások miatt – szakszerűtlen kezelést, mely folyamatok az élőhely leromlásához vezetnek. A gyepek élőhelyek természetes módon az erdősödés irányába mozdulnak, a nyílt élőhelyek bokrosodnak, záródnak. Feltehető, hogy a korábbi túlhasználatok után mostanra jutottak el ezek az élőhelyek a regeneráció olyan fázisába, mely a klímazonális zárótársulás irányába mozdítja az élőhelyeket.

A 2022. évi adatgyűjtésben számos kolléga mellett néhány önkéntes és fizetett kutató vett részt. Munkájuk nélkül sem ez a munka, sem pedig a korábbi jelentések nem készülhettek volna el. Külön köszönet illeti Arnóth Júlia, Bárány Tamás, Baranyai Zsolt, Baranyai-Nagy Anikó, Barcánfalvi Péter, Bartókné Fehér Katalin, Bártky Gellért, Bérces Sándor, Berecz Tibor, Bezeckzy Árpád, Bezeckzy Gergely, Bíró Sándor, Csáky Péter, Csóka Annamária, Csonka Péter, Déri Tamás, Fehér Balázs, Fehér Balázs, Fórizs-Kun Eszter, Frank Tamás, Géczy Orsolya, Gubody Ádám, Halász Antal, Hegyi Zoltán, Hock Ferenc, Horváth Soma, Karakai Tamás, Karlné Menráth Réka, Kazi Róbert, Kepes Zsolt, Kepes Zsolt, Király Krisztián, Kiss Péter, Klébert Antal, Krajcssovsky Bence, Kun András, Kun Zoltán, Mocsári Vazul, Mocskonyi Zsófia, Moór Györgyi, Novák Adrián, Pintér Balázs, Riezing Norbert, Sári Gergő, Selmeczi Kovács Ádám, Sevcsik András, Staudinger István, Szabados Ildikó, Szabó Máté, Szénási Valentin, Timár Bianka, Tóth Balázs, Tóthné Becsei Katalin, Váradi Éva, Vidra Tamás, Vízkert András adatgyűjtőket.

4.2.2. Növénytársulások felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Vakszik (<i>Camphorosmetum annuae</i>)	Kun András	Tóalmás: Boldogkátapuszta-dűlő	DINPI	30	Az erős szárazság következtében a növényzet szinte minden vizsgált paraméterében csökkenés tapasztalható, kivételt jelent a karakterfajok relatív borítása, valamint a zavarástűrő fajok, melyeknél mind a relatív fajsza, mind a borítás tekintetében növekedést találtunk. 2022-ben a legeltetés mértékét optimálisnak találtuk, amennyiben a több éves kiszáradási tendencia nem folytatódik, úgy a vizsgált társulás számára megfelelőek a körülmények.
2	Gyertyános tölgyes (<i>Quercus petraeae-Carpinetum</i>)	Horváth Soma	Csákberény, Nógrád, Bp. Normafa	DINPI	370	Az aljnövényzetben jelentős változásokat továbbra sem észleltünk. A 2022-es, kiemelten aszályos év hatása a fajsza enyhe csökkenésében tetten érhető.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

3	Mészkedvelő homokpusztagyep (<i>Festucetum vaginatae</i>)	Kun András	Szigetmonostor: Szentendrei-sziget	DINPI	50	A gyep felnyílása fokozódott, csökkent a domináns füvek-, nőtt a zavarástűrő és gyomjelligű fajok relatív borítása, emellett az inváziós fajok magoncai is újra több helyen megfigyelhetők. A korábban erős taposás, túlzott legeltetés felhagyását követően a gyep mind kedvezőbb állapotú, regenerálódó volt, azonban 2022-re a legeltetés hiánya már kedvezőtlen hatású, enyhe, korlátozott állatlétszámmal végzett legeltetésre lenne szükség. A megjelölt inváziós fafajokat el kell távolítani.
4	Füves szikespuszta (<i>Achilleo-Festucetum pseudovinae</i>)	Kun András	Szentmártonkáta: Bibicfészek	AM Természetvédelmi értékek védelme	50	Az állomány elszegényedését és a dominancia-viszonyok átalakulását tapasztaltuk. A kiszáradás következtében a gyep felnyílt, a réti karakter csökkent, a <i>Cynodon dactylon</i> rendkívüli mértékben terjeszkedett. A terület kezelése jelenleg optimális mértékű legeltetés, az állomány átalakulását egyértelműen a csapadékhiány és a talajvízszint-csökkenés okozza, az állapot javítása érdekében a talajvíz szintjének emelésére van szükség.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

5	Sziklafüves lejtősztyepprét (<i>Chrysopogono-Caricetum humilis</i>)	Kun András	Szárliget: Zuppa-tető; Esztergom: Strázsa-hegy	AM Természetvédelmi értékek védelme	100	Esztergom: Strázsa-hegy: A gyep felnyílt, amelyben nagy szerepe lehet az ez évi erős aszálynak. A cserjésedési folyamat megrekedt, valószínűleg az aszály következtében, a cserjék növekménye is minimális. Különösen nagy kárt okoznak túrásukkal a vaddisznók, állományukat ritkítani kellene. Közepes mértékű legeltetésre is szükség lenne, mert a gyepszőnyeg beerdősüléssel párhuzamos záródása erőteljes avarfelhalmozódáshoz vezet. Szárliget: Zuppa-tető: Az erős aszály miatt a gyep kismértékben felnyílt, a mohák és zuzmók borítása csökkent. Az aszályos időszakban a zavarástűrő fajok és a gyep lékeiben felhalmozódott avar összborítása lecsökkent. Jelenleg egyedül a muflonok jelenléte, legelése, taposása okoz zavarást. Mivel a zavarás az utóbbi években gyenge, nem okoz számottevő kárt.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

6	Mészkedvelő homokpusztagyep (Festucetum vaginatae)	Kun András	Nagykátai: Cseh-domb; Csévharaszt: Csévharashti Borókás	AM Természetvédelmi értékek védelme	100	Csevharaszt: Az erős aszály miatt a gyep felnyílt, nőtt a szabad homokfelszínek kiterjedése. Ezzel párhuzamosan mind a domináns fűvek, mind a mohák-zuzmók borítása csökkent. A gyep cserjésedik, főként a Populus alba sarjak terjedése, mind a tölgy és erdei fenyő csemeték betelepülése következtében. A terület cserjésedésének-erdősülésének, a gyep záródásának-avarosodásának-mohásodásának és a ritka, bennszülött homoki fajokban való elszegényedésének gátlása érdekében kíméletes legeltetésre lenne szükség. Az előretörő akác-sarjak és erdeifenyő magoncok eltávolítása is szükséges. Nagykátai: A gyep felnyílását tapasztaltuk, melyet a mohák és zuzmók borítás-növekedése kísért. Tovább terjeszkedett a fehér nyár sarjtelep, mind több a nyársarj és az avaros felszín, ez is okozhatja a gyep szegélyesedését-mohásodását. A selyemkóró állományt vegyszeres kezeléssel kiirtották. A gyep erősen záródó foltjain elkezdődött a nyílt homokfelszínekhez kötődő ritka, bennszülött homoki fajokban való elszegényedés. Ennek meggátlása érdekében kíméletes legeltetésre lenne szükség. Súlyos fenyegetést jelent a környék inváziós telítettsége, ami egyre erősebben veszélyezteti a Cseh-dombon fennmaradt értékes homoki vegetációmáradványt.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

7	Nádas (<i>Phragmitetum communis</i>)	Kun András	Velencei-tó; Ráckeve, Soroksári Duna; Farmos	AM Természetvé delmi értékek védelme	150	Soroksári Duna: Az erősen aszályos nyár hatása ezen a területen is érzékelhető volt. Részben ennek tulajdonítható az állomány felnyílása, a zavarástűrő és gyomfajok terjedése, főként az állomány és a semlyékek szegélyein. A terület védelem alatt áll, elhelyezkedése miatt nehezen megközelíthető. A vízszint megőrzése esetén fennmaradása biztosított. Farmos: Az erősen aszályos nyáron a terület kiszáradt. A nádas állomány kaszálása a megelőző időszakban elmaradt. Mindezek következtében zavarástűrő és gyomfajok terjedése figyelhető meg, főként az állomány szegélyében. A terület védelem alatt áll. Az állomány évenként-kétévenként végzett kaszálása, valamint a vízszint megőrzése esetén fennmaradása biztosított. Velencei-tó: Az erősen aszályos nyáron a Velencei-tó vízszintje rekord alacsony volt, a vizsgált terület is kiszáradt. Ennek következtében zavarástűrő és gyomfajok jelentek meg, főként az állomány szegélyében. Kismértékű cserjésedés és erősödő szikesedés is megfigyelhető. A terület védelem alatt áll. Az állomány évenként-kétévenként végzett kaszálása, valamint a vízszint megőrzése esetén fennmaradása biztosított.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

8	Kékperjés kiszáradó láprét (<i>Succiso- Molinietum coeruleae</i>)	Kun András	Dabas, Sári; Ócsa, Ócsai TK, Felsőbesnyő	AM Természetvé delmi értékek védelme	200	Dabas: Erősödött a kiszáradás, a gyepek átalakulása. Különösen a fajkészlet szegényedése, a védett fajok számának csökkenése és ezzel párhuzamosan a zavarástűrő fajok számának növekedése feltűnő. Ha nem sikerül a vízmegtartás és a talajvízszint emelése a területen és környezetében, akkor a kékperjés láprétek átalakulásával, további szegényedésével kell számolni. A gyepek legeltetési kezelését megfelelőnek találtuk, a legeltetés a terület nagyobb részén optimális mértékű, kisebb foltokban túllegeltetés, és kismértékű gyomosodás figyelhető meg. Ócsa: A terület teljesen kiszáradt. Nőtt a vizsgált társulás-állományt alkotó fajok száma, azonban a karakter- és védett fajok számának növekedését messze meghaladta a változást jelző növények számának a növekedése. A több éves szárazság és a terjedő zavarástűrő fajok, elsősorban a <i>Calamagrostis epigeios</i> kolonizálása következtében elszegényedőben van, és mind nagyobb részen sztyeppesedik. Vízvisszatartásra lenne szükség, a kaszálás mértéke és mintázata jelenleg megfelelő.

9	Gyertyános tölgyes (<i>Quercus petraea-Carpinetum</i>)	Horváth Soma	Csákberény, Nógrád Rákos-dűlő, Budapest Normafa	DINPI	400	- Csákberény A területek közül kettő gyérítési korú (I-III. plotok), egy pedig véghasználati korú (II. plot), plató helyzetű, sok helyütt cseres átmeneteket mutató állomány. A III-as plotban és környezetében a gyérítést szintén 2018-ban hajtották végre. A II.-es plot végvágásra és bekerítésre került, hagyásfa nem maradt benne. Az I-es plot állománya igen sűrű, a közeljövőben várható előhasználati/állománynevelési beavatkozás. 2018 óta erdészeti beavatkozás a területeken nem volt. A cserjeszint egyelőre nem nőtt a területen. A vadállomány jelenléte és kártétele továbbra is igen jelentős. Az aljnövényzetben jelentős változásokat továbbra sem észleltünk. A 2022-es, kiemelten aszályos év hatása a fajszám enyhe csökkenésében tetten érhető. - Rákos-dűlő (Nógrád) A lombkoronaszint záródása 60% körül alakul, kivéve az 1. plotban, ahol időközben végrehajtották a véghasználatot a 2018/2019-es fahasználatok keretében, ami azóta a belenövésekkel javult (szálalóvágás). A megmaradt állományok bontottak, uralkodó fafajok: <i>Quercus petraea</i>, <i>Q. cerris</i>. A cserjeszint összborítása átlagosan igen alacsony, a végvágott plotban a szeder borítása tovább nőtt.

					A tölgy újulat mérsékelt eréllyel van jelen. Az aljnövényzet nem túl jó állapotú, a korábbi felvételekkel végzett összehasonlítás alapján a generalista fajok részaránya továbbra is igen magas, ami nagyrészt a vadkárnak köszönhető. A 2022-es éve igen jelentős aszályhatása az egész év felvételeire rányomta a bélyegét, mind a fajkészlet szegényedését, mind az átlagos borítás csökkenését tekintve. - Budapest Normafa A területek továbbra is változatos állományviszonyokat reprezentálnak; az első két plot változatos szerkezetű, idősebb állomány, véderdő jellegű hasznosítással, míg a harmadik plot egy távolabbi, gazdaságilag intenzívebben hasznosított, középkorú állomány. A 2014 decemberi jégkár nyomait elsősorban az első két plotban még mindig láthatjuk, ahol a lombkorona erős törései következtében fellépő plusz fényt a cserjeszint (elsősorban <i>Sambucus nigra</i> és <i>Staphylea pinnata</i>) hasznosította. Az II. plot esetében kifejezett gyomosodást is megfigyelhetünk. A vadállomány hatása, a város közelsége miatt, egyik plotban sem számottevő. Jelentős változás az előző felvételhez képest a területeken nem észlelhető, azonban a 2022-es aszálykár érezhetően csökkentette a borítási értékeket.

Következtetések gyepes növénytársulások felmérése kapcsán:

Szinte mindenütt általános tendencia a terület szárazodása, melyet semmilyen objektív adattal nem tudunk összehasonlítani, tekintve, hogy semmilyen háttéradatot nem gyűjtünk. A gyepek záródása, cserjésedése általános folyamat. Ugyanakkor az erőteljes vadhatás miatt felnyíló területeken az inváziós fajok előretörése tapasztalható.

Az erdős társulások esetében az erdészeti használat a legfontosabb befolyásoló tényező a vadhatás mellett. A szárazodás és az inváziós fajok előretörése főleg a vízhatásnak kitett társulásokban jelentős.

4.2.3. Élőhelyterképezés

2022-ben egy 5x5 kilométer kiterjedésű táji ablak újratérképezését végeztettük el: Budaörs R5x5 103.

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Budaörs R5x5 103 jelű 5x5 km kiterjedésű terület újratérképezése	Kun András	Budaörs, Törökbálint és Érd térsége	AM Természeti értékek védelme	740	A 2012-es felmérés óta eltelt tíz évben a korábban is megfigyelt tendenciák folytatódtak tovább. Ezek közül a legfontosabbak a művelésiág-változásokkal, pontosabban a korábbi művelés teljes felhagyásával, illetve a települések terjedésével és egyéb beépítésekkel kapcsolatos változások. A Budaörs és Törökbálint, valamint a Budaörs és Biatorbágy közötti régióban a kismedencék szinte teljes területét autópályák, raktárak, raktáruházak, illetve az ezeket kiszolgáló úthálózat foglalják el. A régióban szinte egyedi, szélsőséges tendencia, hogy az egykori agrárterületeket, termőföldeket maradéktalanul beépítik. 2022-re szinte teljesen eltűntek a korábban jellemző gyümölcs- és szőlőműveléssel hasznosított területek, és helyükön vagy cserjésedő-erdősülő állományokat, vagy

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						beépített, beépítésre kijelölt területeket találunk. A cserjésedés – a hazai cserje- és fafajok, illetve az egykori gyümölcsös fajai mellett - nem ritkán nagy foltokban idegenhonos-inváziós fajokkal, a mélyebb fekvésű területeken zöld juharral és akáccal, a szárazabb részeken az akác mellett bálványfával, ezüsthéval történik. A 2012 előtt felhagyott szántók, parlagok regenerációja tovább folyt, néhol már jelentős fajszámokkal jellemezhető száraz, vagy üde gyepek alakultak ki. Érdekesség a regenerálódó szikes gyepeken, hatalmas számban terjedő réti őszirózsa (<i>Aster sedifolius</i>), illetve a félszáraz, másodlagos gyepeken látványosan terjedő macskahere (<i>Phlomis tuberosa</i>). Különösen örvendetes változást jelentenek a Budaörsi Kopárokon végzett élőhely-rekonstrukciós munkálatok eredményei. A mintaterület keleti szélének közelében a fenyvesített sziklai gyepekről és molyhos tölgyesekből hatalmas területeken távolították el a fekete fenyőt. Így ott jelenleg a dolomit sziklai gyepek és cserjés-fás foltok gyors regenerációja zajlik. A mintaterület többi részén is megfigyelhető a dolomitvegetáció helyreállítását célzó élőhely-rekonstrukciós tevékenység – ezt továbbra is folytatni kell.

4.2.4. Erdőrezervátumok felmérésének főbb eredményei

Az erdőrezervátum-felmérések 2022-ben kikerültek a természetvédelmi ágazat feladatköréből, ettől kezdve az Agrárminisztérium Erdőkért és Földügyekért Felelős Államtitkársága felel. A DINPI működési területén 2022-ben az MTA Ökológiai Kutatóközpontja Ökológiai és Botanikai Intézetének munkatársai elvégezték a Prédikálósziek (ER-02), illetve a Százvölgy (ER-05) erdőrezervátumok magterületeinek felmérését, amelyről a kutatási jelentést Igazgatóságunk számára is leadták.

4.2.5. Közösségi jelentőségű élőhelytípus (erdő, gyepek, vizes élőhely)

2022 nyarán és őszén összesen 26 helyszínen történt Natura 2000 élőhely-monitorozást, négyféle Natura 2000-es erdei- és kétféle gyepek és vizes élőhelytípus állományában az aktuálisan érvényes monitoring-protokoll alapján.

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Pannon gyertyános-tölgyesek (91G0) (1 helyszín), Pannon molyhos tölgyesek (91H0) (3 helyszín), Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek (91I0) (12 helyszín) Pannon cseres-tölgyesek (91M0) (1 helyszín)	Kun András	Gödöllői dombvidék 17 erdős felvétel	AM Természeti értékek védelme	160	lásd alább kifejtve
2	Pannon homoki gyepek (6260)	Kun András	A szentendrei-sziget nyílt gyepei 7gyepes felvétel	AM Természeti értékek védelme	80	lásd alább kifejtve
3	Láptavak (3160) (2 helyszín)	Kun András	Visegrádi-hegységvízi társulás felvételezése 2. db	AM Természeti értékek védelme	0	lásd alább kifejtve

1. Pannon gyertyános-tölgyesek (91G0)

A gyertyános-tölgyesek 1 állományát mértük fel a következő helyszínen:

A Gödöllői-dombvidék domborzat által indokolt területein (északias oldalak, völgyek) általánosan megtalálható, a korábbi erdőhasználatok (pl. erdei legeltetés), illetve korunkban az erdőgazdálkodás által erősen átalakított élőhely. Többségében eredetileg fajgazdagabb, elegyes erdők, melyek koronaszintjében ma a *Quercus petraea* és *Carpinus betulus* dominál. Mellettük változó dominanciával a térség fafajainak nagy része előfordul, pl. *Cerasus avium*, *Acer campestre*, *Fagus sylvatica* (a területen nem gyakori, a most felvett állományban

konstans), *Quercus cerris*, *Sorbus torminalis*, ritkábban (a vizsgált állományban is) a *Quercus robur*.

A cserjeszint hiányzik vagy fejletlen, a generalista cserjefajok mellett jellemző a *Cornus mas* és *Cornus sanguinea* együttes előfordulása. A vizsgált állomány nudum, másutt a gyepszint alkotói zárt lomberdei generalista fajok: *Carex pilosa*, *C. sylvatica*, *Asperula odorata*, *Melica uniflora*, *Hordelymus europaeus*, *Viola reichenbachiana*, *Pulmonaria officinalis*, ritkábban a *Neottia nidus-avis*.

A növényzetet strukturálisan homogenizáló és a mindössze 1-2 vezérfafajra szelektáló, máskor fajlecserélő (jellemzően csertölgyre) erdészkedés mellett az állományok többségében a vad károsítása okoz jelentős változásokat, főként eróziót, elszegényedést és gyomosodást.

2. Pannon molyhos tölgyesek (91H0)

A molyhos tölgyesek 3 állományát mértük fel a következő helyszíneken:

A molyhos tölgyesek előfordulása a Gödöllői-dombvidéken jól behatárolt geomorfológiai szituációkhoz kötött: elsősorban a dombság peremén, délies kiettségű lejtőkön, letöréseken és dombgerinceken jelennek meg, a dombság erdőtömbjeinek belseje felé haladva állományaik mind töredékesebbé válnak.

A többszintű, felnyíló-záródó koronában jellemzően domináns a *Quercus pubescens* és *Fraxinus ornus*, gyakran megjelenik az *Acer campestre* és *Quercus cerris*, ritkábban a *Sorbus torminalis*, *Carpinus betulus*, *Tilia cordata* és *Acer tataricum*. A közepesen fejlett, foltokban nagy borítású cserjeszintben a generalista cserjefajok (*Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Ligustrum vulgare*) mellett megjelenik a *Cornus mas*, *Euonymus verrucosus*, *Viburnum lantana*.

A gyepszintben domináns a *Carex michelii*, néhol a *Brachypodium pinnatum*, jellemző a szegélyekkel és száraz gyepekkel közös lágyszárú fajok előfordulása, például: *Buglossoides purpureo-caerulea*, *Euphorbia epithymoides*, *Adonis vernalis*, *Dictamnus albus*, *Vinca herbacea*, *Carex halleriana*, *Thalictrum minus*, *Trifolium alpestre*, *Sedum maximum*.

A molyhos tölgyes szálerdőkben (L1) erőteljes az erdőgazdálkodás okozta homogenizáció, vadrágás (főként a cserje- illetve újulat szintben) a bokorerdőkben (M1) pedig fokozott mértékű vadkár (erózió, talaj- és fajvesztés, gyomosodás) figyelhető meg.

3. Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek (91I0)

Az euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek 12 állományát mértük fel a következő helyszíneken:

Az euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek sajátos, a Gödöllői-dombvidéken leírt típusaira a hűvös-kontinentális karakter mellett a mezikus jelleg is jellemző: fajkészletükben a szomszédos gyertyános-tölgyesekkel mutatnak sok hasonlóságot. Fő megjelenési területük a löszhátak, löszplatók és azok horpadásai.

A többszintű (esetenként 3 szintből is álló), zárt, illetve záródó koronában jellemző állományalkotó a *Quercus petraea*, *Carpinus betulus*, *Acer campestre* és *Quercus robur*. Gyakori, helyenként állományalkotó a *Tilia cordata* és *Quercus cerris*. Területenként eltérő arányban jelenik meg a *Cerasus avium*, *Fraxinus ornus*, *F. excelsior*, *Sorbus torminalis*, *Quercus pubescens*, *Acer tataricum*, *Ulmus minor*, *U. glabra* és *Fraxinus pannonica*. A gyengén fejlett, foltokban nagyobb borítású cserjeszintben a generalista cserjefajok

(*Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Ligustrum vulgare*) mellett megjelenik a *Cornus mas*, és jellemzően többféle fafaj fiatal egyedei.

Gyepalkotó fajok a *Melica uniflora*, *Bromus ramosus*, *Hordelymus europaeus*, *Agropyron caninum*. Ezek mellett jellemzőek a szárazabb (*Brachypodium pinnatum*, *Buglossoides purpureocaerulea*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Melitis melissophyllum*, *Viola hirta*), illetve a zártabb-üdébb tölgyesekkel közös fajok (*Carex pilosa*, *Convallaria majalis*, *Viola mirabilis*, *Campanula trachelium*, *Asperula odorata*).

Néhány idős, megkímélt állományt kivéve erőteljes az erdőgazdálkodás okozta homogenizáció, illetve a vadrágás (főként a cserje- illetve újulati szintben) és túrás. Nagy foltokban gyomosodik, főként a *Brachypodium sylvaticum*, *Chelidonium majus*, *Urtica dioica*, *Anthriscus cerefolium* fajokkal. Számos helyen találtuk inváziós fafajok fiatal-, ritkábban kifejlett egyedeit (*Celtis occidentalis*, *Ailanthus altissima*, *Padus serotina*), néhol idegenhonos fafajjal végeztek telepítést (*Quercus rubra*).

4. Pannon cseres-tölgyesek (91M0)

A cseres-tölgyesek 1 állományát mértük fel a következő helyszínen:

Tipikus állományai ritkák a Gödöllői-dombvidéken, leginkább dombgerinceken vagy vízvesztő lejtőkön alakultak ki. A vizsgált állomány fő fafaja a *Quercus petraea*, amelyhez leggyakrabban *Acer campestre* elegyedik, illetve kisebb részarányban *Fraxinus ornus*, *Quercus robur*, *Q. cerris* és *Tilia cordata* is. A cserjeszint foltokban közepes sűrűségű, többnyire ritkás, a gyepszint jellemző alkotói a *Poa nemoralis*, ritkábban *Melica uniflora*, *Bromus ramosus*. Jellemző kétszikű a *Buglossoides purpureocaerulea* és *Hieracium murorum*. Általános az erdőgazdálkodás által okozott homogenizáció, illetve a vadrágás (főként a cserje- illetve újulati szintben) és a túrás. Nagy foltokban gyomosodik, főként a *Brachypodium sylvaticum* és *Chelidonium majus* fajokkal.

5. Pannon homoki gyepek (6260)

A pannon homoki gyepek 7 állományát mértük fel a következő helyszíneken:

Változatos gyeptípusok és altípusok tartoznak ide, amelyeket a Szentendrei-sziget három gyepterületén készített felvételekkel igyekeztünk reprezentálni. A két fő gyeptípus a nyílt évelő homokpusztagyep (Á-NÉR kódja G1) és a homoki sztyepprét (kódja H5b), amelyek között fiziognómiai és fajösszetételbeli átmenetek, altípusok sokasága létezik.

Az elsőrendűen nyílt típushoz tartozó gyepekben fő domináns a *Festuca vaginata* és *Stipa borysthena*. A túllegeltetést követő leromlást jelzi a *Cynodon dactylon* és *Bothriochloa ischaemum* elszaporodása, néhol dominanciája. A legeltetést jól tűrő védett növény az *Ephedra distachya*, amely a túllegeltett gyepekben sokszor az utolsó karakterisztikus faj. A túllegeltetésre különösen érzékeny kétszikűek – pl. *Astragalus excapus*, *Scabiosa canescens*, *Pulsatilla nigricans* – hamar eltűnnek, helyüket zavarástűrő fajok veszik át. A Pócsmegyeri homokbuckásban különösen erős a túllegeltetés, ha ezt nem sikerül csökkenteni, akkor a gyepparadványok teljes leromlásával számolhatunk.

A Szentendrei-sziget homokterületein a gyeptípusok közül – edafikus (kolloidgazdag homok) és mezoklimatikus (erdőklíma) okokból - leginkább a homoki sztyepprétek jellemzőek. Zártabb típusaik fő alkotói a *Carex humilis*, *Festuca valesiaca*, *Phleum phleoides*, *Chrysopogon gryllus*, jellemző fajaik a sztyepplakó növények (pl. *Filipendula vulgaris*, *Helictotrichum adsurgens*, *Trifolium montanum*, *Veronica prostrata*), a nyílt homoki

gyepekkel közös fajok száma kisebb (pl. *Achillea ochroleuca*, *Alkanna tinctoria*, *Allium moschatum*, *Gypsophila fastigiata*). Ezeknél az állományoknál az utóbbi évtizedekben elmaradó legeltetés okoz problémát: avarfelhalmozódás és cserjésedés miatt elszegényednek, átalakulnak. Korlátozott állatlétszámmal végzett rendszeres legeltetésük lenne a megfelelő kezelés.

6. Láptavak (3160)

Az láptavak 2 állományát mértük fel a következő helyszíneken:

A Visegrádi-hegység kis vízteteinek hínárvegetációja fajokban szegény. Legfeltűnőbb sajátosság a *Hottonia palustris* megjelenése, amely a kis erdei tavakban sokhelyütt megtalálható – a vizsgált két helyszínen is.

A nyári aszályos időszakban az egyik víztest teljesen kiszáradt, a másik vízszintje igen alacsony volt. A tavacskák jellemző fajai a *Lemna minor*, *Callitriche cophocarpa*, *Ranunculus sceleratus*, *Veronica beccabunga*, *Galium uliginosum*. A zavarás, illetve kiszáradás következtében ezek a fajok visszaszorulnak és stressztűrő növények – pl. *Bidens cernua*, *B. tripartita*, *Persicaria dubia*, *Ranunculus repens* – szaporodnak el. A feltöltődő, sekély vizű erdei tavacskák élővilágát a kiszáradás mellett leginkább a vaddisznó túrása károsítja.

4.2.6. Közösségi jelentőségű fajok felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Közösségi jelentőségű fajok 2022. évi adatgyűjtése a DINPI működési területén	DINPI munkatársak és önkéntes adatgyűjtők	DINPI működési terület	AM Természeti értékek védelme	720	Mindösszesen 36 faj egyes populációit mértük fel. Különös alapossggalfelmérésre kerültek a magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>), a vízifutrinka (<i>Carabus nodulosus</i>), a közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>), Lápi póc (<i>Umbra crameri</i>), szarvasbogár, (<i>Lucanus cervus</i>), kis apollólepke (<i>Parnassius mnemosyne</i>), gyászincér (<i>Morimus funerus</i>), hörcsög (<i>Cricetus cricetus</i>), farkasalmalepke (<i>Zerinthia polyxena</i>), hód (<i>Castor fiber</i>), hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>) egyes populációi. Az adatok a Natura 2000 országjelentés összeállítás szempontjából jelentősek.

4.2.7. Egyenesszárnyúak felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Egyenesszárnyú-közösségek monitorozása	Szövényi Zsolt Gergely	Turjánvidék: Dabas, Gyóni láprét (Succiso-Molinietum coeruleae),	AM Természeti értékek védelme	125	2022-ben a koranyári és nyár végi mintavételek során a gyóni lápréten összesen 13 faj 913 példánya került a mintákba. Az egyenesszárnyú abundancia ebben az évben kimagasló volt, nagyjából háromszor annyi példányt hálóztunk

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						be, mint a korábbi években. A fajszaám nem marad el a korábbi években megszokottól: (9-) 12-15 faj/év, a 2019-ben észlelt 9 faj esetében elmaradt a korányári mintavétel. 2022-ben a mintákba került példányok 90%-át három réti- illetve tarlósáska (Chorthippus dorsatus, Ch. mollis, Omocestus rufipes) tette ki. A szokásos 6-7 szöcskefajból azonban csupán 3 faj 6 példánya került elő. Ezek az adatok az élőhely átalakulását mutatják. Egy védett egyenesszárnyú faj, a sisakos sáska (Acrida ungarica) jelenlétét észleltük a területen, ez a faj első adata a szűkebb mintavételi területről.
2	Egyenesszárnyú-közösségek monitorozása	Szövényi Zsolt Gergely	Szentendrei-sziget: Szigetmonostor, lőtéri homokbuckás (Festucetum vaginatae).	AM Természeti értékek védelme	125	A 2022. évi mintavételek 222 egyenesszárnyú példány befogásával és elengedésével jártak, ami átlagosnak mondható. A 14 azonosított faj pedig meg is haladja a korábbi fajszaámokat (18–22). Ehhez a diverzitáshoz járul hozzá a viszonylag kiegyenlített fajösszetétel, csupán a karcsú rétisáska (Euchorthippus pulvinatus) fordult elő nagyobb abundanciával, de ez sem érte el az összes példány 50%-át. Idén mindkét a területről ismert védett faj, a sisakos sáska (Acrida ungarica) és a homoki olaszáska (barbársáska, Calliptamus barbarus) is előkerült a vizsgálat során. A homoki élőhely

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						további értékes színezőeleme a homoki bunkóscsápúsáska (<i>Myrmeleotettix antennatus</i>). A terület jelenlegi kezelése legeltetés, aminek kímélő mértékű folytatása a jövőben is kívánatos az értékes gyep fenntartása céljából.
3	Egyenesszárnyú-közösségek monitorozása	Szövényi Zsolt Gergely	Gerecse-hegység: Szárliget, Zuppa-hegy (<i>Chrysopogono-Caricetum humilis</i>),	AM Természeti értékek védelme	125	A Zuppa oldalának szárazgyepes tisztásain a vegetáció a nyár közepére már extrém száraz volt. A viszonylag korai fajok populáció feltehetően emiatt már lecsökkentek, a későbbiek azonban még javarészt lárvaként voltak jelen (<i>Pl. Chorthippus biguttulus</i> , <i>Oedipoda caerulescens</i>). Az egyedsűrűség a július eleji mintavételkor lényegesen meghaladta a szeptemberit. A 2022-es mintavétel során összesen 13 fajt észleltünk összesen 214 példányban. 2022-ben egy védett faj sem került elő. A terület állapota az extrém nyári szárazságnak köszönhetően a szokásosnál degradáltabbnak tűnt, a vadtaposás mértéke ismét erősödött, ami az aszályal együtt jelentősen meghatározta a gyep állapotát.
4	Egyenesszárnyú-közösségek monitorozása	Szövényi Zsolt Gergely	Tápió-vidék: Nagykátá, Bíbicfészek (<i>Achilleo-Festucetum</i>)	AM Természeti értékek védelme	125	A Bíbicfészek nevű dülő sziki gyepmozaikja az első mintavételkor már erősen kiszáradt, az ősz elejére pedig fokozódott. Így a vegetáció magassága többnyire a szokásosnál kisebb volt. A területet ez évben legeltették, a terület állapota

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
			pseudovinae).			őszre gyengének mutatkozott. A júliusi mintavételekkel az egyenesszárnyú populációk egy része még lárva formában volt jelen. Az egyedsűrűség az előző mintavételi periódushoz képest (0,5-4 példány/m²) a nyári mintavételkor magasabb (1-8 példány /m²), az ősz elején ahhoz hasonló (0,3-5 pld/m²) értékeket mutatott. A mintavétel során összesen 19 faj 739 példányát gyűjtöttük be, ami az előző, csak egy mintavételes alkalomhoz képest lényegesen magasabb (13 faj, 194 példány). 2022-ben a sisakos sáska (<i>Acrida ungarica</i>) és a sziki sáska (<i>Epacromius coeruleipes</i>) védett fajok kerültek elő. Egy bár nem védett, de lokálisan érdekes faj, az önbeásósáska (<i>Acrotylus insubricus</i>), jellemzően száraz homoki kopárosokon él.

4.2.8. Halközösségek felmérése

Halközösség felmérést 2022-ben a Duna-Ipoly Nemzeti park Igazgatóság nem végzett.

4.2.9. Kételtűek és hüllők felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Kételtűek és hüllők monitorozása az NBmR keretein belül, az aktuális protokollnak megfelelően a Pilis-Visegrádi Hegységben a 2022-ben	Dr. Kovács Tibor	Pilis, Visegrádi hgs.	Kártalanítási keret	320	A 2022. évben a hosszan elhúzódó tavaszi hideg, illetve a csapadékhiány miatt következményeképp a megfigyelt egyedszámok és fajszámok messze elmaradtak a 2021. évitől, pedig már abban az évben sem voltak magasak. Roppant kedvezőtlen hatása volt a csekély vízmennyiségnek is, nyár végére majdnem mindegyik tó kiszáradt, így az idei évi szaporulatot bizonyosan súlyos veszteség érte.
2	Gőtecsapdázás	Sári Gergő	Farmos	Kártalanítási keret	5	Farmos térségében 4 db dewsbury csapda kihelyezése történt meg május 17., 29., illetve június 5. és 16. napokon. Észlelés nem volt, a vizek ezt követően ki is száradtak.
3	Kételtűek és hüllők monitorozása az NBmR keretében, az aktuális protokollnak megfelelően. A Gödöllői-	Dr. Centeri Csaba	Gödöllő, Ócsa	Kártalanítási keret	670	Gödöllő: A megfigyelt egyedszámok viszonylag alacsonyak voltak. A babatvölgyi területen az erdei béka állománya közepesen erősnek minősíthető, ugyanitt a két gőtefaj létszáma alacsony. A dunai tarajosgőtét a babati területről ez évben

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
	dombságban 2022-ben.”, illetve a „Kétéltűek és hüllők monitorozása az NBmR keretében, az aktuális protokollnak megfelelően. Az Ócsai Turjánvidéken 2022-ben					sikerült kimutatni. A 22 év alatt idén először nem került elő a homoki gyík, és a zöld gyík egyedszámai is rendkívül alacsonyak voltak. Ócsa A 2022. évben végzett monitorozás kevesebb fajszámot tudott kimutatni az előző évhez képest a vizsgált kétéltűek vonatkozásában, részben a szaporodásra alkalmas mintaterület (Láprétek) megközelíthetlensége miatt, részben a több éve tartó csapadékhiányos téli és kora tavaszi időszakoknak köszönhetően. A korábbi években jelentősen visszaesett a vizsgált csatornában a dunai tarajosgöte és pettyes göte állományainak egyedszáma, ezzel szemben 2022-ben mindkét csatornában sikerült kimutatni mindkét faj egyedeit. A homoki gyík állomány a korábbi évekhez viszonyítva jóval alacsonyabb egyedszámú, de erősen visszaesett a másik két faj létszáma is, különösen a fűrgye gyík esetében, amely a homokpusztán 2022-ben nem került elő. Az elevenszlő gyík jelenlétét 2022-ben nem sikerült igazolni.

4.2.10. Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése

2022-ben a ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése rendben megtörtént.

A telepesen fészkelő fajok közül 19 faj fészkelését észleltük működési területünkön. A 92 felmért helyszínen összesen 6305 fészkelő pár fordult elő. A fészkelőhelyeket veszélyeztető tényezők közül a felmérők idén is több helyen említik az élőhelyek eltűnését, ami részben a szárazodással (pl. benövényesedés, kipusztuló fészektartó fák), részben pedig különböző tervezett beruházásokkal (autópálya bővítés, bányarekultiváció, halászati mód intenzifikálása, erdők letermelése, stb.) függ össze.

A stabil költőhelyű fajok esetében 24 faj fészkelési adatait rögzítettük. A 770fészkelő pár 203 biztos költéséből 140 költés volt sikeres, 58 sikertelen, a többi fészkelés sorsa ismeretlen.

No	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozási helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	DINPI örszolgálat tagjai	DINPI működési területe	DINPI saját költségvetés	100	Telepesen fészkelő fajok: 19 faj, 92 fészektelep (6305 fészkelő pár) Stabil költőhelyű fajok: 24faj 770 fészkelő pár.

A telepesen fészkelő madárfajok részletes adatai:

Faj	Biztosan fészkelő párok száma	Becsült fészkelő párok száma
Bakcsó	113	151
Csóka	211	305
Dankasirály	670	765
Gólyatöcs	89	122
Gulipán	28	33
Kanalasgém	35	44
Kárókatona	313	332
Kék vércse	23	35
Kis kárókatona	30	43
Kis kócsag	37	55
Küszvágó csér	59	73
Nagy kócsag	215	295
Pásztorgém	3	5
Székicsér	10	14
Szerecsensirály	202	254
Szürke gém	528	704

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Üstökösgém	7	12
Vetési varjú	3679	4186
Vörös gém	52	94

A stabil költőhelyű madárfajok részletes adatai:

Faj	Párok száma	Biztos költések száma	Valószínű költések száma	Lehetséges költések száma	Sikeres költések száma	Sikertelen költések száma	Ismeretlen sorsú költések száma
Barátréce	114	15	44	55	15	11	88
Cigányréce	181	19	83	79	5	5	171
Fogoly	20	2	4	14	2	0	18
Vörösnyakú vöcsök	0	0	0	0	0	0	0
Fekete gólya	29	15	7	7	10	2	17
Darázsölyv	60	2	30	28	2	0	58
Barna kánya	3	3	0	0	3	0	0
Vörös kánya	0	0	0	0	0	0	0
Rétisas	32	30	1	1	17	12	3
Kígyászölyv	5	2	2	1	2	0	3
Hamvas rétihéja	6	5	1	0	3	1	2
Kis héja	0	0	0	0	0	0	0
Pusztai ölyv	1	1	0	0	0	1	0
Békászó sas	0	0	0	0	0	0	0
Parlagi sas	12	6	3	3	4	6	2
Szirti sas	0	0	0	0	0	0	0
Törpesas	1	0	0	1	0	0	1
Kerecsensólyom	21	18	2	1	17	1	3
Vándorsólyom	48	42	1	5	31	10	7
Haris	13	4	9	0	0	0	13
Daru	0	0	0	0	0	0	0
Túzok	17	6	5	6	5	1	11
Ugartyúk	5	2	1	2	0	1	4
Széki lile	0	0	0	0	0	0	0
Nagy goda	2	2	0	0	1	0	1
Nagy póling	3	1	0	2	1	0	2
Billegetőcankó	0	0	0	0	0	0	0
Piroslábú cankó	36	7	25	4	6	2	28
Uráli bagoly	1	0	1	0	0	0	1

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Réti fülesbagoly	0	0	0	0	0	0	0
Uhu	20	11	5	4	11	0	9
Fehérhátú fakopáncs	100	0	100	0	0	0	100
Szikipacsirta	0	0	0	0	0	0	0
Vízirigó	0	0	0	0	0	0	0
Kis légykapó	40	10	10	20	5	5	30

4.2.11. Emlősök felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Gyöngybagolyköpet analízis	Mátics Róbert	Mezőföld, Komárom-Esztergomi sík, Bakony-vidék	AM Természeti értékek védelme	700	A 2022-es évben a kisémlősök monitoringja a középtáj alapú mintavételen alapult. Összesen 556 zsákmányállat határozása történt meg (Mezőföld: 183db, Komárom-Esztergomi sík: 251db, Bakonyvidék: 123db). A mezei pocok aránya a Mezőföldön 27-33%-ot, a Komárom-Esztergomi síkon 28-37%-ot mutat, gradáció nem tapasztalható. A ritka pocokfajok közül (<i>Clethrionomys glareolus</i>, <i>Microtus subterraneus</i>, <i>M. agrestis</i>, <i>Arvicola terrestris</i>) az északi pocok már a 2021-es mintákból is hiányzik és a faj 2022-ben sem került elő. A gyöngybaglyok júniustól kezdve már nem voltak megtalálhatók a concóhádi költőhelyen, és így a minta a kisebb volt a korábbi évekenél (a 2021-es 509 helyett csak 162 példány). Részben ez is okozhatja az észlelés hiányát, valószínűbb azonban, hogy a populációkat érte valamilyen negatív hatás – például a rendkívül száraz nyarak következményeként – ami erősen visszavetette azok létszámát. Diverzitásban 2020-tól emelkedés volt megfigyelhető, 2022-ben további emelkedés látszik (1,5-2,1).
2	Nagyragadozó előfordulások felmérése Börzsönyben	Darányi László	Börzsöny	DINPI	150	A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területén munkatársaink hiúz (<i>Lynx lynx</i>) esetében 2 alkalommal rögzítettek nyomvonalat vagy pihenőhelyet a 2022-es év során. A faj állománya változatlan a Börzsönyben, 1 egyed jelenlétét ismerjük. Kameracsapdával konkrét állatészlelésünk ebben az évben nem volt.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
3	Ürge populációk felmérése	Bajor Z, Bérces S, Csihar L, Csóka A, Csonka P, Hegyi Z, Kazi R, Kiss Péter, Klébert A, Mocsári V, Ócsai P, Riezing N, Sári G, Staudinger I, Szénási V, Váczi O, Vidra T, Vincze T	DINPIg 34/14 helyszín	DINPI	130	A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 2022-ben 34 területen mértük fel a fokozottan védett ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) lakóüregeket. Az NBmR protokoll szerinti transzekt menti számlálást 2022-ben 14 helyszínen végeztük el. A protokollban szereplő azon helyeket nem jártuk be ahol a korábbi években az ürge már kipusztult (Garancsi-tó környéke, Gödöllő, Kecskéd, Sárkeresztúr, Sárreți Tk. Bagódomb, Tóalmási legelő, Újlengyel, Demeter-tanya legelő).
4	Pele fajok elterjedésének felmérése	DINPIG munkatársai	Bp. Sas-hegy, Farmos	DINPI	5	2022-ben a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság területén, két helyszínen, a Sas-hegyen, valamint a farmosi madárvárta területén kerültek peleadatok rögzítésre. A Sas-hegyen 1 nagy pele (<i>Glis glis</i>), míg a farmosi madárvártánál 4 mogyorós pele egyed (<i>Muscardius avellanarius</i>) dokumentálására került sor.

4.2.12. Denevérközösségek felmérése

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Denevér szülőkolóniácfelmérése	Árvay Márton, (koordinátor: Debreczeni Edit)	Bajót katolikus templom, Csóvár evangélikus templom, Fehérvárcsurgó víztározó torony, Penc evangélikus templom,	Agrárminisztériummal VfKF/18-1/2022. (DINPI iktatószám)	675	Felmérő a 20helyszín közül 11helyszínen talált denevéreket vagy kedvező esetben denevér szülőkolóniát is. Pilisszentiváni katolikus, Telki katolikus, Nagykovácsi katolikus, Tinnye katolikus, Epöl katolikus, Úny katolikus, Dabas-Gyón katolikus templomában, valamint Bugyi református templomában sajnos nem talált denevéreket a

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
			Solymár katolikus templom, Tatabánya- Alsógallai templom, Tatárszentgyörgy katolikus templom, Pilisszentiváni katolikus templom, Telki katolikus templom, Nagykovácsi katolikus templom, Tinnye katolikus templom, Epöl katolikus templom, Úny katolikus templom, Dabas-Gyón katolikus templom, Dabas-Gyón református templom, Dabas-Sári katolikus templom, Bugyi református templom, Bugyi katolikus templom, Csolnok katolikus templom, Piliscsaba református templom	DINPI/1660-6/2022.) iktatószámán kötött megbízási szerződés alapján Natura 2000 céldokumentumok készítését megalapozó kutatásra kötött szerződés		felmérő, de megemlítendő, hogy ezek közül az épületek közül Dabas-Gyón katolikus templomában és Bugyi református templomában denevér guanót viszont talált, tehát a múltban denevérek által használt tetőtértek voltak és a jövőben is potenciálisan alkalmas objektumoknak tekinthetőek. Bugyi katolikus templom: 4 példány közönséges késeidenevér került elő. Amúgy jelentősebb mennyiségű guanót is található a tetőtérben, mely arra utal, hogy korábban komoly kolónia is lehetett itt. Csolnok katolikus templom: 1 példány közönséges késeidenevér került meg a boltozat tetején. Dabas-Gyón református templom: egy eddig ismeretlen (archív adatát sem találtuk) nagy Myotis kolónia került elő, 9 nősténnyel és 11 kölyökkel! Dabas-Sári katolikus templom: 16 egyedből álló közönséges késeidenevér kolónia került elő. Piliscsaba református templom: 80-100 egyedből álló közönséges/hegyesorrú denevér vegyes kolónia került elő a helyszínen. Az ismert, eddig is vizsgált kolóniákról az mondható el, hogy részben a korábbi évekhez képest stagnálást vagy növekedést mutatnak, a növekedésre jó példa a solymári kolónia, vagy a bajóti Myotis myotis/Myotis blythii vegyes kolónia, ahol a tavaly tapasztalt létszámcsökkenés után idén

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						újra a korábban tapasztalt értékekhez hasonló értéket lehetett számolni - de pl. a penci, a tatárszentgyörgyi és a csővári helyszín esetében csökkenő tendencia tapasztalható. A csővári helyszín azért érdekes, mert itteni létszámcsökkenésüknek nem látszódtott konkrét oka (legalábbis a templomban szemmel láthatóan nem történt olyan beavatkozás, átépítés, ami ezt magyarázhatná) és ez az itt tapasztalható csökkenő tendencia ellentétes azzal a megfigyeléssel, miszerint a kis patkósdenevérek egyedszáma országos szinten szinte mindenhol jellemzően emelkedő tendenciát mutat. Összesítve, a felmérő a 2022. évi szülőkolónia felmérés során, a Natura 2000 jelölőfajok közül a közönséges denevér (<i>Myotis myotis</i>), hegyesorrú denevér (<i>Myotis blythii</i>) és a kis patkósorrú denevér (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) szülőkolóniáit találta meg. Ezekon felül a gyakori épületlakó fajok közül csak a közönséges késeidenevér (<i>Eptesicus serotinus</i>) kolóniái/példányai kerültek elő.
2	Denevér élőhelyek felmérése a DINPI működési területén	Hegyi Zoltán, Debreczeni Edit	DINPIg	DINPI keret	420	Az év (2022) folyamán 65 földalatti denevér szálláshelyet kerestünk fel 32 nap alatt, összesen 155 alkalommal végeztünk felméréseket. A felmérések során 20 denevérfaj és 3 egyéb védelem alatt álló állatfaj adatait vettük fel. Összesen 28390 egyed került rögzítésre, azonban egy-egy helyszínen akár több alkalommal is történt felmérés, így a valódi egyedszám ettől jelentősen kevesebb (ha a maximális

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						egyedszámmal számolunk helyszínenként és fajonként, összesen körülbelül 12480 egyed lehet). Denevérhálózásokat a nyári időszakban erdei élőhelyeken, illetve a nyár végi, őszi időszakban a denevérek nászhelyein végeztünk. Denevérhálózások alkalmával is gyűjtöttük az adatokat. 2022-ben összesen 14 helyszínen, 19 éjszaka végeztünk hálózásokat. Ezen terepnapok során 21 denevérfajnak, 1095 egyedét sikerült megfognunk.

4.2.13. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos feladatok

No	Projekt tárgya	Kutató	Projekt helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1	Idegenhonos inváziós fajok állományainak átfogó felmérése	Hock F	DINPI működési területe	DINPI saját megvalósítás	0	A DINPI munkatársai összesen 22, az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós faj 1796 előfordulását dokumentálták. Ezek mellett felvételezésre kerültek az EU inváziós fajlistán nem szereplő, de hazánkban természetvédelmi szempontból veszélyes inváziós fajok is (42 faj 10570 előfordulása).

4.2.14. Kezelések monitorozása

Természetvédelmi kezelés monitorozást 2022-ben nem végzett a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság.

4.2.15. Biodiverzitás nap

Biodiverzitás napot 2022-ben nem tartott a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

Biotika almodul

2022-ben a DINPI biotikai adatbázisába 212 335 darab új rekord került be, így év végén összesen 2 312 168 rekordot tartalmazott. A betöltött adatok az alábbi forrásokból származnak:

Adat forrása	Rekordszám
DINPI dolgozói által gyűjtött adat	167 132
Kutatási jelentések betöltött adatai	24 527
Külső adatszolgáltatóktól érkező adat	20 676

A betöltött adatok keletkezésének ideje és típusa szerint:

Adat keletkezésének ideje	Rekordszám
2021-ben gyűjtött adat	140 509
Korábbi évekből származó adatok feldolgozása	71 826

Adat típusa	Rekordszám
Védett fajok adatai	173 483
ebből fokozottan védett fajok adatai	50 879
Natura 2000 Élőhelyvédelmi irányelv függelékén szereplő fajok	75 504
Natura 2000 Madárvédelmi irányelv függelékén szereplő fajok	22 197
Inváziós fajok adatai	12 808
ebből EU inváziós fajlistán szereplő fajok adatai	2 172

Vagyon almodul

A TIR vagyon-moduljában 2010 tavaszától tárolt adataink 2014 decemberében az OKIR rendszerbe áttöltésre kerültek. E központi adatbetöltés után az időnként felmerülő változásokat azonnal átvezettük/átvezetjük az adatbázisban, így nyilvántartásunk naprakész.

Az OKIR TIR alrendszerében tárolt adatok:

A vagyon-almodulban tartjuk nyilván a hasznosításba adott, vagyonkezelésünkben lévő területek szerződéseinek alábbi adatait (2022.12.31-én 243 db szerződés):

- bérlő neve,
- szerződés kelte,
- szerződés iktatószáma,
- megállapodás kelte (tól, ig),
- bérelt földrészletek hrsz-a,
- bérelt földterület nagysága (ha, AK),
- hasznosítás módja,
- bérleti díj.

A vagyon-almodulban tartjuk nyilván az állatokat is (2022.12.31-én 710 db állat), a következő adatokkal:

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- állat ENAR száma,
- születési ideje,
- ivara, fajtája,
- melyik állatcsoportozáshoz tartozik,
- az anya ENAR száma,
- bekerülés dátuma és jogcíme,
- tenyészállat-e,
- Pénzügyi, Számviteli és Munkaügyi Oszt. tételesen nyilvántartja-e, ha igen, mikortól,
- utódai.

Ingatlan almodul

A TIR-ből 2014 decemberében az OKIR rendszerbe áttöltésre került Ingatlan almodulban 26 026 ingatlan 34 196 alrészletének adatait tároljuk. Az ingatlanokra vonatkozó információ 56 db mező szerint tartalmazhat adatot, melyek feltöltése, illetve naprakészre javítása folyamatos feladat.

4.4. Jelentési kötelezettség

(EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)

Nemzetközi jelentési kötelezettsége 2022-ben nem volt a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságnak.

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek

(meglévő, elmúlt évben készült, előkészített, kihirdetett)

A természetvédelmi kezelési tervekről az alábbi táblázat ad áttekintést. A táblázat félkövérrel kiemelt sorai jelzik a 2022-ben aktualizált természetvédelmi kezelési terveket.

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Terület mérete (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes tv. kez. terv	"C" fejezet, jogszabály melléklete	Készítés éve
Adonyi TT	0,9	van	van	előkészített	Területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Alcsúti Arborétum TT	40,5	van	van	nincs	Szakmai egyeztetés még nem történt.
Belsőbárándi Tátorjános TT	49,7	van	van	van	2007-ben kihirdetve
Budai TK	10 479,2	van	van	nincs	átdolgozandó
Budai TK részterülete: Szénások Európa Diplomás terület	1 748,8	van	van	van	2008-ban kihirdetve
Budai TK részterülete: Normafa és térsége	303,9	elkészült	előkészítés alatt	előkészítés alatt	A részletes természetvédelmi kezelési terv és a zónarendszer aktuális verzióját jelenleg a terület kezelője véleményezi
Budai Sas-hegy TT	30,5	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem volt, átdolgozandó
Budakalászi Kemotaxonómiai Botanikus Kert TT	5	van	van	van	2003-ban kihirdetve
Budapesti Botanikus Kert TT	2,7	nincs	nincs	nincs	Egyeztetés korábban már volt
Ceglédi-rét TT	17,4	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem volt, átdolgozandó
Csévharaszi Borókás TT	128,8	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem volt, átdolgozandó
Dabasi Turjános TT	140,4	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem történt, átdolgozandó
Dinnyési-Fertő TT és tervezett bővítése	1 160	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem volt, átdolgozandó
Duna-Ipoly Nemzeti Park	6 0314	van	nincs	nincs	

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Terület mérete (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes tv. kez. terv	"C" fejezet, jogszabály melléklete	Készítés éve
Duna-Ipoly Nemzeti Park dunai területek	117,6	van	van	nincs	
Duna-Ipoly Nemzeti Park Ipoly-völgy	2 442,2	van	van	nincs	
Duna-Ipoly Nemzeti Park Szentendrei-szigeti területe	1 576,7	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Dunaalmási-kőfejtők TT	230,1	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Érdi Kakukk-hegy TT	9,3	van	van	van	2007-ben kihirdetve
Fóti Somlyó TT	196,6	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Földtani alapszervények megóvását szolgáló természeti emlékek	24,3	van	van	van	2015-ben kihirdetve
Fővárosi Állat- és Növénykert TT	10,76	van	van	van	2013-ban kihirdetve
Gellérthegy TT	39,7	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Gerecsei TK	8 617,4	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Gerje-mente tervezett TK*	1051,9	elkészült	elkészült	előkészítés alatt	Részletes kezelési terv tervezete megküldve véleményezésre az AM NPTF részére 2022.01.17-én
Gödöllői Dombvidék TK	11 674,3	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Gödöllői Királyi Kastélypark TT	26,1	nincs	nincs	nincs	
Háros-szigeti ártéri erdő TT (bővítéssel)	60,2	van	van	van	2009-ben kihirdetve
Jókai Kert TT	3,2	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Terület mérete (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes tv. kez. terv	"C" fejezet, jogszabály melléklete	Készítés éve
József-hegyi barlang felszíne tervezett TT	1,9745	elkészült	elkészült	előkészített	A védelemre tervezett TT megalapozó dokumentációja, részletes kezelési terve, valamint C típusú kezelési tervének tervezete elkészült, amennyiben DINPI véleményezése lezárul, megküldhető az AM NPTF részére, véleményezésre
Kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek	5,6	van	van	van	2014-ben kihirdetve
Küdői-hegy tervezett TT	70	nincs	nincs	nincs	
Magyarország Földrajzi Központja TT	4,6	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Martonvásári Kastélypark TT	67,6	nincs	nincs	nincs	
Nagykőrösi Pusztai Tölgyesek TT	~400	átdolgozandó	nincs	nincs	
Ócsai TK	3 856,6	van	nincs	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Pákozdi Ingókövek TT	48	nincs	nincs	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Pál-völgyi-barlang Felszíne TT	4,7	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Peregi Parkerdő TT	11,7	van	van	nincs	
Pogácsa-legelő TT	263,1	van	van	van	2014-ben kihirdetve
Rácalmási-szigetek TT	381,8	nincs	nincs	nincs	
Rétszilasi-tavak TT	1 495,5	nincs	nincs	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Sárréti TK	2 203,7	nincs	van	előkészített	területi egyeztetés

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A védett vagy védelemre tervezett terület neve	Terület mérete (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes tv. kez. terv	"C" fejezet, jogszabály melléklete	Készítés éve
					még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Sárvíz-völgye TK	3 532,9	van	nincs	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Székesfehérvári Homokbánya TT	121	nincs	nincs	nincs	
Szemlő-hegyi-barlang Felszíne TT	1,1	nincs	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Szentendrei rózsza termőhelye TT	0,4	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Tápió-Hajta vidéke TK	4 876,3	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Tatai Kálvária-domb TT	2,8	nincs	nincs	nincs	
Táti- és süttői Duna szigetek TT	299,91	van	van	van	2020-ban kihirdetve
Tétényi-fennsík TT	148	van	van	van	2011-ben kihirdetve
Turai Legelő TT	14	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Ürbő-puszta tervezett TT	56 (+ 937 hektár, ha vagyonek ezelésbe kapjuk)	munkanyag elkészült	nincs	nincs	A kezelési tervet megalapozó dokumentáció közel végleges formája elkészült
Vácrátóti Arborétum TT	28,9	nincs	nincs	nincs	
Velencei-tavi Madárrezervátum TT	820	van	van	előkészített	területi egyeztetés még nem kezdődött meg, átdolgozandó
Vértesi TK	16 525,4	van	nincs	nincs	
Vértesszőlősi Előember-telep TT	35,3	nincs	nincs	nincs	

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok

(elmúlt évben készült vagy felülvizsgált)

Folyamatban van az Agrárminisztériummal kötött TMF/487/5/2019. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott Natura terület fenntartási tervének elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI10006	Tatai Öreg-tó	kmT	területi egyeztetés folyamatban

Megtörtént az Agrárminisztériummal kötött TMF/130/2021. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott Natura terület fenntartási tervének elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI10001	Abonyi kaszálóerdő	kmT	2022-ben elfogadva
HUDI10004	Jászkarajenői puszták	kmT	2022-ben elfogadva
HUDI10005	Sárvíz völgye	kmT	2022-ben elfogadva
HUDI10007	Velencei-tó és Dinnyési-fertő	kmT	2022-ben elfogadva

Folyamatban van az Agrárminisztériummal kötött TMF/130/2021. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott Natura terület fenntartási tervének elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	fenntartási terv
HUDI10002	Börzsöny és Visegrádi-hegység	kmT	területi egyeztetés folyamatban
HUDI10003	Gerecse	kmT	területi egyeztetés folyamatban
HUDI10008	Ipoly völgye	kmT	elfogadás alatt

Megtörtént az Agrárminisztériummal kötött TMF/443/2021. számú támogatói okiratban foglaltak alapján finanszírozott Natura 2000 céldokumentumok elkészítése:

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	céldokumentum
HUDI20001	Ácsi gyepek SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20004	Aszal- völgy SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20023	Gödöllői-dombság SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20032	Mocsai ürgés legelő SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20033	Móri- árok SAC	kjTT	2022-ben elkészült

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Kód	Natura 2000 terület neve	Natura 2000 terület típusa	céldokumentum
HUDI20045	Szigethalmi homokbuckák SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20048	Szomódi gyepek SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI10007	Velencei-tó és Dinnyési-Fertő SPA	kmT	2022-ben elkészült
HUDI20015	Déli-Gerecse SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI10003	Gerecse SPA	kmT	2022-ben elkészült
HUDI30001	Vértes SPA/SAC	kmT	2022-ben elkészült
HUDI20010	Budaörsi kopárok SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20017	Érd-tétényi plató SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20020	Gerecse SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20037	Nyakas-tető szarmata vonulat SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20041	Póc alja SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI10006	Tatai Öreg-tó SPA	kmT	2022-ben elkészült
HUDI20030	Központi-Gerecse SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20038	Nyugat-Cserhát és Naszály SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20043	Rekettyés SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20044	Sárrét SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI10005	Sárvíz völgye SPA	kmT	2022-ben elkészült
HUDI20047	Szigeti homokok SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20053	Velencei- hegység SAC	kjTT	2022-ben elkészült
HUDI20054	Velencei-tó SAC	kjTT	2022-ben elkészült

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

(élőhelyek és területegységek szerinti bontásban)

5.2.1. Élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Pilis-Budapest környéki TE

2022. év szárazsággal indult, majd a március végén kezdődő tavaszi csapadékosabb időjárást követően, extrém száraz nyár következett, rendkívüli mértékű aszály alakult ki.

Budapesten belül és Budaörsön továbbra is nagy gondot okoz a vaddisznó. Helyenként újra jelentősen feltúrták az érzékenyebb gyepeket, komoly élőhelyi károkat és egyes ritka fajok élőhelyének zavarását okozva (pl.: *Anchusa ochroleuca*). A szárazsággal összefüggésben továbbra is problémát jelentett a Budapest környéki védett területek jelentős mértékű látogatottsága. A taposás, zavarás mellett mindenképpen meg kell említeni az illegális tűzgyújtást is, mint komoly veszélyforrást. A gyalogos turizmus mellett a technikai sportokat (pl.: kerékpár, e-bike, motor, quad, siklóernyő, off road) végzők, illetve az illegálisan kialakított (és fenntartott) pályák száma sem csökkent. Összességében elmondható, hogy a Budapest környéki védett területek terheltsége és ezzel párhuzamosan az élőhelyek és fajok veszélyeztetettsége folyamatosan magas szinten van. Különösen terhelt a Normafa térsége, ahol a jelenlegi parkoló-kapacitás nem tudja kielégíteni az igényeket. Ennek ellenére több olyan új turisztikai attrakció tervezése és engedélyeztetése van folyamatban, ami látogatók tömegeit fogja a területre vonzani (pl.: zipline-pálya, libegő bővítés, hóágyúval felszerelt sífűtő- és szánkópálya, stb.).

A külső Budai hegyek térségében élő vaddisznópopszámára továbbra is jelentős hatást gyakorol a sertéspestis. A fertőzés okozta állománycsökkenés következtében nem csak az erdővel borított területeken, hanem a jelentős természeti értékeket tartalmazó gyepterületeken is csökkent a károkozás. Sajnos ezzel egy időben észrevehetően nőtt az idegenhonos vadfajok, a muflon és a dám állománya. Az erdészettől kapott információk alapján tudjuk, hogy az aranysakál állománya is jelentősen nőtt az elmúlt időszakban, ami elsősorban az őz állomány csökkenését okozta a szaporulat nagyfokú predációjának köszönhetően. Az idei évben a Budakeszi Vadasparkkal és a Pilisi Parkerdő Zrt-gal kötött együttműködési megállapodás alapján megkezdődtek a vadmacska-monitoring terepi munkái. Célja a fajjal kapcsolatos minél szélesebb körű adatgyűjtésre alapozott fajvédelem. Ennek érdekében kameracsapdák kerültek kihelyezésre. A faj előfordulásáról a Budai hegységben még nem készült kamerafelvétel, a Pilisben igen. Sajnos tovább folytatódott az elmúlt évekhez hasonló aszályos időszak, aminek következtében a vizes élőhelyek vízutánpótlása csökkent, illetve egyes helyeken gyakorlatilag teljesen megszűnt. A Nagykovácsiban található Békás-tó kiszáradt csak úgy, mint a pilisszentiváni Jági-tó. A források egy része szintén erre a sorsra jutott (Jági-forrás, Hársas-forrás). Vannak azonban olyan források, melyek vízhozama ugyan megmaradt, de a szállított víz mennyisége jelentősen csökkent (pl. Kretz-forrás, Rózsika-forrás, Békás-forrás). Az erdőterületen és a hegylábi részeken található kisvizes élőhelyek megszűnése a herpetofauna csökkenését okozza. Sajnos a szárazság nem befolyásolta hátrányosan az inváziós fajok (bálványfa, selyemkóró) terjedését. Az ellenük való védekezéshez célzott támogatási rendszerre lenne szükség. Tovább folytatódott a magas körisek *Hymenoscyphus fraxineus* (korábban *Chalara fraxinea*) korokozó által okozott epidémia jellegű pusztulása. A hód állomány folyamatosan terjed és növekszik. A halastavak, horgásztavak mellett a patakokat (Aranyhegyi-patak, Békás-patak, Benta-patak) is meghódították. Egyes szakaszokon gátjaikkal

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

– természetvédelmi szempontból kedvezően – befolyásolták a patakok vízhozamát, időbeli lefolyását. Kártételük ellen sokhelyütt egyedi törzsvédelmet (drótháló) alkalmaznak.

Az egész tájegység területén termőhelytől függetlenül az egyik legelterjedtebb invazív fafaj a bálványfa, amely pontszerűen, tömbökben és vonalas mintázatban (villanypászták, nyiladékok, közelítőnyomok mentén) is megjelenik, fahasználatokban, gyepek szegélyében, felhagyott kiskertekben. Az örökerdő üzem mód bevezetését segítő közelítőnyomhálózatban egyes helyeken jelentős bálványfafertőzés figyelhető meg. Alacsonyabb térszíneken, folyópartokon és a Duna szigetein elsősorban a zöld juhar és a nyugati ostorfa okozza a legnagyobb fertőzést. A felhagyott mezőgazdasági és kiskerti részeken a selyemkóró, a kanadai aranyvessző és az ezüstfa mellett egyre több helyen a (japán) keserűfű okoz problémát. Ez utóbbi néhány patak belterületi szakaszán szinte uralkodó faj lett. Kaukázusi medvetalp jelenléte egy helyről ismert a Benta-patakon.

Gerecsei TE

A szárazodás általánosan megfigyelhető, és egyre inkább tapasztalható a Gerecsei Tájegység területén. A kisvizek és vízfolyások, gyepek és erdőterületeken egyaránt. Hatásai tapasztalhatóak például: a tarjáni Szűnyog-tó tél végére kiszáradt, kétéltűmentő rendszerünket nem kellett felállítani. A tatai Fekete úton is mindösszesen 68 állatot mentettünk. Bakonyszombathelynél és Tardosnál rendben lezajlott. Nyár közepén őszi színekben „pompáztak” az erdők. Kiszáradt június végére a tardosi Malom vagy Bikol-patak. A Gerecsében az erdők alja, a kisvizek poroztak.

Tovább súlyosbodott a körispusztulás, melynek a leglátványosabb helyszíne a Nagy-Gerecse tető, ahol több tíz hektáron dölések is voltak.

Egyre erősödő nyomást jelent, főleg a 2020-as évben induló, a Covid-19 járvány utáni turisztikai nyomás. A jelölt utak mellett az online térben rögzített trackek, látványpontok használata olyan helyeken is jelentős emberi jelenlétet generál, ahol indokolt lenne a nyugalom és a bolygatás nélküli természeti állapot.

2020. év végén elérte a Gerecse hegységet az Afrikai sertéspestis (ASP). A vaddisznó állomány általi nyomás látványosan csökkent. A száraz karsztgyepek, löszgyepek túrása szembetűnően csökkent. Az állatlétszám és a vadnyomás csökkenésével a száraz és nedves gyepek állapota jelentős javulást mutatott ősszel és télen. A mai napig lehetett találni erdős területen vaddisznó tetemeket. Az Által-ér völgyét még nem lépte át a fertőzés. A túltartott gímszarvas, dám, muflon és őz állomány továbbra is jelen van a területen.

Tájegységünk hét lokalitásban végez kisléptékű élőhelykezelést védett, fokozottan védett növényfajok állományainak megőrzése érdekében. A fokozottan védett Janka-sallangvirág, a nagy aggófű, az illatos hagyma, a vérű-hangyaboglárka, a küszvágócsér és a közönséges ürge termő- és/vagy élőhelyén végeztünk kézi, gépi eszközökkel beavatkozásokat. Előkészítettük a magyarországi husáng élőhelykezelés és területei védelem 2023-as munkafolyamatait is.

Tájegységünk apparátusa irányította a 2021/2022 telén újra induló nádatás a Tatai Tavak Ramsari Területen. A teljes területen mozaikos, ellenőrzött aratás zajlik.

Nagyon jelentős és egyre fokozódó ökológiai változás az idegenhonos inváziós fajok egyre dominánsabb arányú terjedése. A Tatabánya-Vértesszőlős-Tata közötti Által-ér szakaszon, Tata és Dunaalmás környékén az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok közül a vizinövények terjedése okoz egyre jelentősebb problémát. A dunaalmási Pihenő-tavon és a Tata-Naszály közötti Fényes-patakon folyamatos kooperációban (Dunaalmás Önkormányzata-ÉDUVIZIG-DINPI) zajlik a munkavégzés, védekezés.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Dunaalmás, Kőpíte területén a Vértéserdő Zrt-vel közös bálványfa mentesítési program megvalósítása vette kezdetét július hónap végén. Az injektálás után novemberben letermelésre került a mgaszóro állapotban lévő erdő.

Vértés-Mezőföldi TE

A térség jelentős szárazodása figyelhető meg évek óta: évente mintegy 60-100 mm csapadék hiányzik, és ez évről-évre halmozódik, mivel egyre ritkább az olyan csapadékos időszak, amikor pótlódni tud. A nyári zivatarok vize legfeljebb a talaj felső rétegeit áztatja el, de a mélyebb rétegeket nem tölti fel, így a források vízhozama csökkent, időszakossá válnak, vagy kiszáradnak.

Az egyre szárazabb télutóknak köszönhetően a kora tavaszi kizöldülés lassan megy végbe, így a legelő vad a Vértésben sokszor a korábban kihajtó hagymásokat, köztük a hóvirágosokat, illetve az orchideákat, vagy a fászárú újulat duzzadó rügyeit legeli le. A Vértésben emellett jelentős volt a vaddisznó által okozott túrás, vegetáció- és talajkárosítás.

A szárazodás következtében a Velencei-tó vízgyűjtőjéből is kevés vízutánpótlás jut a tóba, a közeli víztározók vize meg a vízhiány mellett, az intenzív halgazdalkodás (haletetés) miatt is eutrofizálódik, ezért a Velencei-tó vízutánpótlására (elsősorban a vegetációs időszak alatt) alkalmatlanná vált. Ennek következtében a tó vízszintje jelentősen lecsökkent, a mérések kezdete óta a legalacsonyabb szintre! A sekélyebb részokról lehúzódott, időszakonként és helyenként a vízminőség kifogásolhatóvá vált, kisebb-nagyobb hal- és madárpusztulások figyelhetők meg.

Másik jelentős probléma az inváziós idegenhonos fajok terjeszkedése, amely különösen a Keleti-Bakony erdeiben figyelhető meg, ahol a Solidago-fajok elfoglalják a vágásterületeket, illetve a túlgyérített erdők aljnövényzeteként lépnek fel. A bálványfa és az ostorfa jelenléte számottevő a mezőföldi erdőkben, de a védett területeken még nem léptek fel veszélyeztető tényezőként. Az ezüstfa állományai jelentősen növekednek az állattartás felhagyása, a gyepkezelés elmaradása miatt elsősorban a síkvidéki területeken, de hegylábi részekben is. A selyemkóró szórványosan, de az egész megyében jelen van, még az erdőségek belsejében elhelyezkedő vágásterületeken is megfigyelhető ideiglenes megtelepedése.

Tatabányánál, a *Ludwigia grandiflora* eltávolítása az Által-érből az ÉDUVIZIG közreműködésével. A folyamatos, alapos kézi szedésnek köszönhetően úgy tűnik, hogy a bánhidai állomány felszámolódott. Kecskéd határában ugyankor – többszöri jelzés ellenére – elmaradt a kezelés. Gárdony/Agárd, Határ-árok vizéből is eltávolításra került a tóalma. Folyamatos a monitoring.

Az igenhonos vízi állatfajok új előfordulásairól nem tudunk.

Az elmúlt években nagyságrenddel nőttek a természeti szentélyterületek igénybevételére irányuló rekreációs törekvések.

Börzsöny-Gödöllői-dombság TE

A Börzsöny-hegységet 2014 decemberében jelentős területeken ért jégdöntés és -törés hatásai még mindig érzékelhetők. Számos helyen az erdő felújulása kérdéses, a vadhatás rendkívül erősen jelentkezik. Ugyanez vonatkozik a faanyagtermesztést nem szolgáló részletekre, amelyek sokszor nudum, csupasz talajú vadkamraként működnek.

A szárazodás általánosan megfigyelhető, tapasztalható. Ennek hatásait (természetesen csak lokálisan) némiképp ellensúlyozzák az Ipoly völgyében megtett vizesélőhely-rekonstrukciók.

Továbbra is súlyos problémát jelent, hogy a Covid-19 járvány utáni turisztikai nyomás jelentősen megnőtt a főváros környéki területeken.

Dél- és Kelet-Pest megyei TE

A tájegység területét még az előző évinél is súlyosabb aszály sújtotta. A tavaszi időszakban a korábban megépült vízpótló műtárgyak segítségével csupán az Alsó-Tápió vízgyűjtőjén, illetve a Körös-ér mentén sikerült korlátozott kiterjedésű, összesen kevesebb, mint 100 ha kiterjedésben létrehozni előntéseket. A Hajta-mentén elterülő mocsarak esetében csak a jászberényi Hajta-mocsárban, illetve a farmosi Nagy-nádasban az előző években mesterségesen kialakított ún. tóka rendszerekben (6 ha) volt tavasszal víz. Az Ócsai TK területén a lápos élőhelyek 90 %-a leszáradt nyár elejére. Júliustól kezdve több hónapon át gyakorlatilag táji szinten eltűntek a felszíni vizek, a vízfolyások jelentős része is teljesen kiszáradt, pl. Hajta-patak, Felső-Tápió, Csukás-ér. A gyepek fűhozama töredékére csökkent, volt olyan kaszáló, ahonnan mindösszesen 2 nagy hengerbála szénát lehetett betakarítani. A vízhiány miatt a nádasokban nem nőtt friss nád, pl. a Hajta-mente 800 ha kiterjedésű nádasában nem volt idén nádaratás. A tájegységben zajló erdészeti felújítások hatékonysága is alacsony volt, mindenhol pótlásokra volt szükség.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

A terület megnevezése	Élőhelytípus	Kezelés típusa/jellemzése	Érintett terület nagysága (ha)
Börzsöny–Gödöllői –dombság TE			
Gödöllői-dombvidék TK Bárányjárás	száraz gyeptípusok	cserjeirtás utókezelés	2,1
DINP–Börzsöny	lombhullató elegyes erdők	vízvisszatartás helyi anyagból készült vízvisszatartó elgátalásokkal, kétéltűszaporodóhelyekre történő vízkormányzással	0,8
DINP–Ipoly-völgy	mocsárrétek	kaszálás, legeltetés	500,0
DINP–Ipoly-völgy	zárt homoki gyepek, szárazabb legelők	legeltetés, kaszálás, gépi szárzúzás	50,0
Vértes-Mezőföldi TE			
Dinnyési fertő TT	mocsarak és nádasok	mozaikos nádvágás	128,0
Velencei-tavi Madárrezervátum TT	mocsarak és nádasok	mozaikos nádvágás	70,0
Velencei-tavi Madárrezervátum TT	mocsarak és nádasok	Liparis loeselii élőhely kezelés	1,5
Velencei-tavi Madárrezervátum TT	üde kaszálók szikes gyepek	kaszálás	1,7
Sárréti TK	mocsárrétek és üde kaszálók	szárzúzás	190,0
Sárréti TK	mocsárrétek és üde kaszálók	kaszálás	290,0
Sárvíz-völgye TK	mocsarak és nádasok	mozaikos nádvágás	32,0
Sárvíz-völgye TK	szikes gyepek és üde kaszálók	kaszálás	11,0

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A terület megnevezése	Élőhelytípus	Kezelés típusa/jellemzése	Érintett terület nagysága (ha)
Rétszilasi-tavak TT	mocsárrétek és üde kaszálók	kaszálás	26,0
Pilis-Budapest környéki TE			
DINP Esztergomi területei és Dunai-szigetek TT: Körtvélyes-sziget	homoki gyepek, lejtősztyepppek, sík-és dombvidéki kaszálók, patakparti magas-kórós üde rétek	Tisztító- és fenntartó kaszálások: <u>Legeltetés:</u> Vegyes hasznosítás (kaszálás és legeltetés):	253,1 <u>230</u> 303,2
DINP Visegrádi területei	jellegtelen száraz- és üde gyepek – (kivett műv.ág)	Tisztító kaszálások	17,0
Budai TK	sziklagyepek, sztyepprétek	inváziós növényfajok vegyszeres visszaszorítása	1,1
Tétényi-fennsík TT	száraz gyepek (6240)	Szárazzás	88,0
Háros-sziget TT	keményfás ligeterdők és jellegtelen keményfás erdők	erdőfelújítás ápolás és csemeteültetés	4,6
Csömöri láprét	kékperjés láprét	kézi kaszálás	0,5
Fóti-Somlyó TT	jellegtelen szárazgyep	Cserjeirtás, szárazzás	3,0
Fóti-Somlyó TT	volt pályázatos terület szárazgyep	fenntartó cserje-sarjleverés	2,0
Fóti-Somlyó TT	szárazgyep	fenntartó legeltetés	11,0
Fóti-Somlyó TT	erdő	ápolás, tisztítás	5,0
Gerecsei TE			
Gerecsei TK	lőszgyep	cserjeirtás, kaszálás	1,0
Gerecsei TK, Gombápuszta	lőszgyep	legeltetés, kaszálás, szárazzó tisztítás	102,2
Tatai Öreg-tó Natura 2000 terület	mocsárrétek és üde kaszálók	kaszálás, idegenhonos, inváziós fajok visszaszorítása (gyalogakác, aranyvessző, akác)	2,0
Északi-Gerecse Natura 2000 terület	lőszgyep	legeltetés	27,6
Komárom Város helyi jelentőségű védett természeti terület	száraz homoki gyep	cserjeirtás, szárazzás	2,0
Tatai Tavak Ramsari Terület	mocsárrétek és üde kaszálók	legeltetés, kaszálás, idegenhonos, inváziós fajok visszaszorítása (fehér som, aranyvessző, siskanád)	9,0

A terület megnevezése	Élőhelytípus	Kezelés típusa/jellemzése	Érintett terület nagysága (ha)
Épöl szarmata vonulat	lőszgyep	legeltetés, cserjeirtás	3,8
Gerecse Natura 2000 Madárvédelmi terület	lőszgyep	kaszálás	8,0
Dél- és Kelet-Pest Vármegyei Tájegység			
Tápió-Hajta Vidéke TK	szikes mocsarak, nyílt vizek, nádas	vízkezelés	6
Tápió-Hajta Vidéke TK	mocsarak	nádatás	0
Tápió-Hajta Vidéke TK	mocsárrétek	vízkezelés	70
Tápió-Hajta Vidéke TK	domboldali lőszgyepek	cserjeirtás	2
Nagykőrösi örkerület	szikes mocsárrétek	vízkezelés	20
Jászberényi Hajta-mocsár	mocsarak és nádasok	vízkezelés	2
Erdősőlői-homokbuckás	homoki gyepek	akác- és bálványfa eltávolítás	10
Ócsai TK	láprétek	cserjeirtás	18

BÖRZSÖNYI – GÖDÖLLŐI-DOMBSÁG TERMÉSZETVÉDELMI TE

A **Gödöllői-dombvidék TK területén**, illetve a működési terület csatlakozó részein ezévből kis kiterjedésű, de nagyon értékes élőhelyek kezelésére került sor. A Kerepes-Kistarcsa területén lévő Küdői-hegyen, valamint a domonyvölgyi Báránjárás területén cserjeirtási utókezelést, valamint a vegyszerezett akácós állományrészek döntését, közelítését végeztük el. Az őrbottyáni ex lege védett lápok egyedi határozattal történő lehatárolása folyamatosan zajlott. Az Igazgatóság saját vagyongazdálkodásában lévő Kerepes, Szilas-patak forrásvidéke elnevezésű területen továbbra is szükséges lenne az új városvezetéssel megvizsgálni a terület átadását – esetleg területcsere útján, a küdői-hegyi, részben értékes gyepterületet jelentő önkormányzati utak bevonásával.

A **Börzsöny-hegység területein** is végeztünk kis léptékű élőhelyfejlesztési munkákat, így a diósjenői Foltán-kereszt közelében, ahol a hegység egyetlen hegyi tárnicska (*Gentianella austriaca*) populációja él. Az állomány továbbra is sérülékeny méretű, a kezeléseket ellenére a szárazság miatt 2022 késő őszen mindössze néhány virágzó tövet találtunk. A területet a késő őszi virágzás előtt lekaszáltuk, a magérlelést követően pedig talajbolygatás történt.

A hegység több pontján végeztünk vízvisszatartási munkákat, jellemzően helyi anyagból készült vízvisszatartó elgátalásokkal, kételtű-szaporodóhelyekre történő vízkezeléssel. Ezek révén a területek vízellátása láthatóan javult, az időszakos vízállások felülete megnőtt.

Az **Ipoly-völgyi részeken** a kaszált területeket július 29-től sarjülegeltetéssel is tudtuk kezelni, hasznosítani. A legeltetést az ipolyvecei réten elsősorban az Ipoly folyó által kihordott sóderes, elegyetlen területen kezdtük meg, majd a magasabb füvet termő nedves, vizes, gyakran zombékos területen folytattuk. Mivel a lelegelt terület nem lesz egyenletes, a visszamaradt növényzet sok madár számára kínál fészkelési, táplálkozási lehetőséget, ezek közé tartozik a védett foltos nádiposzáta (*Acrocephalus schoenobaenus*), énekes nádiposzáta (*Acrocephalus palustris*), réti tücsökmadár (*Locustella naevia*), rozsdás csuk (*Saxicola rubetra*), sárga billegető (*Motacilla flava*), sordély (*Miliaria calandra*).

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A különösen aszályos év miatt Ipoly folyó menti vizes területek állapota aggasztó módon leromlott, némelyiken teljes volt a vízhiány. A KEHOP pályázatból végzett drégelypalánki beavatkozási terület ugyanakkor megfelelő módon (egyfajta refúgiumként) működött.

A fokozottan védett haris (*Crex crex*) előzőleg megfigyelt, behatárolt költőterületeit (Drégelypalánk, Ipolyvece, Patak) kaszálatlanul hagytuk. Mivel a költőpárok egymáshoz közel foglaltak területet, ezért itt megint közel 25-30 ha-t hagytunk kaszálatlanul, hasonlóan a korábbi évekhez. A bérbé adott kaszálókon, legelőkön szintén érintetlenül hagyattuk a párok költőterületeit. Mivel ezek szórta helyezkedtek el, ezért revírenként 5-6 ha maradt érintetlenül.

A dejtári zárt homoki gyepek, szárazabb legelők egyes vagy csoportos fáival, bokraival is megfelelnek a szarvasmarha igényeinek. Mindig marad egy kevés növényzet, amely biztosítja a folyamatos táplálékot, búvó- és szaporodó helyet az értékes, védett fajok számára, mint amilyen a fűrj (*Coturnix coturnix*), a mezei pacsirta (*Alauda arvensis*), a sárga billegető (*Motacilla flava*), a parlagi pityer (*Anthus campestris*), a bíbic (*Vanellus vanellus*), a cigány- és a rozsdás csuk (*Saxicola torquata* és *S. rubetra*), a karvalyposzáta (*Sylvia nisoria*), a tövisszúró gébics (*Lanius collurio*), a búbosbanka (*Upupa epops*) vagy a védett ízeltlábúak közé tartozó sisakos sáska (*Acrida hungarica*).

Ezeken a területrészeken lehetőség van a gyepek folyamatos megújulására, ám a túllegettetés megelőzése érdekében fokozott odafigyelést igényelnek. A fekete kökörcsin (*Pulsatilla pratensis* spp. *nigricans*) és a homoki árvalányhaj (*Stypa borysthenica*) ezres nagyságrendű állománya növekszik, amibe besegít a nyugati szél és az, hogy a legelő állatok betapossák a magokat.

A terület szélekről lassan bekúszó galagonya gyökérsarjakat gépi szárzúzással tudjuk visszaszorítani. A ritkábban álló idősebb, kics csoportos állományokat pedig kézzel takarítjuk ki a legelőről. A drégelypalánki zárt, homokos gyepeket csak augusztus végén kezeltük, mert a nyugati oldalon közvetlen mellette elterülő Csadó-mocsárból közel 100 pld mocsári teknős (*Emys orbicularis*) keresi fel tojásrakás céljából, és használja ezt az alig 12 ha-os területet. A teknős állomány a fészkek ráccsal történő levédésének, a fészkekben áttelelő szaporulat közvetlen tavaszi vízbe helyezésének és a fészkekfosztogató szőrmés predátorok (róka és borz) tervszerű apasztásának köszönhetően növekszik.

A magasabb térszintben elhelyezkedő szárazabb gyepeken, illetve a szénakészítésre alkalmatlan fajösszetételű vagy bokrosodott területeken 100 hektárt meghaladó területnagyságon kaszálni nem volt érdemes, ezért szárzúzással biztosítottuk az élőhely kezelését, ezzel megakadályozva a fás vegetáció (galagonya, kökény, gyepűrózsa) és az évelő lágyszárúak – mint pl. a gilisztaűző varádics, héjakút mácsonya – térfoglalását is. Az előző években végzett kezelésnek és a csapadékos időjárásnak köszönhetően már ezeken a területeken is tudtunk az idén kaszálni, szénát betakarítani. Azokon a dejtári árvalányhaj területek részekén valamint száraz területeken, ahol a sisakos sáska előfordul, a tisztító kaszálást csak szeptember utolsó hetében végeztük el. A legeltetési és időben késői kezelés hatására a sisakos sáska már a szomszédos táblákban is megfigyelhető, tehát állománya növekszik. Ugyan ez mondható el az árvalányhaj területekről is.

Az évekkel ezelőtt elvégzett selyemkóró elleni (kézzel megoldott) vegyszerezésnek sajnos múlik már a hatása, az itt-ott szálanként felújult növény alacsony, vékony szálú. A májusi késői fagyok besegítenek, lefagyasztják az alig 50 cm-es hajtásokat. A kezelendő területeken előforduló szerbtövises részeket, valamint a legeltetéssel hasznosított területeken lévő lóromos, magyar kutyatejes területek részeket szárzúzóval 2-3 alkalommal letakarítottuk 3 hektáron, közvetlenül az elvirágzás után, ezzel megakadályozva a maggal történő terjedést, az újabb gyomos területek kialakulását.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az ipolyvecei Ortás-réten egy foltban megjelent gyalogakác töveket gyökerestől eltávolítottuk. Ennek ellenére a visszamaradt gyökér sarjról kiújult. E faj terjedésének megakadályozására a későbbiekben is kiemelten figyelünk.

Szárzúzóval történő területkezelést az előző évekhez hasonlóan folytattunk a cserjésedő, valamint a gyepesítésre felhagyott szántóterületeken is. Fontosnak tartottuk a kökény és galagonya, valamint a tömegesen megjelenő üröm, seprence, sóskafélék és bükköny visszaszorítását a gyep vegetáció érdekében, valamint a közvetlen erdővel, erdősávval határos művelt területeken a fásszárúak betelepülésének megakadályozását. A gyepesítésre felhagyott szántóterületeken jelentős sikereket értünk el.

Más évekhez hasonlóan ez évben is többletmunkát jelentett az Ipoly folyó által áradáskor lerakott szemét, lakosság által kihordott háztartási hulladék (kb. 8 m³) valamint a szél által letört, kidöntött száraz fa, gally összeszedése és lehordása a kaszálásra tervezett területekről.

A legeltetéssel hasznosított területeken tisztító-, és fenntartó kaszálást végeztünk több mint 53 hektár terület nagyságon. Ezeknek köszönhetően a héjakút mácsonya és a lórom visszaszorulóban van.

DÉL- ÉS KELET-PEST-MEGYEI TERMÉSZETVÉDELMI TE

A Tápió-Hajta Vidéke TK területén az előző évhez hasonlóan folytatódott, illetve tetőzött az aszályos időjárás. Az extrém száraz időjárás alapvetően befolyásolta a gyepkezelések rendjét. Mind a legelők, mind a kaszálók fűhozama minimálisra csökkent.

A DINPI gulyáját május első napjaiban hajtottuk ki a Nyík-réti legelőkre, ahol november elejéig tartott a legeltetési szezon. A legeltetéssel hasznosított terület mintegy 100 ha-ral növekedett, ugyanis az aszály miatt ennyi kaszálóterületen nem volt lehetséges a gépi kaszálás. A korábbi évhez hasonlóan idén is június végén kezdődtek a kaszálások, amelyek augusztusra a legtöbb helyen befejeződtek. A kaszálók hozama elenyésző volt, sok helyen 1-3 nagy hengerbálát tudtunk csak lehozni, de a legjobb kaszálók fűhozama sem érte el a 8 hengerbálát hektáronként. A 2018 áprilisától szerződésben álló vállalkozóval továbbra is jó az együttműködés, ennek köszönhetően a DINPI használatában álló gyepterületek kezelése javuló tendenciát mutat, azonban sajnos a vízhiány következtében az ökológiai jellemzők romlása figyelhető meg.

Az elmúlt évtizedekben minden évben, bár csökkenő területen, de aratták a Hajta-menti nádasokat. A tavalyi év aszályos, gyakorlatilag vízhiányos állapotokat hozott, amelyek eredményeként a friss nád növekedése minimalizálódott. Ennek következtében gazdasági szempontból nem volt érdemes aratni a nádat, így megközelítőleg 800 ha nádas maradt talpon. Úgy gondoljuk, hogy ez ökológiai szempontból inkább pozitív. Egy jövőben bekövetkező jelentősebb vízborítás, illetve a gépi nádaratás visszaszorulása és egy esetleg beinduló legeltetési kezelés lényegesen diverzebb nádi élőhelyeket eredményezne. Ebben az évben tovább folytattuk a védett gyepeken a náddepók felszámolását, így már csak két náddepó üzemel a Hajta-mentén.

Okszerű vízkormányzással idén mindössze 80 ha-on tudtuk fenntartani a vízhez kötődő élőhelyek jó ökológiai állapotát. Ez szintén az átlagosnál jóval szárazabb időjárásra vezethető vissza. Mindezekből következik, hogy a vizes élőhelyeken megfigyelt ritka és veszélyeztetett fajok száma már negyedik évben volt lényegesen alacsonyabb a korábbi évekhez képest.

A 2020-ban VEKOP és KEHOP pályázatokból megvalósult tucatnyi vizes élőhelyrekonstrukcióból mindösszesen 4 helyszínen tudtunk vizet visszatartani 2022-ben: Alsó-

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tápió vízgyűjtője, illetve Körös-ér. Ezeken a helyszíneken több alkalommal detektáltunk vizenyős részekhez kötődő védett madárfajok (partimadarak, haris stb.) költését.

A Tápió-vidék kisléptékű élőhely-kezelései közül 2022-ben mintegy 10 h-on írtottuk le a tájidegen akác és bálvány állományait, illetve a domboldali löszgyepeken kb. 2 ha-on történtek cserjeirtások.

A nagykőrösi pusztai tölgyesekben folyamatosan zajlott a vadkizáró kerítések karbantartása, illetve az erdészeti hatóság által előírt felújítási kötelezettségek teljesítése. Ezen kívül két erdőrészletben is sikerült elérnünk az ún. felnyíló erdő státuszt. Sajnos az aszály miatt a felújításaink zöme tönkrement, ezek pótlását már 2023-ra átnyúlva végezzük el.

Az Ócsai Tájvédelmi Körzet területén 2022-ben is a rapszodikus csapadékhullás, száraz meleg őszi és az enyhe tél, valamint a kimagaslóan száraz, meleg nyár határozta meg a terület életét. A botanikai értékek és az állatvilág továbbra is nehezen tud alkalmazkodni a kialakult helyzethez. A kételtű és hulló állomány drasztikusan csökkent, a nyílt vizes területek vízszintje a nyár elejére kritikus szintre csökkent és felmelegedett. Ennek hatására, valamint a kivitelező hiányában elmaradt vízi nádvágás eredményeképpen a nyílt vizek felülete csökkent.

A vizes élőhelyhez kötődő emlősök közül a hód mellett megjelent a mosómedve és a nutria. A száraz időjárás okozta degradáció továbbra is érzékelhető a gyepterületeinken. Ennek pozitív hozadéka, hogy a cserjésedés folyamata kissé lelassult, valamint a területen a VEKOP 4.2.1-17-2017-00001 pályázat keretén belül 15 ha területen sikeres cserjésedést megakadályozó élőhely kezelési beavatkozás megtörtént. A fenti pályázat keretében megvásárlásra kerültek további élőhely kezeléshez és gazdálkodáshoz szükséges mezőgazdasági gépek, valamint felvételre került a pályázat időtartamára 1 fő gépkezelő, melynek lejárta után is szükséges volna.

Élőhelykezelés történt még 3 ha területen az ezüstsávós szénalepke megóvása érdekében, valamint 0,1 ha területen a csengettyűvirág élőhelyén.

Vizes élőhelyek állapotának javítása érdekében elkészült a XXVI-os csatorna 0+000 pontján lévő vízvisszatartó műtárgy felújítása, mely megfelelően működik, de az eredményes vízvisszatartás új problémát generált, miszerint a vízvisszatartó gát szivárog, átázik ezért ennek felújítása szükséges.

Az Ócsai TK területén a gyepterületek kezelése, gazdálkodók által végzett területeken az előírásoknak megfelelően megtörtént. Saját kivitelezésű területeken szárazúzással és kaszálással végezték a kezeléseket kb 80 ha területen.

Általánosságban elmondható, hogy a külső tényezők miatt a terület állapota gyorsan és rapszodikusan változik, melynek nyomon követése és a változásokra adott válaszok megadása nagy feladat, így az ehhez szükséges feltételek megtartása és megteremtése (létszám, költség, munkabér) elengedhetetlenül szükséges.

A Dabasi Őrkerületben elhelyezkedő Turjánvidék Natura 2000 terület országos összehasonlításban is kiemelt természeti értékekkel rendelkezik. A Táborfalvai Lő- és Gyakorló tér életében a legmeghatározóbb az augusztus 18-án bekövetkező, mintegy 1200 hektárra kiterjedő gyep- és erdőtűz volt. Ennek következményeit Igazgatóságunk munkatársai még vizsgálják. Sajnos több unikális élőhelytípus (pl. idős borókás-nyárasok) is a tűz áldozatául estek.

Az Őrkerületben ezen kívül megtörtént a Dabasi TT területén februárban a csengettyűvirág élőhelyének kezelése, mely cserje- és nádirtást foglalt magában.

VÉRTES-MEZŐFÖLD TERMÉSZETVÉDELMI TE

Gyepterületek élőhelykezelése

A 2022. évi gyepgazdálkodást – bár a tavaszi csapadék utóbbi években tapasztalható hiánya miatt gyengén indult a vegetáció – kedvezőtlen környezeti elemek nem befolyásolták. A Sárreai TK területén 290 hektáron történt kaszálás és 190 hektáron tisztító kaszálás jellegű szárazítás. Hasonló volt a helyzet a Sárvíz-völgye TK és a Rétszilasi-tavak TT területén, ahol összesen 11 illetve 26 hektár területet tudunk kaszálással kezelni.

A területhasználat elsődleges célja a természetszerű gyepvegetáció, a hozzá kapcsolódó zoológiai értékek életfeltételeinek fenntartása. Tovább folyik az elmúlt években természetvédelmi érdekből felhagyásra került szántókon kialakult gyeprek rekonstrukciójának elősegítése.

Az aktuális területhasználat mellett a gyeprek fajösszetételében, struktúrájában lényeges kedvezőtlen változások nem észlelhetők.

A területek döntő hányadát több éve haszonbérbe adjuk és a helyi gazdák hasznosítják. A kaszálók és legelők bérbeadása a természeti értékek élőhelyi igényeinek, háborítatlanságuk biztosításának figyelembevételével történt.

Nádas élőhelykezelés

A nádgazdálkodás és nádasodott területek tisztító vágása rendszeresen zajlik. A nádaratás mozaikos mintázatban történik, különös figyelemmel a telepesen fészkelő madarak élőhely igényére.

A szikes tavakon a nádvágás célja a nádasodás részleges visszaszorítása a szikes tó vízfelületének és jellemző struktúrájának megőrzése céljából. Kiemelkedő fontosságú a szikes tavak szerepe a parti madarak élőhelyeként.

A nádas tavakon az aktuális területhasználat mellett fajösszetételben, struktúrában kedvezőtlen változások nem észlelhetők, a területek állapota kielégítő.

A nádaratás külső vállalkozókkal, alapvetően adásvételi szerződéssel történik. A nádasok vágását megfelelő jégviszonyok mellett nagygépes technológiával végzik. A kezelt területek kiterjedése a Dinnyési-fertő TT területén 128 ha, a Sárvíz-völgye TK-ban 32 ha.

Erdei élőhelyek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése

Az új, erdész végzettségű kollégával megerősödve intenzívebbé vált tájegységünkben az erdei mezo- és mikroélőhelyek megőrzésével kapcsolatos munka. Egyre gyakoribbá vált a terepi egyeztetés az erdészetekkel az alábbi célok elérése érdekében:

- homoki bükkös élőhelyének megőrzése:
- idős bükkösök esetében kíméleti foltok kijelölése, megnyitásuk korlátozása (pl.: Fáni-völgy, Észak-Vértes)
- berkenyés, boroszlános erdőrészekben a védett fa- és cserjefajok élőhelyének kíméléte,
- holtfák visszahagyása,
- kora tavaszi aszpektus védett fajainak kíméléte,
- ritka orchideák megőrzése (Epipactis-fajok): felmérésüket követően az erdészeti tevékenység szükség szerinti, időszakos, vagy területi korlátozása,

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- fokozottan védett, illetve ritka gerinces- és rovarfajok megőrzése: felmérések és gazdálkodókkal való megegyezések, valamint hatóságnál kezdeményezett korlátozások.

A földtani természeti értékek, a táji értékek, a kultúrtörténeti értékek, valamint a hozzájuk kötődő élővilág, hagyományos gazdálkodás megőrzése, fejlesztése

A földtani értékek bemutatása részlegesen megtörténik (Vértess, Pákozd-Sukoró), de még fejleszhető. A földtani szelvények, feltárások bemutatásának kidolgozása folyamatban van.

A népi hagyományok, a tájhasználat bemutatásának beépítése a környezeti nevelésbe (Csákvár, Dinnyés). Famatuzsálemek felmérése.

PILIS-BUDAPEST KÖRNYÉKI TERMÉSZETVÉDELMI TE

Duna-Ipoly Nemzeti Park

Esztergom, Strázsa-hegy környéki saját vagyonkezelésű területek

Gyepfenntartás: 2022-ben kaszálás és legeltetés vegyes hasznosításával érintett terület nagysága 186,9 ha, a csak legeltetett területek nagysága: 230 ha volt. Szárazúzással, tisztító kaszálással összesen 253,1 ha terület volt érintve.

Az extrém aszály miatt nagyobb területen történt legeltetés.

A legérzékenyebb homoki gyepeken rendszertelen időközönkénti áthajtásos legeltetés történik, a gyepék avarosodásának visszaszorítása érdekében. Ennek következtében „tisztulnak” a homokpuszta gyepék, fenntarthatóvá válnak. Ezen gyepék jellegzetes védett fajainak – homoki és apró nőszirm (*Iris humilis subsp. arenaria* és *Iris pumila*), fekete kökörcsin (*Pulsatilla pratensis subsp. nigricans*), védett árvalányhaj fajok (*Stipa sp.*), kései szegfű (*Dianthus serotinus*) – stabil, erősödő állománya található a területen. Azokon a kevésbé érzékeny homoki gyepeken, ahol a legeltetés mellett tisztítókaszálás is történik, a védett árvalányhaj fajok állománya megsokszorozódott. A Strázsa-hegyi major működtetésében változás történt az év során: júliustól új vállalkozás végzi az állattartási feladatokat teljesen, valamint a területkezelést részben. 2022 májusában egy új traktor és több új gépsor, munkagép, utánfutó érkezett meg a Telepre, EU-forrásból. Az év végén két feleslegessé vált régi traktor, és három egyéb gép/jármű értékesítése történt meg.

Tölgyes LIFE+ projekt eredményei: erdőátalakítás, fakitermelés és eladás, vágástér takarítás, erdőszerkezet gazdagítás, tanösvény felújítás, odútelep kezelése történt meg, valamint a mintaterületek kerítéseinek ellenőrzése és javítása folyamatos volt az év során.

A Szennyezett területek kármentesítése elnevezésű, KEHOP 3.3.0 kódszámú pályázat keretében az Esztergom, strázsa-hegyi felhagyott szovjet gyakorló- és lőtér területén elvégzett környezeti kármentesítések lezárultak, a figyelőkutak rendszeres monitorozása zajlik.

A LIFE IP Grassland-HU elnevezésű, LIFE17 IPE/HU/000018 azonosító számú pályázat keretein belül az idegenhonos inváziós növényfajok visszaszorítása – különös tekintettel a keskenylevelű ezüstfa, mirigyes bálványfa és zöld juhar állományokra – megkezdődött. Ugyanezen projekt keretein belül a Szentléleki-patakkal határos magaskórós területek revitalizációja érdekében a korábbi szovjet katonai használatból visszamaradt tavak helyreállítása, illetve további vizes élőhelyek kialakítása megtörtént. A beavatkozás az érzékeny területen a fásszárú özönnövények vegyszermentes visszaszorítását is segíti.

Az év folyamán megkezdődött a területen fészkelő madarak állományának kutatása (CES program, ráfordításos madárgyűrűzés kereti között).

Visegrádi saját vagyongazdálkodási területek

A DINPI vagyongazdálkodásban lévő Duna-parti területeken az ingatlanok megosztása, ingatlan-nyilvántartásba való átvezetése, vagyongazdálkodási jog átadása folytatódott, de még nem zárult le.

A parlagfű mentesítés kézi kaszálással 3 ha-on, szárzúzással 14 ha-on megtörtént.

A hulladék összegyűjtését és a további hulladék-lerakás megakadályozását a FÖHESZ-el együttműködve valósítjuk meg.

1 ha mintaterületen megtörtént az özönnövények (elsősorban gyalogakác és zöld juhar) visszaszorítása. A továbbiakban az özönnövény mentes állapot fenntartását – helyi vállalkozó bevonásával – kísérleti jelleggel legeltetéssel tervezzük megvalósítani.

A Visegrádi Öböl területén tervezett ökoturisztikai fejlesztés – kedvező pályázati lehetőség híján – 2022-ben nem kezdődött el.

Szigetmonostor 085/2 hrsz. saját vagyongazdálkodási terület

VEKOP – homoki élőhelyek fejlesztése projekt:

Cél: Az ingatlan területén helyenként megmaradt természetközeli állapotot mutató, de inváziós fajok által erősen veszélyeztetett erdőfoltok (9110) természetvédelmi helyzetének javítása.

A Szigetmonostor 120/A erdőtag egyes, rendkívül kedvezőtlen természetvédelmi helyzetű részterületein 2021-ben tarvágott terület (összesen: ~9 ha) őshonos fajokkal történő erdősítése 2022-ben is folytatódott. Az erdőápolási munkálatok (sorköztáracsázás) megtörténtek. A homoki kikerics (*Colchicum arenarium*) rendelkező erdőfoltokban az erdősítés teljes talajelőkészítés nélkül, egyedi ültetéssel került kivitelezésre.

A Szigetmonostor 085/2 hrsz-ú ingatlan egyéb (tarvágással nem érintett) területein az inváziós lágú- és fásszárú fajok pontszerű kezelése, visszaszorítása folyamatos.

Dunai-szigetek TT

Körtvélyesi-sziget

Kaszálást és tisztító kaszálást végeztünk közel 140 ha-on a nyár folyamán. A korábbi kezelések eredményeképpen egyes fajok – így a nyári tőzike (*Leucosium aestivum*), a kornistárnics (*Gentiana pneumonanthe*) és a réti iszalag (*Clematis integrifolia*) állománya stabil. A kaszálások során a kornistárnics állományok termőhelyén jelentős területet hagyunk kaszátlanul. Haris nem költött a szigeten – 2022-ben sem.

Az esztergomi területeken termelt takarmány 984 szénabála döntő hányadát ez a terület adja.

Nyáras-sziget

A Tádi-szigetcsoport vizes élőhelyeinek fejlesztése érdekében megvalósult KEHOP projekt részeként elkészült beeresztő és a visszacsapó műtárgyat 2022 során rendszeresen ellenőriztük.

Az áteresztő műtárgy felvízi oldalán az áradások jelentős mennyiségű uszadék fát halmoznak fel, amelyet nagyon nehezen lehet kitisztítani, állandó problémát jelent. 2022-ben két alkalommal történt meg a feltorlódott uszadékfa eltávolítása.

A LIFE WildIsland (LIFE20 NAT/AT/000063) projekt keretein belül a Tádi szigeteken megkezdődtek az élőhely-rekonstrukciós feladatok. Ennek előkészítésére felmérés készült a fontosabb fásszárú inváziós növényfajok előfordulásairól. A térképezés a Körtvélyesi-szigeten és a Csitri-szigeten is zajlott. Mintegy 2 ha kiterjedésben megkezdtük egy nemes nyáras állomány fafajcserés erdőszerkezet-átalakítását, valamint kísérleti beavatkozásként 1 ha kiterjedésben egy, főként zöld juhar által uralt partszakaszon erdészeti szárzúzást is végeztünk.

Kolozson-túli dűlő

Az idei évben egy helyen regisztráltunk haris fészkelést. Az érintett gazdálkodókkal történt egyeztetésnek köszönhetően, zavartalan volt a költés.

Budai Tájvédelmi Körzet

Szénás-hegycsoport Európa Diplomás Terület

Az 1196 ha-os fokozottan védett Szénás-hegycsoport Európa Diplomás Terület magas szintű természetvédelmi kezelésének megvalósítása érdekében Igazgatóságunk 2017-ben a Pilisi Parkerdő Zrt-vel és Pilisszentiván Község Önkormányzatával határozatlan idejű háromoldalú megállapodást kötött. A háromoldalú megállapodásnak köszönhetően folyamatosan zajlik a fekete fenyves állományok szerkezetátalakítása, éves szinten 200 m³ feketefenyő eltávolításával. A fakitermelést követő természetes erdőfelújítás sikerének biztosítása érdekében folyamatos tevékenységet jelent az idegenhonos, inváziós fajok (feketefenyő, akác, bálványfa) visszaszorítása.

A terület természetvédelmi kezeléséhez szükséges kutatások (pilisi len monitoring, pilisi len magvetéses kísérlet, vadkizárásos kutatások, szukcessziós vizsgálatok) végrehajtása megtörtént.

A Nagykovácsi 10A erdőrészletben a Nagyszénás tanösvény mentén 0,2 ha-on zajlott élőhelykezelés, feketefenyő eltávolítás. Célja a tanösvény mellett található érzékeny gyepterületek (sziklafüves lejtősztyepp rétek, nyílt- és zárt dolomitsziklagyepek) és az ott élő fokozottan védett növényfajok (magyar gurgolya – *Seseli leucospermum*, Lumnitzer szegfű – *Dinathus plumarius*) védelme. Sajnos a területen előforduló magas köris egyedek, állományok egyre nagyobb mérvű epidémia jellegű pusztulását okozza a *Chalara fraxinea* nevű korokozó. Az elmúlt évek csapadékhiányának következtében a terület „C” kezelési övezetében található Jági-tó kiszáradt. A tó vízutánpótlásának elősegítése érdekében Pilisszentiván Önkormányzatának segítségével vízterelő földsávok készültek a csapadékvíz mederbe terelésére. A korábban még kismértékben szivárgó pilisszentiváni források (Hársas-forrás, Jági-forrás) szintén kiszáradtak. A Piliscsabán található Kretz-forrás („C” kezelési övezet) azonban a száraz időjárás ellenére is viszonylag jelentős vízhozamot produkált. Az Endemikus Life projektben kitermelésre tervezett feketefenyő állományok kijelölése megtörtént. A továbbra is jelen lévő sertéspestis okozta vaddisznópusztulás észrevehető mértékben csökkentette a faj által – elsősorban a gyepekben – okozott károkat.

A fent említett háromoldalú megállapodásban foglalt társas (terelő) vadászat a sertéspestisre tekintettel 2022-ben elmaradt. A vad által okozott károk mérséklése érdekében a pilisi len élőhelyén a vadászatra jogosulttal történt megállapodás alapján egyéni vadászattal továbbra is segítjük a vadlétszám csökkentését.

Odvas-hegy (Budaörsi Kopárok fokozottan védett terület)

A hegy déli oldalán 1,1 ha kiterjedésű területen vegyszeres kezelés került kivitelezésre a sziklagyepeket veszélyeztető mirigyes bálványfa ellen az endemikus LIFE pályázat keretében.

Budai Sas-hegy Természetvédelmi Terület

A 2012-ben elvégzett élőhely-rekonstrukció és az akkor elkészített élőhely-térkép alapján az érintett 13 hektáros területet felosztó poligonok szerint követtük nyomon a szukcessziós folyamatokat, az idegenhonos fajok sarjadásának mértékét, a pionír fajok megjelenését, valamint a védett fajok felbukkanását.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A természetes élőhelyek több ütemben végzett megújításával, bővítésével tovább növekedett a pannonyík és a haragos sikló észlelések száma is. Tanösvény túrák során is voltak a látogatóink számára élményszerű észlelések.

2022-ben a Tölgyes LIFE projekt 14,5 ha területén több jelentős eredményt is elértünk. A bíboros kosbor több helyen szépen virágzott, az élőhelykezeléssel érintett területen.

Egy 0,4 ha-os folton folytatódott a cserjék visszaszorítása. A februárban kivágott cserjéket a vágásterületen augusztusig szárították, szeptember elején aprítékolásra került sor, a keletkezett aprítékot (35 m³) a Látogatóközpont aprítéktárolójában gyűjtötték össze és a téli fűtéshez használták fel. A teljes projektterületen folytatódott az idegenhonos fajok visszaszorítása. Ezen munkálatokat május-október között végezték el.

Az eddigi megtisztított területeken folytatódtak a csemeteültetések (10 ha), ezt jellemzően önkéntesek végzik, több iskolás és egyetemista csoportot sikerült bevonni a munkákba. Az önkéntesek közül ki kell emelni a TATA cég munkavállalóit, akik 10 éve rendszeresen segítik az élőhely kezelését és fenntartását. 2022-ben összesen kb.: 600-700 db facsetete került elültetésre.

A Sas-hegy déli lábánál elterülő részen – amely a Tölgyes Life fő projektterülete – 2022-ben is számos környezeti nevelési programot szerveztünk. Számos túrát vezetünk, bemutatva a pályázat ma már jól látszó eredményeit: az európai tölgyerdők biodiverzitásának gazdagítását, természetkímélő módszerek alkalmazását, a kisléptékű élőhelykezelés fontosságát.

További fontos eredmény, hogy az orchideákban gazdag Bp. XI. Ker. 21 TI jelű tisztás kezelése folyamatos, a gyep élővilága folyamatosan gazdagodik a kezeléseknél köszönhetően. Szintén új foltban találtuk meg a kék számarkenyeret is, melynek érdekében cserje visszaszorítást végeztünk el a gyep szegélyében (0,5 ha).

A természetvédelmi terület továbbra is nagy nyomásnak van kitéve, beleértve a bekerített területen az illegális látogatók taposását is. A gyarapodó haragos sikló és pannonyík állományra (főleg a fiatal egyedekre) több veszélyforrás leselkedik, melyek közül ki kell emelni a dolmányos varjak és a környéken túltartott házimacsák predációját.

Háros-szigeti ártéri erdő TT

A védett és védelemre tervezett természeti területen a „*Duna ártéri élőhelyeinek helyreállítása és kezelése*” című Life+ pályázat keretében az év során folytatódott az őshonos, termőhelynek megfelelő csemeték ültetése az előkészített lékekben cc. 1,0 ha-on, 600 db csemetével. Az ápolásokat és vadriasztószer kihelyezését mintegy 3,5 ha területen végeztük el. A felnövekvő zöld juhar és fehér eper újulat ellen vegyszeres kezelést végeztünk a teljes 8 ha-os területen.

Tétényi-fennsík TT

A védett természeti terület mintegy 106 ha kiterjedésű részén (kíméleti foltok visszahagyásával 88 ha-on) szárazúást végeztünk.

Csömöri ex lege láprét Természetvédelmi Terület

A saját vagyonkezelésben lévő Csömör 0158/8 hrsz.-ú rét kaszálható területén (3,7 ha) 2022-ben részben gépi kaszálással valósult meg gyepfenntartás. A legérzékenyebb 0,5 ha-os területen az őrszolgálat végezte a kézi kaszálást. A nem kaszálható terület, és az 0153/3 hrsz.-ú terület kezelése legeltetéssel történt meg. A csömöri önkormányzattal és a haszonbérletű gazdálkodóval együttműködve megkezdjük a csömöri patak rehabilitációját, az extrém mély meder emelését.

Fóti Somlyó Természetvédelmi Terület

A volt szárazgyep Life területeken, pályázati forrás híján saját erőforrásból az újrasarjadó cserjék fenntartó sarjvágása történt kb. 2 ha területen. A közelben lakó gazdálkodó bevonásával kb. 11 ha területen sikerült a rendszeres legeltetést megoldani, további 20,6 ha időnkénti áthajtásos legeltetéssel lett kezelve. További 3 ha – részben védett, részben Natura 2000 – területen folytattuk a gyepterület rehabilitációját: a gépi szárazzás történt meg.

GERECSEI TERMÉSZETVÉDELMI TE

Neszmély, Gombáspuszta területünkön a természetvédelmi kezelést a bérlő a teljes területen juhokkal biztosítja. A 2016 januárjában elindított cserjementesítés 2017 márciusában fejeződött be. A juhval történő legeltetés 2022-ben az aszályos időjárás miatt alacsonyabb állatlétszámmal folytatódott. A cserjementesített területen 2022 telén szárazzóval tisztító szárazzásra került sor. Ahol traktorral biztonságosan lehet dolgozni, sor kerül a munka elvégzésére, ez a teljes terület 95%-a.

A legelő legjelentősebb értéke – a tájegységi viszonyokat figyelembe véve – a nagy, kiterjedt hegylábi löszgyep, illetve degradált löszlegelő. A területen él a megye legjelentősebb ürgeállománya, melynek megőrzése és az állomány növelése a természetvédelmi kezelés egyik legfontosabb feladata. A legeltetés során szempont, hogy az ürgek lakta és potenciálisan meghódítható területrészeken juhlegeltetéssel biztosítsuk a folyamatos alacsony, maximum 5-7 cm-es növényzetet. 2010-ben Igazgatóságunk sikeres áttelepítést végzett a faj megőrzése érdekében. A 2021 tavaszán végzett felmérések szerint közel 5700 aktív lyukat számoltunk, ennek alapján 1250 öreg állat jelenléte becsülhető a területen. Állománya fokozatosan erősödik és gyarapodik a célirányos kezelés eredményeként. A közelben fészkelő, ugyancsak fokozottan védett parlagi sas pár számára elsődleges táplálékforrás. A tárgyévben kaszálásra 3 hektár területen került sor, az előző évi juhállás területén.

A Nyergesújfalu, Pusztamarót területén régi temetőnk és a **Tardos** külterületén lévő, 2019 márciusában lebontott természetvédelmi őrházunk környezetét saját munkaerővel (Természetvédelmi Őrszolgálat) rendeztük. Összesen 0,1186 ha területen végeztünk kézi kaszálást, az év folyamán a két területen összesen hét alkalommal. A területeken inváziós lágú- és fásszárú növényfajok nem jelentek meg, így speciális kezelésre nem volt szükség a kaszáláson túl. A lehordott növényi részeket a természetvédelmi őrház mögött komposztáltuk, majd onnan igény szerint történt a humusz elszállítása.

Tardos külterületén, a Malom-völgyben található **Gerecsei Tájvédelmi Körzet kutató- és őrházának** újraépítése 2020 júniusában befejeződött. 2022-ben, ha korlátozottan is, de néhány tucat vendégéjszakára igénybe vették kollégák és kutatók a szálláshelyet.

A **Bajna-Nyergesújfalu, Pusztamarót** közötti murvás utunk állapotát folyamatosan figyelemmel kísértük és a kátyúkat lehetőség szerint kézi erővel, kőszórással töltöttük fel. A nagy használók a Budapesti Erdészeti Zrt. Süttöi Erdészete, a Pilisi Parkerdő Zrt. Bajnai Erdészete, a vadásztársaságok, a Marót-hegyi Sólomfészek, a Serédi-kastély gyermeküdülője a Kis-Gerecsén, illetve tavasszal a tömegesen érkező medvehagyma gyűjtők. Az útszakaszokra bedőlő fák lehordását vagy esetlegesen behajló fák, cserjék levágását rendszeres bejárások során végeztük el (Természetvédelmi Őrszolgálat).

Dunaalmás, Kópite területeinken az aszály miatt legeltetésre nem került sor, a tél folyamán tisztító szárazzásra került sor.

Gyermely, Lőrincz-dűlő területén a terület bérlője 2019-től vegyes kaszálásos és legeltetéses hasznosítás valósít meg. A cserjét terjedése okán mérsékelt cserjeirtás valósult meg.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Bajóti területünkön a legeltetés 2022-ben, alacsony juh létszámmal zajlott. Bérلónk a bérleményen részleges cserjementesítést hajtott végre 2018-ban, majd 2022-ben folytatta a vegetációs időszakon kívüli időszakban.

Tatai gyepterületünkön 2016/2017 telén szemét és építési törmelék összegyűjtésére és elszállítására, majd 2017 őszén a gyep helyreállítására került sor. A 2022-ben kétszeri kaszálással valósult meg a hasznosítás. A területet haszonbérلóvel kezeltetjük.

A fokozottan védett lábatlani **Nagy-Pisznice hegyen** a **magyarföldi husáng** (*Ferula sadleriana*) 3 bekerített termőhelyen élőhely-védelmi kezelés előkészítése zajlott az Endemikus Life pályázat keretén belül. Kerítés építésre, karbantartásra, cserjeirtásra és inváziós fásszárúek eliminálására kerül sor 2023-tól.

A Gerecsei Tájegység területén Komárom, Lábatlan, Naszály, Neszmély, Nyergesújfalu, Tata, Tardos és Süttő közigazgatási határában 0,5 hektáron saját, míg 14,5 hektáron idegen vagyongazdálkodásban lévő területeken, összesen 15,0 ha-on végeztünk kézi, gépi eszközzel inváziós lág- és fásszárú irtást (aranyvessző, siskanád, gyalogbodza, galagonya stb.).

A magas természetességű kiszáradó mocsárrétek, löszgyepek és sziklagyepek élőhelyeinek fenntartása érdekében önkéntesekkel és közfoglalkoztatási programból bevont személyekkel valósult meg az értékmegőrző és teremtő munka. Kiemelendő a tájegységi beavatkozások közül az idegen területen (de Tata Város Önkormányzatával együttműködve) végzett élőhely-rehabilitációs munka a Réti-tavak melletti és Fényes területén lévő lápréten. Itt aranyvessző és fehér som elleni védekezés folyt a fokozottan védett és vörös könyves nagy aggófü (*Senecio umbrosus*) termőhelyén.

5.3. Élőhely rehabilitáció

A terület megnevezése	Élőhelytípus	Élőhely-rehabilitáció	Érintett terület (ha)	Kezdet	Várható befejezése	Forrás
Dinnyési Fertő TT	Mocsárrétek, szikes gyepek	Úszóláp felszabadítása	1,5	Évek óta telente		DINPI, KEHOP
Sárszentágota, Sárvíz-völgye TK	Szikesedő löszgyep (6250)	Inváziv fásszárúak visszaszorítása	1,5	Alkalomszerűen		DINPI KEHOP
Dinnyési Fertő TT	Nádas, mocsárrétek	Vízpótlás tisztított szennyvízzel a Sikotai mocsárba	260,0	Folyamatos		DINPI
DINP Esztergomi területei	Száraz gyepek és cserjések	talajtisztítás zajlik az egykori üzemanyagtároló helyén	1,7	Évek óta		KEHOP
DINP Szentendrei-sziget, Szigetmonostor	Eurosibériai erdő-sztyepp tölgyesek tölgyfajokkal (<i>Quercus</i> spp.) (91I0)	Tájidegen és idegenhonos, inváziós fafajú állományok átalakítása: erdősítés őshonos fafajokkal, erdőápolási munkálatok.	9	Folyamatos		Homoki VEKOP
Budai TK, Szénás-hegycsoport Európa diplomás terület	Pannon sziklagyepek (6190) sziklafüves lejtősztyepp, nyílt- és zárt dolomitsziklagyep	Feketefenyő egyedek visszaszorítása kézi erővel.	0,2	20 éve folyamatosan		LIFE
Budai Sas-hegy TT	Pannon molyhos tölgyesek (91H0); Pannon sziklagyepek (6190)	Orchidea élőhely kezelés (kb. 0,5 ha) Tölgyes Life + pályázat élőhelyrehabilitációs munkái (14,5 ha).	15	15 éve folyamatosan		Tölgyes LIFE
Fóti Somlyó TT	Pannon homoki gyep	Cserjeirtás, száruzás	3,0	Folyamatos		Tölgyes LIFE
Háros-szigeti ártéri erdő TT	Puhafás ligeterdők és láperdők (91E0) és keményfás ligeterdők (91F0)	Erdőfelújítás csemete ültetéssel, újulat ápolása	1,6	5 éve folyamatos		Duna LIFE
Bp II. ker. 15154/4 hrsz-ú ingatlan	volt kert	Inváziós fajok visszaszorítása, cserjeeltávolítás, illegális hulladék lerakások felszámolása, fateleptetés	0,5	Folyamatos		DINPI
Szentmártonkátai lőtér és tápiósági Földvár	Pannon homoki gyepek (6260) és löszgyepek	gyomos foltok kaszálása	2,0	Folyamatos		KEHOP
Tápió-Hajta Vidéke TK – Farnos, Nagykáta	Fiatallágok	gépi száruzás	14,0	Folyamatos		DINPI
Tápiósági Földvár	Síksági pannon löszgyepek (6250)	száruzás	3,5	Folyamatos		DINPI

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A terület megnevezése	Élőhelytípus	Élőhely-rehabilitáció	Érintett terület (ha)	Kezdet	Várható befejezése	Forrás
Nagykőrösi pusztai tölgyesek	Kontinentális erdősztyepp-tölgyesek (9110)	akác injektálása	5,0	Folyamatos		
Nagykőrösi pusztai tölgyesek	Pannon homoki gyepek (6260)	selyemkóró és kései meggy permetezése	2,0	Folyamatos		
Gerecsei TK, Neszmély Gombáspuszta	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Szárzúzás, cserjeirtás, kaszálás, legeltetés	74,0	2016 január	folyamatos minden évben	bérlő
Gyermely, Lőrinc-dűlő	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Cserjeirtás, tuskózás, szárzúzás	2,0	2018 január	pontosan nem ismert	bérlő
Dunaalmási-kőfejtők TT	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Szárzúzás	6,0	2017 december	folyamatos minden évben	bérlő
Dunaalmási-kőfejtők TT	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Injektálás, fakitermelés	1,0	2022. július	ismeretlen	saját
Bajóti saját terület	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Cserjeirtás	2,0	2018 január	folyamatos minden évben	bérlő
Süttö, Bikoli-mocsár	kiszáradó mocsár	Kaszálás	1,0	2022. január	2022. január	sajáterő
Lábatlan, Andréka-rét	Síksági pannon löszgyepek (6250)	Cserjeirtás, legeltetés	2,0	2020 március	folyamatos minden évben	sajáterő és tulajdonos
Komárom Város helyi jelentőségű védett természeti terület	száraz homoki gyep	Cserjeirtás, szárzúzás	2,0	2022. december	2023. február	idegen forrás
Gerecse hegység (Alsóvadács, Ördögháti-kőfejtő)	löszgyep	Cserjeirtás	1,0	2022. február	2022. február	sajáterő
Tardos, Tardosi-medence	löszgyep	Kaszálás	8,0	2018 június	folyamatos minden évben	tulajdonos, sajáterő
Tatai Tavak Ramsari Terület	kiszáradó mocsárrét	Cserjeirtás, kaszálás	5,0	2014 december	folyamatos minden évben	sajáterő és idegen forrás (SZVTE)

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

(fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt)

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Kétéltűmentési helyszíneinken az egyre szárazabb klíma, és az időjárási szélsőségek hatásai érzékelhetőek. A korábban egységesnek nevezhető kétéltűvonulás időszaka feldarabolódott, élőhelyenként jelentős naptári és mennyiségi eltérések tapasztalhatók. Drasztikusan csökkent az állatok egyedszáma.

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

A faj neve	Fajmegőrzési terv	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
zöld koboldmoha (<i>Buxbaumia viridis</i>)	X	Visegrádi-hegységi élőhelye fokozottan védett természeti területen van, teljes védelme biztosított. Erdészeti és egyéb beavatkozás, turisztikai, vagy vadhatás az élőhelyét nem érintette. Börzsönyi élőhelyén a csülkös vad létszáma jelentősebb, a taposás veszélyezteti. Erdőgazdálkodási tevékenység az élőhelyet nem érintette. A faj élőhelyén változás nem történt, az aszály hatását egyelőre nem ismerjük.
fekete nyár (<i>Populus nigra</i>)		A Duna LIFE pályázat részeként Dejtáron elkészült a DINPI vagyongazdálkodásában lévő, 1,2 ha-os, kerítéssel védett fekete nyár anyatelep. A 2021-ben telepített 375 db, 43 különböző genotípusba tartozó gyökeres dugványt 2022-ben a NÉBIH fekete nyár törzstülvénné nyilvánította. Az első bevizsgált anyatövek beültetése is megtörtént. Sor és sorköz ápolásuk folyamatos. A Rácalmási szigeten, szintén a DINPI vagyongazdálkodásában lévő 3,6 ha-os területen génmegőrzési célú, faalakú fekete nyár gényűjtemény létesült.
pilisi len (<i>Linum dolomiticum</i>)		Virágzaskor az élőhely rendszeres hétvégi őrzését végeztük. A 2017-es élőhelykezelés hatására az érintett területen több mint 70%-kal nőtt a pilisi len egyedszáma, ami a 2022-es évben is stabilan fennmaradt. A 2020-2021. évi beavatkozás helyszínein a korábban nem virágzó példányok virágoztak és termést érleltek. Folyamatos kutatásokat végzünk: pilisi len monitoring, vadkizárásos mintaterületek vizsgálata, pilisi len magvetés kísérlet az in situ megőrzés érdekében, szukcessziós vizsgálat letermelt fekete fenyves állományok helyén. 2022-ben részletes egyedszámbebecslést végeztünk, valamint egy helyszínen 4 új magvetési mintanegyzetet létesítettünk. A populáció 2022-ben 13.704 egyedet számlált, ami ismét csökkenő tendenciát mutat. Ez utóbbi az extrém száraz időjárással hozható összefüggésbe. Az Endemikus Life projekt keretében kijelölésre, felmérésre kerültek az élőhely kezelésekkel érintett területek. A Pilisi len Tudományos Tanácsadó Testület májusban helyszíni szemlét tartott.
magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	X	A faj megőrzése érdekében valamennyi élőhelyét érintő Endemikus LIFE pályázatunk van folyamatban. Virágzaskor hétvégi őrzést, élőhelyének fokozott felügyelettel szerveztük meg a Pilis-tetőn, Kis-Kevélyen, Gerecse-hegységben. A pilis-tetői élőhelyen továbbra is rendszeres a tűzrakás és az emberek jelenléte a lezárt területen. A kerítést földre döntik, letaposják, a tiltó táblát leszedik. 2022-ben 3 alkalommal javítottunk kerítést, de egy új helyen megint átvágták, és most egy újabb ösvényt is taposnak emiatt a területen. A nagy-pisznicei termőhelyen ősszel átfogó kaszálást, szénalehordást hajtottunk végre. A 2018-ban megkezdett élőhelykezelés, cserjeirtás első pozitív hatásai már mérhetőek. A Pilisben egyeztetés történt a hazai siklóernyős szövetségekkel és a vagyongazdálkodó PPZrt-vel természetvédelmi szempontból is elfogadható starthelyek engedélyezése/fenntartása ügyében. Alternatív lehetőségként az Éles-kőt engedélyezett starthelynek jelöltük ki. 2022-ben további megbeszélések és helyszíni egyeztetések voltak a területtel kapcsolatban, de a gyakorlatban egyelőre nem történt előrelépés.
nagy aggófű (<i>Senecio umbrosus</i>)		Folytatódott az inváziós fajok (aranyvessző, fehér som) visszaszorítása kézi, gépi kaszálással és széna lehordással 3 hektáron. Elvégeztük a kaszálás előkészítéséhez a tuskózást kézi eszközökkel. Egyre több a vegetatív és virágzó tő, továbbá kisebb töszámokban jelennek meg egyedek a gyepterület más részein. Viszont a szeder és som elleni védekezés még hosszú időre biztosít feladatot.
illatos hagyma (<i>Allium suaveolens</i>)		A tatai Fényes Fürdő területén található lápréten tenyésző illatos hagyma termőhelyén végeztünk kettő alkalommal cserjeirtást és kaszálást, illetve kaszálék lehordást. Az év folyamán több helyszínen kerestük és mértük fel a faj állományait.
egyhajúvirág (<i>Bulbocodium vernum</i>)	X	Fajmegőrzési beavatkozás nem történt.
hagymaburok (<i>Liparis loeselii</i>)	X	Virágzási időben az RSD-n több élőhelyfoltban történt meg a faj felmérése, ellenőrzése a TE kollégák és a kutató részvételével.
Janka-sallangvirág (<i>Himantoglossum jankae</i>)		A 2022 évben közel 20 helyszínen 168 egyedet mértek fel Igazgatóságunk munkatársai. Gercsei TE: termőhelyeinek keresése, részbeni elmerése történt téli tölével számlálással, majd a virágzó tövek felvételezésére került sor. 2022 telén Süttő külterületén végeztünk kézi cserjeirtásokat.
orcideák felmérése		A Börzsöny-Gödöllői-dvd. Tájégség segítségével végzett célzott felmérések és adatgyűjtések történtek a nőszőfüvek specialistája által. Számos új faj és új lokalitás került rögzítésre az OBM platformján. Epipactis-fajok állományainak felmérése, területi, vagy szezonális védelmükre irányuló tárgyalások folytatása elsősorban az Észak-Vértesben és a Gerecse hegységben. Tápióság határában elkészült vízviszartartó műtárgyak mentén mocsári kosbor, vitézkosbor, pókbangó felmérése történt meg.
csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)		A 2021-ben az ócsai élőhelyről gyűjtött kb. 200 magból 60 magoncot sikerült felnevelni. Jövőre még nem várható ennek az állománynak a jelentős virágzása, de ősszel kb. 40 egyed a természetes élőhelyre kiültethető. ("Természeti értékek védelme" keret) A dabasi és ócsai élőhelyen kisléptékű élőhelykezelés (cserjeirtás) történt meg.
óriás útifű (<i>Plantago maxima</i>)		A kakucsi élőhelyen egyeztetés történt a gazdálkodóval az útifű élőhelyének megfelelő időben történő kaszálása érdekében. A MATE által végzett kutatás keretében csíranövények nevelése történt meg átadott maganyagból, laboratóriumi körülmények között, kb. 300 db mag indításával. A cél a hidegkezelés, napfény és magméret csírázásra gyakorolt hatásának vizsgálata volt. Az eredmény szerint nem igényelnek a magvak hidegkezelést, pozitív fotoblasztikusak és a magméret nem befolyásolja a csírázást. ("Természeti értékek védelme" keret)
berkenyék <i>Sorbus sp.</i>		A Keleti-Gerecsében és a Vértesben az endemikus berkenye kisfajok állományainak felmérését végeztük, a gazdálkodókkal terepen egyeztetettük a védelmüket szolgáló kíméleti területeket. A 2021-ben Riezing Norbert által talált <i>Sorbus kitaibeliana</i> -nak határozott egyedeket '22-ben is ellenőriztük. Faji hovatartozásuk még kérdéses.

A faj neve	Fajmegőrzési terv	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
tátorján (<i>Crambe tataria</i>)	X	A faj megőrzése érdekében a Nyugati-Cserhát területén (Rád község határban) a faj élőhelyét érintő LIFE pályázat keretében több mint 10 hektár területet vásároltunk meg. Belsőbárándi élőhelyén folytatódott a faj igényeihez igazodó extenzív juh legeltetés. A területéről gyűjtött magokból szaporított 30 tő fiatal egyed került beültetésre, ennek sikeressége a tartós aszály miatt bizonytalan, remélhetőleg az idei évben mérhetővé válik az eredménye.
tartós szegfű (<i>Dianthus diutinus</i>)	X	Csévharaszt település szélén él a tartós szegfű egyik jelentős populációja, mely évek óta erősen veszélyeztetett helyzetben van, frekvenciát elhelyezkedése miatt is. Illegálisan juhnyáj legel a területen egész évben, az élőhelyet egyre több földút szeli keresztül, homoklopás és sittylerakás sújtja. Ennek a helyzetnek a felszámolásáért a DINPI és Csévharaszt Község Önkormányzata működött együtt. A tartós szegfű egyedek védelmére három kis kerítés épült fel: 198 m, 147 m és 122 m hosszúságban. ("Természeti értékek védelme" keret)
borzas macskamenta (<i>Nepeta parviflora</i>)	X	Fajmegőrzési beavatkozás nem történt.
hegyi tárnicska (<i>Gentianella austriaca</i>)		Utolsó borszönyi élőhelyén a diósjenői Foltán-kereszt rétjén késő őszi virágzása előtt kaszálás, magérlelést követően talajbolygatás történt. Az állomány továbbra is sérülékeny, kis létszámú (5-15 tő).
sötét hangyaboglárka (<i>Maculinea nausithous</i>)		Ismert állományok felmérése, újabb előfordulás felderítése, az esetleges területkezelések (kaszálás) szabályozása a (Vértes-Mezőföldi Tájegység és a Gerecsei TE területén).
vérfü hangyaboglárka (<i>Maculinea alcon</i>)		Több állományának felderítése, felmérése tápnövényekkel együtt, az esetleges területkezelések (kaszálás) szabályozása. (Gerecsei Tájegység).
csíkos boglárka (<i>Polyommatus damon</i>)	X	A Budapest II. kerület Normafa Harang-völgy területén a faj ökológiai igényeinek megfelelő kaszálás történt. Az faj állománya az éghajlatváltozás és az egyéb, évtizedes negatív hatások miatt jelenleg a kimutathatóság alá csökkent.
sztyeplepke (<i>Catopta thrips</i>)		Gerecsei TE: A faj potenciális élőhelyeinek felmérése történt meg.
dolomit-kéneslepke (<i>Colias chrysotheme</i>)		Gerecsei TE: A faj potenciális élőhelyeinek felmérése történt meg.
díszes tarkalepke (<i>Euphydryas maturna</i>)	X	A faj esetében a humán erőforrás kapacitás elégtelensége miatt nem történt fajvédelmi beavatkozás.
ezüstsávós szénalepke (<i>Coenonympha oedippus</i>)	X	Az Ócsai TK területén a faj állományfelmérése történt meg: 2 mintavételi helyen (Madárvárta-1, Madárvárta-2) háromszor háromszoros jelölés-visszafogás (triple triple-catch) módszert alkalmaztak a kutatók, 1 mintavételi helyen (Nádalló-3) pedig triple-catch módszert. A fogási események száma: 791 (656 jelölés és 135 visszafogás). MARK-programmal a teljes mintavételi időszakra számított összpopuláció nagyságok: 100, 3677 és 196 egyed. Több korábban jelzett élőhelyről a faj sajnos nem került elő ebben az évben, azonban egy 2018-hoz képest új lokalitásban megtalálták. ("Természeti értékek védelme" keret) Ócsai T.k. 3 ha területen szárazzás és cserjeirtás
Vértesi csuklyásbagoly (Cucullia mixta)	x	Fajmegőrzési beavatkozás nem történt.
nagy szikibagoly (<i>Gortyna borelii</i>)	X	Ősszel négy NPI részvételével jelölés-visszafogás vizsgálat zajlott, remek eredménnyel. A mintegy három hétig tartó felmérés eredményeként egy megközelítőleg 10 ha-os, nagy borítással rendelkező sziki kocsordos élőhelyen 6500 példányos populáció-nagyságot határoztak meg a kutatók.
tarka sziklaaraszoló (<i>Charissa variegata</i>)		Folytatódott a 2020-ban megkezdett adatgyűjtése, amely során a faj célzott éjszakai keresésével újabb állományai kerültek elő a Pilisben és a Budai-hegységben, valamint a Gerecsében (Pilis-Budapest környéki TE, Gerecsei TE) Pilisszántói köfőjtőben 2022-ben először NBMR felmérése történt a fajnak.
Anker araszoló (<i>Erannis ankeraria</i>)		A faj keresése lámpázással, kopogtatással a Gerecsében. Nem volt siker.
Kis apaolló-lepke, kis színjátszólepke, farkasalmalepke		Kiterjedt állományfelmérések a Gerecsei TE területén.
Törpészender, csíkos medvelepke, sárga gyapjasszövő, nagy pávaszem, füstösszárnyú ősziaraszoló		Kiterjedt állományfelmérések a lámpázással, terepbejárással és hálózással a Gerecsei TE területén.
Magyar tavaszi-fésűsbagoly		Kiterjedt állományfelmérések a lámpázással, terepbejárással és hálózással a Gerecsei TE területén.
csüngő araszoló (<i>Phyllometra culminaria</i>)	X	A faj Csákberény Bucka-hegyen ismert populációjának élőhelyén időszakos kíméletes legeltetéssel biztosítjuk a nyílt vegetáció fennmaradását.
fóti boglárka (<i>Plebejus zephyrus</i>)		A szártalan csüdfű ismert Kelet-Pest megyei élőhelyein (Tóalmás, Farnos, Körösten, Cegléd, Vasad, Albertirsa külterületek) a fóti boglárka sajnos nem került elő. A felmérések elvégzése azonban hasznos volt, mert képet kaptunk arról, hogy a lepkefaj hiányát adott gyepterületen mely okok valószínűsítik. Jelentős eredmény az is, hogy a DINPI más működési területén a fóti boglárka két olyan állományát is sikerült megtalálni, melyeket korábban nem ismertünk, így összesen az alábbi lokalitásokban detektálta a kutató a fajt: Csomád, Harmadik-nyomás (6 egyed); Csomád, Szabadosok-dűlője (17 egyed); Csomád, Öreg-hegy (5 egyed), Sződ-Szödliget, Debegió-hegy (2 egyed). ("Természeti értékek védelme" keret)
magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>)		Gerecsei TE: Kedvező kaszálási rend megszervezése a tardosi izolált élőhelyen.
Pusztai gyalogcincér (Dorcadion fulvum cervae)	x	Fajmegőrzési beavatkozás nem történt.
magyar futrinka (<i>Carabus hungaricus</i>)		Gerecsei TE: 2022 őszén több helyszínen talajcsapdázással ellenőriztük a magyar futrinka állományait. A tájegységen áttelepítésre is sor került ipari park létesítése miatt.
kétéltű mentések		2009-től működő tevékenység Bakonyszombathely, Tardos és Tata külterületén. 2022-ben összesen 6126 példány mentett kétélű. Gánt térségében, együttműködve az önkormányzattal és helyi önkéntesekkel folyik évről-évre mentés. Farnoson a békamentés során 2000 egyed mentését regisztráltuk. A trendek ijesztőek, és egybevágóak a NBMR programban tapasztalható negatív trendekkel. A résztvevők száma továbbra is jelentős lehetett volna, de a pandémia közbeszólt. Az első lezárás egybeesett a mentési szezon beindulásával. Tinnye Garancsi-tó (1104-es út): a mentett egyedek száma a tavalyi évhez képest csökkent.

A faj neve	Fajmegőrzési terv	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
		Gyepi béka: A faj pilismaróti élőhelyein összesen 5 helyszínen történt meg az erősen feltöltődött erdei tókák rekonstrukciója. A beavatkozás során részleges mederkotrás, a vízvezetések elzárása, valamint vízbevezetés létesítése történt. Az élőhelyeken a gyepi béka, valamint további kételtű fajok szaporodása legalább középtávon biztosított. A Fejér megyei monitoring elsősorban az erdei békára koncentrált. A téli csapadékhiány és a száraz tavasz miatt a szárazabb területeken alig alakultak ki szaporodásra alkalmas vízállások. Kevés állat szaporodott és azok petecsomóinak a többsége is kiszáradt. Számos helyen történetek petecsomó mentések stabilabb vízállásba. A Vértes északi előterének nagyobb vízállásaiban továbbra is jelentős állományok szaporodnak, néhol lokálisan nőtt az állomány, mivel az alkalmatlan víztestekből ezekbe vándoroltak az állatok. Foltos szalamandra: A Börzsönyi állomány védelme érdekében meghatározott (esős) napokon mentés történt az intenzíven használt erdészeti utakon. Ennek során mintegy 200 példányt sikerült áttelepíteni biztonságos helyszínre. A Szentendre, Dömörkapu térségében élő állomány teljes elterjedésének vizsgálata tovább folytatódott szakdolgozó bevonásával is. Kitáblázásra került (6db figyelmeztető táblával) az az aszfaltút szakasz, amelyet esős időben az egyedek átkelésre használnak. Ugyanott eseti mentések és gázolások felmérése történt. A Budapest II. kerületi állomány élőhelyét az erdőtervezés során is biztosítottuk. Az érintett erdőrészeket (Bp. II. 1/A, 2/A, 2/B, 2/C) faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódba kerütek. Ugyanitt mintegy 90 pld. szalamandrát fogtak be illegálisan. Az állatokat a határon lefoglalták, szabadon engedésüknél a DINPI természetvédelmi őrszolgálat szakértőként vett részt.
Alpesi götte (<i>Triturus alpestris</i>)	x	Fajmegőrzési beavatkozás nem történt.
kaszpi haragos sikló (<i>Dolichophis caspius</i>)	X	Valamennyi élőhelyének rendszeres ellenőrzése történt, valamint a nem kívánatos tevékenységek egyeztetéssel történő kiszorítása egyes területekről. A sas-hegyi állomány fiatal egyedeit továbbra is veszélyezteti a dolmányos varjak és házi macskák predációja, zavarása.
rákosi vipera (<i>Vipera ursinii rakosiensis</i>)	X	Fajmegőrzési beavatkozás nem történt.
énekes hattyú (<i>Cygnus cygnus</i>)		Az Ipoly-völgy területén 2022-ben (az előző év két páros állományához képest) a rendkívül aszályos időszak vízhiánya miatt nem költött a faj.
nagy kócsag (<i>Egretta alba</i>)		A Pilis-Budapest környéki TE területén: 2022-ben drónos felderítéssel új kócsagtelepet (9 pár) észleltünk a Dömsödi halastavakon, amelynek védelmét egyeztetjük a gazdálkodóval.
barátréce (<i>Aythya ferina</i>)	X	A fajnak 50-60 egyede is tartózkodott a Naszály Ferencmajori halastavakon fészkelési időszakban, de biztos fészkelést (frissen kirepült fiatal egyed) csak három alkalommal észleltünk. A március végi időszakban a tápiószecsői halastavakon körülbelül 20 példány mozgott több héten keresztül, de költés nem volt detektálható.
cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)	X	A Naszály, Ferencmajori-halastavakon és annak környezetében található kavicsbányatavakon fészkelési időszakban 10-20 egyed is tartózkodott, de biztos fészkelést (frissen kirepült fiatal egyed) csak kétféle alkalommal észleltünk. A Hajta-mocsár élőhely-kezelési területén 10 példány volt az egész költési időszakban, biztos fészkelését nem észleltük. A tápiószecsői halastavakon a költési időszak folyamán 30 példány mozgott, biztos költéséről itt sincs információnk.
kis lilik (<i>Anser erythropus</i>)	X	A tatai Öreg-tó és a Naszály Ferencmajori halastavak területén maximum 7 példány került elő egy megfigyelés alkalmával.
haris (<i>Crex crex</i>)		Az Ipoly-menti revírek felmérésre kerültek és a védőterületeket kijelöltük. Ezekben csak a költés után történt kaszálás. A védelmi munka mintegy 10 pár élőhelyét érintette. A Pilis-Budapest környéki Tájegységben 1 hím szólt költési időben, az Esztergom melletti Kolozson-túli-dűlőn.
molnárfecske (<i>Delichon urbicum</i>)		Esztergomi Bazilika felújítási munkái során a főbejárati rész a költési időszakra lezárásra került. Nem volt fészkek eltávolítása. Tatabánya, Tata, Komárom és Dorog város panellépletein fészkelő fecskék védelme érdekében volt szükség szerű több alkalommal beavatkozni és egyeztetni a kivitelezőkkel. A gyömrői átrium üzletház felújítása során 12 műfészkek került kihelyezésre, amelynek kihelyezését Őrszolgálatunk tagjai felügyelték.
füsti fecske (<i>Hirundo rustica</i>)		Komárom, Tata, Tatabánya, Dorog és Annavölgy közigazgatási területén belül több helyszínen (gyárépület, emeletesház) kellett fészektelepeket megőrizni megfelelő technikák helyszíni kitalálásával és alkalmaztatásával. Leányvár melletti szemételep közelében a tulajdonos hozott létre egy falat, amiben min. 250 pár telepedett meg. Kesztyűc 030/4 hrsz-on is jelentős megtelepedések voltak, amiket folyamatosan figyelemmel kísértünk az illegális szeméttelrakás és engedély nélküli földmunkák miatt.
partifecske (<i>Riparia riparia</i>)		1100 m2 felületű partfal létrehozása Neszmély, Komárom, Dunaalmás, Ács és Kömlőd külterületén.
sarlósfecske (<i>Apus apus</i>)		Az Esztergomi Bazilika felújítási munkái során a főbejárati rész a költési időszakra lezárásra került. Nem volt fészkek eltávolítása. Tatabánya, Tata és Komárom város panellépletein fészkelő fecskék védelme érdekében volt szükség szerű több alkalommal beavatkozni és egyeztetni a kivitelezőkkel.
kerecsen- és vándorsólyom (<i>Falco cherrug</i> és <i>F. peregrinus</i>)		A Börzsöny területén folyamatosan növekszik a sikerrel fészkelő vándorsólyom párok létszáma. 2021-ben a COLAS Márianosztrán működő bányájában is volt sikeres költés, itt a céggel együttműködésben végeztünk felméréseket és védelmi munkákat. A Gerecsében és a Börzsönyben a fészkek folyamatos őrzése a szaporodási időszakban. A Pilis-Budapest környéki Tájegységben a vándorsólyom költések (11 revír) rendszeres ellenőrzése a szaporodási időszakban (civil madarászok bevonásával), illetve a szükséges területi és gazdálkodói korlátozások kezdeményezése, végrehajtása. 6 revírben volt sikeres, 1-ben sikertelen költés, 4 revírben ismeretlen sorsú volt (nem biztos, hogy lekotlott, uhu kiszorította stb.) Kerecsen négy fészkelőlábadban költött. Gerecsei TE: mesterséges fészkelő helyek kialakítása nagyfeszültségű oszlopokon (85 db), fák és sziklákon (11 db). 17 pár vándorsólyom, ebből 6 pár nagyfeszültségen, míg a többi sziklán. 36 példány kirepült fiatal. A Tápió-vidéken Gyömrő határában lévő traverzen kihelyezett lábában a kerecsensólyom költött, sikeres fióka kirepülést nem észleltünk. Szentlőrinc-káta határában a traverzen lévő kerecsensólyom pár 2 fiókát repített ki sikeresen.
kék- és vörös vércse (<i>Falco vespertinus</i> és <i>F. tinnunculus</i>)	X	Gerecsei TE: 106 db kék- és vörös vércse költőláda karbantartása, ellenőrzése. A Dél- és Kelet-Pest Megyei TE-be 33 vércseládát vásároltunk kékvércsek számára, melyek a Tápiószentmárton 0681/1-2 hrsz.-re és Cegléd 0720/4 hrsz.-re kerülnek majd ("Természeti értékek védelme" keret). Nagykátán 3 pár kékvércse kezdett költésbe ebből sikeres fészkelés a mesterséges költőlábadban nem valósult meg. 2

A faj neve	Fajmegőrzési terv	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
		természetes fészkekben detektáltunk kékvércse költést. Cegléd határában, 3 pár kékvércse költött mesterséges ládában 2 fiókára került színes gyűrű. Az Esztergom Strázsa-hegyi volt lőtér területén lévő 4 db vércseladában nem volt költés.
rétisas és parlagi sas (<i>Haliaeetus albicilla</i> és <i>Aquila heliaca</i>)		A Börzsöny-Gödöllői-dvd Tájegység három rétisas-párja közül csak egy költött sikerrel, ott azonban 3 fióka nevelkedett! A Börzsöny utolsó parlagi sas párjának védelme érdekében egyeztetés után áthelyezésre és kifestésre került egy túraútvonal, sikerült minden szereplő számára megnyugtatóan rendezni a helyzetet. Gerecsei TE: műfészek karbantartása. Összes fészkek: 11 db. Rétisas: 10 ismert pár, 4 sikertelen költés, 6 sikeres, 11 kirepült fiatal. Parlagi sas: 1 ismert pár, amely sikeresen költött és 3 fiatal repített. A nagykatái Nyik-réten található parlagi sas pár 3 fiókat repített ki, 1 fióka ismeretlen fertőzés következtében július utolsó hetén elpusztult. A tápiószecsői Nádas-völgyben az egyik rétisas fészkekben az öreg pár költése sikertelen volt a megnövekedett offroados forgalom miatt. Pilis-Budapest környéki TE: 6 pár rétisas, ebből 5 volt sikeres; 1 pár parlagi sas jelen van a területen Üllő térségében
szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	X	A Dél- és Kelet-Pest megyei tájegység középső és déli területein elvégeztük a mintegy 150 db korábban kihelyezett D-típusú odú ellenőrzését és karbantartását. 2022-ben közel 60 odúban regisztráltunk szalakóta költést, amelyek egy része ornitológiai jelölőgyűrűt kapott. A Pilis-Budapest környéki TE területén a kihelyezett 61 D odúk közül (DINPI+MME) 34 ben volt foglalás, ebből 30 esetben fióka is repült.
uhu (<i>Bubo bubo</i>)		Pilis-Budapest környéki TE: 5 revírben 3 sikeres költést regisztráltunk.
kuvik (<i>Athene noctua</i>)		Gerecsei TE-ben összes költőláda: 18 db. A ládák ellenőrzése, karbantartása. Nagykátá határában lévő kuvik hengerodúban sikeresen költött az ottani pár 2 fióka repült ki.
gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)		Gerecsei TE-ben 16 db kihelyezett költőláda ellenőrzése történt meg. A Szentlőrinc-katolikus templomban a tetőtér sarkában költő gyöngybagoly pár a másodköltésben 4 fiókat repített ki.
uráli bagoly (<i>Strix uralensis</i>)		A Börzsöny területén 40 db költőládából 9 volt foglalt a faj által, a többiben macskabagoly fészkel. A ládák ellenőrzése az év során két alkalommal megtörtént. Gerecsei TE-ben összes költőláda: 26 db. A ládák ellenőrzése, karbantartása megtörtént. Az aszály és a kisemlős állomány összeomlása miatt 5 használt macskabagoly által. Pilis-Budapest környéki TE: a kihelyezett ládákat ellenőriztük. Nem volt költése a fajnak, ugyanakkor ielütött uráli baglyot vittünk mentőhelyre Pilismarótról.
fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)	X	Gerecsei TE területén 2 db műfészkek kihelyezése történt EON szakemberekkel, mesterséges fészkek összes száma: 38. Június 16-17-én zajlott Komárom-Esztergom vármegyében a 14. Gólya Road Show. 16 helyszín, 38 gyűrűzött fióka, 310 látogató. A Dél- és Kelet-Pest Megyei TE 18 db gólyafészkek emelőt szerzett be 2021-ben, melyek kihelyezésére a tájegységben folyamatos igény mutatkozik ("Természeti értékek védelme" keret). A Tápió-Hajta Vidéke TK területével érintkező településeken 26 fészkek ellenőrzése történt meg, az MME-vel közös gólyagyűrűzés keretében, 48 fiókára került jelölőgyűrű. Az FKF Zrt. pusztázamori telepén 18 pár költött, de további megtelepedésekre lehet számítani, emellett gyülekező- és táplálkozóhelyként is jelentős a hulladéktelep. Biatorbágy, Szentháromság tér: több mint tíz év után volt sikeres költés, 2 fióka. A gyáli hulladéklerakó környezetében, a közép feszültségű hálózaton észlelt jelentős gólyapusztulás (6 pd) miatt kezdeményeztük a hálózat átalakítását (áthúzódóan 2022-re). Dunabogdányban az ELMŰ kollégáival megtörtént a két gólyafióka sérülését, illetve pusztulását okozó veszélyes vezeték szakaszok. felmérése.
fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)		A Börzsöny-Gödöllői-dvd Tájegységben a tendenciózusan száraz koratavas miatt a 6 ismert párból csak 1 kezdett költésbe. Az elhagyott revírekben a fészkek könnyebben leesnek, ezért a faj aktív védelmének lehetőségei csökkennek. Az év során egy műfészkek került kihelyezésre. Gerecsei TE: költőhelyek védelme, területi és gazdálkodói korlátozások kezdeményezése történt. 6 ismert párról volt információnk. A Pilis-Budapest környéki TE területén ismert 4 költésből csak 2-ben voltak sikeresek a madarak. Tápióság határában költő feketególya pár 2 fiókat nevelt fel. Szentmártonkátá határában új gólyafészkek épült, amely egy május közepi viharban ledőlt 2 fióka pusztult el.
kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)		Az egyetlen ismert börzsönyi revírben előző évben megtalált kígyászölyv vélhetően drónos zavarás miatt arrébb költözött, de sikerrel költött a faj. A Táborfalvai Lő- és Gyakorlótérén egyedeket megfigyeltek, de egyik helyszínen sem nyert bizonyítást aktív fészkek, költőpár, fióka jelenléte ebben az évben. ("Természeti értékek védelme" keret). A Pilis-Budapest környéki Tájegységben 3 pár kezdett költésbe. A Budai-hegységbeli pár sikeresen költött, a másik kettő fészkek új helyre került, a költés sorsa ismeretlen maradt.
fokozottan védett ragadozó madarak		Ragadozó madár etetőhely üzemeltetése Szomód külterületén 1 helyszínen. 3,1 tonna húst helyeztünk ki. Vándorsólyom fiókák színes jelölése, illetve a Bajót, Öreg-kövön sziklamászó iskolán idő- és térbeli korlátozás megvalósítása a MHSZSZ területgazdával. Fokozottan védett fajok gyűrűzése történt a Pilis-Bp környéki TE-ben (uhu, fekete gólya, rétisas, vándorsólyom, kígyászölyv). A 2 ismert barnakánya sikeresen költött Makád Duna-parti erdőiben.
küszvágócsér (<i>Sterna hirundo</i>)		Költőszigeteken kaszálást, cserjeirtást végeztünk: Mocsá, Váli-tó területén.
széki lile (<i>Charadrius alexandrius</i>)	X	Fajmegőrzési beavatkozás nem történt.
túzok (<i>Otis tarda</i>)	X	Fajmegőrzési beavatkozás nem történt.
kis légykapó (<i>Ficedula parva</i>)		A Börzsöny-hg területén kb. 30 páros állománya (a hazai állomány 90 %-a) fészkel. Civil szervezetekkel és DDNP-s kollégáinkkal együttműködésben 100 db, a fajra specializált mesterséges költődoboz került kihelyezésre. A faj állományának teljes körű felmérése és a revírek azonosítása mellett jelölés-visszafogás szintű vizsgálat is történt.
épületlakó denevérek (rőt korai denevér, nagy patkósdenevér, csonkafülű denevér)		Panel szigetelések során történő ellenőrzések, kirepülésük biztosítása a kivitelezővel – Almásfüzitő, Tata, Komárom, Tatabánya, Dorog, Budapest, Szentendre, Esztergom. A „Környezet és természetvédelmi feladatok” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keret terhére, a 130/2021. számú Támogatói Okirat alapján történt részben Trizs Református Templom denevérbarát felújítása.

A faj neve	Fajmegőrzési terv	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
kereknyergű patkósdenevér (<i>Rhinolophus euryale</i>)		A 2022-es év során a gyakorlati körülmények alakulása miatt nem végeztünk kereknyergű patkósdenevér áttelepítést. A 2021-ben áthozott állatok nyomon követését részben sikerült megvalósítani. A 2021-es, 2022-es évek közötti téli monitoringok során 3 áttelepített denevér jelenlétét sikerült regisztrálni a Leány-Legény barlangrendszerben
közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>)		A Pilis Solymár Auchan Áruház területén az ürge törzsállomány élőhelyének körbekerítése, lezárása megtörtént. A törzsállomány élőhelyén a kezelések folyamatosak. Az ürgebemutató épület elkészült, átadták. Gerecsei TK: A saját vagyongazdálkodás területünkön, Neszmély, Gombáspusztán élő állomány kissé emelkedő, stabil. Az ürgekedő kedvező gyephasználat, juh állománnyal folytatott legeltetés biztosítja a szükséges életteret. A közel 100 hektáros gyep Komárom-Esztergom vármegye egyetlen nagyszámú ürge populációjának őrzője. Elszigetelt, így sérülékeny. A nagykatái Nyíkréten két korábban ismert, de pontosan nem felmért élőhelyen összesen 110 lakott ürgegyukot számoltunk.
északi pocok (<i>Mycrotus oeconomus mehelyi</i>)	X	A faj esetében a humán erőforrás kapacitás elégtelensége miatt nem történt fajvédelmi beavatkozás. Bagolyköpet vizsgálatra ácsi pártól gyűjtöttünk köpetet, az elemzés még várat magára.
délvidéki földikutya (<i>Nannospalax montanosyrmiensis</i>)		A faj élőhelyén tervezett területvásárlást még nem tudta Igazgatóságunk végrehajtani.
farkas (<i>Canis lupus</i>)	X	A Bözsönyben két helyszínről tucatnyi kameracsapdás és egyéb megfigyelési adattal rendelkezünk. Idén már érdeklődő civilek, turisták is látták, filmezték a fajt. Egy esetben kaptunk károsításról bejelentést, de a nyomok alapján a juhok elleni támadás vélhetően kutyáktól származott. A faj folyamatos, de kis létszámú jelenlétet mutat a hegységben, szaporodásáról nincs információ. Kesztölc-Klastrompuszta mellett egy BNPI-s kolléga jelzett farkasnyomokat. Végül teljes bizonyossággal nem sikerült igazolni a faj jelenlétét.
hiúz (<i>Felis sylvestris</i>)		A Bözsönyben több helyszínről 20 körüli kameracsapdás és egyéb megfigyelési adattal rendelkezünk. A faj folyamatos, de kis létszámú jelenlétet mutat a hegységben, szaporodásáról nincs információ.
vadmacska (<i>Felis sylvestris</i>)		A Budakeszi Vadasparkkal és a Pilisi Parkerdő Zrt-vel kötött együttműködési megállapodás keretében folytatódott részünkről a faj intenzív felmérése a Pilis-Visegrádi-hegység és a Budai-hegység területén, 11 vadkamerával, csalogató anyagokkal – valeriana off., olajos hal.). Tahitótfalu Kalicsa-patak mentén, valamint Dunabogdány Urakasztala alatt több észlelés a kamerákkal. Novemberben előadást tartottunk a 2. vadmacskás konferencián Budapesten.

Felmért szabadvezetékek

2022-ben a madárpusztulás felmérése, illetve megelőzése érdekében felmért szabadvezetékek összes hossza 43,7 km volt. A felmérés során 14 madártetemet találtunk, és rögzítve lettek a potenciális veszélyt jelentő oszlopok lokalitásai is. Hatóság felé intézkedés ezzel kapcsolatban nem történt.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

Természetvédelmi Tájegység, község	Cselekmény ismertetése	Érintett fajok, egyedszám, példányok sorsa	Büntetés mértéke
Közigazgatási feljelentés			
Gerecsei TE Komárom (DINPI/303, 304/2022)	Száraz homoki gyep és magyar futrinka élőhely megsemmisítése	magyar futrinka	2 ügy van folyamatban, még nincs bírság
Gerecsei TE Agostyán (DINPI/4411/2022)	Gyepfeltörés, 10 tő budai imola veszélyeztetése	védett növényfajok	25.000,-Ft
Neszmély, Éden kemping (Neszmély 0430 hrsz.) DINPI/412/2022)	Natura 2000 terület károsítása (kotrás, fakivágás)	vízi és erdei ökoszisztéma	250.000,-Ft
Tata, Réti-tavak	feltöltés	vízi ökoszisztéma	Az ügy még folyamatban
Neszmély 0430 hrsz (DINPI/4329/2022)	Natura 2000 terület károsítása (fakivágás)	vízi és erdei ökoszisztéma	tiltás
Tata 01111/3 hrsz.	10 tő budai imola (<i>Centaurea sadieriana</i>) veszélyeztetése	10 tő budai imola	25.000,- Ft
Komárom 7108/10 hrsz.	1610 tő védett pusztai árvalányhaj (<i>Stipa pennata</i>) veszélyeztetése	1610 tő pusztai árvalányhaj	4.025.000 Ft
Oroszlány	„Oroszlány, Mindszentpuszta 0171/2 hrsz. energia ellátása” elnevezésű beruházás engedély nélküli megvalósítása következtében történt, 5 tő babérboroszlán (<i>Daphne laureola</i>) veszélyeztetése	5 tő babérboroszlán	200.000,- Ft
Dömös 017/5-8 és 017/15-17 hrsz.-ok	védett természeti területen, természetvédelmi engedély nélküli tevékenység	n.a.	1.250.000,- Ft
Komárom 3111/3, 7125/2, 7126/17 hrsz.-ok	védett növényfajnak minősülő poloskaszagú kosbor (<i>Orchis coriophora</i>), agárkosbor (<i>Orchis morio</i>) és pusztai árvalányhaj (<i>Stipa pennata</i>) állományainak veszélyeztetése	7 tő poloskaszagú kosbor 4 tő agárkosbor 1 tő pusztai árvalányhaj	200.000,- Ft
Esztergom 0365/10 hrsz.	az Esztergom 0365/10 hrsz.-ú („kivett tó”), Natura 2000 oltalmú ingatlan veszélyeztetése	n.a.	40.000,- Ft
-	Országos jelentőségű védett természeti területet és Natura 2000 területet érintő kerékpárverseny megrendezése, természetvédelmi engedély hiányában	n.a.	50.000,- Ft
Büntető feljelentés			
Gerecsei TE Bársonyos (DINPI/6425/2022)	Védett madárfajok mérgezése	egerészölyv	folyamatban van
Fokozottan védett kis kárókatona lelövése (DINPI/5991/2022)	lelövés	kis kárókatona	folyamatban
Havaria jelentés			

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

Panasszal érintett faj	Panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	Panasz szerinti kártétel dátuma	Termény esetén a kártétellel érintett terület (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma (db)	Panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	Panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszíni bejárás (I/N)	NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós	Tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelősége a NPI szerint
Eurázsiai hód (<i>Castor fiber</i>)	Dera-patak pomázi szakasza. Legalább 4 gát lakott terület közvetlen közelében.	2021. november	-	-	Nem volt kártétel. Az eljárás a várható kártétel megelőzésére szolgált.	Egyeztetés a Közép-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság szakembereivel. Jegyzőkönyv készült. Hatósági engedély született a gátak részbeni elbontására.	I	Nem volt kártétel.	Elvárható mértékű volt
	Pilisvörösvár, Háziréti-tó	2022. január	-	-	Csak jelenlét, és féltik a vízvédelmi töltést (zárógátat).	Tájékoztatás.	I	-	
	Budapest XI. Ker. Budafoki út 52. Erőmű használaton kívüli szívócsatornájának eltömítése.		-	-	Kárigény nem merült fel.	Part menti puhafák egyedi védelemmel való ellátását javasoltuk.	I	-	
	Tata, Réti-tavak környezetében kártételek	2022.	magánkertek gyümölcsfái, lakó udvarok	-	-	csapdázás (csapdákat ellopták)	I	100	Kerítés megerősítése
	Gerecsei TE területén az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság kezelésében levő vízfolyások gátak károsítása (DINPI/804, 761, 1089, 1763, 5415, 5753, 5900, 6355/2022.)		-	-	Kárigény nem merült fel	Hatósági engedély van kilövésre.	I	-	
Kárókatona (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	15 halastavon és a Dunának a DINPI működési területére eső szakaszán a telepített halak károsítása	2022	-	A pontos mértéket nem tudjuk megítélni.	Nem ismert.	Engedélyezett riasztásra és gyérítésre került sor	I	Nem áll módunkban megítélni annak mértékét.	Engedélyezett riasztás és gyérítés a kérelmezett ingatlanokon, halastavakon, vízfelületeken.
Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>) (DINPI/2482-2/2022.)	Gerecsei Tájégség területén: Nagyigmánd 0110/61 hrsz	2022. április	-	gazdálkodás érintettsége	Nem ismert.	Riasztás	I	Nem áll módunkban megítélni annak mértékét.	Nem indokolt a riasztás
Molnárfecske (<i>Delichon urbicum</i>)	Richter Gedeon Rt. (DINPI/4265/2022)	2022. április	Steril egyeségek	-	-	A fészkek eltávolítására fészkelési időszakon túl kerülhet sor (dorogi telephely)	I	100	Fészkek eltávolítása költségi időszakon túl.
Molnárfecske (<i>Delichon urbicum</i>)	Builder Kft.	2022. március	Felújítás	-	-	A fészkek eltávolítására fészkelési időszakon túl kerülhet sor	I	100	Fészkek eltávolítása költségi időszakon túl.

A védett és közösségi jelentőségű fajok kártételének megelőzése érdekében Igazgatóságunk a „Környezet és természetvédelmi feladatok” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keret terhére, a 130/2021. számú Támogatói Okirattal biztosított pénzügyi forrásból 353 249 Ft-ot fordított élvefogó hódcsapdák és denevérek lakta templomtornyok tetőterének biztonságos takarítását lehetővé tévő védőfelszerelések beszerzésére.

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Igazgatóságunk az alábbi tevékenységeket végezte az 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet mellékletében szereplő fajok és egyéb idegenhonos inváziós fajok visszaszorítása érdekében.

Inváziós faj																Terület/hely megnevezése	Érintett terület (ha)	Beavatkozás időpontja	1. Alkalmazott módszer 2. Élőhely jellege 3. Hatékonyságot, eredményességet mutató változás 4. Megfigyelések, egyéb információk
Ace neg	Ail Alt	Amo fru	Asc syr	Cel occ	Cor alb	Ele ang	Fal sp.	Fra pen	For int	Opu sp.	Pin nig	Rob pse	Sol gig	Syr vul	Pad ser				
			x													Nagykátá - Erdőszőlő	60,0	június	1. hajtáspermetezés 2. nyílt homokpusztagyep 3. a kezelt területeken egyértelmű csökkenés 4. gyepek jól regenerálódnak a kezelés után, a kezelések folytatása (utókezelés, elmaradt területek első kivitele) szükséges.
x	x			x								x				Nagykátá – Erdőszőlő	60,0	május - október	1. fűszárú inváziós fajok növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés); selyemkóró termés gyűjtése és megsemmisítése 2. nyílt homokpusztagyep és akácok foltok 3. a kezelt területen egyértelmű csökkenés, gyér sarjadással 4. sarjak utókezelése és a kimaradó területek kezelése szükséges
x	x		x	x								x				Nagykátá – Cseh-domb	1,5	május	1. selyemkóró hajtáspermetezése 2. nyílt homokpusztagyep, akácok és összeomló erdei fenyves 3. egyértelmű csökkenés 4. az első kezeléseket követően utókezelés szükséges
x	x		x									x			x	Szentmártonkátá, Gicei-hegy	6	május	1. selyemkóró hajtáspermetezés, fűszárú inváziós fajok növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés) 2. akácok, nyílt homokpusztagyep 3. csökkenő tendencia 4. a korábban kezelt fűszárú inváziós fajok több helyen jelentősen sarjadnak, valamint a selyemkóró tekintetében csak az első kivétel történt meg, ezért további beavatkozások szükségesek.
	x		x	x								x				Szigetszentmiklós Szigethalmi homokbuckák HUDI20045	5	május – június	1. inváziós fajok növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés), valamint a lábbon szárított invazív cserjések mechanikus eltávolítása 2. akácok, nyílt homokpusztagyep 3. csökkenő tendencia, a selyemkóró eltűnt 4. a kezelt területeken minimális sarjadás, további kezelések szükségesek
x	x		x	x		x						x				Szigetmonostor – DINP Szigeti homokok HUDI20047	20	július - augusztus	1. inváziós fajok növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáspermetezés) 2. akácok, nyílt homokpusztagyep 3. a kezelt területeken a selyemkóró és a magászó bálványfa gyakorlatilag eltűnt 4. a bálványfa magról erősen újul több helyen, további kezelések szükségesek
x	x		x	x		x						x	x			Fóti-Somlyó TT Gödöllői-dombság peremhegyei HUDI20040	94	augusztus	1. akácok fafajcserés erdőszerkezet-átalakítása (inváziós irtás törzsinjektálással, kéregsebzésben kenéssel, hajtáspermetezés); inváziós fajok növényvédőszeres kezelése gyepekben; 2. akácok, homokpusztagyep 3. az inváziós fajok visszaszorulóban vannak, de az ezüsfű, az akác és az ostorfa a gyepekben helyenként még mindig erős sarjadást mutat 4. utókezelések szükségesek
x	x		x				x					x				Esztergom – DINP Pilis-és Visegrádi-hegység HUDI20039	15	május - augusztus	1. akácok fafajcserés erdőszerkezet-átalakítása (vágáslapkenéssel, illetve a szegélyekben és a bálványfa tekintetében törzsinjektálással), továbbá a selyemkóró és a bálványfa növényvédőszeres kezelése (törzsinjektálás, kéregkenés, hajtáskenés) 2. akácok, homokpusztagyep 3. a kezelt területeken az inváziós fajok állományai jelentősen csökkentek, a selyemkóró visszaszorulóban van, a japánkeserűfű gyakorlatilag eltűnt 4. a sarjadás és a magoncok megjelenése miatt, valamint a még kezeletlen területeken további kezelések szükségesek
					x							x	x			Tata, Réti-tavak melletti láprét Tatai Tavak Ramsari	3,0	február, május, július, augusztus, okt, nov	1. gépi cserjeirtás, kaszálás (kasza és kaszagép) és széna lehordás kézi erővel 2. kiszáradó mocsárrét 3. nagy aggófű élőhelyének fennmaradása pozitív hatás, gyepek foltok látható térnyerése, új foltokban jelent meg a célfaj

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Inváziós faj																Terület/hely megnevezése	Érintet terület (ha)	Beavatkozás időpontja	1. Alkalmazott módszer 2. Élőhely jellege 3. Hatékonyságot, eredményességet mutató változás 4. Megfigyelések, egyéb információk
Ace neg	Ail Alt	Amo fru	Asc syr	Cel occ	Cor alb	Ele ang	Fal sp.	Fra pen	For int	Opu sp.	Pin nig	Rob pse	Sol gig	Syr vul	Pad ser				
																Terület			
	x											x	x			Tata, Fényes láprét Ex lege, Tatai Tavak Ramsari Terület	1,0	február, május, október	4. gépi cserjeirtás, kaszálás (kasza és kaszagép) és széna lehordás kézi erővel 5. kiszáradó mocsárrét 6. illatos hagyma élőhelyének fennmaradása pozitív hatás, gyepterületek látható térnyerése, új foltokban jelent meg a célfaj
	x											x	x			Süttő, Bikoli mocsár	1,0	február, október	7. gépi cserjeirtás, kaszálás (kasza és kaszagép) és széna lehordás kézi erővel 8. kiszáradó mocsárrét 9. nagy aggófü élőhelyének fennmaradása pozitív hatás, gyepterületek látható térnyerése, új foltokban jelent meg a célfaj
													x			Naszály, Ferencmajori Madárvárta Tatai Tavak Ramsari Terület, Natura 2000	1,0	április- november	1. kaszálás kézi erővel (kasza és kaszagép) és széna lehordás kézi erővel 2. láp- és mocsárrét 3. borítás csökkenése pozitív hatás a gyepterületek látható térnyerése
			x									x				Neszmély, Gombáspuszta Gerecsei TK és Natura2000	2,0	január, július	1. kaszálás, szárzúzás gépi erővel, cserjeirtás kézi erővel 2. löszgyep 3. borítás csökkenése pozitív hatás, az ürgék új élőhelyeket hódítottak meg
	x										x					Dunaalmási-kőfejtők TT	2,5	február- március	1. szárzúzás, cserjeirtás kézi erővel 2. löszgyep 3. borítás csökkenése pozitív hatás a gyepterületek látható térnyerése
												x				Gyermely, Lőrincz-dűlő	1,0	szeptember- december	1. cserjeirtás gépi, kézi erővel 2. löszgyep 3. borítás csökkenése pozitív hatás a gyepterületek látható térnyerése
						x						x	x			Komárom, száraz homoki gyepterületek	2,0	december- február	1. gépi szárzúzás 2. száraz homoki gyepterületek 3. élőhely fennmaradása pozitív hatás, gyepterületek látható térnyerése.
	x											x				Dunaalmás, Kőpíte	1,0	július, november	1. injektálás, fakitermelés 2. löszgyep 3. élőhely fennmaradása élőhely rehabilitálás kezdete
x		x														Visegrádi Felső-öböl	1,0	november	1. gyalogakác és egyéb fa- és cserjefajok mechanikus eltávolítása 2. ártéri puhafás ligeterdő 3. még nem látható 4. utókezelés (legeltetés, majd erdősítés) szükséges
	x															Odvas-hegy Budaörsi kopárok HUDI20010	1,1	június- augusztus	1. törzsinjektálás, kéregkenés, permermetezés 2. sziklagyepek, sztyepprétek, cserjések 3. inváziós faj visszaszorulóban van 4. további kezelések szükségesek
x	x											x				Bp II. ker. József-hegy	0,01	október	1. elszáradt egyedek kivágása, vegyszeres tuskókezelés 2. felhagyott kert 3. az inváziós fajok a R. pseudoacacia-t kivéve eltűntek a területről 4. R. pseudo-acacia elleni védekezést folytatni kell

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

Igazgatóságunk területén a természetvédelmi őrszolgálat összesítve az alábbi mentőtevékenységet végezte:

	madár	ebből fokozottan védett madár	emlős	ebből fokozottan védett emlős	egyéb gerinces
mentett	638	36	355	1	970

Igazgatóságunk a „Környezet és természetvédelmi feladatok” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keret terhére, a 130/2021. számú Támogatói Okirattal biztosított pénzügyi forrásból 250 000 Ft-ot fordított sérült állatok állatorvosi ellátására. További 504 340 Ft-ot pedig a munkatársak által végzett mentőtevékenység közvetlen költségeire.

Pilis-Budapest környéki TE

A Dunakeszi mentőhely sérült állatokat nem fogadott. 3 példány kerecsensólyom tartása történt engedéllyel.

Órbottyánban a DINPI felügyeletével működő ideiglenes mentőhelyen 2022-ben összesen 83 állat ideiglenes elhelyezésére került sor, köztük több állatot a Bükk Nemzeti Parktól fogadtunk.

Faj	Órbottyán	Elpusztult	Szabadon engedve	Tartva	Más intézményben elhelyezve
Egerészölyv	6	4	1		1
Vörös vércse	4	3	1		
Kabasólyom	1	1			
Kuvik	2	1			1
Füleskuvik	1	1			
Macskabagoly	5	3	2		
Erdei fülesbagoly	1		1		
Héja	4	2		1	1
Karvaly	4	4			
Bütykös hattyú	1	1			
Fehér gólya	5		1		4
Fekete gólya	1				1
Szürke gém	1	1			
Tőkés réce	1	1			
Zöldike	3	1	2		
Tengelic	2	1	1		
Meggyvágó	2		2		
Feketerigó	9	5	3		1
Szencinege	7	3	3		1
Kék cinege	2	1	1		
Gyurgyalag	1		1		
Hantmadár	1	1			
Nagy fakopáncs	1		1		
Balkáni fakopáncs	1	1			
Zöld küllő	2	1			1
Füsti fecske	2	2			

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Faj	Órbottyán	Elpusztult	Szabadon engedve	Tartva	Más intézményben elhelyezve
Molnárfecske	1	1			
Ökörszem	1		1		
Vadgerle	1		1		
Parlagi galamb	1	1			
Szajkó	1				1
Szarka	1				1
Vetési varjú	2	1	1		
Mogyorós pele	1		1		
Sün	1				1
Erdei sikló	1		1		
Mocsári teknős	2		1		1
Végösszeg	83	41	26	1	15

Más mentőhelyre került 29 madár és 74 emlős (jórészt denevér). Madármentések leggyakoribb oka a fiatal egyedek sérülés, ill. az áramütés. A denevérmentések legfőbb oka az épületlakó denevérek telelésben történő megzavarása.

Dél- és Kelet-Pest megye TE

A tájegység területéről a Jászberényi Sasközpontba, a Jászberényi Állat- és Növénykertbe, a FÁNK-ba, illetve a Kecskeméti Vadasparkba szállítottuk be a sérült madarakat.

Madár 30 egyed, ezek döntő része fehér gólya, egerészölyv és vörös vércse volt.

Az egyetlen begyűjtött emlős egy denevérfaj egyede volt.

Valamint egy mocsári teknős mentése történt.

Fenti táblázat csak a megmentett és a mentőhelyre élve beszállított egyedek adatait tartalmazza. Ennek a tevékenységnek a tájegység egészére vonatkozó kilométerfutása és munkaidőigénye megközelítőleg 6000 km és 100 óra lehetett.

Börzsönyi – Gödöllői-dombság TE

A sérült állatokkal kapcsolatos mentőtevékenységet 2022. évben 34 esetben kellett elvégeznünk. A tájegység egészére vonatkozó gépjármű-futás 2500 km körül alakult, míg a munkaidőigény közel 100 óra volt.

Faj szinten 21 fajt érintett mentőtevékenység (fehér gólyától a törpedenevérekig), amelyet a tájegység területéről a FÁNK-ba, illetve a BNPI salgótarjáni mentőhelyére szállítottunk.

Madár 35 egyed, denevér 25, más emlős 2: vidra és róka került mentésre.

A sérült állatok mellett egyéb típusú mentőtevékenységet is folytattunk. Önkéntesek bevonásával és jellemzően munkaidőn túli munkavégzéssel (hajnali és esti órákban) intenzív kétéltű-mentést végeztünk, amelynek célja a jellemzően erdészeti utak mentesítése volt az elütést, gázolást megakadályozandó. Jellemzően a tavaszi időszakban került minderre sor 5 faj (tömegesen barna varangy és foltos szalamandra) vonatkozásában mintegy 610 példányt érintően. A viszonylag alacsony szám oka a tavaszi szárazság volt.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A kiszáradó kisvízfolyásokból mentésre kerültek halak is a várható élőhelymegszűnés miatt. Júliusban mintegy 200 példány fürge cselle és kövicsík került áthelyezésre a Kemence-patak megmaradó víztesteibe.

Vértes-Mezőföld TE

A sérült állatokat elsősorban a székesfehérvári Sóstói Madármentő Központba, másodsorban a Budapesti Állatkertbe szállítjuk, illetve juttatjuk el.

Zömében egerészölyv, karvaly illetve énekesek, ritkábban baglyok, harkályok, sirályok kerülnek mentésre, de egyre jelentősebb a denevérek aránya is.

A gánti békamentés során elsősorban barna varangyokat segítünk át a szaporodóhelyre. Mennyiségük évről évre csökken.

Gerecsei TE

Baj településen, a 2010-ben kialakított állatmentő helyen 364 eset, 707 egyed került ideiglenes elhelyezésre és gyógykezelésre.

Faj	Baj	Elpusztult	Szabadon engedve	Tartva	Összes	Más intézményben elhelyezve
Aligátor teknős	1				1	1
Balkáni fakopáncs	1		1		1	
Balkáni gerle	10	3	7		10	
Barázdabillegető	2	1	1		2	
Búbosbanka	1	1			1	
Bütykös hattyú	9		9		9	
Citromsármány	2	2			2	
Csuszka	2		2		2	
Dankasirály	2	1	1		2	
Denevér	12		12		12	
Dolmányos varjú	1		1		1	
Egerészölyv	19	10	9		19	
Énekes rigó	2		2		2	
Erdei béka	1		1		1	
Erdei fülesbagoly	6	1	5		6	
Erdei pinty	9	1	8		9	
Fácán	1	1			1	
Fehér gólya	8	8			8	

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Fekete rigó	27	9	18		27	
Füsti fecske	10	6	4		10	
Gyöngybagoly	1		1		1	
Házi rozsdafarkú	33		33		33	
Házi veréb	8		8		8	
Hegyi billegető	1	1			1	
Héja	3		3		3	
Hód	2		2		2	
Karvaly	11	3	8		11	
Kerti rozsdafarkú	1	1			1	
Kis kócsag	1		1		1	
Kis lile	2		2		2	
Kis poszáta	1	1			1	
kontyos és/vagy barátréce	6		6		6	
Korai denevér	125		125		125	
Középfakopáncs	1		1		1	
Közönséges denevér	1		1		1	
Kuvik	2	1	1		2	
Lágyhéjú teknős	4				4	4
Léprigó	1		1		1	
Macskabagoly	3		3		3	
Meggyvágó	5	1	4		5	
Mezei veréb	22	4	18		22	
Molnárfecske	49	11	38		49	
Nagy fakopáncs	11	5	6		11	
Nagy kócsag	1	1			1	
Nagy lilik	4	4			4	
Nutria	1	1			1	
Nyári lúd	9	1	8		9	
Örvös galamb	6	2	4		6	
Parlagi galamb	19	6	13		19	
Rőt koraidenevér	1		1		1	
Sárgafejű királyka	1	1			1	

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Sarlósfecske	5	4	1		5	
Süvöltő	1	1			1	
Szajkó	3		3		3	
Szarka	12	3	9		12	
Szencinege	29	9	20		29	
Sztyeppi sirály	2		2		2	
Szürke gém	3	2	1		3	
Szürke légykapó	5	5			5	
Tengelic	6	1	5		6	
Tökés réce	54		54		54	
Törpedenevér	95		95		95	
Törpegém	2		2		2	
Uhu	1	1			1	
Uráli bagoly	1	1			1	
Vörös vércse	10	4	6		10	
Zöld gyík	1		1		1	
Zöld küllő	5	2	3		5	
Zöldike	10	5	5		10	
	707	126	576	0	707	5

6. Saját vagyionkezelésű területeken folyó tevékenység

Művelési ág	Összkiterjedése (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
		ha	%	ha	%
Szántó	524,9803	261,8208	49,87%	263,1595	50,13%
Rét	3719,5431	1961,3356	52,73%	1758,2075	47,27%
Legelő	6839,1865	2697,4263	39,44%	4141,7602	60,56%
Kert	0,0000	0,0000	0,00%	0,0000	0,00%
Szőlő	0,7436	0,7436	100,00%	0,0000	0,00%
Gyümölcsös	0,5127	0,5127	100,00%	0,0000	0,00%
Nádas	808,3044	789,4717	97,67%	18,8327	2,33%
Halastó	61,7682	7,3127	11,84%	54,4555	88,16%
Erdő	2880,2093	2880,2093	100,00%	0,0000	0,00%
Fásított terület	73,8442	72,1643	97,73%	1,6799	2,27%
Kivett	1804,0524	1726,7963	95,72%	77,2561	4,28%
Összesen	16 713,1447	10397,79	62,21%	6315,3514	37,79%

Ingatlan adatbázisunkban 2022-ben is történtek – korábbi adminisztrációs hiba miatti – pontosítások.

Igazgatóságunk 2022. december 31. napján az alaptevékenységi körben jelentkező természetvédelmi célú terület-fenntartási állami feladatokat mintegy 6315 ha kiterjedésű területen 147 földhasználó, összesen 223 db haszonbérleti szerződés és 20 db megbízási szerződés keretében látja el.

A 6315 hektárnyi haszonbérbe adott területből 88 db szerződés, összesen 817,0254 hektár pályáztatás nélkül került megkötésre, melyből 68 darab szerződés, összesen 224,0026 hektár a Nemzeti Földalapba tartozó földrészletek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 43/D. § 2. (b) pontja alapján ún. 5 hektár alatti szerződés keretében, míg 20 db szerződés, összesen 593,0228 hektár a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyionkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII. 23.) AM utasítás (a továbbiakban: AM utasítás) 1. mellékletének 3.4. pontja alapján megbízási szerződés keretében.

A fentiekben túl összesen 205,7309 hektár (40,40 ha szántó, 165,33 ha rét/legelő) olyan földterületet hasznosítunk haszonbérbe adással, mely korábban a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 12/C. szakasz (2) bekezdése alapján Igazgatóságunk tulajdonosi joggyakorlása alatt állt. A 9 db haszonbérleti szerződésből 8 db részben saját vagyionkezelésű területekkel egy birtoktestben, 1 db pedig vagyionkezelt hányad nélküli, csak jogosulti területet tartalmazó szerződésként nyílt haszonbérleti pályáztatás során került – korábban – megkötésre. A termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészletek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény 1. § (1) bekezdésére való tekintettel, a fent említett, ún. jogosulti listás földterületek 2021. január 1-jén a törvény erejénél fogva az Állam tulajdonába és a Nemzeti Földalapba kerültek, így e területrészekre a haszonbérleti szerződésekbe a Nemzeti Földügyi Központ (NFK) jogutódként belépett. Igazgatóságunk megkereste az NFK-t a szerződések jogutódlásához szükséges lépések megtétele, valamint a területeknek a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 21. § (3c) bekezdése szerinti vagyionkezelésbe vételével, illetve – tekintettel egy bérlő ÖKO támogatásban való részvételére – az ilyen ingatlanra kötött haszonbérleti szerződések módosításának, időtartam hosszabbításának lehetőségével kapcsolatban, azonban érdemi választ ezidáig nem kaptunk.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

2022. évre vonatkozóan, illetve a 2022. év során, tekintettel az AM utasítás 1. mellékletének 3.4. pontjára, 20 db megbízási szerződést, a Korm. rendelet 43/D. § 2. (b) pontja alapján pedig 17 db 5 ha alatti haszonbérleti szerződést kötöttünk.

Igazgatóságunk a 2022-es évre 26 haszonbérelő összesen 31 haszonbérleti szerződésének átfogó ellenőrzését tervezte be, és végezte el. A haszonbérleők közül a 2023. év során lejáráó szerződéssel bíró haszonbérleők, illetve a 2024. év során lejáráó szerződéssel, és az azokkal azonos tájegységben található szerződéssel rendelkező haszonbérleők, illetve azok kerültek kiválasztásra, akik esetében az illetékes természetvédelmi őr jelezte az ellenőrzés szükségességét. Amennyiben a kiválasztott haszonbérleő több szerződéssel is rendelkezett, az összes szerződését bevontuk az ellenőrzésbe.

Általánosságban elmondható, hogy haszonbérleőink a szerződésnek, kezelési előírásoknak megfelelően végzik a gazdálkodást, néhány esetben tapasztaltunk figyelmetlenségből, információhiányból vagy az előírások rossz értelmezéséből fakadó mulasztást.

Az átfogó ellenőrzések mellett természetvédelmi őreink a természetvédelmi kezelési előírások betartására vonatkozóan 40 darab jegyzőkönyvvel is dokumentált céllenőrzést is tartottak. A céllenőrzések során 5 haszonbérleő és 1 megbízott esetében vált szükségessé a bérelt terület kezelésére történő, vagy a nem megfelelő területkezelés miatti felszólítása, de többnyire az került megállapításra, hogy haszonbérleőink a szerződésekhez csatolt kezelési utasítások betartásával végzik a gazdálkodást.

A saját hasznosításban kezelt és támogatásra bejelentett területekre 2022-ben kifizetési igény az alábbiak szerint került benyújtásra:

Támogatási jogcímek / AKG célprogramok	Igényelt terület (ha)
SAPS igénylés	2 308,4371
VP Natura 2000 igénylés	2 276,5343
AKG Horizontális gyepek	1 627,1995
AKG Horizontális nádas	104,4554

Területek összesítése hasznosítási adatok szerint:

Hasznosítási forma	Terület (ha)
Állandó gyepek (kaszált)	533,2953
Állandó gyepek (legeltetett)	1 733,4746
Ideiglenes gyepek (kaszált)	15,1710
Lucerna	14,4296
Pihentetett terület	12,0666
Nádas	104,4554

A saját hasznosítású területeken, a természetvédelmi érdekeknek megfelelő mértékben főként állapotfenntartó kezeléseket (legeltetés, kaszálás, szárazzás) végeztünk. Az állattartó telepeink közelében lévő területeinken a természetvédelmi kezelés legeltetéssel és kaszálással történt.

A **Nagykátán – Egreskátai-majorhoz** tartozó területeken a kaszálóterületek is legeltetésre kerültek. 1720 darab réti széna bála került betakarításra, emellett 600 darab bála szalma, és 25 tonna őszi árpa vásárlásával biztosítottuk a tavaszi kihajtásig a tömeg- és abrakanyag-szükségletet a meglévő készlet mellé. A 2022.12.31-i zárókészlet 1559 db széna, 624 darab szalma és 16,9 tonna őszi árpa volt.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az **Ipolyvecei telephez** tartozó kaszálókról a nagy szárazság miatt összesen 2335 db széna hengerbálát és 382 db réti széna szenázs bálát tudunk lehozni. A takarmányszükséglet biztosítása érdekében vásároltunk 450 darab nagykocka bála árpaszalmát, és 25 t szemes kukoricát. Az állatállomány selejtezésével, a 2022. évi születésű borjak év végi értékesítésével számításaink szerint a meglévő készlettel együtt a takarmánymennyiség elegendő lesz a 2023. évi kihajtásig. A 2022.12.31-i zárókészlet 2472 db bála széna, 195 bála réti széna szenázs, 75 bála rozs szenázs, 343 bála árpa szalma és 23,85 tonna szemeskukorica volt.

Az **Esztergom – Strázsahegyi-majorhoz** tartozó kaszálókon 2022 évtől kezdődően részben vállalkozó igénybevételel kezeljük a területeket. 965 db szénabálát készítettünk, emellé 110 bála lucerna, és 25 tonna őszi árpa került megvásárlásra. A 2022.12.31-i zárókészlet 744 db szénabála, 110 bála lucerna és 20,3 tonna őszi árpa volt.

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai

6.1.1. Védeltségi szint helyreállítás

település	hrsz	al-részlet	műv. ág	vásárolt hányad	vásárolt hányadnak megfelelő terület nagysága (ha)	vásárolt hányadnak megfelelő AK érték (AK)	vételár/ kártalanítás összege (Ft)	vételár/ kártalanítás kifizetésének éve	forrás	ingatlan-nyilvántartás bejegyzésének éve
Fót	063	a	legelő	100/15872	0,0115	0,06	265 173	2022	saját műk. bevétel	2022
		b	szántó	100/15872	0,0193	0,40				
		c	erdő	100/15872	0,0040	0,01				
		d	erdő	100/15872	0,0010	0,00				
		f	kivett	100/15872	0,0039	0,00				
		g	legelő	100/15872	0,0039	0,02				
		h	legelő	100/15872	0,0097	0,05				
		j	legelő	100/15872	0,0480	0,27				
		k	legelő	100/15872	0,0302	0,17				
		l	erdő	100/15872	0,0010	0,00				
Dabas	0946/8	---	erdő	1179/8900	1,6151	11,79	4 685 607	2022	saját műk. bevétel	2022
MINDÖSSZESEN:					1,7476	12,77				

A védett természeti területek védeltségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (Vsz.) hatálya alá tartozó egyes földrészletek állami tulajdonba és igazgatósági vagyonkezelésbe vétele kapcsán saját működési bevétel terhére 2 db magántulajdonban lévő ingatlant vásároltunk vagy sajátítottunk ki összesen 1,7476 ha nagyságban, 12,77 AK értékben. Mindkét ingatlan esetében az osztatlan közös tulajdon felszámolása történt meg.

A Dabas 0946/8 hrsz-ú ingatlan esetében Igazgatóságunk által lefolytatott kisajátítási eljárással a még magántulajdonban lévő részterület a Magyar Állam tulajdonába került, ezzel a Dabasi-turjános természetvédelmi terület minden ingatlanja teljes egészében állami tulajdonba került. A kisajátított ingatlanrész vagyonkezelésbe vételét a Nemzeti Földügyi Központtól kérelmeztük, de a vagyonkezelésbe adása év végéig nem történt meg.

6.1.2. Elővásárlási jog

A DINPI a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv 68. § (6) bek. alapján megillető elővásárlási jogával 2022-ben nem élt.

6.1.3. Pályázati forrásból vásárolt ingatlanok

település	hrsz	al-részlet	műv. ág	vásárolt hányad	vásárolt hányadnak megfelelő terület nagysága (ha)	vásárolt hányadnak megfelelő AK érték (AK)	vételár összege (Ft)	vételár kifizetésének éve	forrás	ingatlan-nyilvántartás bejegyzésének éve
Rád	0143	---	legelő	1/1	0,6276	3,70	1 326 999	2022	LIFE19 NAT/SK/000895	2022
Rád	0145/1	---	egelő	1/1	1,9641	7,46	5 000 000	2022	LIFE19 NAT/SK/000895	2022
MINDÖSSZESEN:							6 326 999			

Igazgatóságunk a „Szárzgyepek endemikus növényfajainak megőrzése a Pannon és Alpési biogeográfiai régió határterületén (LIFE19 NAT/SK/000895)” megnevezésű projektből 6 326 999,- Ft értékben további 2 db ingatlant vásárolt meg 2022-ben a 2021-ben megvásárolt ingatlanok mellett. A 2,5917 ha területű, 11,16 AK értékű területen a LIFE pályázat keretében közösségi jelentőségű és fokozottan védett tátorján élőhelyének természetvédelmi célú helyreállítását kívánja Igazgatóságunk elvégezni.

6.1.4. Vagyonnövekmény vagyonkezelésbe adás útján

Igazgatóságunk 2022-ben is több alkalommal kérelmezte egyes, a Nemzeti Földügyi Központ (NFK) tulajdonosi joggyakorása alá tartozó ingatlanok vagyonkezelésbe vételét. Ezek között összesen 1858 hektárnyi olyan terület vagyonkezelésbe adását kérelmeztük 2022 elején, mely a termelősövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészletek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény alapján 2021. január 1. napjától a Magyar Állam tulajdonába és az NFK tulajdonosi joggyakorlása alá került, a vagyonkezelésbe adásuk azonban év végéig nem történt meg.

Igazgatóságunk és az NFK közt a Mosonpatak Erdőbirtokossági Termelő és Szolgáltató Társulatban a Magyar Államot megillető 74,1%-os társulati érdekeltség vonatkozásában 2022.12.30. napon vagyonkezelési szerződés kiegészítéséről szóló megállapodás jött létre. A megállapodás érvényességéhez az agrárminiszter egyetértése szükséges, ezt azonban még nem kaptuk meg.

Ingatlan vagyonkezelésbe adására vonatkozó szerződés megkötésére 2022-ben a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-vel (MNV Zrt), mint tulajdonosi joggyakorlóval nem került sor. A DINPI és az NFK között létrejött VKM-2022/700 számú megállapodás alapján, a Bajót külterületén található 0220/5 hrsz.-ú ingatlanban lévő 208/6308 hányadú, a Magyar Állam tulajdonában álló ingatlanrész (mely 0,4687 ha és 1,04 AK-nak felel meg) kikerült Igazgatóságunk vagyonkezelése alól.

6.1.5. Ingatlanvásárlás saját működési bevétel terhére

Igazgatóságunk 2022-ben a 6.1.1. pont szerinti ingatlanokat vásárolta meg saját működési bevétel terhére.

6.2. Génmegőrzés

6.2.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében esetében

(az igazgatóság által a különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományok, beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységek)

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Szarvasmarha	Magyar szürke	273	89	127
Szarvasmarha	Charolais	5	-	1
Szarvasmarha	CharolaisXMagyar szürke keresztezett	1	126	129
Bivaly		-	-	-
Juh	Cigája	275	98	83
Juh	Cikta	111	48	55
Juh	Berrichon du cher törzskos	3	0	2
Juh	keresztelt egyéb	38	114	98
Ló		-	-	-
Sertés		-	-	-
Egyéb		-	-	-
Kutya	Magyar agár	-	-	-
Kutya	Komondor	1	-	-
Kutya	Kuvasz	-	-	-
Kutya	Rövidszőrű magyar vizsla	-	-	-
Kutya	Drótszőrű magyar vizsla	3	-	-
Pásztorkutya	Sinka jellegű	2	-	-

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A DINPI a Nagykáta – Egreskátai-major (1369746 ENAR tenyészetkód), valamint az Ipolyvece – Központi-major (ENAR tenyészetkód: 1212583) területén magyar szürke szarvasmarhákat tart. Az őshonos marhafajtával génmegőrzési és élőhely fenntartási feladatokat látunk el. Ugyanezen feladatok ellátására tartjuk és tenyésztjük az Esztergom – Strázsahegyi-major területén található cikta és cigája juhokat.

Az **Egreskátai-major** magyar szürke szarvasmarha állománya 2022.12.31-én 110 egyed volt, melyet 1 darab tenyészbika, 20 db tenyészérett üsző, 12 db növendék üsző, valamint 77 tehén vegyesen alkottak. A 2022. évi szaporulatból (44 bika, 43 üsző) továbbtartásra 12 üszőt hagytunk meg, 65 borjút értékesítettünk továbbtartásra hízómarha alapanyagként, selejtezésre és értékesítésre került 1 bika, 12 tehén és 3 üsző. A Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületétől bérelt tenyészbikát fertilitási okok miatt selejtezni kellett, az MSZTE-nek visszaadásra került. A kiesett tenyészbikákat Az MSZTE-től bérelt bikákkal fogjuk pótolni. Cene Csaba tenyésztőtől vásároltunk 12 darab „A” törzskönyvi besorolású tenyészüszőt, amelyből 8 állattal veszünk részt a „védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése” pályázatban, 2023-2024 között.

A 2022. évi megtermelt és vásárolt (1720 bála réti széna, 600 bála szalma) szálas takarmánykészlet elegendő lesz az állomány legelőre hajtásáig, tartalékkészletünk azonban nem marad. A vásárolt 25 tonna őszi árpa a kihajtásig lesz elegendő.

Az **Ipolyvece – Központi-major** magyar szürke szarvasmarha állományát különböző ivarú és korcsoportú egyedek alkották. Az év során 126 keresztezett borjú volt az állomány szaporulata. A tárgyévi keresztezett bika-, és üszőborjak értékesítése 2022-ben jól alakult, eladtunk összesen 123 keresztezett borjút továbbtartásra hízómarha alapanyagként. Továbbtartásra értékesítettünk 2 db 2021. évben született F1 borjút és 2 magyar szürke borjút, 31 db selejt tehenet és 1 db selejt bikát. A hústermelő képesség javítása érdekében vásárolt charolais tenyészbikák a választott borjak értékesítése során igazolták döntésünk helyességét. Az F1 borjak a szürke borjaknál magasabb felvásárlási árral és a jobb húsformákkal, valamint a magasabb választási súllyal kerültek értékesítésre. A kiesések pótlására 22 tehén került átkötésre az Egreskátai majorból.

A 2022. évi megtermelt szálas takarmánykészlet (2335 bála réti széna, 382 bála réti széna szenázs) elegendő lesz az állomány legelőre hajtásáig, tartalékkészletünk azonban nem marad. A vásárolt 25 tonna szemes kukorica a tél végéig lesz elegendő. Az évet 163 egyed magyar szürke tehénnel, 5 db charolais tenyészbikával és 1 F1 borjúval (összesen 169 szarvasmarha) zártuk az ipolyvecei állattartó telepen.

Az **Esztergom Strázsa-hegyi majorban** Igazgatóságunk juhállománya február-március hónapban ellett, összesen 251 bárány született. A kevésbé értékes, valamint hímivarú cigája és cikta - és a hústermelő képesség javítása érdekében vásárolt berrichon du cher kos pároztatása során született- F1 bárányok vegyes ivarban kerültek értékesítésre (összesen 144 db). A bárányok szelekciós vizsgálatait után 2022. évben 39 jerkével nőtt a cigája és 17 jerkével („a” és „b” törzskönyvi besorolású jerek) a cikta anyajuh állomány. Az év során vásároltunk 2 cikta jerkét és 6 cigája anyajuhot az őshonos támogatásból kieső egyedek pótlására.

A 2022. évi megtermelt és vásárolt szálas takarmánykészlet (965 bála réti széna, 110 bála lucernaszéna) elegendő lesz az állomány legelőre hajtásáig. A juhállomány takarmányozására vásárolt 25 tonna őszi árpa kihajtásig elegendő lesz, és kb. egy hónapra elegendő készletünk marad.

A 2021-ben elkezdett tevszerű selejtezést 2022-ben is folytattuk, selejtezésre és értékesítésre került összesen 91 juh (46 cigája, 29 cikta, 2 berrichon du cher, 14 keresztezett juh). Ezek az állatok a koruk és egyéb termelési okok miatt (tőgygyulladás, méhelőesés, nem vemhesülő anyák, stb.) kerültek selejtezésre. Az évet 423 juhval (275 cigája, 107 cikta, 3 berrichon du cher kos, 38 keresztezett juh) zártuk az esztergomi állattartó telepen.

A **Szokolya Királyréten** 2021. évben kialakításra került kis létszámú állattartó telepen állományváltás 2022-ben nem volt, továbbra is 4 cikta jerkét tartunk ott területkezelési és bemutató céllal.

A legeltetési időszakot követően mind a szarvasmarhákat, mind a juhokat az Igazgatóság saját vagyongazdálkodási területeiről betakarított réti szénabálák és réti széna szenázs mellett, más takarmánnyal, darált szemes kukoricával, őszi árpával is elláttuk. A nagykáta és az ipolyvecei szarvasmarha állomány részére – a betakarítható csekély mennyiségű szálatakarmány kiegészítésére – beszerzésre/vásárlásra került szalma. A takarmányozás ad libitum történt/történik a szálas takarmány esetében, míg az abrakot adagolva etettük. Az állatoknak folyamatosan biztosítottuk a szelénés, valamint ásványi anyagokkal dúsított nyalósót.

„A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése” 2022-2024 pályázatban 2022-ben 234 juhval veszünk részt.

A 2016-ban beszerzett különböző fajtájú, őshonos magyar kutya egyedből 2022.12.31-én 3 db drótszűrű magyar vizsla és 1 db komondor volt Igazgatóságunk vagyongazdálkodásában. Kutyaik a tárgy évben kiállításon nem vettek részt. Csövárberki Tiplit 2022. évben nem keresték fedeztetési céllal.

6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Az 6.2.1. pontban kifejtettekén túl egyéb állatállományt nem tartunk.

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

(igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.)

Igazgatóságunk növények génmegőrzéséhez kötődő fejlesztéseket 2022-ben nem végzett.

6.3. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Erdőterületi adatok

Védettségi megoszlás:

DINPI vagyonkezelésében lévő erdőterületek ¹	Terület (ha)	Erdőrészek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	1,39	1	1
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	1250,99	267	6
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 és nem FV)	9,32	7	18
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem FV)	1457,01	302	5
Országos jelentőségű V / FV természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	176,32	28	10
Egyéb erdőterületek	10,09	5	4
Összesen ²	2905,12	610	44

Faállománytípusok, élőhelytípusok

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek:

Faállomány-típus (OEA3)	Faállománytípus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és N 2000 kód)
Bükkösök	9,77	9130, K5
Gyertyános tölgyesek	24,88	91G0, K1a, K2
Tölgyesek	515,23	91I0 91G0 L1, M4 LY2 L5
Cseresek	254,59	91M0, L2a
Molyhos tölgyesek	78,48	91H0, M1
Hazai egyéb kemény lombosok	584,5	91F0 91H0 J2, J5, J6, LY2, M1
Hazai nyárasok	196,91	91I0, J4, RB
Víztűrő egyéb lágylomb	437,72	91E0, J2, J4, J5, RB
Hazai egyéb lágylomb	71,73	9180, 91G0, 91E0, RB
Borókás nyáras	30,31	91N0 M5

¹ OEA alapján, ahol releváns.

² Átfedések kiküszöbölésével, tehát az eredmény legyen azonos az igazgatóság összes saját kezelési erdőterületével.

³ Az OEA-ban még a korábbi (részletesebb) kategóriákkal szereplő faállomány-típus megnevezéseket kérjük konvertálni, ha ez nem megoldható, akkor új sorok is nyithatóak.

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek:

Faállomány-típus (OEA4)	Faállománytípus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és N 2000 kód)
Akácosok	366,9	S1
Idegenhonos kemény lombosok	24,46	S3
Nemes nyárasok és nemes fűzesek	142,36	S2
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	11,45	S4, RDa
Tölgyesek	8,11	RDb
Cseresek	5,76	RDb
Hazai egyéb kemény lombosok	16,46	RDb
Hazai nyárasok	75,35	RDb, RB
Víztűrő egyéb lágy lomb	26,39	RDb, RB
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	43,49	HNY, EKL, T, A

Üzem mód szerinti területi arányok természetesség szerint 2 táblázatra osztva

Erdőtörvény 7.§ szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek:

Üzem mód		terület (ha)
Vágásos üzem mód	Tarvágás	0,00
	Fokozatos felújítóvágás	29,10
	Szálalóvágás	341,38
Vágásos üzem mód összesen		370,48
Átmeneti üzem mód		532,89
Örökerdő üzem mód		299,59
Faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód		1001,16

Erdőtörvény 7.§ szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek:

Üzem mód		terület (ha)
Vágásos üzem mód	Tarvágás	392,25
	Fokozatos felújítóvágás	0,00
	Szálalóvágás	41,19
Vágásos üzem mód összesen		433,44
Átmeneti üzem mód		100,30
Örökerdő üzem mód		1,52
Faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód		165,74

⁴ Az OEA-ban még a korábbi (részletesebb) kategóriákkal szereplő faállomány-típus megnevezéseket kérjük konvertálni, ha ez nem megoldható, akkor új sorok is nyithatóak.

Koncepció, alapelvek, célok

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában összesen 2905,12 ha olyan erdőtervezett erdő áll, melyekhez tartozó ingatlanokon a Magyar Állam többségi tulajdonban van és az Igazgatóság a vagyongazdálkodó. Ezen belül Nagymaroson mintegy 180 ha terület vagyongazdálkodása tisztázásának ügyében előrelépés történt az NFK-val történt egyeztetések során. 2022 elejére megkapjuk a Mosonpatak EBT-ben való döntésekhez a meghatalmazást. A továbbiakban erre a 2905,12 hektárra vonatkoztatjuk kimutatásainkat, azonban az Igazgatóság vagyongazdálkodási körén kívül eső, de általunk kezelt további 172 hektárnyi Nagykőrösi pusztai tölgyesben zajló munkálatokat is feltüntetjük.

A DINPI vagyongazdálkodásában lévő erdők adottságai több szempontból is erősen heterogének, ezért az erdőgazdálkodási célok és eszközök is szükségszerűen követik ezt a heterogenitást. Ezt mutatja, hogy az erdőállomány adattárban nyilvántartott 101 faállomány típusból 58 típushoz tartoznak kezelt erdeink. Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő erdők több, mint 50 község és több, mint 50 fizikailag különálló birtoktest területén fekszenek, ezért hosszútávon cél egy ideálisabb birtokszerkezet kialakítása akár állami erdőgazdálkodási Zrt-k területén található erdőbirtok cseréjének végrehajtásával.

Az erdőterületek szakmai irányítását 6 fő jogosult erdőgazdálkodási szakember látja el, akik közül 4 fő napi tevékenységét szinte teljes egészében az erdőgazdálkodás és az ehhez kapcsolódó munkák teszik ki.

Sajnálatos, hogy a DINPI vagyongazdálkodásába került (jelentős részben volt termelőszövetkezeti TSZ-) erdők természetvédelmi szempontból nem minden esetben a működési területünkön lévő legértékesebb állományok, azonban természetvédelmi kezelés szükségessége szempontjából kissé kedvezőbb a kép. A nagy kiterjedésű egybefüggő erdei élőhelyeknél veszélyeztetettebb, kis kiterjedésű, fragmentált élőhelytípusok felülreprezentáltak a DINPI vagyongazdálkodásában lévő erdőkben, az Igazgatóság működési területén lévő védett erdőkhöz képest. Ilyenek az erdőssztyepp erdők közül a Nagykőrösi homoki tölgyesek, a Csévharaszi borókás, a Fóti Somlyó és az Esztergom Strázsa-hegy száraz gyepekkel mozaikoló-xerotherm bokorerdei, a Duna menti puha- és keményfa ligeterdő fragmentumok és nem utolsósorban a Turjánvidék valamint az Ipoly-völgy lág- és mocsárerdei.

Általánosságban elmondható, hogy természetszerű vagy egyéb őshonos állományok esetében beavatkozásaink során heterogenizáljuk a faállomány szerkezetet, és a természetes erdőkre jellemző erdőszerkezeti diverzitás kialakítására törekszünk, az inváziós fajok kontrollja mellett, melynek hosszú távon végső fázisa lehet elvileg akár a magára hagyás, vagy az élőhely természetességét fenntartó folyamatos kis léptékű, óvatos belenyúlásokkal operáló természetvédelmi erdőgazdálkodás. A faállomány szerkezet heterogenizálása mellett a fakitermelési munkák kíméletes kivitelezésére fektetünk nagy hangsúlyt, amivel hozzájárulunk a már meglévő, kisebb átmérőosztályokhoz tartozó faegyedek megmaradásához, és megerősödéséhez, továbbá a védett és védendő lágyszárúakkíméletéhez.

Az erdőgazdálkodás-, vagy gazdálkodás alapvető beavatkozási rendszerét, eszközeit, technológiáját és ezzel együtt az élőhelyek bolygatásának tér- és időbeli rendszerét is meghatározza az alkalmazott üzemmód. Az utóbbi öt évben az első 3 természetességi kategóriába tartozó erdőben a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok arányát csaknem megdupláztuk, mely trendet a jövőben is folytatjuk az erdőtervi tárgyalások előrehaladtával.

Hegy- és dombvidéki zonális erdei élőhelytípusok

Középtávú természetvédelmi cél a faállomány természetesebb erdőszerkezet felé való eltolása.

Esztergom Strázsa-hegy esetében az „A” zónának megfelelő állapot elérésére törekszünk, amit elősegít, hogy az a DINPI által működtetett természetvédelmi okból különleges rendeltetésű vadászterületről van szó. Ez utóbbi esetében megfelelően alacsony intenzitású, kizárólag az invazív fajok visszaszorítására szorítókozó belenyúlásokat tervezünk, kisebb újulatszoportok kialakításával.

Az Ócsai erdők mellett zonális erdeink a második-harmadik fontos lábat jelentik a gazdálkodási tervezhetőség és teljesítés szempontjából. Természetvédelmi kezelésük részben átfedésben van a természetes folyamatokra alapozott főként folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek halmazával.

Hegyvidéki, főleg bürzsönyi erdeinkben a nagyobb akácos faállományokban jellemző a felnövekedett őshonos második koronaszint és a természetes újulat, ezeket kisléptékű beavatkozásokkal igyekszünk megerősíteni, mindeközben az akác vegyszermentes kitermelésével bevételhez jutunk.

Melegkedvelő tölgyesek és bokorerdő átmenetek

Elsődleges középtávú természetvédelmi cél az eredeti vegetációs elemek és a kialakult gyeperdő élőhelymozaik fennmaradásának biztosítása, és az ezeket az élőhelytípusokat erőteljesebben veszélyeztető invazív fajok visszaszorítása. Ezen erdeink gazdálkodási-gazdasági szempontból majdnem irrelevánsak.

Fontos ezeknek az állományoknak a tájtörténeti múltját felfejteni és az erdőkezelési célokat ennek megfelelően átgondolni. Ezen állományok mai képének a kialakulásában valószínűleg fontos szerepet játszott az extenzív állattartás. Kérdéses, hogy az idős, sokszor sarjeredetű tölgyesekre a jelenlegi és a jövőben várható környezeti feltételek között milyen dinamika lesz jellemző.

A természetvédelmi kezelés része a beékelődött idegenhonos állományok fafajcserés szerkezetátalakítása vagy az idegenhonos állományok alatt megjelent őshonos fajok helyzetbe hozása, állomány kiegészítése és térnyerésük lassú elősegítése. Komoly problémát okozhat hosszútávon a Fóti-Somlyón a nyugati ostorfa újulati szintbe és a gyeperdő-cserje mozaikokba való agresszív betörése. Ezt jelenleg a Tölgyes Life projekt keretében kezelni tudjuk és gyors léptekkel haladunk előre a visszaszorítás érdekében. Eltávolítása hosszú ideig tartó, nagy élőkommunkaigényű szisztematikus munka. A beékelődő ostorfások és ostorfa-akácok őshonos fajokkal és cserjefajokkal történő spontán és mesterséges alátelítéssel és mesterséges tarvágásos erdőfelújítással vegyszeres kezelések mellett kitermelésre kerültek.

Alföldi azonális erdei élőhelytípusok Éger és Kőrös lár- és mocsárerdők

A MÉTA felmérés adatai alapján Magyarország területén a síkvidéki lárperdők kiterjedése valószínűleg nem haladja meg a 4.000 ha-t. Az Ócsai TK és a Dabasi Turjános TT területén található éger- és kőrös lárperdők együttes területe meghaladja a 600 ha-t, mely így az ország megmaradt síkvidéki lárerdeinek mintegy 15%-a. Ezek a lárperdők a 2022-ben lefolytatott kisajátítás eredményeképpen 100%-ban állami tulajdonban és nagyrészt a DINPI vagyongazdálkodásában vannak. Eredetüket tekintve zömmel sarjerdők, az égerek között találunk idős mag eredetű állományokat is. Az állományok átlagos kora magasabb, mint a faanyag műszaki hasznosítását szem előtt tartó gazdasági vágáskor. Természetvédelmi szempontból ez egyértelmű előny, az idős, gyakran tőkorhadat állományok igen gazdag rovarvilágot (azaz ezzel együtt pedig gerinces fogyasztókat) tartanak el. Az állományok koreloszlását figyelve megállapítható, hogy a 10-30 éves korosztály szinte hiányzik. Az elmúlt 10 évben részben Igazgatóságunk, részben a korábbi erdőgazdálkodó által elvégzett számlások

és fokozatos felújítógátások bontógátásai vegyes képet mutatnak. Általánosságban elmondható, hogy az egyenletes bontások gyakran nem hozták az erdészeti elképzelések által megálmodott újulatot. Az ilyen állományokra vonatkozóan – ritkaságuk és így kisebb erdőgazdálkodási jelentőségük miatt – tudomásunk szerint nincsenek olyan, viszonylag jól kidolgozott száralási és fokozatos felújítási technológiák, melyek a természetvédelmi elvárások adaptálásával egy az egyben alkalmazhatók lennének. Az eddig elvégzett lékes, ill. egyenlőtlen bontások valamint csoportos száralások természetvédelmi és gazdálkodási szempontból egyaránt biztatóak. A továbbiakban ezeket a módszereket tervezzük alkalmazni.

Fontos szempont, hogy a fokozottan védett területeken csak olyan erdészeti beavatkozás végezhető, ami természetvédelmicélt szolgál és az esetlegesen kitermelt faanyag csak abban az esetben közelíthető ki, ha annak kifejezett természetvédelmi indoka van.

Dabas határában korábbi, nem általunk végzett egyenletes bontások után az erdőtervező bontási ill. gazdálkodási hibából eredő záródásihiányokat írt le, melyeket az örökzöld és átmeneti üzemmódra történő áttéréssel sikerült „kezelnünk”.

Az egyenletes bontások után nagy mennyiségben megjelent zöld juhar és ostorfa újulat komoly problémákat jelent, vegyszermentes kezelést minden évben folytatunk.

Az égerláp foltokon ill. foltok közelében a kidőlt, korhadó fatörzseken nagyon szép újulat- csíkok alakulnak ki, gyakran több száz csemetével, melyeket a megítélésünk szerint túlzottan magas vaddisznóállomány erősen veszélyeztet. Érdekes az éger ilyen módon magról történő felújulása, ami azonban a vaddisznók jóvoltából sajnos nem tud eljutni a 2-3 méteres magasság fölé.

A megmaradt tisztások, belső kis rétek szegélyeinek költési időn kívüli rendszeres szárzúzását elvégezzük.

A fakitermelések során a meglévő holtfát minden körülmények között benn kell hagynunk az erdőben. Eddig egyetlen 20 ha-os erdőrészletben végeztettük el a holt faanyag felmérését, ott jelentős (80m³/ha) mennyiség került dokumentálásra. Általánosságban – szembecslés alapján – elmondható, hogy jól állunk holt fával, külön nem kell „termelni”, de a meglévőt vissza kell hagyni.

Fontos kérdés az erdőrezervátum területe.

Az erdőrezervátum magterületből és védőzónából áll. A magterületen tilos mindennemű gazdálkodás, a védőzónában elvileg a fokozottan védett jogi jellegnek megfelelő beavatkozások elvégezhetők, fontos az invazív fafajok eltávolítása.

Az erdőrezervátum területe 67 ha, 23 ha magterülettel és 44 ha védőzónával. Az erdőrezervátum egy nem hivatalos bővítése (Ócsa 1-es, 2-es tag) mintegy 55 ha területi kiterjedéssel megtörtént, kezdeményeznünk kell ennek a nem hivatalos bővítésnek a hivatalossá tételét. További bővítést jelenleg nem javasolunk.

Erdőssztyepp erdők, Homoki tölgyesek

Csévharaszi Borókás TT, DINP Szentendrei Sziget, Nagykőrösi Pusztai tölgyesek tartoznak ide. Mindenhol hosszútávú természetvédelmi cél a teljes invazív-mentesítés, az élőhelyek rekonstrukciója, valamint a már elért kedvező természeti állapot fenntartása. A védett természeti értékekkel nem bíró területeken alkalmazunk tuskózást és mélyforgatást is, annak érdekében, hogy a természetközeli élőhelyfoltok ne fertőzödjének vissza inváziós fajokkal.

A Csévharaszi Borókás TT Magyarország harmadik legrégebbi védett természeti területe (1939-ben Magyar Királyi Földművelésügyi miniszteri rendelet hirdette ki a védettségét).

Folyó menti Kemény- és puhafafa Ligeterdő komplexek

Főként a Táti-szigetek erdei és a Budapesti Háros-sziget TT, kisebb részben Ipoly-menti és egyéb szórvány puhafa ligeterdők tartoznak ide.

Természetvédelmi cél: olyan természetszerű erdőállomány szerkezet/állapot elérése, amely versenyképes az inváziós fásszárúakkal, és hosszútávon kisebb intenzitású és forrásigényű beavatkozásokkal ez az állapot fenntartható marad.

Problémát jelent, hogy ezen erdők dinamikája a valamikori szabályozatlan folyók természetes bolygatási rendszerei között alakultak ki az épülő új megtelepedési felszínekkel, az ártéri időszakos elöntések természetes ütemével és romboló hatásaival együtt, ezért a természetes folyamatokra alapozott kezeléstről részben le kell mondanunk.

Mag- és csemetetermelés

Mag- és csemetetermelést 2022-ben Igazgatóságunk nem végzett, ugyanakkor a Duna Ártéri élőhelyek Life pályázat keretében előkészületek folytatódtak egy génmegőrzési célt szolgáló fekete nyár anyatelep létrehozásához.

Erdőfelújítás, erdősítések

Az erdőtörvény szerinti első három természetességi kategóriába tartozó erdeink erdősítéseiben csak állománykiegészítésre került sor cca 2,8 ha nettó területen 16 000 db csemete elültetésével. Mindez támogatási felajánlásból, valamint pályázati forrásokból történt Állománykiegészítésként végzett erdősítéseinkben az állomány alatti ápolást cca 8 hektáron végeztük el.

Az erdőtörvény szerinti utolsó három természetességi kategóriába tartozó erdeink erdőművelési munkálatai zömmel fafajcserés szerkezetátalakításból származó erdősítésekben történnek. Az erdősítési munkálatok közül a pótlások és az ápolások saját forrásból történő kivitelezése csak a minimálisan szükséges szinten történtek meg, kivétel ez alól a szentmártonkátai erdősítésünk. Mesterséges erdőfelújítás első kivitelezést főként a VEKOP Pannon Homoki Élőhelyek és a Tölgyes Life pályázati forrásokból végeztünk. HNY célállomány esetében homok területeinken teljes talajelőkészítés 6,4 ha-on történt, melyből Szentmártonkátán fafajcserés szerkezet-átalakítás erdősítésének aszálykár miattl újraerdősítése történt 21 ezer csemetével 5,3 ha-on, és Eszteromban 1,1 hektáron cca 5900 csemetével. A KEHOP Hajta pályázat keretében Jászberényben 3,19 ha-on történt meg mintegy 18000 db csemete elültetésre állománykiegészítésként.

További területeken cca 9 ha-on végeztük el az erdősítések pótlási munkálatainkat és mindösszesen 35 hektáron folyamatos ápolási munkálatainkat.

Idegenhonos invazív fafajok egyéb módon történő visszaszorítása

Vegyszeres invazív visszaszorítási módszerekkel közbeszerzési eljárás keretében elkezdett kezelések utómunkálatai folytak a VEKOP Pannon Homoki Élőhelyek pályázati forrásból Szigetmonostoron, Szigetszentmiklóson és Csévharaszton. Ugyanezen közbeszerzés keretében Tölgyes Life pályázati forrásból történtek meg az utómunkálatok Esztergomban, Fóton, Budapest Sas-hegyen.

Vegyszermentes mechanikai módszerekkel az ócsai erdőtömbben 1 ha-on ZJ visszaszorítás történt, továbbá kipróbálásra került Danube Wild island keretében 1 hektáron invazív visszaszorítás bozót irtó talajmaró gépi technológiával.

Fahasználat

Erdőkezelési tevékenységünk gyakorlása során a nem idegenhonos erdőállományokban folyamatos erdőborítást biztosító erdőkezelést alkalmazunk, amelyet eszközként használunk az erdők faállomány-szerkezetének természetesebbé tételére.

EVT szerinti első három természetességi kategóriába tartozó erdeink közül Esztergomi és bürzsönyi GY-KTT, egyéb lombelegyes tölgyes és cseres állományban természetvédelmi erdőkezelés 28 hektár érintett területen történt egyéb termelés fahasználati móddal erdőszerkezet gazdagítás (holtfa képzéssel) és famatuzsálemek lombkoronájának megsegítésének céljából. Minden faanyagot az erdőben hagytunk.

Az Ócsai TK területén a fahasználatokat az örökzöld üzemmódba került erdeinkben, készletgondozó fahasználati módban végeztük el 132 hektár érintett területen. Ugyanitt egyéb termeléssel és törzskiválasztó gyérítéssel 11 ha-t érintettünk.

EVT szerinti utolsó három természetességi kategóriába tartozó erdeinkben fafajcserés erdőszerkezet-átalakítást tarvágással készítettük elő a Danube Wild Island Life pályázat keretében nemesnyaras faállományokban nettó 1,5 hektáron, mintegy nettó 412 m³ faanyag kitermelésével. A csévharaszti, szigetmonostori és fóti erdőtömbben korábban kiinjektált akácokat és ostorfát összesen cca 15 hektáron, valamint balesetveszély elhárítás keretében Fóton 0,2 hektáron nemesnyarat termeltünk ki egyéb termelés fahasználati módban.

Erdőtervezésben való részvétel

2022-ben saját vagyonkezelésű erdeinkből az erdőtervezés a nagyoroszi, honti, drégelypalánki (kemencei körzet) lezárását követően a csobánkai, és a budapesti erdeinket érintették mindösszesen cca. 200 ha-on. Utóbbiak esetében elsősorban a birtokviszonyoknak megfelelő erdőrészlet kialakítás volt az elsődleges feladat.

Károsodott területek

2022-ben a tölgy csipkésposloska kártétele és Chalara fraxinea kórokozása mellett a szentmártonkátai és az esztergomi erdősítésenket érintette újra aszálykár, azonban területi kiterjedése az aszályosabb esztendő ellenére a megfelelő újraerdősítési, pótlási technológia alkalmazása miatt mérséklődött.

Erdősítési hátralék

A közvetlenül Igazgatóságunk vagyonkezelésében levő erdeinkben jelenleg nincs erdősítési hátralékunk. Nagykőrösön 2022 év végére néhány tized hektáron maradt erdősítési hátralék a hosszadalmas és szakszerű munkavégzés miatt, ez 2023-ra várhatóan megszűnik, csupán adminisztratív munkavégzés van hátra. A nagykőrösi feladatokat Igazgatóságunknak saját költségvetéséből kell megoldania.

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás

A szakmai tevékenység 2022-ben is a vagyonkezelési szabályzatnak és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően folyt a vadászterületeken. A vadászati tevékenység célja a természetvédelmi-, erdei- és mezőgazdasági vadkár minimalizálása, valamint az extenzív vadgazdálkodás folytatása. Az

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

állományszabályozási feladatokat bérvadásztatással, illetve saját teljesítéssel (hivatásos vadászati és megbízott szakszemélyzettel) látjuk el. 2022-ben – és előre láthatólag a következő években is – az Afrikai sertéspestis visszaszorítása érdekében a hivatásos vadászok és a megbízott szakszemélyzet fokozott vadászati tevékenységet kell, hogy végezzenek. Mind a 3, az alábbi táblázatban felsorolt vadászterületen a szakmai – hivatásos vadászati – feladatok ellátását a DINPI biztosítja, ennek köszönhetően a természetvédelmi érdekek érvényesítése elsődleges célként megvalósul.

No.	Vadászterület megnevezése (DINPI a vadászatra jogosult)	Br. (nettó) Kiterjedése (ha)	Hivatásos vadászok száma	Elsődleges természetvédelmi érdek	Nagyvad-állomány hasznosítása
11-253350	Esztergom Strázsa - hegy	1 091 (ua.)	1 fő középfokú	védett gyepek és erdők óvása, elsősorban a vaddisznótól	bérvadásztatás
11-252960	Dunai - szigetek	574 (ua.)	1 fő felsőfokú	vízimadár védelem	bérvadásztatás, saját vadászat
07-403650	Velencei - tó és a Dinnyési Fertő TT	5 702 (4 834)	2 fő felsőfokú	vízimadár védelem	bérvadásztatás, saját vadászat

A nagyvadállomány kilövési terveket a vaddisznó tekintetében 2022-ben az állategészségügyi hatóság által előírt magasabb tervszámok alapján valósítottuk meg. Mindkét Komárom-Esztergom-megyei vadászterületünk továbbra is „fertőzött”, a Velencei-tó és a Dinnyési Fertő TT vadászterületünk pedig „magas” kockázati kategóriában van.

A **Velencei-tó és a Dinnyési Fertő TT** elnevezésű, 07-403650 kódszámú vadászterületen az elsődleges cél továbbra is a madárvédelem megvalósítása. A vízimadár vadászata továbbra is tilos. 2022-ben az előírt éves vadászati tervnek megfelelően teljesült a szárnyas és szörmés dűvad állomány apasztása. Ezt a kiemelt jelentőségű tevékenységet a következő években is folytatjuk a természetvédelmi értékek megóvása érdekében. Az őzszak elejtések külön bérvadászati szerződés alapján teljesültek, viszont az őzállomány csökkenő tendenciát mutat, ezért 2023-ben az állomány kímélete szükséges. A vaddisznóra vonatkozó tervszámok teljesülése részben sikerült. A vadászati tevékenység elvégzését nehezítette a Velencei-tó környezetében megnövekedett turizmus (kerékpárosok, gyalogosok, kutyasétáltatók bármely napszakban), illetve a bérvadászok inaktivitása. A gímszarvas hasznosítása az előző évekhez hasonlóan esetlegesen alakul.

Az **Esztergom Strázsa-hegy** elnevezésű, 11-253350 kódszámú vadászterületen nagyvad állomány sűrűségét a Pilis vadállomány-dinamikai folyamatai mellett a terület zavartsága és a vadbúvónak alkalmas élőhelyek kiterjedése határozta meg. A vadászati tevékenységet bérvadászati szerződés útján végeztük. A szárnyas dűvad jelenléte elenyésző, a szörmés dűvad apasztása az éves vadgazdálkodási tervben előírtaknak megfelelően történt. A trófeás nagyvad hasznosítása esetlegesen alakult, a tarvad hasznosítás eredményes volt. 2023-ben cél a nagyvad nagyobb arányú hasznosítása. A vaddisznó állomány ASP-diagnosztikai célú szabályozása a NéBIH előírásainak megfelelően teljesült. A következő években fokozott figyelmet kell fordítani a területen egyre gyakrabban előforduló muflon állományra. Az elsődleges cél továbbra is a gyepekben és az erdőben okozott vadkár mérséklése, illetve a következő évek során az őshonos fafajú erdőfelújítások megvédése.

A **Dunai Szigetek** elnevezésű, 11-252960 kódszámú vadászterületen a 2022-ben a vadelejtések az éves vadgazdálkodási tervben előírtaknak megfelelően alakultak. A vaddisznó állomány ASP-diagnosztikai célú szabályozása a NéBIH előírásainak megfelelően teljesült.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Utóbbi két vadászterületen a természetvédelmi célból különleges rendeltetésű vadászterületté nyilvánítási eljárás 2023-re tolódot.

A vadászterületeken a nagyvad állomány hasznosítását az alábbi táblázat jól szemlélteti:

Ssz.	Megnevezés	2017		2018		2019		2020		2021		2022		
		terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	
1.	Esztergom Strázsa-hegy vadászterület	vaddisznó	49	55	49	40	50	57	86	79	85	85	85	56
		őz	14	19	14	9	19	11	19	11	12	6	12	9
		muflon	4	1	4	2	4	3	0	2	0	5	0	12
		gímszarvas	14	11	16	7	14	10	12	9	12	15	12	17
2.	Velencei-tó és Dinnyési Fertő TT vadászterület	vaddisznó	78	120	82	126	110	89	161	112	161	74	161	73
		őz	20	20	27	25	19	19	12	10	12	4	2	0
		gímszarvas	7	7	7	3	0	3	0	1	0	1	0	3
3.	Dunai Szigetek vter	vaddisznó	12	10	12	9	12	14	26	23	33	27	33	27
		őz	5	2	3	2	3	1	3	2	3	1	3	1
		gímszarvas	3	2	3	2	3	0	0	0	0	0	0	0

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

A működési területünkre eső nagyobb jelentőségű halgazdálkodási vízterületek a következők: Ipoly, Duna, Soroksári Dunaág, Velencei-tó.

Ipoly – Ipolyvölgy (HUDI 20026)

Horgászati hasznosítása természetvédelmi szempontból szabályozott keretek között zajlott. 2022-ben segítettük a Horgászegyesületek Nógrád Megyei Szövetségének munkáját azzal, hogy az Ipolytölgyesi duzzasztó térségében végzett halfaunisztikai felmérés során előkerült vándorló fajokat (elsősorban paduc, szilvaorrú keszeg) átadtuk számukra. A Szövetség ezeket a halakat az Ipoly felsőbb szakaszán engedte vissza, így pótolva némileg azt a veszteséget, amelyet a halak számára átjárhatatlan műtárgyak okoznak. Ez a halgazdálkodási tervekben részben meg is jelent, az Ipoly felsőbb szakaszára a Dunából származó fajokat is telepítettek.

Az Ipoly mentén a DINPI működési területén az alábbi védettségi besorolások találhatók.

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
nemzetközi jelentőségű védett természeti terület	ramsari terület	Ipoly-völgy ramsari terület	2096,13	1993. évi XLII. törvény
európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület	SPA	Ipoly-völgye (HUDI10008) különleges madár-védelmi terület	2123,39	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet
európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület	SPA	Börzsöny és Visegrádi-hegység (HUDI10002) különleges madár-védelmi terület)	139,66	275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet
országos jelentőségű védett természeti terület	NP	Duna-Ipoly Nemzeti Park	2241,1	a DINPI létesítéséről szóló 34/1997. (XI. 20.) KTM rendelet
ex lege védett természeti terület*	láp	Békabúgató (Hont közig. területén)	15,14	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv
ex lege védett természeti terület*	láp	Alsó rétek (Hont és Drégelypalánk közig. területén)	28,2	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv
ex lege védett természeti terület*	láp	Zabai dűlő (Drégelypalánk közig. területén)	44,66	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv
ex lege védett természeti terület*	láp	Pap-árki dűlő (Drégelypalánk közig. területén)	44,15	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv
ex lege védett természeti terület*	láp	Ipolyszögi égerláp (Ipolyszög és Balassagyarmat közig. területén)	88,99	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv
Országos Ökológiai Hálózat övezet	MT	magterület	2092,61 (71,26%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
Országos Ökológiai	ÖF	ökológiai folyosó	750,92	az Országos

Jelentés a Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Hálózat övezet			(25,57%)	Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
Országos Ökológiai Hálózat övezet	PT	pufferterület	14,69 (0,5%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény

Duna – Duna és ártere (HUDI 20034)

A DINPI működési területéhez tartozik a Duna 1760 és 1560 fkm között található szakasza, és a mintegy 30 km hosszú Szentendrei Duna-ág. A halászati hasznosítók szakaszonként változnak. 2022-ben folytattuk a Táti-szigetek élőhelyrekonstrukciós munkálatainak monitorozását, illetve elkészítettük a beruházás keretében megvalósított vízpótló műtárgy melletti lejárót. A lejáró a műtárgyon felhalmozódó hordalék géppel történő eltávolításához szükséges. A Duna és árterén a DINPI működési területén az alábbi védettségi besorolások találhatók.

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
Ökológiai hálózat	ÖF	ökológia folyosó	13517,9	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. tv
Ökológiai hálózat	PT	pufferterület	162,3	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. tv
ökológiai hálózat	MT	magterület	1456,23	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. tv
ex lege		ercsi földvár		a természet védelméről szóló 1996. LIII. törvény alapján
ex lege		Sánc-hegy földvár		KTVF: 12718-8/2012 határozat alapján országos jelentőségű védett természeti terület
helyi védett		Concó-ér torkolat	86,2	Ács város Önkormányzatának 14/2012 (III.30.) sz. Rendelete
Természetvédelmi terület	TT	Rácalmási-szigetek TT	381,8	A Rácalmási-szigetek TT létesítéséről szóló 5/1996 (IV. 17.) KTM rendelet
ex lege		Kolozson-túli dülő láp	88,13	a természet védelméről szóló 1996. LIII. tv
helyi védett	TT	Rácalmási Duna-ág TT	136	Rácalmás Önkormányzat Képviselő-Testületének 7/2005. (III. 11.) sz. rendelete
műemlék	9478	Szapáry-kápolna és Eötvös-obeliszk		2001. évi LXIV. tv a kulturális örökség védelméről
műemlék	9703	Nepomuki Szent János szobor		2001. évi LXIV. tv a kulturális örökség védelméről
műemlék	11482	kikötőépület		2001. évi LXIV. tv a kulturális örökség védelméről

Soroksári Duna – Ráckevei Duna-ág (HUDI 20042)

A Soroksári Duna (RSD) a teljes 58 km hosszában a DINPI működési területébe tartozik. Az RSD-n több kisebb horgászegyesület található, amelyek központi irányítását a Ráckevei Dunaági Horgász Egyesületek Szövetsége látja el. A jellemzően felmerülő problémák nem a hiányos szabályozás, vagy a rossz halgazdálkodási gyakorlat miatt, hanem az ellenőrzési kapacitás hiánya miatt tapasztalhatók. Jellemző az illegális horgászhely kialakítás, a tiltott eszközökkel történő halászat (elektromos gép), a motoros vízi járművek „gyorshajtása” (az RSD területén 15km/h a maximális megengedett sebesség). A Szigetszentmiklóson történt olajszennyezés, illetve rehabilitáció ügyében a halászat hasznosítóval rendszeres volt a kommunikáció.

A Soroksári Duna területén az alábbi védettségi besorolások találhatók.

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
helyi jelentőségű védett természeti terület	TT	Dunavarsány közigazgatási területén, Domaribasziget	169,2993	Dunavarsány Város Önkormányzat Képviselő-testületének 4/1998. (III. 10.) sz. rendelete a helyi jelentőségű természeti területek védetté nyilvánításáról
helyi jelentőségű védett természeti terület	TT	Ráckeve közigazgatási területén, Senkisziget	0,6622	Ráckeve Város Önkormányzat Képviselő-testületének 18/2007. (IX. 24.) rendelete Ráckeve, Senkisziget helyi jelentőségű védett természetvédelmi területté nyilvánításáról (a 3/2008. (I. 21.) rendelettel egységes szerkezetben)
ex lege védett természeti terület	láp	Angyali-sziget (Kiskunlacháza és Ráckeve közigazgatási területén)	7,5018	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Dömsödi Holt-Duna (Dömsöd és Ráckeve közigazgatási területén)	13,6774	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Dunavarsányi úszóláp	6,8710	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Feneketlen-tó (Szigetsép közigazgatási területén)	6,6048	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Makádi tavak	11,1329	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	RSD Hókonyai 1 (Budapest XXIII. kerület, Dunaharaszti, Szigetszentmiklós és Taksony közigazgatási területén)	232,9480	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett	láp	RSD Hókonyai 2	112,3407	a természet védelméről szóló 1996.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
természeti terület		(Áporka, Kiskunlacháza, Majosháza, Szigetcsép és Szigetszentmárton közigazgatási területén)		évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	RSD Hókonyai 3 (Szigetbecse közigazgatási területén)	8,8011	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege védett természeti terület	láp	Szigetbecsei holtág (Ráckeve és Szigetbecse közigazgatási területén)	8,3735	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	magterület	Áporka, Budapest XXIII. kerület, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunavarsány, Kiskunlacháza, Majosháza, Makád, Szigetbecse, Szigetcsép, Szigetszentmiklós, Szigetszentmárton, Taksony és Tass közigazgatási területén	743,0374	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	ökológiai folyosó	Áporka, Budapest IX. kerület, Budapest XX. kerület, Budapest XXI. kerület, Budapest XXIII. kerület, Dömsöd, Dunaharaszti, Dunavarsány, Kiskunlacháza, Majosháza, Makád, Ráckeve, Szigetbecse, Szigetcsép, Szigethalom, Szigetszentmiklós, Szigetszentmárton, Taksony, Tass és Tököl közigazgatási területén	2159,6448 (67,69%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
országos ökológiai hálózat	pufferterület	Budapest XXI. kerület és Dömsöd	5,6925	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI.

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
övezet		közigazgatási területén		törvény

Velencei-tó (HUDI 20054)

A Velencei-tó esetében a halgazdálkodási tevékenységet a MOHOSZ irányítja. Horgászat kizárólag a természetvédelmi oltalom alatt álló területen kívül engedélyezett, így ott konfliktus nem jellemző. Az év során bekövetkezett halpusztuláskor Igazgatóságunk javasolta az éjszakai levegőztetést a nappali levegőztetés helyett.

A Velencei-tónál a DINPI működési területén az alábbi védettségi besorolások találhatók.

Típus	Kód	Név	Kiterjedés (ha)	Védetté nyilvánító jogszabály száma
természetvédelmi terület	TT	Velencei Madárrezervátum	420	a Velencei-tavi Madárrezervátum TT védettségének fenntartásáról szóló 158/2007. (XII.27.) KvVM rendelet
ex lege láp		Velencei-tó nyugati medence	625	TvT
ökológiai háló	MT	magterület	1082,13	az Országos Rendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
ex lege szikes tó			457,13	TvT

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

A védett területeken található víztereken kívül több olyan víztér is van Igazgatóságunk működési területén, amely természetvédelmi szempontból értéket képvisel, azonban korlátozásokat nem, vagy csak részben tudunk megvalósítani. A halgazdálkodási törvény ugyanakkor olyan víztereket is halgazdálkodási vízterületként jelöl meg, amelyek korábban nem voltak tárgyai a halgazdálkodásnak (védett területeken belül is). Mindezek mellett lehetőséget biztosít arra, hogy a megfelelő természetvédelmi, halvédelmi indoklás mellett a terület különleges rendeltetésű vízterület legyen, ahol a halgazdálkodási tevékenység korlátozottan valósítható meg. 2022-ben előrelépés nem történt.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A NPI működési területén lévő, természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek listája (a fedvényt mellékeljük).

Különleges rendeltetésű nyilvántartott vízterület	vízterkód
Által-ér felső szakasza	07-041-2-3
Császár-patak	07-042-2-3
Dinnyés-Kajtor csatorna	07-043-2-1
Fekete Sárvíz	07-044-2-2
Móri árok	07-045-2-1
Nádasladányi tőzegbánya	07-046-2-4
Sárszentágotai Sós tó	07-047-2-1
Bezina-patak (Damásd)	13-176-2-1

Az alábbi vízfolyások különleges rendeltetésűvé nyilvánítása folyamatban van:

Vízterület megnevezése	Halgazdálkodási vízterületté nyilvánító határozat	Folyóvizek hossza (km)	kód
Bőszobi-patak	PE-06/FM3/00670-1/2017.	12,76	13-170-1-1
Börzsöny- és Hosszú-völgyi-patakok	PE-06/FM3/00774-1/2017.	23,0	13-175-1-1
Letskés-patak	PE-06/FM3/00896-1/2017.	6,77	13-177-1-1
Malomvölgyi-patak és mellékvizei (Ló-hegyi; Kis-hanta-patak)	PE-06/FM3/00952-1/2017.	22,4	13-178-1-1
Dera- és Kovács-patakok	PE-06/FM3/00992-1/2017.	21,4	13-179-1-1
Kemence-, Bernecei-, Csarna-patakok és mellékvizei	PE-06/FM3/01145-1/2017.	41,1	13-183-1-1
Morgó- és Lósi-patakok	PE-06/FM3/01183-1/2017.	24,2	13-184-1-1
Török-patak és mellékvizei	PE-06/FM3/01197-1/2017.	29,9	13-185-1-1

A fentiekén kívül Igazgatóságunk az alábbi víztesteket javasolta különleges rendeltetésű vízterületként nyilvántartásba venni:

Kemence-, Csarna- és Bernece-patakok	Börzsöny- és Hosszúvölgyi-patakok
Ganádi-patak	Letskés-patak
Damásdi-patak	Bőszobi-patak
Malomvölgyi és Kishanta-patakok	Török-patak és mellékvizei
Morgó-és Lósi patakok	Derék-patak és mellékvizei
Lókos-patak alsó/felső, és Kékbodonyi-patak	Szentlélek-patak alsó, Szentlélek-patak felső
Pilismaróti Malom-patak (és Miklósdeákvölgyi vízfolyás)	Dömösi Malom-patak
Lepence-patak és mellékvizei	Apát-kúti-patak
Bükkös-patak alsó/felső	Dera és Kovács-patakok
Hajta-patak	Egyesült Tápió (Tápiógyörgye határában)
Alsó-Tápió	Felső Tápió
Nádor-csatorna (Sárkeszi-Sárszentmihály)	Gaja-patak (Sárszentmihály – Aszal-völgy)
Ócsai Öreg-Turján	Duna Körvtélyesi mellékág
Ipolyszögi égerláp	Dejtári Nagy-tó
Holt-Ipoly (Ipolyvece-Drégelypalánk)	Fekete-patak (Ipolyvece-Drégelypalánk)

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Csadó-Mocsár
Kutyor (Hont)
Kifli-tó (patak)
Irtások (Drégelypalánk)
Rétföld (Hont)

Csík-tó
Csitár-patak és Felső rét (Hont)
Zaba (Drégelypalánk)
Csadó (Drégelypalánk)
Felső-rét (Hont)

Igazgatóságunk kérte az Agrárminisztérium Erdőkért Felelős Helyettes Államtitkárságot, hogy a különleges rendeltetésű vízterek közé szíveskedjenek felvenni a vagyonkezelésébe került Tápiószecső 02/1 hrsz-ú tavat „Szecsői-tározó” elnevezéssel. Jeleztük, hogy Igazgatóságunk ezen a tavon természetvédelmi célú halgazdálkodást kíván végezni.

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

	Duna-Ipoly NP (ha)	Gerecs ei TK(ha)	Ócsai TK(ha)	Sárrét i TK(ha)	Sárvíz völgye TK(ha)	Tápió-Hajta TK(ha)	Alcsúti arborétum TT(ha)	Dabasi turjános TT(ha)	Dinnyési Fertő TT(ha)	Rétszilasi-tavak TT(ha)	Végösszeg
halastó					7,3127					54,4555	61,7682
nádas	110,2268		13,0159		27,1240	175,1168		3,8744	170,3917	21,3249	521,0745
kivett	38,5684	0,4594	460,7074	7,9477	174,3219	118,2577	1,4192	10,3205	153,8233	45,2662	1011,0917
csatorna			68,1913		7,5073	11,9318		5,8324		0,4278	93,8906
Ipoly folyó	2,8401										2,8401
mocsár	32,5621		392,5161		165,2499	17,7136		4,4881	148,3036	43,5294	804,3628
patak	0,7883										0,7883
tó	0,4169						1,4192				1,8361
vízállás				7,9477	1,5647	2,3146			5,5197	1,3090	18,6557
vízfolyás	0,1604	0,4594									0,6198
vízmosás	1,8006										1,8006
víztározó						86,2977					86,2977
Végösszeg	148,7952	0,4594	473,7233	7,9477	208,7586	293,3745	1,4192	14,1949	324,2150	121,0466	1593,9345

A fenti táblázat azokat a területeket mutatja be, amelyek természetvédelmi oltalom alatt álló területen található, így ott halgazdálkodás vagy nem zajlik, vagy pedig a megfelelő természetvédelmi korlátozások mellett történik.

7. Tájvédelem

7.1. Egyedi tájértékek

(településenkénti kimutatás, változások)

A DINPI működési területén 2022-ben nem készült újabb egyedi tájérték felmérés. Így összesen továbbra is 184 település egyedi tájérték kataszterének elkészüléséről van tudomásunk. Ebből 105 felmérés a rendelkezésünkre áll, 3285 db egyedi tájértékkel. (A Budapesti Agglomerációban található további 79 település egyedi tájérték felmérését 2010-2011 között a TÉKA program keretében a Budapesti Corvinus Egyetem készítette el, ezeket a felméréseket azonban Igazgatóságunk nem kapta meg feldolgozható formában, így arról sincsen információnk, hány darab egyedi tájértéket regisztráltak e felmérések során.)

Településekre lebontva:

ssz	település	felmérés éve	értékek száma (db)
1	Acsa	2010	44
2	Alap	2010	59
3	Alcsútdoboz	2013	22
4	Almásfüzitő	2012	15
5	Alsónémedi	2004	37
6	Alsószentiván	2010	32
7	Annavölgy	2010	14
8	Baracs	2004	26
9	Baracska	2019	12
10	Bénye	2003	32
11	Bernecebaráti	2001	37
12	Besnyő	2021	10
13	Borsosberény	2001	22
14	Budakalász	2003	43
15	Bugyi	2004	21
16	Cece	2011	27
17	Csabdi	2013	11
18	Csákberény	2001	32
19	Csolnok	2010	47
20	Csomád	2004	13
21	Csővár	2010	22
22	Dabas	2004	47
23	Dág	2010	36
24	Diósjenő	2001	49
25	Domony	2015	28
26	Dömös	2001	35
27	Dunaalmás	2012	37
28	Epöl	2010	29
29	Etyek	2013	68
30	Galgamácsa	2015	36
31	Gánt	2005	65
32	Gomba	2003	41
33	Gyúró	2018	11
34	Hantos	2010	20
35	Igar	2010	21
36	Iklad	2015	16

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

ssz	település	felmérés éve	értékek száma (db)
37	Inárcs	2004	9
38	Ivácsa	2021	16
39	Kajászó	2016	11
40	Kápolnásnyék	2019	28
41	Káva	2003	21
42	Kesztölc	2010	34
43	Kismaros	2003	29
44	Kisnémedi	2010	16
45	Komárom	2012	61
46	Kosd	2010	44
47	Kóspallag	2000	24
48	Kulcs	2004	11
49	Nadap	2016	15
50	Leányfalu	2003	58
51	Leányvár	2010	22
52	Mány	2013	16
53	Máriahalom	2010	29
54	Márianosztra	2000	31
55	Martonvásár	2013	30
56	Mezőszilas	2010	29
57	Nagykovácsi	2003	17
58	Nagylók	2010	26
59	Nagymaros	2003	73
60	Nagyoroszi	2002	40
61	Nagyvenyim	2004	26
62	Nógrád	2002	35
63	Ócsa	2004	39
64	Pánd	2003	23
65	Pázmánd	2016	30
66	Páty	2003	21
67	Penc	2010	30
68	Pilisborosjenő	2003	30
69	Piliscsaba	2003	39
70	Piliscsév	2010	34
71	Pilismarót	2001	32
72	Piliszentkereszt	2002	41
73	Pilisszentlászló	2003	17
74	Pócsmegyer	2003	12
75	Pomáz	2000	51
76	Püspökatvan	2010	36
77	Püspökszilágy	2010	30
78	Ráckeresztúr	2019	17
79	Rád	2010	22
80	Sárbogárd	2010	127
81	Sáregres	2010	28
82	Sárisáp	2010	24
83	Szabadegyháza	2021	16
84	Szada	2000	40
85	Szentendre	2003	60
86	Szob	2003	47
87	Szokolya	2000	33
88	Szomor	2013	16

ssz	település	felmérés éve	értékek száma (db)
89	Szokolya	2000	33
90	Tabajd	2018	19
91	Tápióság	2004	50
92	Tát	2012	41
93	Tordas	2018	25
94	Úny	2010	34
95	Uri	2004	41
96	Üröm	2003	19
97	Vácduka	2003	40
98	Vácegres	2015	16
99	Váchartyán	2010	29
100	Váckisújfalu	2010	25
101	Vajta	2011	15
102	Vereb	2016	18
103	Verőce	2000	30
104	Vértesszőlős	2001	36
105	Zebegény	2003	51
Összesen			3285

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Igazgatóságunk közreműködik településfejlesztési koncepciók, integrált településfejlesztési stratégiák kidolgozása során is. *A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. Kormányrendelet 30. § (7) bekezdése értelmében a nemzeti park igazgatóságok már nem véleményezik sem a településfejlesztési koncepciókat, sem az integrált településfejlesztési stratégiákat. Ugyanakkor a Kr. 30. § (3) a) pontja alapján a dokumentációkkal kapcsolatos előzetes tájékoztatókkal az önkormányzatok továbbra is megkeresik Igazgatóságunkat. Ezek a legtöbb esetben a településrendezési eszközök készítésével kapcsolatos megkeresésekkel együtt érkeznek. **2022-ben 13 esetben kértek** külön adatszolgáltatást Igazgatóságunktól ezen dokumentumokhoz.

Tervezői, beruházói, önkormányzati oldalról 2022-ben is több alkalommal megkeresték Igazgatóságunkat különböző nyomvonalas infrastruktúra-elemek (villanyvezeték, termékvezeték, autópálya/közút, híd, kerékpárút illetve vasút) korszerűsítési, bővítési, létesítési terveinek egyeztetése ügyében, adatszolgáltatás, nyomvonalvezetés véleményezése végett. Ugyancsak rendszeresen kérnek tőlünk lehetőséget egyeztetésre pl. alternatív energiahasznosítást szolgáló létesítmények (jellemzően napelemparkok) kialakítása, valamint megvalósíthatósági tanulmányainak, létesítési terveinek előkészítése kapcsán.

Az előzetes vizsgálati eljárások, környezeti hatásvizsgálati eljárások során az infrastruktúrális (pl. utak, vasutak építése) és egyéb műszaki beruházások esetén a hatóság megkeresésére az adatszolgáltatás mellett az Igazgatóság a dokumentációk véleményezésében is részt vesz, itt a természetvédelmi szempontok mellett a tájvédelmi szempontokat is figyelembe vevő természetvédelmi kezelői véleményt ad.

7.3. Településrendezési eszközök, területrendezési tervek, településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

A DINPI tájvédelmi jellegű tevékenysége legjellemzőbben a területrendezési tervek és településrendezési eszközök véleményezési eljárása során követhető nyomon. Ezen tervtípusok hosszú távra meghatározzák az egyes területek felhasználását, épületek, építmények elhelyezését, így alakítva a tájképet, tájhasználatot.

Adatszolgáltatás:

2022. június 30-ig: településrendezési eljárásokban a 314/2012. (XI. 8.) Korm. r. 9. sz. melléklete szerinti adatszolgáltatási témakörökben előzetes adatszolgáltatási kötelezettségünknek a 37. § (4) bc) pontban foglaltak értelmében tett eleget Igazgatóságunk.

2022. július 1-től: a 419/2021. (VII. 15.) Korm. r. 61. § (2) a) szerint a településterv, a kézikönyv és a településképi rendelet készítéséhez, módosításához szükséges adatszolgáltatást a Lechner Tudásközpont biztosítja.

A tervezés folyamán felmerülhet egyes térségi övezetek (országos ökológiai hálózat övezete) pontosítása: vagy Igazgatóságunk ítéli pontatlannak az övezetek országos léptékű lehatárolását; vagy a rendezési terv készítője jelzi a pontosítás igényét. A pontosításokat egyenként megvizsgáljuk, és amennyiben minimális változtatásról (pl. ingatlanhatárhoz igazításról) van szó, ezeket rendszeres időközönként összesítve megküldjük az Agrárminisztérium számára átvezetésre. Amennyiben ennél nagyobb mérvű a tervezett változtatás, akkor előzetesen kikérjük az AM véleményét, a TMF/233/2022. üi. sz. levélben foglaltak értelmében.

A jogszabályi eszközök a tájvédelem területén meglehetősen korlátozottak, ezért eredményeket elsősorban a természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területeken lehet elérni, ahol az élőhely- és fajvédelemre vonatkozó előírások érvényesítésén keresztül a tájak természetes és természetközeli területei hosszú távon megőrizhetők. Ugyanakkor a településrendezési eszközök véleményezési eljárásai során a települések teljes területén – azaz a táj- és természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területeken **kívül is** – törekszünk a tervezett területfelhasználásokat, illetve az egyes területeken megengedett beépítés feltételeit olyan irányba terelni, ami a táj megjelenését nem alakítja át kedvezőtlenül.

2021	Megyei és kiemelt térségi területrendezési tervvel kapcsolatos ügyintézés	Településrendezési eszköz (településszerkezeti terv vagy helyi építési szabályzat)	
		a DINPI észrevételt tett	a DINPI nem tett észrevételt
tervek száma	0	129	253

Tapasztalataink szerint az Igazgatóságunk által az eljárásokban tett észrevételek döntő többségükben beépülnek a végdokumentációkba. A képviselő testület által elfogadott rendezési tervek megküldési aránya illetve a jóváhagyott dokumentáció online elérési útvonaláról való értesítés érezhetően javult a korábbi évekhez képest.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. r. 43. § (3) bekezdés értelmében vett törvényességi felügyeleti eljárásban nem vettünk részt, ilyet nem kezdeményeztünk.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Igazgatóságunknak a településképi arculati kézikönyvek (TAK) és a településképi rendeletek (TKR) egyeztetési eljárásában adatszolgáltatási és véleményezési kötelezettsége van.

2022-ben nagyrészt inkább a korábbi években jóváhagyott TAK-ok és TKR-ek javítására, módosítására került sor. Ezen módosítások többségében kisebb mértékű változtatások, pontosítások voltak, döntő többségük táj- és természetvédelmi szempontú kérdéskört nem érintettek.

Tekintettel arra, hogy 2022. évben a TAK-oknak és TKR-eknek csak kisebb, táj- és természetvédelmi szempontból kevésbé jelentős módosítása történt, illetve figyelembe véve, hogy 2022. július 1-jétől hatályba lépett 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján az adatszolgáltatást a Lechner Tudásközpont biztosítja, és az elfogadott TAK-ok és TKR-ek az E-TÉR egyeztető felületre kerülnek feltöltésre, onnan bármikor elérhetők, melyek letöltésére és nyilvántartására jogszabály a Nemzeti Park Igazgatóságokat nem kötelezi, illetve elegendő tárhely-kapacitással sem rendelkezünk ehhez, a korábbi éves jelentésekben alkalmazott táblázat, vagyis az adatszolgáltatások, a véleményezések és a beérkezett dokumentumok külön értékelése már nem releváns.

Települések száma összesen: 405.

Településképi arculati kézikönyvekkel (TAK) és településképi rendeletekkel (TKR) kapcsolatos feladatok	a 2022
Települések száma a DINPI területén	Véleményezett TAK/TKR
405	79

7.4. Tájvédelmi övezetek módosítása

2022-ben nem tettünk javaslatot a tájvédelmi övezet pontosítására.

7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Általánosságban elmondható, hogy pályázati projektjeink tervezése és megvalósítása során fokozott figyelmet fordítunk a tájvédelmi érdekek érvényesülésére is, a Pályázatkezelési Osztály a projektek kidolgozása folyamán rendszeresen együttműködik a Természetmegőrzési Osztály tájvédelemért felelős munkatársaival.

Kifejezetten és kizárólag tájvédelmi jelentőségű beavatkozást 2022-ben Igazgatóságunk nem hajtott végre.

8. Projektek

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba-lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
Az Esztergom területén található állattartó telepen eszközök, gépek beszerzése a térségben található szárazgyepek legeltetési élőhely-kezelésének hatékonyabbá tétele érdekében	2016.08.31.	2022.09.30.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00024	A pályázat célja a Strázsa-hegy környéki természetközeli szárazgyepek megőrzése, állapotának javítása eszközbeszerzések segítségével.	Esztergom Strázsa-hegy	330,0450	NR	121 932 426	121 932 426	A közbeszerzési eljárás eredményeképp megkötött adásvételi szerződés aláírásra került 2022. január 17-én. Az esztergomi telephelyre a műszaki tartalomban foglalt gépek hiánytalanul leszállításra kerültek. A szerződés teljesítésére rendelkezésre álló idő 9 hónap volt. Projekt fizikai befejezésének határideje 2022. szeptember 30. Zárórendezvény megtartására 2022. július 6-án került sor Esztergomban. A projekt fizikai befejezése 2022. szeptember 30. volt, a záró beszámoló és a projektben valamennyi kifizetési kérelem benyújtásra került 2022. október 30-ig. A projekt záró elszámolása jelenleg folyamatban van.
A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében, Budapest vonzaskörzetében – II. ütem: Jókai-kert	2018.02.16.	2023.11.30.	VEKOP 4.2.1-17-2017-00002	A pályázat célja a Jókai-kert területén egy komplex Natura 2000 bemutatóhely kialakítása, a kertben található épületek állapotának javítása, funkcióval való feltöltése (tematikus könyvtár, előadóterem, kiállítások), a kert állapotának javítása (invazív fajok visszaszorítása, növényállomány felújítása őshonos fajokkal), rendezvényter kialakítása.	Jókai-kert TT	2,6200	Natura 2000 bemutatóhely kialakítása	900 000 000	900 000 000	A közbeszerzési eljárás KFF minőségbiztosítása 2021.07.01. napján megindult, az eljárás 2021.07.30. napján elindult. A beérkezett ajánlatok meghaladták a rendelkezésre álló fedezetet, ezért a DINPI az eljárást 2021. 09.17. napján eredménytelennek nyilvánította. A DINPI az eljárás megismétléséről döntött. A KFF minőségbiztosítási eljárás 2021.11.11. napján megindult, jóváhagyása 2021.12.06. napján megtörtént. elindult, ajánlattételi határidő 2022.01.20., KFF tanúsítvány 2021.03.24-i beérkezését követően a szerződéskötés 2022. 04.19. megtörtént. Kivitelezés folyamatban, kivitelezési határidő 2023. július. Kivitelezési készültségi fok 2022. december 25%. Az MT elkészült, 2021.05.26. napján EPTK-n keresztül az IH-nak a 3. sz. szakmai beszámoló mellékleteként benyújtásra került. A beszámoló elfogadása megtörtént. A projektdokumentáció 2022.04.05.-én benyújtásra került az EPTK-felületén, a Támogatási szerződés előkészítés alatt, azonban ráemelési kérelem elbírálása miatt még nem került aláírásra.
Pannon homoki élőhelyek fejlesztése	2016.12.06.	2023.12.29.	VEKOP 4.2.1-15-2016-00005.	A projekt összességében az alföldi élőhelyek védelmét célozza egyrészt a pannon homoki élőhelyek helyreállítása, valamint kiemelt jelentőségű erdős-sztyepp élőhelyek országos szinten legjelentősebb állományainak védelme érdekében	Tóalmás; Nagykátá – Gicei-hegy Nagykátá - Erdőszőlő Csévharaszt; Szigetszentmiklós; Nagykörös Szigetmonostor Szentmártonkátá	1336,0	Tanösvény Tóalmáson	235 000 000	235 000 000	A II. körös invazív irtási munkálatokra vonatkozó közbeszerzési eljárás 2021.05.07. napján megindult, eredményesen zárult, a szerződéskötésre 2021.07.14. napján sor került. Teljesítési határidő: 2022.11.14. (16 hónap), mely teljesült. Projektdokumentáció (átfordulás) többkörös hiánypótlást követően 2021.03.04. napján elfogadásra került. Ezáltal hatályba lépett a 2020. december 14. napján, közbeszerzési eljárás keretében kötött mesterséges erdősítési munkálatokra vonatkozó vállalkozási szerződés. Teljesítési határideje: 31 hónap (2023. 11.), mely jelenleg várhatóan 2023. augusztus

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatói elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
										végéig lezárul, 90%-os teljesítés. Brigád hiány miatt a 2. körös invazív irtási közbeszerzési szerződés pótmunka igény miatt módosításra került. A munkálatok várhatóan 2023.szeptemberében lezajlanak. NEFA-gal együttműködési megállapodás módosítására és Vállalkozási szerződés kötésére kerül sor 2023 elején Invazív irtás és erdősítés tárgyában, a kivitelezés várhatóan 2023.szeptemberéig tart. Szigetszentmiklósi kerítésjavítási munkálatokra a beszerzési eljárás lezajlott, szerződéskötésre 2023. januárban kerül sor, a kivitelezés haráideje 2023.05.31.
Vizes élőhely fejlesztése a Tádi Szigetsorozat térségében	2016.05.19.	2022.09.30.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00008	Tádi-szigetek értékes ártéri élőhelyeinek helyreállítása és a mellékág rehabilitációja	Tádi Szigetsorozat (Duna és ártere)	195,00	Cincér kiadvány 2018. III. száma	479 897 600	479 897 600	Geodéziai mérés és változási vázrajz elkészült 2022. május 27-én, a földhivatal részére megküldtük, 2022.09.08-án elutasították. Az Esztergom 0951-es vázrajzot visszaküldtük a földhivatalnak, hogy a földminősítést is záradékolja, megcsinálták, visszaküldték, majd 2022. nov. 29-én ismét beadtuk ingatlan nyilvántartási átvezetésre (az átvezetés 2023. február 17-én megtörtént). A „B” tábla kiváltására „D” tábla beszerzése megtörtént 2022. május 29-én, kihelyezését a tájegység munkatársai végezték. A betonlejáró miatt a vízjogi üzemeltetési engedély módosítására a kérelem 2022.06.22. napján elindult, 2022.12.12. napján megkaptuk. KEHOP IH 2022.05.18. helyszíni ellenőrzést tartott, intézkedést nem írt elő. Maradványból gumicsizma beszerzése történt. A projekt elszámolásai és záró beszámoló beadása 2022.szeptember 30-án megtörtént, elbírálása folyamatban van.
Az Esztergom Strázsa-hegyi felhagyott szovjet gyakorló- és lőtér területének környezeti kármentesítése	2016.12.20.	2023.03.10	KEHOP 3.3.0-15-2016-00002	Esztergom Strázsa-hegy volt szovjet katonai lőtér kármentesítése	Esztergom 0556/16 b,c; 0314 a	2,7	Projekt-bemutató kisfilm	560 892 256	560 892 256	A kármentesítési beavatkozásokat az illetékes hatóság 2022.04.29. napján elfogadta. A kármentesítési kivitelezési munkálatok elkészültek 2022.05.12. napján. A maradvány felhasználására a módosítási igény benyújtása 2022.05.03. napján megtörtént, amelyet az IH 2022.05.16. napján jóváhagyott, a TSZ módosítás 07.21. napján lépett hatályba. A maradványból mezőgazdasági gépek vásárlását terveztük, azonban a gépek fenntartási és üzemeltetési költségei miatt a maradványról 2023. februárban lemondunk, a Támogatási Szerződés módosítása 2023. március 10-én lépett hatályba. A projekt zárórendezvényére 2022.07.06. napján került sor. Elkészült az eredményeket és a terület történetét bemutató kisfilm is.

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
										A projektben tervezett szóróajándék (csósál) beszerzése megtörtént. A projekt fizikai befejezése 2023.03.10.
Kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek fejlesztése és bemutatása Fejér megyében	2017.03.29.	2023.10.31.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00054	Vizes élőhelyek rekonstrukciója, bemutatóhelyek kialakítása, fejlesztése	Velencei Tavi Madárrezervátum TT Dinnyési-fertő TT Sárréti Tájvédelmi Körzet Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet	1191,9158	Projekt-bemutató kisfilm Madárdal tanösvény felújítása Dinnyésen és Pákozdon madármegfigyelő torony felújítása Családi napok Dinnyésen	530 000 000	530 000 000	Sárréti TK - közbeszerzési eljárás, kivitelezési munkák munkákat a vállalkozó 2022. június 15-én készre jelentette, műszaki átadás-átvételi eljárás megkezdődött 2022. június 28-án. 2022. július 5-én a műszaki átadás-átvétel lezárásra került. Dinnyés vizes műtárgyak vízjogi engedélyeztetése a kérelem benyújtásra került 2022. január 28 -án. Hiánypótlás került beküldésre 2022. november 08-án. Az engedély 2023. januárban kiadásra került. Invazív irtással kapcsolatos közbeszerzési eljárásra az indikatív árajánlatok 2022. június 9-én beérkeztek. A kiemelkedően magas indikatív árajánlatok, valamint az egybeszámítási kötelezettség miatt a becsült érték átlépte a nemzeti közbeszerzési értékhatárt, amely miatt az eljárás időtartama jelentősen megnövekedne és a kivitelezésre szánt idő lecsökkenne. A fenti indokok miatt a műszaki tartalom csökkentésére volt szükség, amely által a becsült érték lecsökkent. Az eljárás 2022. július 08-án indításra került. 2022. szeptember 07-én vállalkozási szerződés megkötésére került sor. Az első részszámlához tartozó teljesítés igazolás 2022. november 14-én kiállításra került. A szerződés szerinti teljesítési határidő 14 hónap. B tábla beszerzésére és kihelyezésére került sor 2022. május 20-án. Kisfilm elkészítésével kapcsolatban 2022. április 4-én szerződéskötésre került sor, a munkák megkezdődtek. A feladat teljesítésének határideje 2023. február 15. A kistraktor, a kardántengely és a szárzúzó kiszállításra és beüzemelésre került 2022. május 11-én. A projektben a maradvány felosztása folyamatban van. Engedélyeztetést követően a beszerzések indításra kerülnek. 2022.10.27. KEHOP IH helyszíni ellenőrzést tartott, rendben lezárult.
Dunakanyar Látogatóközpont	2017.04.05.	2021.07.22.	GINOP 7.1.5-16-	Egy interaktív, élményszerzésen alapuló	Dömös 831/4 hrsz	-	-	0	0	2021.01.22. napján az átdolgozott projekttervezés a GINOP IH-nak benyújtásra került.

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
létrehozása			2016-00004	látogatóközpont létrehozása Dömösön						Több körös levelezést követően a GINOP IH 2021.06.23. napján jelezte, hogy nem tartja a projekt megvalósítását reálisnak. A GINOP IH 2021.07.22. napján tájékoztatta a DINPI-t, hogy a projekt Támogatási szerződésétől eláll. A pályázatban eddig felmerült költségek megtérítésére 2021. augusztusában az 549/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 21. §-a alapján kérelmet nyújtottunk be az ME-hez. 2022.04.05-én a GINOP IH tájékoztatást küldött, miszerint a kérelmet a Miniszterelnökség jóváhagyta, melynek eredményeként az <i>Uniók fejlesztések fejezetbe tartozó fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának rendjéről</i> szóló 549/2013. (XII.30.) Korm. rendelet alapján, az Európai uniós programokhoz kapcsolódó tartalék előirányzatának terhére 151.649.148 Ft a DINPI részére átutalásra került.
A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismeretése érdekében Budapest vonzáskörzetében – I. ütem: Pilisszentiván – Farnos	2016.11.23.	2023.01.31	VEKOP 4.2.1-15-2016-00006	- A Farnos Madárvártán egy madárgyűrűzési központ és madártani foglalkozások infrastruktúrájának kialakítása. Kékbegy tanösvény felújítása, kilátó torony létesítése. - A Visegrádi kilátó felújítása, interaktív kiállítás kialakítása. - Pilisszentivánon a Pilisi Len Látogatóközpont átalakítása, foglalkoztató terem és interaktív élőhely-, állat-, növényismereti kiállítás kialakítása. Jági tanösvény felújítása.	Farnos 0271/a, Visegrád 015/13, Pilisszentiván 785	-	2 db Natura 2000 bemutatóhely kialakítása Projekt-bemutató kisfilm Jági tanösvény felújítása Jági tanösvényfüzet Farnos Madárismereti füzet	349 344 900	349 344 900	A kiállítás elemei beszerzésére és installálásra kerültek 2022. február 22-én. Kiállítás és átadó rendezvény 2022. március 30-án lebonyolításra került. Elkészült a Farnos Madárvártát bemutató kisfilm is. A farnos 1. sz. vízkút kivitelezése és hálózati illesztése megtörtént 2022. március 25-én. A fellelt kútra vízmérőt köttetünk és a kútna fedelének pótlása megtörtént. A régi kút geodéziai bemérése megtörtént. Az épület (szín) használatbavételi eljárása megindult 2022. 05.05-én, a kút vízjogi engedélyének kiadásáig felfüggesztésre került. A vízjogi üzemeltetési engedély kérelemhez a VOR azonosító megkérése a VIZIG-től december 9-én benyújtásra került. A BV kivitelezésében a nappali és a két háló berendezése megtörtént 2022. március 28-án. A konyha és a szín berendezése 2022. szeptember 23-án megtörtént. A gátórház berendezése bútorokkal megvalósult, továbbá: informatikai eszközök, textíliák, karnisok, fűtőpanelek, sparhelt és cserépkályha beszerzése megtörtént. Az árnyékolás kivitelezése 2022. április 26-án befejeződött. 2022. március 30-án projekt átadó rendezvény lebonyolításra került. Projekt dokumentáció és a Megvalósíthatósági Tanulmány benyújtása a 16. sz. módosítási igény keretében 11.15. napján megtörtént. A módosítási igényben 18,61 millió összköltség növelését kértük a projektnek. Jóváhagyása még nem történt meg.

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatói elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
										2022.09.27. Pilisi Len LKp. kivitelezési munkálatainak garanciális bejárása megtörtént, pár apróság garanciális javítása megtörtént.
„A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében Budapest vonzáskörzetében –IV. ütem, valamint a térség természetvédelmi kezelésének fejlesztése”	2018.02.05.	2023.06.30	VEKOP 4.2.1-17-2017-00001	A projekt célja az Ócsai Tájház komplexum épületeinek felújítása, egy új interaktív Natura 2000 kiállítás berendezése, valamint a madárvárta felújítása. Továbbá megújul a géppark, amely szükséges az Ócsai, Dabasi és Inárcsi területek élőhelykezelési munkáihoz.	Ócsai Tájház komplexum, Ócsa 0560 (madárvárta) és az Ócsai TK	129.7890	Natura 2000 bemutatóhely kialakítása	240 000 000	240 000 000	2022. április 28. napján a bruttó 30 000 000 Forint költségnövekmény igényt jóváhagyta az Irányító Hatóság, mely alapján a kiemelt projekt elszámolható összköltsége és a támogatás összege bruttó 240 000 000 Forint-ra módosult. A 2021. szeptember 17-én beadott 3. számú TSZ módosítási igényünk 2022. július 21-én hatályba lépett. Így a projekt fizikai befejezésének tervezett napja 2023. február 28-áról 2023. június 30. napjára módosult. Az Ócsai Tájház Komplexum kivitelezése sikeres műszaki átadás-átvétellel 2022. szeptember 6. napján lezárult. Az elkészült épület protokoll átadására 2023. április 20. napján kerül sor. Élőhelykezelési feladatok ellátásához 2022. január 11. napján kötöttünk szerződést vállalkozóval, akiknek közreműködésével megkezdődött Ócsa, Dabas és Inárcs község határában kb. 15 ha területen az élőhelykezelés. A szerződésen kívüli élőhelykezelési feladatokat saját teljesítésben végezzük. Ehhez a mezőgazdasági gépek közül leszállításra került már a szárzúzó, pótkocsi, bálázó, továbbá beszerzésre került még 10 db bálaháló is. A közbeszerzési eljárás eredményeképp megkötött adásvételi szerződés aláírásra került 2022. január 17-én. Az ócsai telephelyre a műszaki tartalomban foglalt gépek egy mezőgazdasági vontató, valamint egy trágyavilla kivételével határidőben leszállításra és beüzemelésre kerültek 2022-ben.
LIFE Danube floodplains - Restoration and management of Danube floodplain habitats " Duna LIFE - A Duna ártéri élőhelyeinek helyreállítása és kezelése "	2015.08.01.	2024.01.31.	LIFE 14-NAT /SK/001306	- Dunai szigetek élőhely-rekonstrukciója (erdőátalakítás, invazív irtás, lőszermentesítés és veszélyes hulladék eltávolítás). - Fekete nyár génmegőrzési anyatelep létrehozása Dejtáron. - Ökoturisztikai programok.	Háros-sziget; Rácalmási szigetek, Dejtár	100	Vezetett kenutúrák a Dunán, Duna tematikájú mobil kiállítás Nemzeti Park születése kisfilm készítése	202 851 810	127 710 960	Rácalmási sziget, 3,6 ha telepített erdő éves ápolási feladatait a 2022. május 02-án aláírt szerződés keretében teljesítették. A Háros-sziget korábbi években történt faültetések éves ápolási feladatai a 2022. február 23-án és június 24-én aláírt megrendelők szerint rendben megtörténtek. Ezen kívül a szigeten korábban elvégzett invazív-mentesítési munkák utókezelései is rendben megtörténtek a DINPI saját brigádja által. Ehhez kapcsolódóan az év végén a pályázati területről elkészült az invazív növényfajok átfogó felmérése. Az év végén az őshonos facsemeték törzsét, ágait és hajtásait kéreghántás és rágás megelőző, vadriasztó hatású pasztával kezeltük le. A génmegőrzési célú feketenyár anyatelep (Dejtár

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
										030/4 hrsz.) ápolási munkái, hatósági ellenőrzései rendszerben megtörténtek. A feketenyár dugványok hajtatása, nevelése az Ipolyerdő telephelyén márciusban elkezdődött, azonban az év során a dugványok fokozatosan elpusztultak, így a november-decemberre tervezett ültetés elmaradt. A kenuk általános javítása 2022. március 01-re megtörtént, a szállító utánfutó vizsgáztatása 2022. július 04-én volt. A DINPI szakvezetési kenutúrái június 25-től a nyár végéig tartottak. A DINPI munkatársai számára a túravezető képzést szeptember 13-14-én megtartották.
Tápió mente komplex élőhelyvédelmi infrastruktúra fejlesztése	2016.12.01.	2023.03.31.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00053	Hajta-mocsár, mint vizes élőhely rehabilitációja, vízháztartás javítással és kotrással	Tápióvidék	207,9209	Madármegfigyelő torony építése a Hajta mocsárban	149 997 587	149 997 587	A területet érintő fajokcserés szerkezet átalakítás és állománykiegészítés, valamint az ópallagok kezelése és a lágyszárú invazív növények irtása elkészült. A területre tervezett sorompók (6 db) kihelyezése, a hulladékok (145 m³) elszállítása megvalósult. Fűkasza és villanypásztor átadása megtörtént. A tókasza beszerzése megvalósult. A madármegfigyelő torony kiépítése elkészült, a tókarendszerre való rálátást segítve. Elkészült az új ismeretterjesztő film a Tápió-Hajta vidékről.
Natura 2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök	2017.07.01.	2026.12.31.	LIFE 16 NAT /IT/000245	Natura 2000 tölgyesek természetvédelmi kezelése és a kezelési eszköztárak kialakítása	Nagyoroszi Diósjenő; Esztergom Strázsa-hegy; Fóti Somlyó; Budai Sas-hegy	616,60	Kiadvány készítése az ökoszisztéma szolgáltatásokról lakosság, tájékoztatása, bevonása (fórumok, kisfilm, atlasz, foglalkoztató füzetek) Önkéntes napok Családi napok Természetismereti rendezvények (erdei foglalkozások, túrák megtartása) Parkerdei fejlesztések (Sas-hegyi rekreációs elemek létesítése, bemutatás) Strázsa-hegyi tanösvény felújítása	597 000 000	597 000 000	A projekt keretében folytatódott a Natura 2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós diverzitásának növelése, az invazív fajok kitermelése, illetve az őshonos állományok ültetése, valamint az ezzel kapcsolatos kommunikációs, rendezvény szervezési és monitoring feladatok. 37 hektáron az invazív növény eltávolítása befejeződött (Esztergom, Fóti-Somlyó, Sas-hegy, Diósjenő, Nagyoroszi). Az esztergomi projektterületen újabb négy erdőrészletben 2022.10.28-án elkészültek a természetes erdőszerkezet gazdagítással kapcsolatos munkák (fák mechanikus kergézése, álló holtfák és mikro-élőhelyek kialakítása, famatuzsálemek felszabadítása), valamint a vadterelési berendezések kiépítése és a vadriasztózás . Az esztergomi projektterületen 2022 ősszel elkészültek az erdőfelújítással kapcsolatos ültetések, ápolások (25 600 db csemete) és részbeni pótlások (9 ha). Az esztergomi tanösvény átadása tavasszal megvalósult. A bontási munkálatok az év első felében önkéntesekkel valósultak meg. Az építést tűzszervezeti szakfelügyelet mellett kellett elvégezni. A Fóti-Somlyó projektterületen hat erdőrészletben az ültetési, ápolási és pótlási munkák az erdőfelújítás keretében elkészültek (18 500 db csemete). Elkészült

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
										továbbá a fakitermelés következtében sérült földutak javítása (600 fm) és azok vízelvezetésének biztosítása (6 db fasina), valamint a rakodók és a gyepszegélyek állapotának helyreállítása. A börzsönyi (Nagyoroszi, Diósjenő) projektterületeken az erdei vizes élőhelyek (tókák létesítése, rönkgátak és hordalékfogók kiépítése) kivitelezése befejeződött a víz területen történő megtartása érdekében. A sas-hegyi projektterületeken a park erdei fejlesztés folytatódott: cserjeállomány gyérítés, aprítékolás, kaszálás, fák ültetése, tereprendezés. A betontörmelések eltávolítása (80 m³), tűzszerezeti felügyelet mellett megvalósult. A zoológiai kontroll monitoring (kezelések hatásának felmérése) négy taxon esetében megvalósult (szaproxilofág rovarok, madárfajok, denevérek és futóbogarak). A referenciaként szolgáló Boky Erdőben (Szlovákia) a faállomány szerkezeti felvételezés az Ökológiai Kutatóközponttal együtt elkészült. A projektről az Erdészeti Lapokban a projekt partnerekkel együtt közös cikket jelentettünk meg. Az Európai Bizottság NATURA2000 erdők kezeléséről szóló technikai riportjához a LIFE4OakForests projekt esettanulmányt elkészítettük. A projekt eredmények sajtóban, médiában történő közzététele, különösen „A Tölgy” című francia film kapcsán rendszeres. Folyamatosak voltak a környezeti nevelési programok (a terepgyakorlatokon és a természetismereti napokon összesen 521 fő vett részt, két családi és több önkéntes napot tartottunk, 140 fő önkéntes vett részt). Kiemelt program volt az Ipolyvölgy kincse rendezvény szervezése. Kommunikációs grafikai elemek megtervezése, beszerzése az új utánfutóra megtörtént. A promóciós anyagok beszerzése megtörtént, terjesztése rendszeres.
Ipoly-völgy komplex élőhelyfejlesztése	2016.08.31.	2022.10.13.	KEHOP 4.1.0-15-2016-00023	Ipoly-völgyi élőhelyek állapotának javítása legeltetéssel és a vízháztartás javításával.	Középső-Ipoly-völgy	925,90	Ipoly-völgy kincsei rendezvény Projekt-bemutató kisfilm Fedezze fel az Ipoly-völgyet kiadvány Ipoly-híd tanösvény felújítás	623 616 659	623 616 659	A vízjogi üzemeltetési engedély kérelem 2020. július 14. napján beadásra került, jelenleg is folyamatban van. Az összköltségnövelésről szóló támogatási szerződés hatályba lépése: 2022. január 14. A második éves garanciális bejárás a vizes beruházási elemre megtörtént 2022. június 22-én. Az előző éves hiba kijavításra került, újabb probléma nem merült fel. A közbeszerzési eljárás eredményeképp megkötött adásvételi szerződés aláírásra került 2022. január 17-én. Az ipolyvecei telephelyre a műszaki tartalomban foglalt gépek egy mezőgazdasági vontató kivételével

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
										határidőben leszállításra és beüzemelésre kerültek. Az opcionális tételként megrendelt mezőgazdasági vontató határidőn túl, 2022. augusztus 24-én került beüzemelésre. Késedelmi kötbér kiszabására került sor, amelynek teljesítése folyamatban van. A projekt zárórendezvénye 10.05-én lezajlott. Maradványokból eszközbeszerzés (bálatakaró) történt. A projekt elszámolásai és záró beszámoló beadása 2022.11.11-én megtörtént, elbírálása folyamatban van. KEHOP IH 2022.09.14-én helyszíni ellenőrzést tartott. Intézkedési tervet írtak elő, amelyet teljesítettünk.
A kiemelt jelentőségű, országosan ritka pannon szikes, vizes élőhelyek rekonstrukciója a Gerje-Perje-síkon	2016.11.23.	2022.08.31.	VEKOP 4.2.1-15-2016-00003	Alsó-Tápió völgy, Gombai-patak völgye, Jászkarajenői puszták, Gerece-szék, Galgahévízi láprét vizes élőhely rehabilitációja és a Nagykáta egreskátai major korszerűsítése	Galgahévízi láprét, Alsó-Tápió és patak völgyek, Székek, Jászkarajenői puszták, Nagykáta	655,00	Békamentő családi nap rendezvények Farnoson Galgahévíz pihenő kialakítása	600 471 817	600 471 817	További eszközök beszerzése 2022. tavaszán megvalósultak. 11 db vizes projektelemek kivitelezése megtörtént, műszaki átadás-átvétel 2021. 07.31-el megtörtént. A vízjogi üzemeltetési engedély kérelem benyújtása az illetékes hatóságokhoz megtörtént, elbírálása folyamatban van. Jelenleg az Egreskátai-major kút, valamint a vies rekonstrukciós projektelemet érintő 5-10 műtárgy tekintetében áll rendelkezésre üzemeltetési engedély. Az 1-4, ill a 11. műtárgy üzemeltetési engedélyezése ügyintéző váltás miatt húzódik. Projektzárórendezvény 2022. tavaszán lezajlott. Az üzemeltetési engedélyezési eljárás elhúzódása miatt a pályázat 2022.08.31.-el zárt.
A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében Budapest vonzaskörzetében –III. ütem: Pál-völgyi-barlang	2016.12.06.	2023.02.15.	VEKOP 4.2.1-15-2016-00004	A projekt egyik fő célja a Duna-Ipoly Nemzeti Park működési területén, azon belül a Budai-hegységben található fokozottan védett, idegenforgalmilag kiemelkedően jelentős területén egy látogatóközpont kialakítása.	Bp. II. ker. Szépvölgyi út 162.	-	Natura 2000 bemutatóhely kialakítása	260 071 003	234 989 161	A kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárás során felmerült többletforrás igény a 1101/2021. (III.5.) Korm. határozattal jóváhagyásra került, melynek eredményeként 2021.04.28. napján hatályba lépett a kivitelezésre kötött vállalkozási szerződés. A munkaterület átadása 2021.05.19. napján megtörtént. A kivitelezés ideje alatt pótmunka elvégzésére 2021.12.31-én 1. sz. vállalkozási szerződésmódosítás, valamint 2022.08.10-én árfelülvizsgálat tárgyában 2. sz. szerződésmódosítás jött létre. A szerződésmódosítások kapcsán felmerült többletköltség (1.sz. bruttó 19.522.605 Ft, 2.sz. bruttó 5.598.373 Ft) DINPI saját forrásból került finanszírozásra. Így a projekt összköltsége bruttó 260.071.003 Ft-ra módosult, melyből 234.989.161 Ft számolható el. Az épület kivitelezése 2022.10.26-án lezárult, a benne kialakításra került kiállítás kivitelezése pedig 2022.11.17-én teljesült. Az így kialakításra került Pál-völgyi-barlang Látogatóközpont projektzáró átadó rendezvénye 2022.12.06-án megtartásra került, valamint ezzel összefüggésben a külső vállalkozó által teljesített marketingkampány megvalósítása 2022.12.15-én megtörtént. A projektben felmerült költségek

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba-lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatói elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
										összegzésre kerültek, a megállapított maradvány elköltése 2022-ben teljes körűen nem volt megvalósítható - részben a pótmunka okozta teljesítési csúszások miatt, részben a különféle központosított engedélyezési folyamatok időigénye miatt –, így 2023 januárban még egy-két eszköz beszerzése szükséges. Mindezeknek megfelelően a projekt fizikai teljesítése 2023.02.15-ére, záró elszámolás benyújtása 2023.03.17-ére módosul. A költségvetés és a határidők módosítására TSz módosítási igény benyújtásra került.
Kárpátok védett területek menedzsment kapacitás növelése a biodiverzitás védelmének integrációja és harmonizációja érdekében, a helyi társadalmi-gazdasági fejlődés elősegítésével – Centralparks	2019.04.01.	2022.03.31.	CE1359	A projekt egyik fő célja a Kárpátok egyezmény megvalósítása. DINPI részéről a fő cél a Börzsöny természetvédelmi kezelési tervének kidolgozása, LiDAR módszerének tesztelése, erdőtermészetességi vizsgálatok folytatása és gyepkekre nézve a módszertan kialakítása.	Börzsöny	30.000	NR	~13 973 8912	~118 778 075	2022. március 20-25-ig megrendezésre került a projekt záró konferenciája. A projekt záró pénzügyi és szakmai beszámolója beadásra került. 2022. 02. 22-én megrendezésre került a D.T1.4.6 workshop a tájhasználati konfliktusokról, valamint a szakmai eredmények értékeléséről. 2022. március végéig befejezésre került a Börzsöny természetvédelmi kezelési terve, elvégzésre került az erdőállapot felmérés, gyepállapot felmérés és erdei fauna felmérés (madarak, denevérek és szaproxilofág rovarok felmérése). 2022. március végéig elkészült a LiDAR felmérés eredményeinek kiértékelése, valamint lefolyásmodell a Börzsöny területére. A projekt összes outputja véglegesítésre került.
Rákosi vipera élőhelyeinek fejlesztése	2019.08.01.	2025.05.31.	LIFE 18 NAT /HU/000799	A projekt egyik fő célja a rákosi viperák fajvédelme. A DINPI részéről az Inárcsi terület legeltetési infrastruktúráját fogja fejleszteni a projektből, valamint a területek komplex monitorozását valósítja meg.	Inárcs – Dabas	195	poszter kiállítás kialakítása vezetett túrák gazdanap megszervezése	~171 425 100	~128 568 000	Egyenesszárnyú, kisméretű és szitakötő fauna módszertanának kidolgozása és a felmérés elvégzése megtörtént. Visszatelepítési és kezelési terv kidolgozása és véglegesítése megtörtént. A Bagi-tanya felújítása, karám, kezelőfolyosó kialakítása szerződés kötés megtörtént, teljesítési határidő 2022. februárjában teljes mértékben megtörtént, a kút kialakításával egyidejűleg. Vízgazdálkodási objektumok kialakításához a szükséges eszközök és faanyag beszerzésre került.
Pannon gyepke és kapcsolódó élőhelyek hosszútávú megőrzése a Priorizált Intézkedési Terv intézkedéseinek megvalósításával	2019.01.01.	2026.12.31.	LIFE IP GRASSLAND LIFE 17 IPE /HU/000018	A projekt célja a jelentős környezetvédelmi értékkel bíró, Natura 2000 területeken fekvő féltermészetes gyepterületeken a kedvező környezetvédelmi állapot elérése és biztosítása aktív beavatkozással és élőhely-kezeléssel, valamint a Natura 2000	Esztergom (Strázsa-hegy)	318,8	Esztergom Stárza-hegyi tanösvény felújítása Önkéntes napok szervezése	~397 939 080	~238 763 448	Natura 2000 tanácsadó iroda vásárlás körülményeinek, kinézett irodák idő előtt elkelték, így a beszerzés 2023-ra maradt. Önkéntesek toborzás 2022 év során 4 alkalommal, a MATE, ELTE és BME diákjai számára. Tanösvény felújítása 2022. májusában befejezésre és hivatalosan átadásra került. 2022. január 1-től a DINPI állományi átcsoportosítást követően 3 fő látja el rész munkaidőben. Munkájukhoz szükséges eszközbeszerzések kiegészítésre kerültek. Esztergom invazív irtás közbeszerzés sikeres lefolytatása után 60%-os készültséggel megvalósítás

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
				gyepterületeken gazdálkodók szemléletformálása és informálása						alatt korlátaira tekintettel 2022. évre átkerült.
Szárazgyepek endemikus növényfajainak megőrzése a Pannon és Alpési biogeográfiai régió határterületén	2020.09.01.	2027.02.28.	LIFE 19 NAT /SK/000895	A projekt célja 6 növényfaj (ezen belül 5 endemikus), 5 rovarfaj és 3 szárazgyepi élőhelytípus védelme és megőrzése. A fajok többségének állománya az utóbbi években jelentős csökkenést mutat, ezért gyors beavatkozás szükséges megőrzésük érdekében. A projektterületek 7 magyarországi és 17 szlovákiai Natura 2000 területet érintenek és az Alpési és Pannon biorégiók találkozásának határán fekszenek.	Pilis és Visegrádi-hegység Budaörsi kopárok Budai-hegység Börzsöny Központi-Gerecse Nyugat-Cserhát és Naszály Szársomlyó	308,5	Rosalia kiadvány Nagy-Szénás tanösvény felújítása és egy esőbeálló építése önkéntes akciónapok szervezése	~281 587 680	~211 190 400	Rád 0143 és 0145/1 hrsz ingatlanok megvásárlása megtörtént, DINPI vagyongazdálkodói joga a földhivatalban bejegyezve. A pályázat összes beszerzésre tervezett monitoring feladata (D1, D3 és D4 akciók keretében) kiszereződve (D1 2021. október 19.; D3 és D4 2022. január 25.) pályázat futamidejének végéig. Végrehajtásuk folyamatos, koordinált. Önkéntes munkák beszerzése 2022. nyáron lezajlott, melynek eredményeképpen a szerződés 2022. szeptember 26-án aláírásra került. A szerződésben foglalt 4 önkéntes alkalom 2022. novemberben és decemberben teljesült. Invazív irtás közbeszerzési eljárás lezárult, a szerződést 2022. június 01-jén aláírták, a munkálatok június 11-én elkezdődtek és 2022. október 04-re elérték a 70%-os készültségi fokot. Projektet bemutató információs táblák tartalma elkészült, a kivitelezésre szóló szerződést 2022. november 15-én aláírták. A kivitelezés határideje 2023. március 31. Az online formátumú legeltetési útmutató június 30-ára elkészült. Nagy-Szénás tanösvény esőbeálló terve 2022. június 10-ére elkészült. Ex situ szaporítás szakmai koncepciója elkészült, a tervezett tevékenységek természetvédelmi engedélyeztetése 2022. decemberben zárult le. Az árajánlatkérők december 21-én kerültek kiküldésre. Gépjármű beszerzése 2022. novemberben megtörtént.
A Tápió-Hajta kisvízfolyásainak komplex fejlesztését célzó beruházások előkészítése	2021.08.04.	2023.11.30.	KEHOP-4.1.0-15-2021-00090	Tápió-vidéken vízvisszatartás érdekében az alábbi akciók megvalósítása: Változatelemzés alapján a továbbtervezendő változat kiválasztása Kiválasztott változat(ok) tervezésének közbeszerzési	NR	0	NR	150 000 000	150 000 000	A tervezés előkészítését szolgáló változatelemzés teljesítése 2022.02.18-án lezárult. A vízjogi létesítési engedélyezési tervezésre irányuló közbeszerzési eljárás előkészítése 2022. februárban elindult. A nettó becsült érték megalapozására indikatív ajánlatkérés I. kör 2022 február – március között történt. A rendelkezésre álló fedezethez képest jelentősen magasabb indikatív ajánlati árak miatt a műszaki tartalom csökkent. II. kör indikatív ajánlatkérés 2022. március – április. A II. körös indikatív ajánlatok alapján

Projekt címe	Tám. szerz. hatályba-lépése	Fizikai befejezés dátuma	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Védett terület/ N2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatási elem	Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2022. évi teljesítése
				Lakossági fórumok szervezése és lebonyolítása Vízmeztartó beavatkozások természetvédelmi vonatkozásai útmutató készítése						a műszaki tartalom újra átdolgozásra került. A tervezésre kiírt közbeszerzési eljárás Ajánlati Felhívása 2022.06.24-én, megjelent, melynek eredményeként a "KÖRÖS-AQUA" Tervezési, Beruházási és Kereskedelmi Kft-vel 2022.10.14-én szerződés kötésre került sor „Tervezési Szerződés a „Tápió-Hajta kisvízfolyásainak komplex fejlesztését célzó beruházások megvalósításához szükséges tervezői feladatok teljes körű ellátására” tárgyban. A tervezés folyamatban, a közbeszerzési eljárás elhúzódása miatt (3 hónap a beruházás STOP miatt) az I. részteljesítés 2023-ra tolódik. Ezzel összefüggésben az első 'Lakossági fórum' megtartása is 2023-ban tervezett (a tervezési folyamat kezdeti stádiumban van, még nem időszerű a tájékoztatás). A projektben vállalt 'Útmutató készítése' beszerzésének előkészítése megkezdődött, indikatív ajánlatkérés folyamatban. A beszerzési eljárás lebonyolításaa kapcsolódó vállalkozási szerződéskötéssel együtt 2023.02.28-ig tervezett.
Dunai Természetes Szigetek Ökológiai Állapotának Javítása - WildIsland	2021.09.01.	2027.08.31.	LIFE 20 NAT/AT/000063	A pályázat cél élőhelyének számító puhafás ligeterdő (91E0) védelmében a következő akciókat tervezzük: Inváziós fajok visszaszorítása a DINPI saját vagyonkezelésű területén: kb. 58,6 ha Az 58,6 ha-on belül kb. 8 hektáron az idősebb erdőállomány szerkezetének helyreállítását segítő állomány alatti pótlásokat és ápolásokat tervezünk. A fentiekén kívül kb. 2 hektáron szerkezetátalakítást tervezünk az Esztergom 87/G és kisebb részt a 87/B erdőrészekben.	Táti Szigetcsoport (Duna és ártere)	58,6	Dömösi Zöld Forgatag Projekt-bemutató kisfilm	598 000 000	359 000 000	Táti-szigetek 56 ha inváziós felmérését 2022. április 30-ra a megbízott vállalkozó elvégezte. Invazív írtás természetvédelmi engedélyeztetése szeptember 30-ára megtörtént. 2022. május 10-11-én tartották meg a pályázat nyitókonferenciáját Bécsben. Július 01-02. között került megrendezésre az abiotikus és biotikus monitoringhoz kapcsolódó szakmai koordinációs megbeszélés a horvátországi Kopácsi-réten. A szerződés kötések 2023. elején lesznek. Kajakbeszerzés 2022. májusban megtörtént, a vételárat júniusban kifizettük. Szeptember 17-én megrendezték a pályázat keretében a Dömösi Zöld Forgatagot.

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

	Összesen iktatott alszám
Iktatott ügyek összesen (összes alszám)	24448
Elővásárlási joggal kapcsolatos nyilatkozat	276
Szerződések	867
Településrendezési és szabályozási tervek véleményezése	485
Barlanglátogatás vagyongazdálkodási hozzájárulás	305

Igazgatóságunk az SDA DMS Zrt. Poszeidon irat- és dokumentumkezelő szoftverét használja, mely a 3/2018. (II.21.) BM rendelet előírásainak megfelel.

A kormányhivatalokkal és egyéb e-ügyintézésre kötelezett szervekkel történő kapcsolattartás elektronikus úton, hivatali kapun keresztül valósul meg. Összességében jelenleg már a bejövő küldemények egyre növekvő hányada hivatali kapun keresztül érkezik be.

A KÉR rendszer közelmúltbeli megszűnésével az ügyiratok ismét teljeskörűen, közvetlenül az Igazgatósághoz érkeznek be, amely az iratkezelési folyamatot több szempontból egyszerűbbé, az esetleges hibák korrigálását gyorsabbá tette.

A munkáltatói intézkedések kézbesítése az előírásoknak megfelelően, elektronikus úton történik a dolgozók számára. Az iratok elektronikus kézbesítésével kapcsolatban ugyanakkor problémát jelent, hogy több olyan dolgozó is van, akiktől a munkakör jellegéből adódóan (pl. juhász, gulyás) az elektronikus alkalmazások ismerete és használata kevésbé elvárható.

Igazgatóságunk ügyfelek számára a továbbra is biztosítja az e-Papír szolgáltatás igénybevételének lehetőségét, egyúttal a SZÜF felületén is biztosításra került az ügyek elektronikus intézésnek lehetősége, valamint a SZÜF felületen publikálásra kerültek az egyes ügytípusokhoz kapcsolódó ügyleírások is. Az e-ügyintézésre kötelezettek nem elektronikus úton benyújtott beadványait a jogszabályi előírások szerint hatálytalanként kezelve próbáljuk rászorítani az érintetti kört az elektronikus ügyintézés igénybevételére. Ennek nyomán az iratforgalom egyre csökkenő hányada zajlik papír alapon. Az e-ügyintézés tekintetében a BM Elektronikus Ügyintézési Felügyeleti Főosztálya által 2020-ban közölt elvárásokat teljesítettük, ezért jelenleg e-ügyintézés érintően további intézkedést nem tervezünk. Jelenleg az elektronikusan intézett ügyek aránya hozzávetőlegesen 60-70 %-os, míg a fennmaradó 30-40 %-ban az ügyintézés hagyományosan módon, papír alapon zajlik.

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély a hatóságok számára

(természetvédelmi-, környezetvédelmi-, földügyi hatóság, önkormányzat, MVH stb. bontásban)

Adatközlések/szakvéleményadások szervenként (becsült adatok)	
Kormányhivatalok	
területi természetvédelmi hatóságok	2346
országos természetvédelmi hatóság	493
erdészeti hatóság	715
Katasztrófavédelmi szervek	71
Önkormányzatok	1106
NFK levelezés	71

9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

ALAPADATOK

NPI működési területén fekvő erdőterületek	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	516,41	158	4
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	16 788,2	2 833	18
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	5 094,91	2 841	23
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	143 674	34 595	26
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	62 759,2	16 466	24
Összesen	160 884	37 560	26

ERDŐTERVEZÉS

2022-ben kettő erdőtervezési körzetben zajlott erdőtervezés: Nagymarosi Etk., és a Pusztavacsi Etk. Ezen kívül három körzet tervezése 2021-ről áthúzódott 2022. év elejére; valamint megkezdtek a felkészülést, illetve az adatszolgáltatást a 2023. évi erdőtervezésekhez (kettő körzet).

Főbb természetvédelmi eredmények a tervezési folyamat során:

Az üzemmódok természetvédelmi szempontból kedvezőbb tervezési lehetősége (több lett a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú erdőterület; a jellemzően gazdaságtalan, nehezen megközelíthető, tömbszerűen elhelyezkedő erdőtömbök kerültek átsorolásra, de több helyen a gazdaságilag hasznosítható, magas természeti értékű erdőterületek is, és a hagyásfa-csoportokat – lehetőség szerint – FANE üzemmódú erdőterületként írtuk le, vagy hasonló erdőterülethez csatoltuk;

Az erdőterületeken belül kíméleti területeket alakítottunk ki, ahol fakitermelés nem történik;

A molyhos-tölgyes, elegendő karszterdő és bokorerdő erdőterületekben, illetve homoki gyepeken, sztyeppréteken és kaszálóréteken fahasználatot csak a társulások fenntartása, helyreállítása érdekében szabad tervezni;

Az erdőnevelési munkák szabályozása az intenzíven terjedő tájidegen fajok visszaszorítása céljából;

Időbeli korlátozások rögzítése az erdőterületben, erdőterületenként;

A nem védett Natura 2000 erdők esetében több, a jelölő élőhelyek és fajok helyzetét javító tervezési szempont került meghatározásra;

Főbb természetvédelmi eredmények az erdőgazdálkodás szabályozását illetően:

A felújítások, véghasználatok korlátozása, szabályozása a Natura 2000 jelölő élőhelyek fenntartása érdekében;

A véghasználat esetén a hagyásfa-csoportok nagyságának, vagy a hagyásfák mennyiségének meghatározása;

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

FANE üzemmódú erdőrészetek, hagyásfa-csoportok, illetve kíméleti területek hálózatának kialakítása;

Egyes kiemelt jelentőségű madárfajok esetén revírfoglalási, szaporodási és utódnevelési időszakban a lakott fészkek körül 100-400 m sugarú körben az erdőgazdálkodási tevékenység szabályozása;

Az időbeli korlátozási időszak szabályozását illetően:

Egyes kiemelt jelentőségű, speciális életciklusú védett fajok (nőszőfűvek, védett geofitonok) élőhelyén a fahasználati munkák megkezdése előtt a gazdálkodónak a DINPI munkatársaival egyeztetni szükséges, különösen a fakitermelés időbeli végrehajtását illetően.

A tárgyalások során számos erdőrészlet vonatkozásában a faanyag visszahagyásáról, illetve tér- és időbeli korlátozások érvényesítéséről állapodtunk meg.

Az időbeli korlátozásokkal kapcsolatos jogi bizonytalanságok miatt 2019-ben megegyezés született a Pilisi Parkerdő ZRt-vel az egyes erdészeti beavatkozásokra érvényes időbeli korlátozásokról. A megállapodást 2021-ben aktualizáltuk, ami – részben – mintaként szolgál más erdőgazdálkodók esetén is.

Az erdőtervezések során Igazgatóságunk következetesen képviselte azt a Tvt.-ben rögzített szabályozást, hogy védett természeti területen – a természetvédelmi kezelési tervvel összhangban – csak őshonos fafajjal szabad erdősítést végezni. A természetvédelmi hatóság is hasonlóképpen nyilatkozott. Az érintett körzetek természeti adottságaiból következően, ez viszonylag kevés konfliktushelyzetet eredményezett az

Sajnálatos módon továbbra is súlyos jogértelmezési probléma az erdőgazdálkodás időbeli korlátozása. Az időbeli korlátozási időszakokat az Etv. Vhr-ben kellett volna meghatározni, de ezt a jogszabályt 2018. óta nem alkották meg.

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELŐI VÉLEMÉNYEZÉSEK

Természetvédelmi kezelői véleményeinket elsősorban a természetvédelmi hatóság megkeresésére adjuk meg (általában adatszolgáltatás, illetve ügyféli vélemény formájában). Jellemző témák: vegyszerhasználat védett területen, időbeli korlátozási időszakban tervezett fakitermelés, erdőtervtől eltérő kérelem, vágástéri hulladék égetése, erdőtelepítés, fásítás létesítése, illetve fásításban fakitermelés.

A 2022. évben jelentős konfliktus alakult ki az erdészeti hatósággal, mer a hatóság nem minden védett területet érintő erdészeti hatósági eljárásban kereste meg a természetvédelmi hatóságot, illetve a természetvédelmi kezelőt. A konfliktus jogértelmezési természetű: az erdészeti hatóság szűken értelmezi az „erdőterv megváltoztatása” fogalmát ezért egyes setekben (pl. erdőrészlet terméketlen területté nyilvánítása esetén) nem érvényesíti a természetvédelmi szempontokat; illetve a nemzeti park igazgatóság ügyféli jogállását sok esetben nem veszi figyelembe.

A tudomásunkra jutott erdészeti bejelentések esetén szükség szerint értesítjük a természetvédelmi hatóságot a Tvt. szerinti hatósági eljárás kezdeményezése érdekében.

Az év során közel 390 erdőgazdálkodói bejelentést vizsgáltunk, 725 hatósági megkeresésre küldtünk természetvédelmi adatokat, kezelői véleményt, vagy mi kezdeményeztünk eljárást.

26 egyeztető tárgyaláson vettünk részt.

Folyamatosan fejlesztjük természetvédelmi térinformatikai adatbázisunkat (fajadatok, erdőrészetek megjelenítése stb.).

Az NFK erdészeti adatbázisához való hozzáférés tárgyában 2022-ben előrelépés történt, védett, és Natura 2000 területekről jelentős mennyiségű, feldolgozható adat érkezett Igazgatóságunkhoz.

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

(természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban)

Jelentés, adatszolgáltatás AM felé	
KTHÁT	29
KF	67
NPTF	167
TMF	123

9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő levelezés	758

9.2. Szabálysértés

	Ügyek száma	Kiszabott bírság összege (Ft)
Helyszíni bírság	9	125 000

A DINPI 2022-ben szabálysértési eljárást nem kezdeményezett, szabálysértés miatt feljelentést nem tett.

9.3. Természetvédelmi bírság

2022-ben Igazgatóságunk 105 esetben kezdeményezett természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárást az illetékes hatóságnál, túlnyomórészt természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött tevékenység engedély nélkül végzése miatt. Az engedély nélkül végzett tevékenység körében a legtöbb esetben védett, vagy fokozottan védett természeti területen engedély nélküli közlekedés, engedély nélküli technikai sporttevékenység, valamint engedély nélküli rendezvény miatt indult eljárás.

Igazgatóságunk az engedélyhez kötött tevékenység engedély nélkül végzése mellett több esetben illegális hulladéklerakás, illetve védett állat élőhelyének károsítása, elpusztítása miatt fordult az illetékes természetvédelmi hatósághoz természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárás lefolytatása érdekében.

Az Igazgatóság által kezdeményezett eljárások közül 31 esetben került sor az elkövetővel szemben 25 000-125 000,-Ft közötti bírság kiszabására, míg további 5 esetben figyelmeztetést kapott az elkövető. Ezen túlmenően 2 esetben helyreállításra kötelező határozat meghozatalára került sor, 1 ügyben pedig az erdészeti hatósághoz került áttételre az ügy. A fennmaradó esetek közül 3 eljárás még továbbra is folyamatban van, míg 12 esetben bírság, vagy egyéb hatósági kötelezés, intézkedés nélkül szűnt meg az eljárás. A kezdeményezett eljárások közül 15 eljárás eredményéről nem érkezett semmilyen visszajelzés a hatóságoktól. Azon eljárások száma, amelyek esetében visszajelzést nem kaptunk, csökkent a korábbi évekhez képest, de ezek számának további visszaszorítása érdekében az eljárást kezdeményező leveleinkben a jövőben felhívjuk a hatóság figyelmét, hogy az eljárás eredményéről Igazgatóságunkat tájékoztatni szíveskedjenek.

9.4. Büntető ügyek

	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	6	0	4
Egyéb büntető ügyek	1	0	0

Feljelentések

	ügyiratszám	helyszín	megye	oka	megjegyzés	eredmény
ápr.	DINPI/2624-3/2022.	Nagykarácsony	Fejér	védett madár lelövése	az ügy még folyamatban	felfüggesztették az eljárást, mert a tettes kiléte nem volt megállapítható
	DINPI/2829-0/2022	Dömös, Bergman Panzió	Komárom-Esztergom	rongálás	elrendelték a nyomozást	folyamatban az eljárás
	DINPI/2548-0/2022.	Szentmártonkáta	Pest	fakivágás, gyep károsítása	mivel a tettes személye nem volt megállapítható, a rendőrség felfüggesztette az eljárást	
aug	DINPI/4712-0/2022.	Tápiószecső	Pest	ürgeöntés	panaszt tettünk az ügyészségnél, nem adtak helyt neki, megszüntették az eljárást	megszüntették az eljárást, mert a rendőrség szerint nem történt bűncelekmény.
szept	DINP/5045-0/2022.	Budaörs, fok. védett	Pest	földmunkák	a rendőrségi eljárás jelenleg is folyamatban van	
nov	DINPI/5991-0/2022.	Szomód	Komárom-Esztergom	fokvédett kis kárókatona lelövése	Az elkövető, beismerte tettét, elrendelték a nyomozást	Ez év elején még információkat kért a Főhatóság, az Ügyészség ügyintézéséről nem áll rendelkezésünkre további információ.

dec	DINPI/6425-0/2022.	Bársonyos	Komárom-Esztergom	mérgezés	nyomozás folyamatban...	Laborlet: mérgezésre utaló jelet nem találtak, a vérkeringés összeomlására utaló jelek voltak észlelhetőek a tetemen...

9.5. Polgári perek

	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	1	1	0	0
Munkaügyi perek	0	0	0	0

Perek

Egy ügyben a felperesek az MNV Zrt.-vel, mint a tulajdonosi joggyakorlóval és Igazgatóságunkkal, mint vagyonkezelővel szemben a Magyar Állam tulajdonában és az Igazgatóság vagyonkezelésében álló ingatlan egy része elbirtoklásának megállapítása iránt terjesztettek elő keresetet. Az ügyben első fokon 2022. év elején született ítélettel a kereset elutasításra került. A felperesek fellebbezése folytán eljárt Fővárosi Ítéltábla az első fokon hozott ítéletet helybenhagyta.

A fentiekben túlmenően Igazgatóságunk egy szolgalmi jog alapítása iránt folyamatban lévő perben is részt vett alperesként, tekintettel arra, hogy a szóban forgó ügyben perben állása kötelező volt. (Ezen peres eljárást a fenti táblázatban nem szerepeltettük, mert az alperesi Igazgatóság érdemi nyilatkozatot – tekintettel arra, hogy a kereseti kérelemben foglaltak szerint csak tűrésre kötelezett – nem terjesztett elő.)

Az előzőekben írtakon túl Igazgatóságunk alperesi érdekeltként kettő esetben részt vesz a kormányhivatal által hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt folyamatban lévő perben.

9.6. Egyéb jogi ügyek

Igazgatóságunkon 2022-ben összesen 23 igazgatói utasítás került kiadásra. Többek között igazgatói utasítás mellékleteként került kiadásra a DINPI új Közszolgálati Szabályzata, Szakmai Ügyrendje, valamint Iratkezelési Szabályzata. A további igazgatói utasítások közül megemlítendő a tavalyi évben többször is módosított, idegenforgalmi díjakról, valamint a kiadványok és ajándéktárgyak árképzéséről szóló igazgatói utasítás.

A tavalyi évben került kiadásra az informatikai biztonság szabályozási körébe tartozóan az Elektronikus Megfigyelőrendszer Szabályzat, valamint az Üzletmenet Folytonosság Menedzselési Szabályzat is.

A fentiek mellett több gazdasági tárgyú szabályzat a korábbi rendelkezések részbeni módosításával újra kiadásra került, így különösen a Számlarend, a Számviteli Politika, a Beruházási és Beszerzési Szabályzat, a Gépjármű Szabályzat, az Önköltségszámítási és Árképzési Szabályzat, valamint a Repräsentációs Szabályzat. (A kiadott Beruházási és Beszerzési Szabályzatot hibái és hiányosságai miatt 2022-ben javítani kell.)

A 2022. évben az akkor hatályos Covid-19 oltási kötelezettséget előíró jogszabály alapján tájékoztattuk a kollégákat az oltási kötelezettségről, valamint arról, hogy az oltás megtörténtét

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

igazolniuk kell a munkáltató felé. Azon kollégákat, akik határidőre nem igazolták az oltás felvételét, felhívtuk az oltás felvételére és ennek igazolására, ezek elmaradása esetére kilátásába helyezve esetükben a fizetés nélküli szabadság elrendelését.

A 2022. évben foglalkoztatási jogviszony megszűnésére egy próbaidő alatti azonnali hatályú jogviszony megszüntetés kivételével munkavállalói felmondással, illetve lemondással, valamint közös megegyezéssel került sor.

10. Természetvédelmi Őrszolgálat

10.1. Alapadatok

10.1.1. Személyi feltételek

A természetvédelmi őr feladatok ellátásához 5 természetvédelmi tájegység 22 természetvédelmi örkerületében, 40 fő állami természetvédelmi őr beosztású dolgozót alkalmazunk, akik közül mindenki rendelkezik a törvényben előírt iskolai végzettséggel, természetvédelmi őr és rendészeti vizsgával.

Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
34	6	40

	Átlagosan	Maximum
Az egy főre eső illetékességi terület (ha)	33 868,6	121 380
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	3 376,0	13 044
Az egy főre eső N2000 területtel növelt terület (ha)	6 983,3	27 577

A DINPI természetvédelmi őrszolgálatának természetvédelmi kezelői, természetvédelmi őrzési és vagyonkezelői feladatai:

- 13 549 km² területen, az ország hetedrészén végeznek természetvédelmi kezelői véleményezést. Helyszíni ellenőrzéseken, szemléken vesznek részt. Helyszínelnek, választervezetet írnak a hatósági, lakossági, szakmai megkeresésekre.
- 279 331 ha (2 793 km²) különféle természetvédelmi besorolás alatt álló területen rendszeres természetvédelmi őrzést folytatnak, jogsértéseket tárnak fel, ügyeket indítanak.
- Rendészeti feladatokat látnak el, ellenőrzőakciókat hajtanak végre önállóan és társszervekkel.
- Keresik és felméri a védett fajok állományait, élőhelyeit, az AM által megszabott monitoring-feladatokat végezik.
- Előkészítik a földügyeket, folyamatosan ellenőrzik a földhasználatokat, kapcsolatot tartanak a gazdálkodókkal, gazdafórumokon vesznek részt.
- Elővásárlási jognyilatkozatokat készítenek elő.
- Előkészítik, terepen irányítják a vagyonkezelési és pályázatos munkákat.
- Ökoturisztikai és környezeti nevelési feladatokat látnak el – gyakran a hétvégén.
- Szervezik, irányítják a terepi önkéntes munkákat, egyetemi gyakorlatokat, vagy a kampányjellegű tömegmegmozdulásokat. Segítik az Igazgatóság működési területére eső helyszíneken zajló hulladékgyűjtéseket, vagy a saját vagyonkezelésű területeken koordinálják, illetve elvégzik az illegálisan lerakott hulladék eltávolítását.
- Kapcsolatot tartanak fenn polgári természetőrökkel, polgárőrökkel, civilszervezetekkel.
- Egy részük vadgazdálkodási feladatokat, többek közt éjszakai vadkár-elhárítást végez.

A többi igazgatósághoz képest meghatározó jelentőségű és speciális kihívásokat jelent, hogy működési területünkön él hazánk népességének közel 40%-a. A főváros és az agglomeráció fejlesztése, az úthálózat, hírközlés létesítményeinek dinamikus növekedése miatt az élőhelyek feldarabolódása nagy problémát jelent, a természeti értékek megőrzését veszélyezteti. Különösen sok feladatot adtak 2022-ben a Pestől északra és keletre zajló útépitések.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A kiemelt üdülőterületekkel, (Dunakanyar, Ráckevei-Duna, Velencei-tó), sűrű településhálózattal, ipari üzemekkel, infrastrukturális létesítményekkel telített a DINPI működési területe, az erős vállalkozói tőke jelenléte a térségben a legkomolyabb terheket rója az Igazgatóságra.

A váratlanul jelentkező, vagy havária jellegű feladatokra, a 24 órás ügyelet biztosítására és a jogszabályokban előírt őrzés-védelmi feladatokra, a százával jelentkező állatmentések ellátására továbbra sem elégséges a természetvédelmi őrök száma. Emiatt gyakran tolódnak, vagy el is maradnak az előre tervezett természetvédelmi kezelői munkák. A jogszabályokban előírt feladatok maradéktalan elvégzéséhez szükség lenne őrkerületenként 2 főre, de a páros őrszolgálatokat alkalmi „átsegítésekkel” oldják meg a kollégák.

Az utóbbi években felértékelődtek a természetben végzett tevékenységek, olyan tömegek jelentek meg a természeti területeken, akik gyakorlatilag nem rendelkeznek a természetjárás, a természetben tartózkodás alapvető kultúrájával sem.

A lakóövezetek szomszédságába eső, gyakorlatilag elzárhatatlan, megőrizhetetlen területekre még többen mentek ki, és szinte közparkként, sportpályaként használták a „hétköznapi” nem, vagy csak korlátozottan látogatható területeket. A településekhez közeli kirándulóhelyek és a távoli kilátópontok jelentős degradációja figyelhető meg. A közel évtizede visszaszorult vadvirág-szedések, kiadások, újra elkezdődtek.

A motoros technikai sportok szerelmesei a megszokottnál jóval nagyobb létszámban lepték el a természeti környezetet, veszélyeztetve nemcsak a természeti értékeket, de a kirándulók testi épségét is. Elsősorban ennek a jelenségnek a csökkentésére indítottuk hétvégi akcióinkat, amelyek során jelentős sikereket értünk el.

Rengeteg rossz példa, téves információ kering a neten, bloggerek, önjelölt túravezetők, alkalmi rendezvényszervezők tesznek fel képeket, adatokat, sokszor jogsértő tevékenységükről (pl.: szép kilátás fok. véd területen, titkos ösvények, eldugott tisztások, vízpartok – ezekhez nem vezet turistaút).

Egyre gyakoribb az a jelenség, hogy egyesek az interneten olyan programlehetőségeket, útvonalakat (ezek leírását, térinformatikai adatait) kínálnak, amelyekhez nincs földhasználói és hatósági engedély. Az interneten elérhető, és lebonyolított fizetős szolgáltatást az állami és önkormányzati szervek, de a földtulajdonosok sem látják, csak a jogsértéssel szembesülnek, amit a szolgáltatást megvásárló, jóhiszemű állampolgárok követnek el. Az interneten talált videófelvevételek alapján több ízben indított természetvédelmi bírság kiszabására irányuló közigazgatási eljárást Igazgatóságunk, ezek közül van, amelyik még folyamatban van, de akad olyan is, amelyik bírság kiszabásával zárult.

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

A technikai felszerelés a jelenlegi létszám mellett, a feladatok ellátásához többnyire elegendő, gépjárművel rendelkezik az Őrszolgálat: 34 terepjáró, 1 személyautó, 4 motorkerékpár 2 segédmotor-kerékpár, 2 motorcsónak – összesen 43 gépjármű.

Szolgálati maroklőfegyverrel 22 természetvédelmi őr rendelkezik.

Az őrszolgálati járműpark látszólag elégséges őrkerületenként, de 5 természetvédelmi őrnek még nincs terepjárója, a rendelkezésükre álló személygépjármű, illetve kismotorok korlátozottan használhatóak, ez az önálló munkavégzést megnehezíti.

Az Őrszolgálat informatikai felszerelése 2022-ben nem bővült, elégséges, de az informatikában zajló 5 évenkénti amortizációt, az informatikai elvárások növekedését nem tudja ellensúlyozni. A különféle informatikai programok egyre nagyobb helyet és gyorsaságot követelnek, így a kollégák többségének már elavultak az eszközei.

10.1.3. Polgári természetőrök

Polgári természetőrök a DINPI-nél

Igazgatóságunk rendelkezik az egyik legnagyobb polgári természetőr létszámmal (200 feletti), ugyanakkor ezek többsége inaktív. Néhány kivételtől eltekintve átlagosan 5-10 évig lehet számítani rájuk. Ennek általános oka, hogy olyan magánéleti, vagy munkaügyi helyzetbe kerülnek, hogy már nem érnek rá erre a szabadidős tevékenységre. Sajnos a túlterhelt természetvédelmi őrünk sem tudták megfelelően mozgósítani a rendelkezésre álló polgári természetőröket.

2022-ben 3 alkalommal tartottunk képzést és 2 alkalommal polgári természetőri vizsgát, összesen 26 fő vizsgázott le sikeresen.

Vannak, akik magányosan, egy adott területet rendszeresen bejárva segítik munkánkat, ilyenekkel találkozhatunk a Budai Tájvédelmi Körzet területén: a Szénásokon a pilisi len élőhelyét, a Hármashatárhegyi Reptéren pedig a haragos sikló élőhelyét tartják megfigyelésük alatt. A Budai Sas-hegy Természetvédelmi Területnek is meg van a „maga polgári természetőre”. Itt korábban igen öntevékeny polgári természetőr csoport, a Természetvédelmi Polgárőrség (Budapesti és Agglomerációs Polgárőr Szervezetek Szövetsége keretein belül) működött, akik később felvállalták a Normafa térségének felügyeletét is, de a vezető személyek kiesésével szerveződésük, feladatellátásuk alábbhagyott, sas-hegyi tevékenységük lassan csak az augusztus 20-i tűzijáték estéjére redukálódott.

A Vértesi Tájvédelmi Körzet vonzáskörzetében is működik 3-4 polgári természetőrünk, akik a Vértes rendszeres ellenőrzése mellett segítik munkánkat az Alcsúti Arborétumban, és Zsámbék térségében, valamint a Tatai Vadlúd Sokadalmon is. Itt Klébert Antal kollégánk egy igen tevékeny facebook-csoport segítségével irányítja a polgári természetőröket és alkalmi segítőiket. Az itteni polgári természetőrök rendszeresen részt vesznek a Természetvédelmi Őrszolgálat akcióiban, de szükség szerint az ürgés területek őrzését is ellátják.

A Gerecsei Tájegységben a polgári természetőrökkel jó a kapcsolat, sokféle feladatban támogatják a kollégák munkáját, pl. hatósági táblák ellenőrzése, karbantartása, garantált túrák segítése, tömegsport rendezvények ellenőrzése, őrszolgálati akciók előkészítése, fokozottan védett területek ellenőrzése, sérült állatok mentése, Hopp Ferenc Madarásztábor szervezése, lebonyolítása, élőhelykezelések, közös területellenőrzések.

Érdi Polgári Természetőrség néven 2017-ben állt fel egy Érd-parkváros térségében aktív, öntevékeny polgári természetőr csoport. Digitális szeméttérképet készítettek, Te Szedd akciókat szerveztek, járőröznek, kapcsolatokat építenek, így új, jól működő kapcsolat alakult ki az Érdi Városi Polgárőrséggel. Közös sikereket értek el a szomszédos Natura2000-es területet érintő szeméttelrakások megakadályozásában, a felhalmozott szemét eltávolításában.

Együttműködés polgárőr egyesületekkel

Igazgatóságunk működési területén több polgárőr egyesülettel alakult ki munkakapcsolat. Az együttműködések egy része alkalmi jellegű, néhány polgárőr egyesülettel azonban állandó. Ezen szervezetek tagságát igyekszünk a polgári természetőrök ismeretanyagával ellátni, egy részük már részt vett a polgári természetőr képzésen. Mivel a polgári természetőreink jelentős része egyben polgárőr is valamelyik településen, és közös szolgálatellátást végeznek, ezért nehéz statisztikailag kettéválasztani a munkájukat. Fontosabb együttműködő szervezetek:

- Drégelypalánki Polgárőrök
- Szentendrei-szigeti Polgárőr és Tűzoltó Egyesület
- Pilisszentlászlói Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Természet- és Környezetvédelmi Polgárőr Egyesület – Budapest környéke

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- Pilisszentiváni Polgárőrség és Tűzoltó Egyesület
- Nagykovácsi Széchenyi Ödön Önkéntes Tűzoltó, Polgárőr Mentési és Természetvédelmi Egyesület
- Újbuda Polgárőr Egyesület – Budai Sas-hegy Természetvédelmi Terület
- Érdi Városi Polgárőr Egyesület
- Pákozdi Polgárőrség
- Ócsa Városi Polgárőr Egyesülete
- Famosi Polgárőr Egyesület
- Tápióság Polgárőrség Egyesület
- Ács Város Polgárőrsége
- Tatai Önkéntes Bűnmegelőző Polgárőr Egyesület
- Tarjáni polgárőrök
- Dunaalmási polgárőrök
- Neszmélyi Polgárőr Egyesület

A polgárőrök hely- és személyismeretük segítségével könnyebben elérik a különféle jogsértések megelőzését, így a helyi lakossággal könnyebben elfogadtatható a szabálykövető magatartás. Jogállásuk szerint tevékenységük során közfeladatot ellátó személynek minősülnek, ami elősegíti és megkönnyíti az intézkedések lebonyolítását. A fentiek miatt célszerű bevonni őket a polgári természetőr képzésbe.

10.2. Feladatellátás

10.2.1. Hatósági feladatellátás

A DINPI Természetvédelmi Őrszolgálat összesen 105 közigazgatási és 7 büntetőfeljelentést tett, valamint kiszabott 9 helyszíni bírságot is (125 e Ft értékben).

Az MVH jogutódokkal közös Natura 2000 és AKG ellenőrzések száma 80 volt (18 fő részvételével), ezek célja:

- *A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendeletben foglalt előírások betartásának ellenőrzése, különös tekintettel a kaszátlanul fennhagyott területek mértékére és elhelyezkedésére, a vadriasztó lánc használatára.*
- Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedésének és terjedésének megakadályozása érdekében tett intézkedések ellenőrzése.
- A kaszálás bejelentők meglétének ellenőrzése.

Szinte valamennyi természetvédelmi örünk végzett túlmunkát, az ezekért járó pihenőnapokat a munkaügyi jogszabályokban, illetve az ezeken alapuló igazgatói utasításokban foglaltak alapján tudták kivenni. Márciustól július végéig, valamint szeptembertől november végéig szinte minden hétvégi és ünnepnap jelen voltak a természetvédelmi örök a védett természeti területeken, több kiemelt területen (Alcsút, Pisznice, Sas-hegy, Szénások, Tata, Tura) hetekig tartó, folyamatos őrszolgálatot láttak el.

Visszatérő – évi 4-5 – ellenőrzést végeztünk költési időben, a fokozottan védett madarak ismert fészkeinél.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A vadászatellenőrzések során elsősorban a vízi- és apróvad vadászatokra koncentráltunk, a falopások korlátozása érdekében a rendőrséggel, a honvédséggel és az erdészetekkel közösen.

10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

2022-ben a más hatóságokkal közösen végzett szolgálatok száma **279** volt, a közigazgatósági határozatok ellenőrzését **481** alkalommal végezték az Őrszolgálat tagjai. A rendőrséggel, katonai rendészettel, vízügyi hatóságokkal, erdészetekkel, vadásztársaságokkal, kormányhivatalokkal, önkormányzatok munkatársaival végzett közös akciók, ellenőrzések, egyeztetések és területbejárások célja igen sokrétű, illegális sportok, falopások, illegális területhasználat, illegális horgászat, stb. ellenőrzését foglalja magába.

Az Őrszolgálat tagjai rendszeresen végeztek közös helyszínelést, illetve ellenőrzést a zöld hatóságok dolgozóival, az írott alapú megkeresések mellett rendszeres a telefonos kapcsolattartás. Az Őrszolgálat tagjai részt vettek beszámoló és tervek készítésében, adatokat szolgáltatottak a rendészeti törvény, valamint az együttműködési megállapodásokban foglaltak szerint a megyei rendőr-főkapitányságoknak (5).

A Rendőrséggel **23** alkalommal végeztünk közös munkát. Új szintre emelkedett az ORFK Készenléti Rendőrséggel a kapcsolattartás: a Kutyás Alosztály dolgozóival folyamatosakká váltak a közös akciók a Börzsönyben, a Sas-hegy TT-en, a Pilisben (KR 16 akció). Megújításra került az együttműködési megállapodás is. A megyei főkapitányságokkal ??? akció történt. Példamutató együttműködés keretében zajlott a turai mérgezés közös felderítése a Nemzeti Nyomozó Iroda munkatársaival.

A Gerecsei TTE területén lassan évtizedes hagyománya van a közös járőrszolgálatoknak a Tatai 24. sz. Klapka György Lövészandár járőreivel.

Vagyonkezelőkkel, vagyonörökkel (erdész, hivatásos vadász, halór) közös ellenőrzések voltak a Börzsönyben, a Pilisben, a Gödöllői-dombság területén, a Budai-hegyekben, Fejér megyében és a Gerecsében is.

2022-ben 3 természetvédelmi ör kollégánk vett részt a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda szervezésében megtartott NEST képzésen. A képzés célja a környezeti bűnözés elleni hatékonyabb fellépés.

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Védett természeti értékek felmérése, nyilvántartása, adatszolgáltatás, szakértői tevékenységek

Az Őrszolgálat tagjai 3195 ügyiratot intéztek és közreműködtek még több mint 900 ügy véleményezésében.

Leggyakrabban a zöld hatóságoknak a védett területeket érintő sportrendezvényekkel, erdészeti munkákkal, lakossági bejelentésekkel, igénybevételi szándékokkal kapcsolatos eljárásaihoz szolgáltatunk adatokat, és adunk természetvédelmi kezelői véleményeket. A viszonylag nagyszámú, elővásárlási joghoz fűződő ügyeket is Őrszolgálatunk intézi.

Az Őrszolgálat tagjai segítséget nyújtottak és ellenőrizték a VÍZIG területeken zajló projekteket, különösen a Duna mentén, a komáromi öblözet töltésfejlesztési utómunkálatok esetében, ahol kiemelt régészeti értékek kerültek elő. Ellátták az Ács, Concó-ér torkolatnál zajló kompenzációs projekt megvalósításának utóellenőrzését, kezelési munkák szervezését. A Homokhátságot, valamint a Velencei-tavat érintő vízügyi munkálatok véleményezésében, ellenőrzésében is részt vettek.

Adatgyűjtés, monitoring, fajvédelem, természetvédelmi kezelések

Kiemelt tevékenység a Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok összeállítása, valamint az erdészeti üzemtervek megalapozó dokumentációihoz szükséges adatgyűjtés és monitoring, továbbá a fokozottan védett gerincesek (parlagi- és rétisas, kerecsen- és vándorsólyom, fehérhátú fakopáncs, hiúz, farkas, haragos sikló, stb.) új előfordulásainak, dokumentálása, befogások, élőhelykárosítások megelőzése, a mérgezések és az esetleges lelövések felderítése.

Fokozott teherként jelentkezett a lakossági bejelentések és más ügyek következtében előkerült védett állatok egyedeinek mentése (ld. 5.6 fejezet).

Ezek mellett:

Ragadozómadár etetőterek üzemeltetése Naszály-Szomód-Almásfüzitő területén, 10 t hús kihelyezése.

Denevérállományok monitorozása valamennyi élőhelytípusban, szinte valamennyi kistájunkon.

Vízimadár- és sasszinkron szervezése és lebonyolítása.

Gyűrűző állomások üzemeltetése, alkalmi gyűrűzések, jelölések.

E-ON és MAVÍR fészekvédelmi munkák, fészekkihelyezések, gólyafészek-magasító, fészekkarbantartás.

Kisléptékű élőhelykezelések: pilisi len, haragos sikló, csengettyűvirág, ezüstsávós szénalepke élőhelyein.

Folyamatos vízállás monitoring (vízfolyások, tározók).

Két ragadozó madár mentőhely (Baj, Dunakeszi) működtetése.

Invazív fajok állományainak felmérése, lehetőség szerinti gyérítésük megszervezése (nutria, ékszerteknősök, tízlábú rákok).

Vagyonkezelés

Szinte valamennyi természetvédelmi őrt érintenek vagyonkezelési feladatok. 13 fő munkaidejének jelentős részét az tölti ki, hogy a saját vagyonkezelésű területeken szakmailag előkészítik és irányítják az élőhely-fenntartási, élőhely-rekonstrukciós munkákat, illetve a vadgazdálkodással összefüggő feladatokat. Többnyire rájuk hárult a terepi dolgozók irányítása, valamint az élőhelykezelést végző, többhetes egyetemi terepgyakorlatok, önkéntes munkák koordinálása, az ezekkel kapcsolatos logisztikai, illetve munka-, baleset- és tűzvédelmi feladatok elvégzése.

Közvetlenül is végeztek vagyongazdálkodási feladatokat (bérleti szerződések előkészítése, tavaszi-korányári munkák végzése, gépkarbantartások, szervizeltetések intézése).

Az ipolyvecei és nagykátai majorokban az állatállománnyal és takarmányozással kapcsolatos ellenőrzések, ügyintéзések is a természetvédelmi öröket terhelik.

Folyamatosan ellenőrizték a saját vagyonkezelésben álló földterületeink és vadászterületeink állapotát és bérlőink munkáját. A haszonbérbe adott gyepterületeken folyó gazdálkodást fokozottan ellenőrizték, különös tekintettel a nádaratásokra, a kaszálásokra (kaszálás ideje, 5-10 % fennhagyása, vadriasztó lánc használata).

Lakossági faanyaggyűjtések intézése, erdőgazdálkodás, mezőgazdálkodás, vízkormányzás munkálatainak szervezése, végzése.

Budai és pilisi barlangok fokozott ellenőrzése.

Környezeti nevelés és ökoturisztika

A természetvédelmi örök jelentős részt vállalnak az ökoturisztikai, környezeti nevelési kiadványok összeállításában, tanösvények kialakításában és kiépítésében, rendezvények szervezésében, garantált túrák, közösségi és önkéntes munkák vezetésében, előadások megtartásában.

11. Költségvetés és vagyon

11.1. Kiadások

		Eredeti előirányzat (eFt)	Módosított előirányzat (eFt)	Teljesítés (e Ft)
Működési kiadások	Személyi juttatás	845 131	853 181	850 751
	Járadék	133 436	125 908	125 592
	Dologi kiadás	344 537	908 441	941 776
	Egyéb működési kiadás	0	34 487	34 487
Felhalmozási kiadások	Beruházás	28 620	1 005 308	804 450
	Felújítás	1 970	266 800	265 024
	Egyéb felhalmozási c. kiadás	0	0	0
Kiadások összesen		1 353 694	3 274 125	3 022 081
Finanszírozási kiadások – munkabér megelőlegezése		0	42 952	42 952
Összes kiadás		1 353 694	3 317 077	3 065 033

11.2. Bevételek

		Eredeti előirányzat (eFt)	Módosított előirányzat (eFt)	Teljesítés (eFt)
Működési bevételek	<i>Műk. célú támogatás ÁHT-n belülről</i>	75 000	142 252	142 252
	- Egyéb működési célú támogatások bevételei	75 000	142 252	142 252
	= ebből kp-i vagy fej.kez. ei. EU-s programok. társfin.	0	0	131 742
	= ebből helyi ÖNK. tám.	0	0	9 310
		0	0	1 200
	<i>Intézményi saját műk. bevételek - készletértékesítés*</i>	400 043	575 500	574 668

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

		Eredeti előirányzat (eFt)	Módosított előirányzat (eFt)	Teljesítés (eFt)
	- szolgáltatás értékesítés	56 000	56 000	55 097
	= ebből tárgyi eszköz bérbé-adás	190 000	309 386	332 220
	- közvetített szolgáltatások			
	- tulajdonosi bevétel	0	0	83 707
	- kiszámlázott ÁFA	2 500	2 500	5 797
	- ÁFA visszatérülés	80 000	110 000	102 487
	- kapott kamatok	58 043	77 547	77 123
	- biztosító által fizetett kártérítés	5 000	11 567	0
	- egyéb működési bevételek	0	0	0
	= ebből szerződés megerősítésével kapcs. bevételek	500	500	804
	<i>Működési célú átvett pénzeszk.</i>	8 000	8 000	1 140
	Összesen:			
		0	0	209
		0	129 051	129 051
		475 043	846 803	845 971
Felhalmozási bevételek	<i>Felhalm. célú támogatás ÁHT-n belülről</i>	0	961 039	961 039
	- Egyéb felhalmozási célú támogatások bevételei			
	= ebből kp-i vagy fej.kez.ei. EU-s programok. társfin.	0	961 039	961 039
	= ebből elkülön. állami pénzalapok	0	0	960 712
				327
	<i>Intézményi felhalm. bevételek</i>			
	- tárgyi eszköz értékesítés	10 000	10 000	10 797
		10 000	10 000	10 797
	<i>Felhalmozási célú átvett pénzeszközök</i>			
	- Felhalm. célú visszatérítendő kölcsönök	0	96 008	96 008
	= ebből háztartások			
	- Egyéb felhalm. átvett pénzeszközök	0	1 380	1 380

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

		Eredeti előirányzat (eFt)	Módosított előirányzat (eFt)	Teljesítés (eFt)
	= ebből EU-tól	0	1 380	1 380
	= ebből civil szervezet	0	94 628	94 629
		0	0	
	Összesen:		94 628	87 000
		0	0	7 629
		10 000	1 067 047	10 067 841
Bevétel összesen:		485 043	1 913 850	1 913 815
Irányítószervi támogatás		868 651	959 443	959 443
Előző évi pénzmaradvány felhasználás		0	443 785	443 785
Államháztartáson belüli megelőlegezések		0	0	0
Finanszírozási bevételek összesen:		868 651	1 403 228	1 403 228
Összes bevétel		1 353 694	3 317 078	3 317 043

* 2022-ban védjegyes termékértékesítésből 624 e Ft bevétel származott.

Az alaptevékenység 2022. évi eredeti kiadási előirányzata és teljesülési adatai alapján számított közel 1,7 mrd forint összegű különbség oka egyrészt a 2021. évi pénzmaradvány részleges felhasználása, melynek döntő része a KEHOP projektek előfinanszírozása, másrészt az irányítószertől (LIFE projektek önrésze és társfinanszírozása, természetmegőrzésre kapott támogatások), és más központi szervektől év közben, különböző célra (a mezőgazdasági támogatások, állategészségügyi támogatások, közfoglalkoztatás) kapott költségvetési támogatás.

A saját bevételeink között jelentős – több, mint 332 mFt - mértéket kitevő (szolgáltatási bevételek) a vészhelyzet utáni visszarendeződésből következően töb, mint 100 millió Ft-tal túlteljesültek. Tárgyévben a készletértékesítéseink a tervezettek szerint alakultak.

A tervezett mezőgazdasági támogatások ugyan az eredeti előirányzathoz képest jelentősen túlteljesültek, azonban november hónapban nem kaptunk előleg támogatást. Torzítja a mezőgazdasági támogatások túlteljesülését az a tény is, hogy a korábbi években megszokottaktól eltérően, a 2022. év vége helyett a 2023. év februárjában kaptuk meg a SAPS támogatás 2022. évi részét is.

Kiadásaink eredeti előirányzathoz képest történő jelentős túlteljesítésének oka a pályázatok időbeni előrehaladása, és a ráfordítások pályázati forrásokból való finanszírozása.

Pályázatok nélküli költségvetési kiadásaink a tervezetteknek megfelelően teljesültek. Év közben takarékos gazdálkodással, a működéshez feltétlenül szükséges kiadások biztosításával igyekeztünk a veszélyhelyzetet követő újraindulást a lehető legkedvezőbb eredménnyel megtenni.

A maradványra vonatkozó visszafizetési kötelezettségünk a 2022. évre vonatkozóan nem keletkezett.

11.3. Vagyon

11.3.1.: Befektetett eszközök

2022 év		Bruttó érték (e Ft)	Értékcsökkenés (e Ft)	Nettó érték (e Ft)
Vagyoni értékű jogok		26 024	23 353	2 671
Szellemi termékek		43 905	25 940	17 964
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>földterület</i>	2 750 307	2 750 307	2 750 307
	<i>telek</i>	54 962	54 962	54 962
	<i>épület</i>	1 548 491	1 210 544	1 210 544
	<i>építmény</i>	4 496 615	3 394 050	3 394 050
	<i>erdő</i>	888 897	888 897	888 897
	<i>ültetvény</i>	121 497	75 903	75 903
	<i>halastó</i>	88 219	88 219	88 219
	<i>ing.kapcs.vagyoni ért jog</i>	124 919	124 850	124 850
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>ügyviteli (informatikai)</i>	58 009	17 986	17 986
	<i>egyéb</i>	925 876	163 619	163 619
	<i>képzőművészeti alkotás</i>	12 000	12 000	12 000
Járművek		717 195	484 437	232 758
Tenyészállatok		102 633	82 044	20 589
Beruházások, felújítások		351 308	0	351 308
Összesen		12 310 857	2 904 229	9 406 627

Beruházási kiadások 2022. évben:

- Jókai kert Látogatóközpont kivitelezése
- Motorfűrész és tartozékainak beszerzése
- Mezőgazdasági gépek beszerzése – Ócsa, Ipolyvece, Esztergom, Dinnyés
- Képfüggesztő rendszer kialakítása Ócsai tájházban
- Forgószékek vásárlása
- Népviseleti babák, festmény illetve illusztráció vásárlás
- Pál-völgyi barlang – Látogatóközpont építése és pótmunkák kivitelezése
- Zászlók, zászlótartók vásárlása látogatóközpontokba

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- Projektor és tartozékainak vásárlása
- Informatikai eszközök beszerzése (számítógép, laptop, nyomtató, dokkoló, SSD, HDD, szerver, mobiltelefon)
- Vízkút fúrása - Famosi Madárvártán
- Árnyékolási rendszer kialakítása - Pilisi Len Látogatóközpontban
- Berendezési tárgyak (bútor, pad, asztal, állvány) vásárlása
- Csempekandalló vásárlás - Famos Madárvártán
- Famosi Madárvárta kiállítás kialakítása
- Fűtőpanelek vásárlása
- Háztartási kisgépek beszerzése (hűtőszekrény, porszívó, mikrohullámú sütő, tűzhely)
- Vendégmatracok vásárlása
- Rendezvénysátrak vásárlása
- Áramfejlesztő és csörlő vásárlása
- Akkuk beszerzése PDA - hoz
- Vízi műtárgyak építése Sárréti Tájvédelmi körzetben és a Dinnyési fertőn
- Szemléltető játékok beszerzése
- Szaletli építése - Jókai kert
- Egreskátai - major fejlesztése
- Magasnyomású mosó vásárlása
- Állatfelhajtó rámpa kialakítása az Egreskátai majorban
- Elektromos ösztöke vásárlás
- Fényképezőgépek vásárlás
- Strázsa-hegyi tanösvény fejlesztése
- Kis értékű tárgyi eszköz beszerzése (kerti szerszám, kézi kocsi, permetező, víztartály, vadriasztó, sparhelt, szivattyú)
- Gázolajkút automatizálása, üzembehelyezése - Ipolyvecei állattartó telepen
- Strázsa-hegy lőtér kármentesítése
- Idegenvezetői kihangosítók beszerzése túravezetéshez
- Motoros fűkasza vásárlás
- Legeltetési útmutató készítése gazdáknak - Rád
- Földterület és erdő vásárlása - Rád, Fót
- Kiviteli terv készítése esőbeálló és pad építéséhez
- Személygépkocsi vásárlás
- Kajak és kajak tartó beszerzése
- Tenyészállat vásárlása (Esztergom)
- Erdő kisajátítás Dabas 0946/8
- Kerítés építése József – hegy illetve Sas – hegy területén
- Magasles építése (2 db)
- Táveső és tartozékai beszerzése
- Varjúcsapda vásárlás
- Vízgazdálkodási objektumok létesítése
- Vadkamera és tartozékainak vásárlása
- Madármegfigyelő torony építése - Jászberény
- Tókasza és tókasza tartó vásárlása
- Vizes élőhely - gát kialakítása Nagyoroszi és Diósjenő
- Törökvész úti barlang lezárása

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- Vagyonvédelmi kerítés létesítése Dömös - Bergmann Panzió

Felújítási munkálatok a 2022. évben:

- Ócsai Tájház komplexum felújítása
- Duzzasztó gát felújítása - Bábicsfészeki ágon
- Nagykátai fogadóépület felújítása
- Homlokzat és a kamera rendszer felújítása Hiúz-házban – Királyréten
- Esztergom major épületeinek felújítása
- Kökörcsin - ház felújítása Esztergomban
- Vízellátó rendszer felújítása - Dinnyési Kutatóháznál
- Vízkormányzó rendszer felújítása
- Bagi tanya felújítása - Dabason
- Vízgazdálkodási objektum felújítása
- Budapest, József-hegyi úton lévő tájegységi épület felújítása
- Budapest, Költő utcai telephely felújítása
- Kapu és kerítés felújítás a Gárdonyban vásárolt ingatlannál
- Kiviteli terv készítése a Nagy - Hideg hegy turistaház felújításához

11.3.2.: Forgóeszközök

2022. december 31-i készlet értéke összesen: 90 432eFt, melyből

- Egyéb üzemeltetési, fenntartási anyagok: 1 162 eFt
- Egyéb szakmai anyagok: 2 865 eFt
- Kiadványok, ajándéktárgyak: 20 826 eFt
- Takarmány: 31 769 eFt
- Késztermékek: 20 140 eFt
- Növendék állatok: 13 670 eFt

11.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Porta	1	0
Fogadóépület	7	0
Könyvtár, Zöldpont, Ügyfélfogadási központ	1	0
Területkezelési központ	1	0
Fogadó épület - pénztár, büfé	1	0
Állattartó telep - szociális épület	1	0
Szolgálati lakás	0	0
Állattartó épület	5	0
Egyéb állattartó építmény	49	0

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Tanya	3	0
Vízi építmények (műtárgyak)	22	8
Madármegfigyelő torony, magasles	25	3

11.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Beszerzés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági munkagép	65	24
Terepjáró	23	0
Motorkerékpár	10	0
Személyautó	34	1
Utánfutó	16	0
Kerékpár	40	0
Vízi jármű	25	1
Videokamera	2	0
Digikamera	2	2
Riasztó és kamera rendszer	5	1
Vadkamera	52	2
GPS	92	0
Digitális fényképezőgép	66	4
Hagyományos fényképezőgép	1	0
Állványos távcső (spektív)	26	0
Kézi távcső	85	0
Éjjellátó készülék (hő kamera)	3	0
Számítógép (laptop, asztali számítógép, tablet, szerver)	177	15
Külső SSD, HDD	34	15
Monitor	75	6
Dokkoló	11	1
Projektor	8	1
Adatnaplózó stick	20	0

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Memória kártya	41	6
Mobiltelefon készülék	116	10
Mobiltelefon előfizetés	162	16
Nyomtató	45	2
Szivattyú és kondenzátor	12	1
Tűzhely (elektromos, gáz)	12	1
Mikrofon	6	0
Fejhallgató	2	0
Gázbojler	6	0
Fűtő panelek – elektromos	13	7
Sorompó	71	0
Kerti szerszámok (ásó, lapát, háti permetező, kézi fűrész, vasvilla, ágvágó, metszőolló, gereblye, fűkasza)	243	12
Motorfűrész	18	1
Akasztós mérleg	3	0
Kisemlős csapda, élvefogó csapda	132	2
Lombseprű, légseprű	6	1
Asztali telefon	33	1
Tükörrelaszkóp	1	0
Csúszda utazó barlanghoz (Speleobox)	1	0
Fényszóró	17	0
Mérőműszer fatérképhez (klinométer)	1	0
Pénztárgép, jegypénztár rendszer	16	0
Pénzkazetta	5	0
Lézeres távolságmérő	1	0
Konyhai kis gépek (hűtő, mikrohullámú sütő, kenyérpíró, vízforraló)	70	3
Tűzoltó készülék	68	0
Sztereó mikroszkóp	25	0
Bogárnéző	39	0
Nagyító (kézi)	13	0

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Denevér detektor	2	0
Meteorológiai állomás	1	0

12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Látogató-/ oktatóközpont, bemutatóhely	4	51 fő	Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont (Királyrét) Állapota elfogadható (2019-ben belső, 2022-ben külső felújítás, a kiállítás felújításra szorul).
		30 fő	Kököröcsin Ház Erdei Iskola (Esztergom) Állapota megfelelő (az épület 2022-ben fel lett újítva, a kiállítás felújításra szorul).
		35 fő	Pilisi Len Látogatóközpont (Pilisszentiván) Újszerű állapot (2020-ban felújított).
		30 fő	Sas-hegyi Látogatóközpont (Budapest) Állapota megfelelő (a kiállítás felújítandó).
Barlangi bemutatóhelyek	4	30 fő/túra	Pál-völgyi-barlang (Budapest) Állapota megfelelő/újszerű (az új látogatóközpont 2022-ben készült el).
		10 fő/túra	Mátyás-hegyi-barlang (Budapest) Állapota megfelelő.
		30 fő/túra	Szemlő-hegyi-barlang (Budapest) Az épület felújítandó, korszerűsítése időszerű. A kiállítás és a vetőterem állapota újszerű (2019-ben lett felújítva).
		25 fő/túra	Budai Vár-barlang (Budapest) Állapota megfelelő, de több beavatkozás szükséges lenne.

12.1.2. Tanösvények

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Tanösvények	18	NR	Nagy-Szénás tanösvény (Nagykovácsi) Felújítandó.
		NR	Jági tanösvény (Pilisszentiván) Állapota kiváló – 2019-ben és 2021/22-ben felújítva.
		NR	Fóti Somlyó tanösvény (Fót) Újszerű (2020-ban újult meg).
		NR	Sas-hegy tanösvény (Budapest) A tanösvény részben felújításra szorul.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
		NR	Kőpark tanösvény (Budapest) Megfelelő, egyes tájékoztatási elemek hiányosak.
		NR	Selyem-réti tanösvény (Ócsa) Fejújítandó. (2022-ben néhány elem megújításra került.)
		NR	Haraszt-hegyi tanösvény (Csákvár) Állapota megfelelő.
		NR	Strázsa-hegyi tanösvény (Esztergom) Állapota újszerű (2022-ben felújított.)
		NR	Tanösvény a Turjánban (Ócsa) Állapota felújításra szorul.
		NR	Kékbegy tanösvény (Farmos) Állapota megfelelő (2022-ben részleges felújítás)
		NR	Páskom legelő tanösvény (Dejtár) Állapota részben megfelelő, részben újszerű (2020-ban új madárleselkedő és táblák), egyes tájékoztatási elemek azonban cserére szorulnak.
		NR	Apródok útja tanösvény (Drégelypalánk) Állapota megfelelő.
		NR	Madárdal tanösvény (Dinnyés) Állapota újszerű. (2021-ben részben megújult, további fejlesztése 2023-ban tervezett)
		NR	Sisakvirág tanösvény (Nagykovácsi) Állapota megfelelő (2020-2022-ben megújult).
		NR	Királyréti tanösvény (Királyrét) Állapota megfelelő.
		NR	Kőpíte Túrakörök tanösvény (Dunaalmás) Állapota megfelelő.
		NR	Sóvirág tanösvény (Tápióság) Állapota megfelelő.
		NR	Gubóvirág tanösvény (Budaörsi Kopárok): Állapota megfelelő.

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

(pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek)

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Tájház/arborétum/ történeti kert	3	NR	Alcsúti Arborétum (Alcsútdoboz) Állapota megfelelő.
		NR	Ócsai Tájház (Ócsa) Állapota megfelelő / felújítás alatt (befejezés: 2023. tavaszán)

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
		NR	Jókai-kert (Budapest) Állapota megfelelő / felújítás alatt: 2022-ben kertrekonstrukció és új látogatóközpont építése kezdődött meg (tervezett befejezés: 2023. október).
Madárvárta	1	30	Farmosi Madárvárta Állapota újszerű (2022. márciusában átadva).

12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek

Kategória	darab	egyidejű kapacitás	Helyszín
Bázishely	1	51 fő	Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont (Királyrét)
Oktatóhely	4	30 fő	Budapest barlangjai (a Szemlő-hegyi-barlang bázisán)
			Szemlő-hegyi-barlang
			Pál-völgyi-barlang
		30 fő	Kökörccsin Ház Erdei Iskola (Esztergom)
		35 fő	Pilisi Len Látogatóközpont (Pilisszentiván)
30 fő	Sas-hegyi Látogatóközpont (Budapest)		

12.1.5. Szálláshelyek

	Száma (db)	Férőhely/befogadó képesség (fő)	Állapotuk rövid értékelése
Szálláshely	9	51 fő	Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont Állapota megfelelő.
		4 fő	Kökörccsin Ház Erdei Iskola (kutatóház/szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.
		6 fő	Alcsúti Arborétum Kutatóház (szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.
		6 fő	Dinnyési Kutatóház (szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.
		4 fő	Diósjenői Kutatóház (szállás csak belső használatra) Állapota felújítandó.
		4 fő	Farmosi Madárvárta Kutatóház (szállás csak belső használatra) Állapota újszerű
		4 fő	Jókai-kert (kutatóház/szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.
		4 fő	Tardosi Kutatóház (szállás csak belső használatra) Állapota megfelelő.
		4 fő	Visegrádi Kutatóház (szállás csak belső használatra) Állapota felújítandó.

12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

2022-ben elkészült és átadásra került a megújított Famosi Madárvárta, a Pál-völgyi-barlang új látogatóközpontja, a Hajta-pataknál pedig egy új madármegfigyelő torony. Részleges felújításra került a Kökőrcsin- és a Hiúz Ház épülete, folytatódott az Ocsai Tájház együttes felújítása és megkezdődött a Jókai-kert Látogatóközpont építése és a Jókai-kert megújítása. Befejeződött a Jági és a Strázsa-hegyi tanösvény tanösvény felújítása, megújultak a Sisakvirág tanösvény információs táblái és a Selyem-réti tanösvény néhány eleme. A helyi települési önkormányzattal együttműködve új ökoturisztikai célpontként átadtuk a Pusztavacsi Ürgeparkot, valamint közreműködtünk a Remete-szurdok tanösvény felújításában.

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

12.2.1. Szakvezetéses túrák

2022-ben különböző témakörökben 847 db szakvezetéses túrára (764 gyalogos, valamint 83 csónak- és kenu túra), a négy budapesti idegenforgalmi barlangban pedig 5 590 db vezetett túrára került sor. 2021-hez képest (593 db szakvezetéses túra, 573 gyalogos valamint 20 csónak- és kenu túra, a 4 idegenforgalmi célú barlangban pedig 2 948 db vezetett túra), 2022-ben közel 50%-os emelkedést sikerült elérni.

12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

2022-ben mindösszesen 34 saját szervezésű szakmai/jeles napra került sor saját helyszínen, valamint 24 további hasonlóan vettek részt az igazgatóság munkatársai külső helyszínen. Ezen kívül 470 egyéb tematikus programra került sor (141 madárgyűrűzés, 65 mobil program, 2 vetélkedő-akadályverseny, 38 tematikus terepi program, mintegy 120 tematikus, nem terepi program, nem számítva az önkéntesnapokat, a szakmai és terepgyakorlatokat, stb.

A megvalósult programok közül a fontosabbak:

- Famosi Gólyaváró Családi Nap (Famos, 2022.04.02)
- Kökőrcsin Nap (Esztergom, 2022.04.05)
- Föld Napja (Pál-völgyi kőfejtő, 2022.04.24)
- Madarak és Fák Napja (Jókai-kert, 2022.05.14.)
- Ipoly-völgy kincsei (Ipolyvece, 2022.05.24.)
- Dunavirág Ünnepe (Verőce, 2022.09.03)
- Dömösi Zöld Forgatag (Dömös, 2022.09.17.)
- Dinnyési Madárkavalkád (Dinnyés, 2022.10.02.)
- DINPI25 Trail tájfutó verseny (Visegrád, 2022.09.25)
- 25. éves jubileumi DINPI teljesítménytúra (Nagymaros/Visegrád, 2022.10.22)
- 22.Tatai Vadlúd Sokadalom (Tata, 2022.11.26.)

A fentiekén kívül jeles napokhoz (víz világnapja, állatok világnapja, föld napja és a madarak és fák napja programok, a fenntarthatósági témahét, európai madármegfigyelő napok) kapcsolódóan számos helyszínen megvalósuló további programokat rendeztünk, és meghívott partnerként is részt vettünk a meghirdetett jeles napokon különféle programjainkkal.

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont:

Óvodai és iskolai (köztük 3-5 nap) programot, kézműves foglalkozásokat, vezetett túrákat biztosított 2022-ben is egész éves nyitva tartás mellett (a járványügyi zárlat kivételével), míg szálláslehetőséget 3-6-8 ágyas szobákban 41 fő, 2 ágyas szobákban pedig 10 fő számára. Az év során összesen 182 alkalommal, 322 foglalkozás keretében 6 019 fő óvodás és iskolás számára nyújtott a helyszínen, valamint terepi és kihelyezett környezeti nevelési foglalkozásokat. A szálláshelyet 1 630 szállóvendég vette igénybe összesen 3 761 vendégéjszakán.

Kökörcsin Ház Erdei Iskola:

A Kökörcsin Ház változatos tematikájú erdei iskola programokat biztosít általános iskolások számára egész éves nyitvatartás mellett, azonban szálláslehetőség nélkül. A Kökörcsin Ház környezeti nevelője koordinálta a Nemzeti Park létrejöttét, munkáját és értékeit bemutató mobilkiállítást, ami az év folyamán 12 oktatási intézménybe, valamint további 7 egyéb helyszínre (könyvtár, rendezvény) jutott el, összesen mintegy 1 800 főt érve el. A kiállításhoz kapcsolódó Egy nemzeti park születése c. filmet a DINPI YouTube csatornáján (<https://www.youtube.com/watch?v=cIRpsftWPQ8>) az év végéig 2 240 fő tekintette meg.

A Kökörcsin Házban lehetőség lenne pedagógus továbbképzésre is, erre azonban az évben nem került sor lemondás és az átlagnál egyébként is alacsonyabb érdeklődés miatt.

Pilisi Len Látogatóközpont:

2022 első félévében a Látogatóközpont minden hétvégén, ám az alacsonyszintű érdeklődés miatt a második félévtől hétvégeként csak az előre meghirdetett hétvégi garantált családi programok alkalmával (havonta átlagosan egyszer) volt nyitva. A működés fókuszába így az előre bejelentkezett, főként iskolai és óvodai csoportok számára megtartott, jól működő foglalkozások és terepi programok megtartása került. Az év során 198 alkalommal 234 foglalkozásra került sor 4 530 fő óvodás és iskolás számára.

Sas-hegyi Látogatóközpont:

A Sas-hegyi Látogatóközpont egész évben biztosít környezeti nevelési foglalkozásokat a Budai Sas-hegy Természetvédelmi Területen belül, de a Sas-hegy hegylábi részein és további kihelyezett helyszíneken is. Hosszú évek óta különösen jó kapcsolatot ápol a Főváros XI. és XII. kerületi önkormányzataival, amelynek eredményeként változatos célcsoportokat, köztük óvodásokat és nyugdíjasokat is rendszeresen el tud érni az iskolák mellett. A látogatóközpont munkatársai az év során a nyitvatartás biztosítása mellett 143 alkalommal, 272 csoportnak, 300 foglalkozást tartottak összesen 5 539 óvodás és iskolás számára nyújtottak szolgáltatást.

Szemlő-hegyi barlang

A Szemlő-hegyi barlangban az év során 10 esetben, az oktatóhely „Budapest barlangjai” programjában szereplő Pál-völgyi-barlangban pedig 1 alkalommal került iskolás osztályok számára földrajzóra.

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

(pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások)

Keve András Madártani és Természetvédelmi Könyvtár

A Keve András Madártani és Természetvédelmi Szakkönyvtár (továbbiakban: Könyvtár) az Agrárminisztérium nagy hagyománnyal rendelkező tudományos szakkönyvtára, amely a hazai természettudományos szaktájékoztatásban egyedülálló tevékenységet folytat. A Könyvtár közel 15 ezer címadatot számláló állománya Magyarországon kiemelkedő gyűjtemény, jelentős tudományos szakkönyvekkel, magyar és külföldi szakfolyóiratokkal rendelkezik, 35 természettudományos folyóirat kurrens számainak tartalomjegyzékét dolgozza fel és teszi közzé az online elérhető MATARKA-ban.

A könyvtár elsődleges feladata 2022-ben is az olvasók teljes körű tájékoztatása és kiszolgálása volt. Az év során 143 fő használta a Könyvtárat. Mivel a Könyvtárnak otthont adó Jókai-kert kertfelújítási munkák miatt májustól nem látogatható, a kerti szakvezetések egyik állomásaként és a kertben megrendezett szakmai programok helyszínéeként ebben az évben kevesebb látogatót tudott fogadni.

A könyvtári állomány kis mértékben, összesen 36 új címmel bővült.

Az Igazgatóság a VEKOP-4.2.1-17-2017-00002 azonosító számú, „*A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében Budapest vonzáskörzetében – II. ütem*” című pályázat keretében a szakkönyvtár dokumentumainak egy részének digitális feldolgozását és publikálását tervezi. 2022-ben megtörtént az anyagok válogatása és előkészítése az archiválási és digitalizálási szolgáltatások elvégzéséhez.

Természetvédelmi táborok

2022-ben 11 napközis és 3 bentlakásos nyári táborra került sor, összesen 546 résztvevővel:

- Cincér-tábor 1.turnus (Budapest, 2022.06.20-24.)
- Lenvirág tábor 1.turnus (Pilisszentiván, 2022.06.27-07.01.)
- Lenge tábor 1.turnus (Dinnyés, 2022.07.04-08.)
- MTVA tábor 1.turnus (Budapest, 2022.07.11-15.)
- Lenge tábor 2.turnus (Dinnyés, 2022.07.18-22.)
- Utánpótlás Tábor - Hopp Ferenc Madarásztábor (Naszály, Ferencmajori-halastavak, 2022.07.17-24.)
- MTVA tábor 2.turnus (Budapest, 2022.07.18-22.)
- Hiúz tábor 1.turnus (Királyrét, 2022.07.24-29.)
- Vonuláskutató tábor 1.turnus (Soponya, 2022.07.24-31.)
- Lenvirág tábor 2.turnus (Pilisszentiván, 2022.08.01-05.)
- Vonuláskutató tábor 2.turnus (Soponya, 2022.08.01-07.)
- Hopp Ferenc Madarásztábor (Naszály, Ferencmajori-halastavak, 2022.08.01-28.)
- Hiúz tábor 2.turnus (Királyrét, 2022.08.07-12.)
- Cincér-tábor 2.turnus (Budapest, 2022.08.22-26.)

Dunavirág Vízübusz – mobil vízvizsgáló labor

A Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont munkatársai által üzemeltetett mozgó környezeti nevelési eszköz 2021-ben 45 alkalommal 1 408 résztvevő számára biztosított programot.

A Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont munkatársai által üzemeltetett mobil környezeti nevelési eszköz 2022-ben összesen mintegy 5 800 fő résztvevő (csoportos foglalkozások keretében 72 alkalommal 3 586 fő, egyéb rendezvények keretein belül pedig további kb. 2 200 fő) számára biztosított környezeti nevelési programot. Az erdélyi testvér nemzeti parkunkkal, a Békás-szoros-Nagyhagymás Nemzeti Parkkal folytatott együttműködés keretében Erdélyben ebből 150 fő erdélyi iskolás volt.

Külsős szervezésű rendezvényeken való részvétel

A DINPI munkatársai 2022-ben is igyekeztek eleget tenni a különféle önkormányzatoktól, oktatási intézményektől, civil és egyéb partner szervezetektől kapott meghívásnak. Az év folyamán 23 ilyen kitelpülésen vettünk részt. A jelentősebbek:

- Öko-Sziget (Szigetmonostor, 2022.03.24)
- Víz Világnapja, Duna Múzeum (Esztergom, 2022.03.25.)
- Föld Hete, Bikás Park (Budapest, 2022.04.29.)
- Madarak és Fák Napja, Blaskovich Múzeum (Tápiószele, 2022.05.10.)
- Nyitott kapuk, Tatabánya, 2022.05.11.
- Pilisi Len Családi Nap, Piliszentiván, 2022.05.14.)
- Pilis Expo (Pilisszántó, 2022.05.28.)
- Fülemlék éjszakája (Pilisborosjenő, 2022.06.02.)
- Rétesfeszt (Tápióság, 2022.06.04.)
- Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitóhétvége (Balatonfüred, 2022.06.3-6.),
- Aktív Családi Nap a Tápió Naturparkban (Farmos, 2022.08.13.)
- Dunavirág Ünnep (Verőce, 2022.09.03.)
- Váci Zöld Fesztivál (Vác, 2022.09.10.)
- Pilisi Klastrom Fesztivál (Pilisszentkereszt, 2022.08.13.)
- Törökbálinti családi nap (Törökbálint, 2022.09.18.)
- Iskolai Közösségi Nap, Tata, 2022.11.03.

Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési szolgáltatások

A 2022-ben biztosított további ökoturisztikai, környezeti nevelési és kapcsolódó szolgáltatások:

- tanösvényfejlesztésben való részvétel (Tőzegláp tanösvény – Dunakeszi, iskolai tanösvény – Budapesti Németi Iskola);
- kenu- és kerékpárbérlés (Szigetmonostor);
- e-bike bérlés és e-bike-os túrák (Pilismarót, Visegrád);
- ajándékbolt és webshop működtetése;
- rendezvényhelyszínek bérbeadása (Alcsúti Arborétum, Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont oktatóterme, Jókai-kert, Ócsai Tájház kertje és Turjánház, Pál-völgyi kőfejtő, Sas-hegyi Látogatóközpont – fogadóépület, panorámaterasz és kilátópont, Szemplő-hegyi-barlang – vetítőterem és liftakna, Kökőrcsin Ház udvara);
- természetvédelmi önkéntes munkák szervezése, lebonyolítása;
- Duna-Ipoly mobil applikáció (online tanösvényvezető);

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

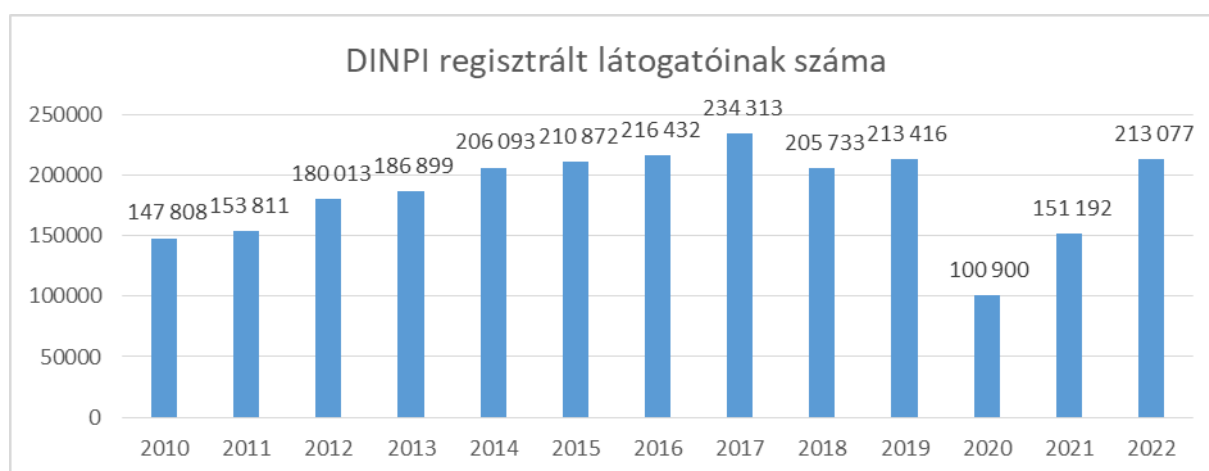
- természetismereti szakkör a Pilisi Isten Látogatóközpontban;
- Erdőmerülés;
- utazó barlang – mobil barlangos környezeti nevelési eszköz.

12.2.5. Kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve	Kiadott példányszám
1.	Programajánló füzet	2022	10 000
2.	Cincér újság, 2022 tavaszi szám	2022	4 000
3.	25 éves a Duna-Ipoly Nemzeti Park jubileumi kiadvány	2022	500
4.	Jági tanösvényfüzet (újryomás)	2022	1 000
5.	Madárdal tanösvényfüzet (újryomás)	2022	1 000
6.	„Budapest barlangja” leporelló	2022	2 000
7.	Boróka és Folyondár – A Szemlő-hegyi-barlang meséje (mesés színezőfüzet)	2022	500
8.	Özönállatfajok Magyarországon (Rosalia kézikönyvek 5.)	2022	500
9.	Madárismereti füzet a farmosi Nagy-nádas madarairól	2022	1 500

12.2.6. Látogatóstatisztika

2022-ben a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai és környezeti nevelési szolgáltatásait igénybevevő látogatók száma mintegy 213 ezer fő volt. 2021-hez képest ez 41%-os növekményt jelent, gyakorlatilag utól érve a COVID előtti utolsó év éves teljesítményét.

Bemutatóhelyeinket 145 ezer fő kereste fel, 68 ezer fő pedig különböző ökoturisztikai és környezeti nevelési szolgáltatásainkból részesült (benn 1 630 fővel, aki a királyréti Hiúz Ház szálláshelyén szállt meg).

A bemutatóhelyek közül közel 47 ezer fővel az Alcsúti Arborétum látogatottsága volt a legmagasabb, míg a három részben kiépített budapesti idegenforgalmi barlangot 78 ezer fő, a Mátyás-hegyi-barlangot pedig 5 700 fő látogatta meg. A barlangok közül a legnagyobb látogatószám növekmény a Budai Vár-barlangban volt, ahol az év folyamán célzott

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

reklámkampányokkal és a programkínálat diverzifikálásával 2021-hez képest négyszer több – összesen 10 652 fő látogatót sikerült elérni.

A látogatószám további megoszlása tájegységenként és bemutatóhelyenként:

Jókai-kert, Budapest: A Jókai-kert 2022. májusától felújítás miatt zárva tart, az év első négy hónapjában mindössze néhány csoport fogadására és rendezvény megtartására volt lehetőség. A kert ráadásul nyitvatartási idejében ingyenesen látogatható, ezért minősze azokról van információnk, akik valamelyik szakvezetési programon, regisztrációval járó foglalkozáson vagy rendezvényen vesznek részt. Az összes regisztrált látogatószám emiatt mindössze 293 + 1 357 ő volt a szakvezetéseken, illetve a rendezvényeken.

Sas-hegyi Látogatóközpont, Budapest: A látogatóközpont látogatottsága iránt az utóbbi években lecsökkent a társadalmi igény (2022-ben pusztán mintegy 4 500 fő), amivel párhuzamosan a hangsúly áthelyeződött a csoportos és rendeléses keretek között történő ökoturisztikai és környezeti nevelési programszolgáltatásra (2022-ben további 11 600 fő). Utóbbi vonatkozásában nagy és fontos szerepe van az Újbuda Önkormányzatával kialakult kapcsolatnak, amely keretében nagyszámú XI. kerületi óvodás, iskolás és nyugdíjas részesül különböző programokban. A hagyományos működést 2022. második felében akadályozta, hogy a faszerkezet elöregedése miatt le kellett zárni a tanösvény pallósorát (helyreállítása céges támogatással megkezdődött az év végén).

Ócsai Tájház és Dél-Kelet Pest (Vár)Megyei Tájegység: A programkínálat színvonalas diverzifikálásának, a – főként ingyenes – kommunikációs lehetőségek kiaknázásának, illetve az érintett munkatársak áldozatos munkájának köszönhetően a tájház és vele együtt a tájegység minden korábbinál több látogatót ért el 2022-ben: összesen 4 753 + 4 556 főt (a tájegységben folyó ökoturisztikai és környezeti nevelési munka itt koncentrált, ami alól mindössze néhány rendezvény és szakvezetési túra volt kivétel). Jóllehet, a tájház fejlesztési munkái miatt a helybeli lehetőségek az év folyamán csak korlátozottan voltak látogathatóak.

Pilisi Len Látogatóközpont és Pilis és Budapest Környéki Tájegység: A Pilisi Len Látogatóközpont elhelyezkedésénél fogva önmagában és az egyéni látogatók számára kevésbé vonzó – pusztán a látogatóközpont kiállítására 2022-ben mindössze 145 fő volt kíváncsi. A látogatóközpont munkatársai működtetik ugyanakkor (az esztergomi Kökörcsin Ház és néhány szakvezetési túra kivételével) szinte az egész tájegység ökoturisztikai és környezeti programkínálatát, amivel együtt a terepi és a látogatóközpontban tartott, illetve további kihelyezett foglalkozásaik, előadásaik révén 7 669 fő látogatót értek el, ami a 2010-2019. közti évek átlagának több, mint kétszerese. A működtetés első másfél éves tapasztalatai alapján 2022. második felétől a látogatóközpont a hétköznapi és rendeléses programszolgáltatásra, valamint a látogatóközpontban tartott tematikus rendezvényekre összpontosít.

Kökörcsin Ház, Esztergom: A Kökörcsin Ház profilja természetiskolai oktatóhelyként elsősorban az iskolai csoportok környezeti nevelése és a hétvégi szakvezetésekben áll. Tavaly sikerült újból a pandémia előtti szintet elérni a látogatószámokban: a 2 345 fő látogató a korlátozott humán erő kapacitás mellett jó eredmény.

Hiúz Ház Látogatóközpont és Erdei Iskola, Szokolya-Királyrét és Börzsöny-Gödöllői-dombság Tájegység: A Hiúz Ház Látogatóközpont a bemutatóhelyek közül a budapesti barlangok mellett az egyetlen olyan, amelynek a profiljában jobban megkülönböztethető az ökoturisztikai funkció, mert a népszerű királyréti kirándulóhelyen nagyszámú egyéni látogató keresi fel pusztán a látogatóközpontot és kiállítását programoktól függetlenül is (2022-ben közel ötezer fő). Emellett

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

azonban tavaly további közel 10 ezer fő számára történt környezeti nevelési és ökoturisztikai programszolgáltatás (ide értve a népszerű Vízipusz szolgáltatását is, valamint megjegyezve, hogy a tájegységben a kapcsolódó szolgáltatásokat szinte teljes egészében a Hiúz Ház munkatársai végezték). Összességében az elért látogató száma a 2010-2019. évek átlagához képest több mint 40%-kal volt több.

Vértes-Mezőföldi Tájegység: A tájegységben a már érintett Alcsúti Arborétumon túl nincs fizikai infrastruktúrával rendelkező bemutatóhely. A Dinnyési-fertő madármegfigyelő tornyaira, gyűrűzőhelyére és nem utolsósorban a fertő élővilágát bemutató Madárdal tanösvényre építve ugyanakkor egész évben rendszeresen tartunk szakvezetési túrákat és egyéb foglalkozásokat, ezért a Dinnyési-fertőt bemutatóhelyként kezeljük. Az itt és a további helyszíneken megvalósuló ökoturisztikai és környezeti nevelési programokkal együtt a tájegység közel 4 800 látogatót ért el.

Gerecsei Tájegység: A DINPI öt tájegysége közül egyedül itt nincs fizikai infrastruktúrával rendelkező bemutatóhely. A tájegység természetvédelmi őrei ugyanakkor változatos környezeti nevelési és ökoturisztikai feladatokat látnak el minden évben, aminek eredményeként tavaly közel 3 000 látogatót értek el. Ide adminisztráljuk továbbá az igazgatóság legnagyobb rendezvényét, a Tatai Vadlúd Sokadalmat, amit tavaly 16 000 látogató keresett fel.

Összességében megállapítható, hogy még ha a bemutatóhelyek, a környezeti nevelési foglalkozások és egyéb programok száma nem is érte el a COVID előtti szintet, a látogatókban kifejezett szolgáltatási teljesítmény arányosan elérte, sőt, egyes esetekben meg is haladta azt. Ennek ellenére az év végén újra tapasztalható volt a fokozódó fertőzöttséggel párhuzamosan a látogatottság visszaesése.

Regisztrált látogatók a DINPI ökoturisztikai bemutatóhelyein

Bemutatóhely neve	Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Belépőjegy ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
Pál-völgyi-barlang	34 303	2	34 305	100-3000	
Szemlő-hegyi-barlang	33 370	0	33 370	100-3300	
Budai Vár-barlang	10 473	179	10 652	100-3700	
Mátyás-hegyi-barlang	5 688	4	5 692	100-15500	
Alcsúti Arborétum	46 740	0	46 740	100-2600	
Ócsai Tájház	4 763	0	4 763	100-3000	
Hiúz Ház Erdei Iskola és Látogatóközpont	4 676	0	4 676	100-2000	
Pilisi Len Látogatóközpont	145	0	145	100-1300	
Sas-hegyi Látogatóközpont	4 491	0	4 491	100-1600	
Jókai-kert	293	0	293	100-1100	
Regisztrált látogatók 2022-ben összesen:	144 942	185	145 127		
Összehasonlításként 2021-ben	114 941	337	115 278		

Regisztrált látogatók az egyéb ökoturisztikai szolgáltatásokon

Szolgáltatástípus	Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Belépőjegy ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
Szakvezetési túra, nyílt túra	14 568	542	15 110	100-3000	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	2 275	22 131	24 406	650	
Erdei iskolai program	337		337	3300-4400	
Természetvédelmi táborok	214	332	546	30 700-56 300	
osztálykirándulás	157	0	157	600-2800*	
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)*	26	187	213	3 600	
vetélkedő, rajzverseny	0	62	62		
Felnőttképzés	0	40	40		
Terepgyakorlat	0	66	66		
Önkéntes program*	0	603	603		
szakmai gyakorlat	0	10	10		
közösségi szolgálat	0	107	107		
Egyéb: terepi vízvizsgálat	4 855	30	4 885	18 500-38 000	

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Egyéb:	szakmai előadások	970	868	1 838	100-1500	
Egyéb:	madárgyűrűzés*	1 505	841	2 346	100-1200	
Egyéb:	máshova nem sorolható rendezvények*	11 235	3 760	14 995	100-21 000	
Egyéb:	Épület/terem bérbeadása*	541	58	599	6600-255000	
Regisztrált igénybevevők összesen:		36 683	29 637	66 320		
*Regisztrált igénybevevők környezeti nevelésben is megjelenő tételek nélkül:		13 307	5 449	18 756		
Regisztrált igénybevevők 2021-ben összesen:		18 977	16 040	35 017		

Szálláshelyek forgalma (Hiúz Ház, Királyrét)				<i>Ár (tól-ig; Ft)</i>
Szállóvendégek száma (fő)	1 630			3 700 - 8 000
Vendégéjszakák száma (fő)	3 761			

12.2.7. Környezeti nevelési statisztika

A környezeti nevelési és az ökoturisztikai tevékenységek nagyrészt összefüggnek egymással, sok esetben nem is választhatóak el egymástól. Annak érdekében, hogy a statisztikában ne legyen adatduplázás, az alábbi adatokban nem tüntetjük fel az „egyéb ökoturisztikai szolgáltatás”-ok között elszámolt és a barlangtúrákhoz kapcsolódó létszámokat (utóbbiakat a bemutatóhelyi adatok között számoljuk el, mivel a barlangi látogatással együtt jár a vezetés).

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám összes (év/fő)
Szakvezetéses túra	15 110
<i>Barlangi program, túravezetés (nem számoljuk bele még egyszer, mert az ökoturisztikai statisztikában is megjelenik!)</i>	84 019
Erdei iskola/óvoda	337
saját szervezésű szakmai napok	24 406
természetvédelmi táborok	546
osztálykirándulás	157

Egyéb tematikus program	7 008
Regisztrált igénybevevők összesen:	143 526
Regisztrált igénybevevők összesen (korrigálva, barlangtúrák nélkül)	47 564

12.3. Társadalmi kapcsolatok

Az ökoturisztikai és környezeti nevelési területen a fontosabb együttműködő társadalmi szervezetek 2022-ben:

Börzsöny Alapítvány, Száz Völgy Természetvédelmi Egyesület, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, "A Felcsúti Utánpótlás Neveléséért" Alapítvány, MCE Felsőgallai Amatőrcsillagász Klub, Jane Goodall Intézet, Pangea Egyesület.

A szakterület szolgáltatásainak és tevékenységeinek megszervezésében és biztosításában releváns további céges partnerségek:

Adventure Caving Bt., Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nonprofit Kft., Braun Lazar Kft., Budapest Brand Nonprofit Zrt., Ipolyerdő Zrt., Jegymester Kft., MERT Marketing Kft., Pilisi Parkerdő Zrt., Sétapálca Kft., Soma Consult Kft. a a Fabi-Com Bt., Müller Antal ev. (Eltekerentyű E-bike túrák és kölcsönzés), Dr. Timárné Rákosi Viktória ev., Varga Katalin ev. (Maróti Kiskert), Vecsem Szolgáltató Bt.

Legfontosabb önkormányzati partnerek: Budapest XI. és XII. kerületeinek, Esztergom, Gárdony, Pilisborosjenő, Pilisszentiván és Tata önkormányzatai.

A gazdasági társaságok közül fontosabb támogatók és vállalati önkéntességet végzők: Cofidis, ERSTE Bank Zrt., TATA, PwC Magyarország, MOL Zrt., a Bridgestone Tatabánya Termelő Kft., Envirotis Holding Zrt.

Az igazgatóság hosszú évek óta fennálló, határon átnyúló kapcsolatai közül aktív együttműködős az év során a Békás-szoros – Nagyhagymás Nemzeti Parkkal (Románia) volt. Ennek keretében májusban a Dunavirág Vízübusz tartott foglalkozásokat Erdélyben.

12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer

(működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása)

2022-ben, egy év kihagyás után indítottunk újra védjegyes pályázatot, 7 pályázó részvételével. 5 pályázó (köztük egy már aktív védjegyes termék kínálatának bővítésére) nyerte el a védjegy használati jogosultságot. A védjegyhasználóink közül a szerződés hosszabbítási lehetőséggel 2022-ben két korábbi védjegyes most nem élt, így összesen 2022 év végével 36 az aktív védjegy használóink száma.

A nemzeti parki védjegyes termékek megoszlása 2022. év végén termékkörök szerint:

Termék	Termelő (db)	Termék (db)
Gyümölcs (lekvárok)	1	1
Méz	7	16
Szarvashúsból készült szárazáru	1	3
Tej	3	9
Kézműves	13	72
Száraztészták	1	10

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Malomipari termékek	1	6
Szürke marha szalámi (DINPI saját terméke)	1	3
Szolgáltatások	7	13
Bor	1	1

Védjegyes kézműveseink közül – termékeik egyenletes, magas színvonalának köszönhetően – hatan teljes termékskálájukra megkapták a Nemzeti Parki Termék védjegyet. 2022-ben a DINPI saját rendezvényein (Farmosi Gólyaváró Családi Nap, Föld Napja a Pál-völgyi kőfejtőben, Madarak és Fák Napja a Jókai-kertben, Dömösi Zöld Forगतag, Dinnyési Madárkavalkád, Tatai Vadlúd Sokadalom) és az Agrárminisztérium által szervezett Nemzeti Parkok Hetének nyitórendezvényén, valamint a Jókai-kertben a Pangea Egyesülettel közösen megrendezett BioBlitz programon biztosítottunk lehetőséget a védjegyesek bemutatkozására. Emellett a Pilisi Len Látogatóközpontban és a Jókai-kertben rendezvényhez kötött módon két, a Sas-hegyi látogatóközpontban pedig vásárszerűen további három alkalommal biztosított védjegyes árusítási alkalmat (részben az adventi időszakban).

Az igazgatóság bemutatóhelyeinek kínálatában az év során folyamatosan kaphatóak voltak védjegyes termékek.

12.3.2. Natúrparkokkal való kapcsolat

Az igazgatóság működési területén négy natúrpark működik: a Gerecse, a Pilisi Sziklák, a Tápió és a Vértesi Natúrpark.

Az igazgatóság és a natúrparkok között ökoturisztikai és környezeti nevelési területen csak eseti együttműködés van, 2022. augusztus 13-án közreműködtünk a Tápió Natúrpark „Aktív Családi Nap”-ján.

Gerecse NP

A Gerecse Natúrparkkal folyamatosan aktív a kapcsolat.

- Részt vettünk a Gerecse Natúrparkot bemutató film előkészítésében. Az 2022-ben kerül leforgatásra.
- Aktívan, szakmai instrukciókkal segítettük a tatai Réti-tavak tanösvény tervezését.
- Jelen voltunk az összehívott fórumokon, évközi egyeztetéseken és közgyűlésen.
- Kihelyezett kapuk, infópontok közös ellenőrzését végeztük 29 településen.
- A Gerecse Natúrpark részese volt a Tatai Vadlúd Sokadalom 2021 megrendezésének. Szerepet vállalt a finanszírozásban.
- A Gerecse Natúrpark és a Gerecsei TK területén a Neszmélyi Borút Egyesület által finanszírozott piros+ túraút kijelölésében szakmai segítséget nyújtottunk.

Pilisi sziklák NP

2021-ben aktív együttműködés nem volt.

Tápió NP

2021-ben aktív együttműködés nem volt.

Vértesi NP

- Jelen voltunk az összehívott közgyűlésen.
- Ragadozómadárvédelmet közösen végeztük. Közösen vettünk részt az országos sasszinkronban.

12.3.3. Kommunikáció – hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

Sajtókapcsolatok, közlemények:

Az igazgatóság az év folyamán 7 írásos sajtóközleményt tett közzé és 262 sajtómegkeresésnek tett eleget nyilatkozat, információ biztosítás és adatszolgáltatás formájában. Négy sajtónyilvános eseményt szerveztünk projektek indításával és zárásával, illetve létesítmények átadásával kapcsolatban, valamint közreműködtünk az Agrárminisztérium egyik sajtótájékoztatójának megtartásában. Továbbra is jó kapcsolatot ápoltunk a média számos képviselőjével:

Média	Írott	Elektronikus
Helyi	8	9
Regionális	3	27
Országos	6	124
Nemzetközi	0	0

Sajtómegjelenések: A különböző online médiumok sok tartalmat vettek át a DINPI-től 2022-ben is. Az év során 12 feljegyzett online sajtómegjelenésünk volt, amelyek kifejezetten igazgatósági hírt közöltek (ez azonban nem tartalmazza a kapcsolódó, de nem igazgatósági vonatkozású témákat), valamint további 26 rádiós, 58 televíziós és 17 nyomtatott média megjelenést regisztráltunk.

Honlapok: Az igazgatóság összesen 20 domain nevet kezel. A legfontosabb weboldal a dunaipoly.hu, amelyen az év során 972.532 oldalmegtekintést regisztráltunk, s amelybe az év elején integráltuk a szerkezetében és számos információjában is elavult, utólag megszüntett dinpi.hu oldal tartalmait. 2022-ben új weboldal nem jött létre.

2022-ben aktív és a DINPI által szerkesztett honlapok	dunaipoly.hu
	dinpi.hu
	dunaviragvizibusz.hu
	budaisashegy.blog.hu
	hiuzhaz.blog.hu
	ocsaitajhaz.blog.hu
	vadludsokadalom.hu

Elektronikus hírlevél: A DINPI programjait, újdonságait népszerűsítő hírlevél 23 alkalommal jelent meg és lett megküldve mintegy 2 ezer feliratkozó számára. A levelet átlagosan a címzettek 48%-a nyitotta meg, ami a hivatalos analitikák szerint mintegy kétszerese a hasonló témájú hírlevelek megnyitási arányának. Emellett további közel 500 főhöz jutott el 4 alkalommal az igazgatóság kifejezetten a környezeti nevelési szolgáltatások népszerűsítésére és a tanárok számára is hasznos digitális módszerek terjesztésére szolgáló Pedagógus Hírlevele. Utóbbi kiadását az év közben fellépő, elbocsátás miatti kapacitáscsökkenés miatt átmenetileg felfüggesztettük.

Facebook: Az igazgatóság második legfontosabb csatornája 2022-ben is DINPI Facebook oldala volt az év végén 21 830 követővel. Az év során összesen 355 bejegyzést tettünk közzé, mintegy 951.082 elérést és közel 142 ezer aktivitást, 29 ezer hivatkozáskattintást értünk el. A központi profil mellett több bemutatóhely (így a Hiúz Ház, a Jókai-kert, az Ócsai Tájház és a Pilisi Len Látogatóközpont) önálló Facebook oldalt is gondoztak. Az oldal bejegyzései között 5 rövidfilmet és 26 élő bejelentkezés jelent meg.

Instagram: Az év során az inkább fiatalokat elérő oldalra 37 fotót töltöttünk fel, az oldalt az év végén 3 453 fő követte.

YouTube: Az igazgatóság csatornájára az év folyamán 5 videót töltöttünk fel. A feltöltött anyagokat összesen 4 491-an nézték meg.

12.4. Tervezett fejlesztések (2023)

Projekt címe	Környezeti nevelési / ökoturisztikai fejlesztés 2023-ban	Forrás	Milyen stádiumban van?
A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében Budapest vonzaskörzetében II. ütem	Jókai-kert fejlesztése	VEKOP	Megvalósítása folyamatban van
IV. ütem	Ócsai Tájház és Natura2000 bemutatóhely fejlesztés	VEKOP	Megvalósítása folyamatban van
Dunakanyar természetiskola és szálláshely létrehozása	Dömösön a Duna-Ipoly Nemzeti Park új környezeti nevelési bázishelyének és bemutatóhelyének létrehozása	KEHOP+	Pályázat előkészítés alatt
Szárazgyepék endemikus növényfajainak megőrzése a Pannon és Alpesi biogeográfiai régió határterületén	Nagy-Szénás tanösvény felújítása	LIFE	Megvalósítása folyamatban van
Ócsai TK ökoturisztikai infrastruktúra fejlesztés	Hálózatos turisztikai attrakció és infrastruktúra fejlesztés.	TOP+	Pályázat előkészítés alatt
Gerecsei TE oktatóterem	Az őrszolgálati iroda részeként oktatóterem létrehozása.	KEHOP+	Pályázat előkészítés alatt
Vértesszőlő TE oktatóterem	Az őrszolgálati iroda részeként oktatóterem létrehozása.	KEHOP+	Pályázat előkészítés alatt
Környezeti nevelési eszközpark fejlesztése, Börzsön-Gödöllői-d. TE	Innovatív, erdő témájú környezeti nevelési eszközök kidolgozása.	KEHOP+	Pályázat előkészítés alatt
Hiúz Ház Látogatóközpont kiállítás megújítás		Interreg	Pályázat előkészítés alatt

12.5. Együttműködési megállapodások

Szerződő fél neve	Megállapodás célja és tartalma	Megkötés dátuma
Adventure Caving Bt.	túrávezetői szolgáltatás	2021
Braun and Lazar Kft.	kerékpár- és kenuflotta üzemeltetése	2021
Dr. Timárné Rákosi Viktória ev.	túrávezetői szolgáltatás	2021
Fabi-Com Bt.	túrávezetői szolgáltatás	2021
Müller Antal e.v.	e-bike-ok üzemeltetése	2021
Pilisi Parkerdő Zrt.	e-bike úthasználati megállapodás	2021
Varga Katalin e.v. Aktív-és Ökoturisztikai Fejlesztési Kp	vagyongazdálkodási szerződés 28 db e-kerékpár üzemeltetésére.	2021

Szerződő fél neve	Megállapodás célja és tartalma	Megkötés dátuma
Vecsem Szolgáltató Bt.	túravezetői szolgáltatás	2021

12.6. Fontosabb események

- Famosi Gólyaváró, 2022. április 2.
- Föld Napja: Pál-völgyi-barlang kőfejtője, 2022.04.24.
- Madarak és Fák Napja: Jókai-kert, 2022.05.14.
- Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitóhétvége: Balatonfüred, 2022.06.03-06.
- Dömösi Zöld Forgatag: Dömös, 2022.09.17.
- DINP 25 terepfutó verseny: Visegrád, 2022.09.25.
- Madárkavalkád családi nap: Dinnyés, 2022.10.02.
- DINP 25 teljesítménytúra: Nagymaros, 2022.10.22.
- Tatai Vadlúd Sokadalom: Tata, 2022.11.26

13. Közfoglalkoztatás

13.1. Alapfeladatok, személyi feltételek

2022. évben újra lehetőség nyílt Igazgatóságunk számára az Országos Közfoglalkoztatási Programban részt venni. 9 fő foglalkoztatására nyújtottunk be igényt, melyet a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal jóváhagyott, a létszám az év során 6 főre csökkent. A ténylegesen foglalkoztatott létszám 6 fő.

A közfoglalkoztatásban érintett települések: Esztergom, Tata, Ócsa, Szokolya (Királyrét) és Pilisszentiván, Budapest.

A programban vállaltuk 4 fő számára a kiegészítői képesítés megszerzésének biztosítását, melyből 2 fő szerezte meg a képesítést.

A foglalkoztatási támogatás összege a 2022. évben 9.336.325 Ft volt.

A közfoglalkoztatás során az alábbi alapfeladatokat terveztük és valósítottuk meg:

- Allergén, inváziós növények irtása,
- Nyílt térségek ápolása,
- Hulladékgyűjtés,
- Természetvédelmi területkezelések,
- Az Igazgatóság ingatlanvagyonának fenntartása, karbantartása,
- Környezeti nevelési feladatok, egyéb szakvezetések megtartása

13.2. Elvégzett feladatok, eredmények

Gerecsei Tájegység, Tata

A két fő közfoglalkoztatott az alábbi feladatok ellátásában vett részt:

- Ferenccsajkai Madárvárta szakmai munkájának vezetése, végzése,
- Környezeti nevelési programok, táborok, túrák, védelmi, szeméthyűjtési, élőhelykezelési, madárgyűrűzési akciók előkészítése, szervezése, lebonyolítása.
- 20. Tatai Vadlúd Sokadalom online verzió tervezése, megvalósítása.
- Élőhely felmérések végzése, biotikai adatok gyűjtése és rögzítése DINPI adatbázisba.
- Szakmai gyakorlatosok kiosztott feladatainak irányítása, vezetése.
- Tájegységi bemutatóhelyeink, információs felületeink karbantartásai (tanösvények, információs és hatósági táblák stb.) munkáinak elvégzése.
- Saját területünk fenntartási munkáinak elvégzése (pl.: tardosi kutatóház környezetének rendben tartása, pusztamaróti temető kaszálása, kerítés javítása, magyarföldi husáng élőhelyvédelmi kerítésének és a földútjainknak a karbantartása kézi eszközökkel stb.).
- Kaszálások, cserjeirtások, élőhelykezelések irányítása, végzése.
- Allergén és adventív növények visszaszorítása kézi erővel.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- Özönnövények mechanikus kezelése.
- Tájegységi gépek kezelése, karbantartása.

Pilis-Budapest környéki Tájegység, Esztergom, Pilisszentiván

A Pilis-Budapest környéki Tájegységben 2022. január 1.-től két, majd később egy főt foglalkoztattunk a közfoglalkoztatási programban, az irodaként is működő Kökőrcsin-ház Erdei iskolában, és a Strázsa-hegyi Majorban látták el feladataikat.

- A közfoglalkoztatottak feladatai közé tartozott a Kökőrcsin-ház takarítása és fertőtlenítése.
- A vírus helyzet miatt jelentősen megnőtt a Strázsa-hegyi tanösvény látogatottsága, ami a szokottnál több hulladékgyűjtési feladattal járt. Hétféteken a Kökőrcsin-ház parkolója megtelt a kirándulók autóival.
- Karbantartották a parkolót és a Kökőrcsin-ház udvarát. Jelentős kézi kaszálási feladattal járt a munkavégzés.
- Június és szeptember folyamán a központilag kijelölt időpontokban elvégezték a parlagfűmentesítést, a Kökőrcsin-ház, a Strázsa-hegyi Major és a Visegrádi-öböl területén több alkalommal.
- A Kökőrcsin-ház épülete mellett, a Strázsa-hegyi Major (állattartó telep) szociális helységeinek és irodájának takarítását is rendszeresen végezték a közfoglalkoztatottak.
- Rendszerben tartották a külső telep részeket (kaszálás, gereblyezés, falevélggyűjtés), továbbá az afrikai sertéspestis (ASP) miatt létrehozott gyűjtőpont takarítása és fertőtlenítése is a feladatok közé tartozott.
- Ellátták a tervezett Dömösi Látogatóközpont udvarának karbantartását, szemétszedést, valamint a Visegrádi kutatóház takarítását és udvarának karbantartását.

Az év részében egy fő Pilisszentivánon, a Pilisi Len Látogatóközpontban látott el környezeti neveléshez kapcsolódó feladatokat:

- Közreműködött a Látogatóközpontban folyó környezeti nevelési programokban, ehhez kapcsolódó túrákat- és foglalkozásokat vezetett, a Látogatóközpont környezetének és épületének rendszerben tartásában, takarításában (növényzet, külső létesítmények, főépület).

Jókai-kert, Budapest

2022. évben 1 fő dolgozott közfoglalkoztatotti státuszban a Jókai-kertben, aki a következő feladatok végrehajtásában vett részt:

- környezeti neveléssel és csoportok fogadásával kapcsolatos feladatok;
- könyvtári állomány katalógizálással, selejtezéssel kapcsolatos feladatok;
- rendezvények előkészítésével kapcsolatos feladatok;
- általános adminisztrációs feladatok;
- alkalmi jelleggel közreműködés a Sas-hegyi Látogatóközpont feladataiban (túravezetés, környezeti nevelési foglalkozások).

Dél- és Kelet pest megyei Tájegység – Ócsa

Egy fő közfoglalkoztatott az alábbi feladatok ellátásában vett részt:

- Terepi túravezetés és bemutatóhelyi tárlatvezetés,
- Takarítás, udvartakarítás, szükség szerint területi szemétszedés,
- Parlagfű mentesítés, allergén és adventív növények visszaszorítása kézi erővel.
- Fotóanyagok készítése és rendezése, videó anyag felvétel és vágás.
- Kaszálások, cserjeirtások, élőhelykezelések, végzése.

Börzsönyi-Gödöllői dombság Tájegység (Királyrét)

Egy fő közfoglalkoztatott az alábbi feladatok ellátásában vett részt:

- A szállás, az erdei iskola és a látogatóközpont a nyári és őszi időszakban – egészen novemberig - üzemelt, így a napi látogatók, a felnőtt- és gyerekcsoportok, valamint a szállást igénybevevők után is gyakran és folyamatosan szükség volt a takarításra. A vírushelyzet miatti zárás után – az egész éves folyamatos igénybevétel miatt – az egész házat érintő, precíz nagytakarítást ütemeztünk be (ablaktisztítás, ágyneműk, huzatok teljes mosása, felültetek áttörlése, portalanítása, stb.).

13.3. Tapasztalatok

A program megvalósításának gazdasági haszna közvetlenül a mezőgazdasági területeken a helyes környezeti és mezőgazdasági állapot biztosításával, az allergén növények visszaszorításával javuló népegészségügyi helyzettel, a védett természeti értékek egyedszámának növekedésével, az illegális hulladékdepók felszámolásának környezetvédelmi pozitív hatásával, az ingatlanok értékállóságával mérhető le.

A program megvalósítása a védett természeti területek általános állapotának javulásában, az erdők és mezők rekreációs értékének növekedésében, a természetvédelmi bemutatóhelyeken elvégzett környezettudatot formáló oktató-, nevelőmunka hatásában is kimutatható volt.

A közmunka programnak 2022-ben számos pozitív hozadéka volt igazgatóságunk munkájában. Elsősorban az alábbi területeket kell kiemelnünk:

- Tájegységi környezeti nevelési feladatok, programok, online programok, táborok, túrák, madárgyűrűzési akciók előkészítése, szervezése, lebonyolítása.
- Élőhely felmérések végzése, biotikai adatok gyűjtése és rögzítése DINPI adatbázisba.
- Szakmai gyakorlatosok kiosztott feladatainak irányítása, vezetése.
- Tájegységi bemutatóhelyeink, információs felületeink karbantartási munkáinak elvégzése.
- Saját vagyongazdálkodású területünk fenntartási munkáinak elvégzése
- Kaszálások, cserjeirtások, élőhelykezelések irányítása, végzése.
- Özönnövények, allergén növények (parlagfű) visszaszorítása kézi erővel.
- Tájegységi gépek kezelése, karbantartása.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- Tájégségi ingatlanok, állattartó telepek, bemutatóhelyek, parkolók karbantartása, takarítása, udvartakarítás, szükség szerint területi szemétszedés.
- Oktatási háttérmunkákban való közreműködés.

13.4. Javaslato

A közfoglalkoztatási program folytatása fontos főként az üzemeltetés és a területkezelés, környezeti nevelés terén. A felmerülő feladatok mennyiségét és tapasztalatainkat tekintve a közfoglalkoztatási program folytatását javasoljuk.

Az Igazgatóság külső- és belső ellenőrzéseinek nyilvántartását az AM által fenntartott ellenőrzés nyilvántartó rendszerben naprakészen vezetjük.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

14.1. Belföldi együttműködés

A DINPI kifejezett szándéka a folyamatos kapcsolattartás és szakmai együttműködés a közigazgatási és társadalmi szervezetekkel.

Stratégiai partnert jelentenek a kormányhivatalok természetvédelmi és környezetvédelmi főosztályai és a társ nemzeti park igazgatóságok. A főosztályok vonatkozásában napi rendszerességű kapcsolattartás elsősorban a konkrét szakhatósági eljárásokban való részvétel miatt áll fenn, de az adatcsere és a kölcsönös tájékoztatás is jellemzi az együttműködést. A nemzeti park igazgatóságok esetében a természetvédelmi kezelési feladatok, a közös pályázatokban való részvétel, a szakterületi konferenciák, valamint a pénzügyi-gazdasági menedzsment feladatok harmonizációja, a legoptimálisabb gyakorlatok átvétele a célja a formális és informális egyeztetéseknek.

Bekapcsolódtunk a kormányhivatalok munkájába is. Igazgatói szinten jelen voltunk a Megyei Államigazgatási Kollégiumok munkájában.

Folyamatos, vezetői és ügyintézői szintű szakmai együttműködést alakítottunk ki a vízügyi igazgatóságokkal és az erdészeti Zrt-kel, akikkel részben a területkezelési- és hasznosítási feladatok részletes egyeztetése zajlik, részben pedig a fejlesztési programok, pályázatok összehangolása.

A szakmai együttműködést kiemelten erősíti közös projektek lebonyolítása. Elsősorban a folyamatban lévő és az elbírálás alatt álló LIFE pályázatokban alakítottunk ki szoros együttműködést hazai partner szervezetekkel. Ezek az alábbiak:

- valamennyi társ nemzeti park igazgatóság,
- az erdőgazdaságok közül a Pilisi Parkerdő Zrt.
- a civil szervezetek közül a WWF Magyarország, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a Zöld Akció Egyesület, az Érmelléki Természetvédelmi és a Turisztikai Közhasznú Egyesület,
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara,
- Magyar Természettudományi Múzeum,
- Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai Kutatóközpont.

A működési területen elhelyezkedő települési önkormányzatokkal elsősorban a rendezési tervek készítése kapcsán aktív az együttműködés. Az önkormányzatok közül kiemelkedően szoros az együttműködés a Budapest XI., XII. és II. kerületi, továbbá a Pilisszentiváni Önkormányzattal, akikkel évek óta közös finanszírozású környezeti nevelési programokat, illetve élőhelykezelési programokat bonyolítunk le. Kiemelt figyelmet fordítunk a helyi védettséget kezdeményező Önkormányzatok szakmai támogatására, ahol a jogszabályban előírt nyilatkozaton túl segítünk a kezelési irányelvek helyes meghatározásában, valamint az előkészített önkormányzati rendelet szakmai véleményezésében. 2022-ben 15 db új helyi védetté nyilvánítás, illetve 2 db helyi védettség feloldás/egyidejű helyi védetté nyilvánítás véleményezése történt meg. 2022-ben részt vettünk a Jövő Nemzedékek Szószólójának a helyi védett területekkel kapcsolatban kiadott elvi állásfoglalás tervezetének véleményezésében is.

Civil szervezetek közül szoros együttműködésben dolgozunk a Magosfa Alapítvánnyal, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel és a WWF Magyarországgal. Formalizált az együttműködésünk az Ócsai Madárvárta Egyesülettel. Törekszünk rá, hogy pályázataink eredményeiből a célterületek aktív társadalmi szervezetek minél nagyobb mértékben részesüljenek.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A korábban megalapított Vértesi NP, Gerecse NP mellett a 2019-ben létrejött Tápió NP-kal és Pilisi Sziklák NP-kal is szakmai együttműködést alakítottunk ki:

- A Pilisi Sziklák NP esetében a natúrpark vezetője helyet kapott a Pilisi BR Tanácsadó Testületében.
- A Tápió Natúrparkkal együttműködésben valósítjuk meg a kora tavaszi békamentő családi rendezvényünket.

Oktatási intézmények közül rendszeres önkéntes munkát végeznek az ELTE biológus hallgatói és a Corvinus Egyetem kert- és tájépítő hallgatói, valamint a budapesti Arany János és Apáczai Csere János Gimnáziumok diákjai. Igazgatóságunknak formalizált együttműködési megállapodása van gyakorlatos hallgatók fogadására a Corvinus Egyetemmel, a Szent-István Egyetemmel és a Soproni Egyetemmel.

Igazgatóságunk az elmúlt években fokozatosan erősítette a természetvédelmi önkéntes munkákra egyre nagyobb számban jelentkező érdeklődők bevonását az élőhelykezelési feladatokba.

Az MVH-val közös ellenőrzési feladataink révén dolgoztunk együtt.

A rendészeti törvény hatályba lépéséből fakadóan a kapcsolatrendszeret erősítettük az intézkedések szempontjából leginkább frekvenciát Budai TK területén illetékességgel bíró rendőrkapitányságokkal (BRFK II., III., XI., XII., XXII. kerületi, valamint Budaörsi Rendőrkapitányság), valamint a megyei rendőr főkapitányságokkal.

14.2. Nemzetközi együttműködés

2022-ben érvényben lévő legfontosabb együttműködések az alábbiak:

Nemzetközi Partner	Ország	Az együttműködés (tématerület/projekt) rövid ismertetése
Békás-szoros– Nagy-hagymás Nemzeti Park	Románia	Rendszeres partnerségi együttműködés, kölcsönös tanulmányutak szervezése és szakmai tapasztalatcsere.
Pozsony Térségi Természetvédelmi Egyesület (BROZ)	Szlovákia	Több olyan LIFE+ projektben veszünk részt, ahol a BROZ a vezető partner: - A Duna ártéri élőhelyeinek megőrzése és bemutatása (2015-2024) - Szárazgyepek endemikus növényfajainak megőrzése a Pannon és Alpesi biogeográfiai régió határterületén (2020-2027)
EUROPARC	Németország	Aktív részvétel a Közép- és Kelet-Európai Szekció munkájában.
Carpathian Network of Protected Areas (CNPA)	Románia	Részvétel a szakmai rendezvényeken. 2018-ban közös pályázatot nyertünk a Duna Transznacionális Programra. A Duna-Ipoly Nemzeti Park borszönyi részterületének kezelési tervére kértünk támogatást.
DANUBEPARKS	Ausztria	Részvétel a szervezet közgyűlésein, szakmai találkozóin, rendezvényein. Közös projektek.
Európa Diploma	Franciaország	Részvétel az európa diplomás területek kezelőinek találkozóin. Éves jelentés összeállítása és leadása.
EuroMAB	Franciaország	Részvétel az EuroMAB rendezvényein, kapcsolattartás és tapasztalatcsere az UNESCO szakértőivel és a bioszféra-rezervátumokkal.

15. Ellenőrzés

Az Igazgatóság külső- és belső ellenőrzéseinek nyilvántartását az AM által fenntartott ellenőrzés nyilvántartó rendszerben naprakészen vezetjük.

15.1. Külső ellenőrzések

Az Igazgatóságnál a 2022. évben 9 külső ellenőrzés történt. Hét ellenőrzés a pályázatok megvalósítását vizsgálta, az Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztálya a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet 12. § (2)-(3) bekezdésében foglalt kötelezettségének megfelelő teljesítésre vonatkozó ellenőrzését végezte el. A közfoglalkoztatási program megvalósítását ellenőrizte a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya.

Elrendelő és ellenőrző szerv	Téma	Megállapítás
Agrárminisztérium Ellenőrzési Főosztály	A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság ellenőrzése, ezen belül a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről szóló 44/2011.(III.23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése	1.) A vizsgált időszakban (A 2021. évben) a DINPI beszerzési igényével 19 szűrőpróbaszerűen kiválasztott partnerből 13 esetben fordult a Központi Ellátó Szervhez. 2.) A vizsgálat során rendelkezésünkre bocsátott dokumentumok alapján az igénybejelentések szabályosan történtek, azonban javasoljuk, hogy a DINPI a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása keretében előállított termékek és szolgáltatások beszerzése tárgyában létrejövő szerződések megkötése során minden esetben a 44/2011. (III.23.) Korm. rendelet 3.§ (3) bekezdésében foglalt határidők figyelembe vétele mellett járon el. 3.)A 2021. évi Beszerzési Szabályzat áttekintése alapján megállapítható, hogy annak rendelkezései összhangban vannak az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, az Ávr. valamint az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendelet előírásaival. A 2021. évi Beszerzési szabályzat tartalmazza valamennyi, a DINPI beszerzéseit érintő belső eljárásrend részletszabályait, továbbá a szabályzatban rögzítésre kerültek a 44/2011.(III.23.) Korm. rendelet 11. §-ban foglaltaknak megfelelő eljárásrend kialakításra került. Ugyanakkor a 2021. évi Beszerzési szabályzat 2. pontja a 2020. XI. 30-ig hatályos, a Nemzeti

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Elrendelő és ellenőrző szerv	Téma	Megállapítás
		Kommunikációs Hivatal jogállásról és a kormányzati kommunikációs beszerzésekről szóló 247/2014. (X.1.) Korm. rendeletre történő hivatkozást tartalmaz. Fentiek nyomán szükségesnek tartjuk Beruházási szabályzat felülvizsgálatát annak érdekében, hogy a 2020. december 1-jétől hatályos, Nemzeti Kommunikációs Hivatal jogállásról és a kormányzati kommunikációs beszerzésekről szóló 162/2020. (IV.30.) Korm. rendeletre történő hivatkozás szereplejen.
ITM KEHOP HÁT (IH)	KEHOP-3.3.0-15-2016-00002 kármentesítés közbenső helyszíni ellenőrzés	NR
Széchenyi Programiroda	Centralparks (CE1359) projekt külsős ellenőrzése	Minden rendben volt
NEEMO EEIG	LIFE endemic PANALP (LFE19 NAT/SK/000895) projekt monitorlátogatás	Minden rendben volt
ITM KEHOP HÁT (IH)	KEHOP-4.1.0-15-2016-00008 „Vizes élőhely fejlesztése a Táti szigetcsoport térségében”	1.) Feltárt hiányosságok leírása: Az irodaszékre vonatkozó értékhatár alatti beszerzés dokumentumai nem teljes körűen kerültek bemutatásra a Helyszíni Ellenőrzés alkalmával. 2.) Feltárt hiányosságok leírása: A Stihl FS 460C-EM fűkaszára vonatkozó értékhatár alatti beszerzés dokumentumai nem teljes körűen kerültek bemutatásra a Helyszíni Ellenőrzés alkalmával. Javasolt intézkedés: Alátámasztó dokumentumok bemutatása az IH részére. 3.) Feltárt hiányosságok leírása: Egyes értékhatár alatti beszerzések kapcsán (a Helyszíni Ellenőrzési Jegyzőkönyv 6.3. pontjában feltüntetésre kerültek az érintett eljárások) nem került bemutatásra az ajánlatok kiküldésének igazolása. Javasolt intézkedés: Alátámasztó dokumentumok bemutatása az IH részére. 4.) Feltárt hiányosságok leírása: A Tájékoztatás és nyilvánossággal kapcsolatos vállalások közül az alábbihoz tartozó alátámasztó dokumentum nem került

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Elrendelő és ellenőrző szerv	Téma	Megállapítás
		bemutatásra. Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése. Javasolt intézkedés: Alátámasztó dokumentumok bemutatása az IH részére.
NEEMO EEIG	LIFE Danube Floodplains (LIFE14 NAT/SK/001306) projekt monitorlátogatás	Minden rendben volt
ITM KEHOP HÁT (IH	"KEHOP-4.1.0-15-2016-00023 „Az Ipoly-völgy komplex élőhelyfejlesztése"	Minden rendben volt
Miniszterelnökség és a KEHOP IH	"KEHOP-4.1.0-15-2016-00054 „Kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek fejlesztése és bemutatása Fejér megyében"	A jegyzőkönyv 7. pontjban részletezettek szerint nem álltak rendelkezésre a Tájékoztatás és nyilvánossággal kapcsolatos tevékenységre vonatkozó alátámasztó dokumentumok
Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság országos közfoglalkoztatási program ellenőrzése	Minden rendben volt

15.2. Belső ellenőrzések

Az Igazgatóság belső ellenőrzését külső megbízott belső ellenőr látja el, 2014. április 29-től vállalkozási szerződés keretében. A belső ellenőr az igazgatónak közvetlenül alárendelve végzi munkáját, szükség szerint konzultálva és adott esetben tanácsot adva az Igazgatóság vezetőinek, alkalmazottainak.

Az Igazgatóság 2022. évi belső ellenőrzési tervében 11 vizsgálati feladat szerepelt, és valamennyi vizsgálat elvégzésre került.

A vagyonsvédelem területén a selejtezési szabályzatban foglaltak betartásának ellenőrzése történt meg.

Az ellenőrzési tervtől eltérés nem történt. Soron kívüli, illetve egyéb terven felüli ellenőrzésre nem került sor.

2022-ben csak a filmforgatások vizsgálata igényelt intézkedési terv készítési kötelezettséget. Az intézkedési terv elkészült és megküldésre került a belső ellenőr részére.

Az intézkedések végrehajtását és nyomon követését utóellenőrzés keretében, és a folyamatos vezetői megbeszélésekkel biztosítjuk.

Lejárt, végre nem hajtott intézkedések, melyek magas kockázatot jelentenek a belső kontrollrendszer működése szempontjából nem voltak, mert valamennyi javaslatához az intézkedések megvalósultak.

Kiemelt jelentőségű megállapításokat a belső ellenőr 2022. évben nem tett.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

A pályázatok ellenőrzése kapcsán kiemelt figyelmet fordítunk a beszerzések és közbeszerzési eljárások ellenőrzésére az EU-s irányelveket figyelembe véve.

Minden évben, így 2022-ben is sor került a pénzkezelő helyek ellenőrzésére, 1000 Ft-ot meghaladó pénztárhány nem került megállapításra egyetlen pénzkezelő hely vonatkozásában sem. A vagyonvédelmi tevékenység ellenőrzésének eredményekét a belső ellenőr megállapította, hogy a selejtezési eljárás a jogszabályi előírások figyelembe vételével, a selejtezési szabályzatunknak megfelelően történt.

2022. évben elvégzett belső ellenőrzések:

Az ellenőrzött szervezeti egység megnevezése	Ellenőrzés tárgya	Megállapítás
A filmforgatási tevékenység vizsgálata.	Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az Igazgatóság által megvalósított filmforgatási tevékenység szabályszerűen megtörtént-e, az betölti a célját, funkcióját. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2021-2022. évek	A 2020. évről a 2021. évre a filmforgatási célú bérleti díj mértéke 83 %-kal növekedett. 2022. június 30. napjáig a 2021. évi bevételekhez képest mintegy 127 %-os növekedés figyelhető meg). A bérleti díj bevételek aránya a teljesített bevételekhez képest minden évben növekedett, azonban a bérleti díjak 2020. évi induló értékeinek kialakításáról, megalapozásáról az igazgatóság szabályozásai nem rendelkeztek. Javasolom szabályozás létrehozását a bérleti díjak kialakításáról, megalapozásáról. Intézkedési terv készítése vált szükségessé
Az Igazgatóság munkaügyi dokumentumainak ellenőrzése	Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az Igazgatóság alkalmazottai a Kjt. és az Mt. által előírt munkaügyi dokumentumokkal rendelkeznek-e. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2022. év	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé
A „TÖLGYES LIFE” pályázat feladatai megvalósulásának vizsgálata	Az ellenőrzés célja: A pályázati források felhasználásának vizsgálata, továbbá annak értékelése, hogy a kialakított szabályozási és intézményrendszer hozzájárult-e a támogatási források szabályszerű és eredményes felhasználásához. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2021-2022.	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az ellenőrzött szervezeti egység	Ellenőrzés tárgya	Megállapítás
A pénztárak működésének, működtetésének szabályszerűségi ellenőrzése.	Az ellenőrzés célja: A pénztárak működésének, működtetésének szabályszerűségi ellenőrzése. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2022. év	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé
Fa értékesítési tevékenység ellenőrzése	Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az Igazgatóság erdészeti, kezelési tevékenysége, ennek keretében a fa értékesítés megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, különösen az Nvtv. és az Evtv. előírásainak. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2022. év	A faanyag kereskedelmi lánc szereplő köteles az erdei faválaszték üzleti év első napja szerinti nyitó készletét fafajonként, választékonként telephelyenkénti bontásban az üzleti év első hónapjának végéig nyilvántartásba venni. A helyszíni ellenőrzés során bemutatott és elektronikusan megküldött nyilvántartás nem erdei faválasztékként került nyilvántartásra és nem telephelyenkénti bontásban, ezért a belső ellenőrzés kérte a hiányosság mielőbbi pótlását.
A menetlevelek és gépüzemnaplók szabályszerű vezetése ellenőrzése	Az ellenőrzés célja: a 2021. évi menetlevelek és gépüzemnaplók a gépjármű üzemeltetési szabályzat szerint kerülnek-e vezetésre, kiállításra. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2022. év.	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé
Állatértékesítési tevékenység ellenőrzése	Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az Igazgatóság állatértékesítési tevékenysége megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, különösen a mezőgazdasági haszontartásra vonatkozó ágazati jogszabályoknak. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2022. év	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé
2021. évi földvásárlások szabályszerűségének ellenőrzése	Az ellenőrzés célja: a 2021. évi földvásárlások szabályszerű bonyolításának ellenőrzése. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2021. év	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Az ellenőrzött szervezeti egység	Ellenőrzés tárgya	Megállapítás
Vagyonvédelem területén a selejtezési szabályzatban foglaltak betartásának ellenőrzése.	Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a vagyonvédelmi tevékenység részeként a vizsgált időszakban a selejtezés a saját szabályzati előírásuk és a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt-e. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2021. év	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé
A „KEHOP Ipoly - Völgy fejlesztése” pályázat pénzügyi és szakmai tervei megvalósulásának vizsgálata	Az ellenőrzés célja: A pályázati források felhasználásának vizsgálata, továbbá annak értékelése, hogy a kialakított szabályozási és intézményrendszer hozzájárult-e a támogatási források szabályszerű és eredményes felhasználásához. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2021-2022. évek	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé
A „Vipera LIFE” pályázat pénzügyi és szakmai tervei megvalósulásának vizsgálata	Az ellenőrzés célja: A pályázati források felhasználásának vizsgálata, továbbá annak értékelése, hogy a kialakított szabályozási és intézményrendszer hozzájárult-e a támogatási források szabályszerű és eredményes felhasználásához. Az ellenőrzés módszerei: adatbekérés, dokumentumelemzés, interjúkészítés. Az ellenőrizendő időszak: 2021-2022..	Intézkedési terv készítése nem vált szükségessé

16. A legfontosabb éves munkák összefoglalása

Az alábbiakban azokat az eredményeket emeljük ki, melyek megítélésünk szerint a legjelentősebb előrelépést, hosszabb távra kiható kedvező természetvédelmi hatásokat váltottak ki, vagy későbbi természeti állapot javító beavatkozások lehetőségét teremtették meg:

- Jelentősen előreléptünk a nemzeti park zónarendszerének kialakítása és az erdőgazdaságokkal történő megegyezés felé.
- A természetvédelmi vagyongazdálkodás keretében folyó gyepkezelések: legeltetések és kaszálások, illetve kaszáltatások rendben zajlanak telephelyeink környezetében, illetve bérbe kiadott területeinken.
- A Börzsöny több pontján végeztünk vízvisszatartási munkákat, jellemzően helyi anyagból készült vízvisszatartó elgátalásokkal, kétéltű-szaporodóhelyekre történő vízkormányzással. Ezek révén a területek vízellátása láthatóan javult, az időszakos vízállások felülete megnőtt.
- Azokon a dejtári árvalányhajas területrészekben valamint száraz területeken, ahol a sisakos sáska előfordul, a tisztító kaszálást csak szeptember utolsó hetében végeztük el. A legeltetési és időben késői kezelés hatására a sisakos sáska már a szomszédos táblákban is megfigyelhető, tehát állománya növekszik. Ugyan ez mondható el az árvalányhajas területekről is.
- A Természetvédelmi kártalanítás elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből biztosított pénzügyi forrás hatékony felhasználása a Nemzeti Biodiverzitás monitorozó Rendszer működtetésére és a Natura 2000 jelölő fajok és élőhelyek természetvédelmi állapotának vizsgálatára.
- A Budakeszi Vadasparkkal és a Pilisi Parkerdő Zrt-vel kötött együttműködési megállapodás keretében folytatódott a vadmacska-állomány felmérése a Pilis-Visegrádi-hegység és a Budai-hegység területén, 11 vadkamerával, csalogató anyagokkal – valeriana off., olajos hal.). Tahitótfalu Kalicsa-patak mentén, valamint Dunabogdány Urak-asztala alatt több észlelés a kamerákkal. Novemberben előadást tartottunk a 2. vadmacskás konferencián Budapesten.
- Európai uniós pályázatok bonyolítása, új pályázatok benyújtása: 23 pályázatot bonyolítottunk, 8,3 Md Ft értékben. Kiemelhető a „Kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek fejlesztése és bemutatása Fejér megyében”, amely keretében a vizes élőhelyek rekonstrukciója, bemutatóhelyek kialakítása, fejlesztése történt meg 2021 és 2022-ben. E fejlesztések segítségével a Velencei-tó térségét kiemelt sűjtő vízhiány ellenére sikeresen, a szükséges vízborítással őriztük meg a Dinnyési-fertő fészkelőhelyeit. Ugyancsak sikeresnek mondható a Pál-völgyi Látogatóközpont, valamint a Famosi Madárvárta befejezése és átadása.
- Inváziós fajok visszaszorítása számos területen (ld. a 4.2.12 és 5.5 fejezeteket). Ezzel kapcsolatos tapasztalatok összegyűjtése és megosztása.
- DINPI biotikai adatállományának jelentős bővítése: évente 200 ezer feletti új rekord, ezzel 2 millió 300 ezer feletti lett a DINPI biotikai adatbázisa, szakmailag erősítve az Igazgatóságunkon végzett természetvédelmi kezelői munkákat.
- A DINPI Természetvédelmi Őrszolgálat összesen 105 közigazgatási és 7 büntetőfeljelentést tett, valamint kiszabott 9 helyszíni bírságot is (125 e Ft értékben). A Natura 2000 és AKG ellenőrzések száma 80 volt.
- Nemzeti parki termékek és helyi termelők szerepeltetése programjainkon, ezáltal egyre javuló kapcsolattartás a termelőkkel és a gazdákkal.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)

(külön részletezve a tervezett pályázatok ütemezését és megvalósítását)

A DINPI a nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatainak kiadásáról szóló 1/2020 (I.14.) AM utasítás alapján a 2023. évre részletes Éves Feladattervet készített, ami 2023. február 28-án elfogadásra került.

Abból kiemelve a fontosabbak:

Előkészítés alatt lévő projektek	
LIFE új projektek	Projektek kiválasztása (Ürge) és benyújtása
Új Interreg projektek	Projektek kiválasztása: (Tokhal, vadmacska, kisléptékű vizes, monitoring, Szemlő, várbarlang) és benyújtása
KEHOP + Kiemelt jelentőségű vizes élőhelyek fejlesztése Fejér megyében II.	Egyes projektek szakmai előkészítése és megalapozása AM jóváhagyás beszerzése Felhívás megjelenés után a pályázat elkészítése és benyújtása Sárrét vízjogi létesítési engedély hosszabbítása, feltételes közbeszerzési eljárás megindítása
KEHOP + A táji léptékű ökológiai vízgazdálkodás feltételeinek megteremtése és javítása a Dél- és Kelet-Pest Megyei Tájegység területén	Egyes projektek szakmai előkészítése és megalapozása AM jóváhagyás beszerzése Felhívás megjelenés után a pályázat elkészítése és benyújtása
KEHOP + A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztése I. – Dinnyés	Egyes projektek szakmai előkészítése és megalapozása AM jóváhagyás beszerzése Felhívás megjelenés után a pályázat elkészítése és benyújtása
KEHOP + Ipolyvecei állattartó telep fejlesztése az élőhelyek legeltetéssel történő kezelése hatékonyságának növelése érdekében	Egyes projektek szakmai előkészítése és megalapozása AM jóváhagyás beszerzése Felhívás megjelenés után a pályázat elkészítése és benyújtása
KEHOP + Esztergomi állattartó telep fejlesztése az élőhelyek legeltetéssel történő kezelése hatékonyságának növelése érdekében	Egyes projektek szakmai előkészítése és megalapozása AM jóváhagyás beszerzése Felhívás megjelenés után a pályázat elkészítése és benyújtása

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

KEHOP + Erdei élőhelyek megőrzését és természeti értékeik bemutatását célzó beruházások	Egyes projektek szakmai előkészítése és megalapozása AM jóváhagyás beszerzése Felhívás megjelenés után a pályázat elkészítése és benyújtása
KEHOP + A Duna-Ipoly Nemzeti Park értékeit bemutató Dunakanyar Látogatóközpont (Dömös) kialakítása	Egyes projektek szakmai előkészítése és megalapozása AM jóváhagyás beszerzése Felhívás megjelenés után a pályázat elkészítése és benyújtása

Területkezelési és birtokügyi tervek, feladatok

Feladat	Dátum/ határidő
Haszonbérleti pályáztatás/ megbízási szerződések természetvédelmi követelményrendszerének megfogalmazása birtoktestenként	folyamatos
Nádértékesítés: pályázatok előkészítése, lebonyolítása	11.30 03.31
Haszonbérleti/megbízási szerződés kötése a vagyonkezelt, hasznosítás alatt nem álló ingatlanokra, szerződésekkel kapcsolatos adminisztratív feladatok ellátása	folyamatos
Földhasználati bejelentkezés 1/1 tulajdoni hányaddal vagyonkezelésbe került ingatlanokra	folyamatos
Vízkihasználási járulékkal kapcsolatos nyilatkozattétel	01.15
VH-FEV és VH-FAV (felszín feletti és felszín alatti vízkivételek) adatszolgáltatás KDTVIZIG és KDVVIZIG felé	01.31; 03.31
Őszi és tavaszi fajtahasználati nyilatkozat a Fajtaoltalmi Nonprofit Kft. részére	beérkezéstől 30 napon belül
2023. évi vízszolgáltatáshoz vízigény bejelentés a KDTVIZIG felé (Soponyai Öreg-tó)	01.31
KSH adatszolgáltatások: Növénytermesztési termékek zöldségfélék, gyep és nád termelése, felhasználása és nettó árbevétele	01.31
Gyümölcs-és szőlőtermesztés, felhasználás és nettó árbevétel	01.31
Mező- és erdőgazdálkodási, halászati tevékenységet végzők ráfordításai és árbevételei	05.31
KSH adatszolgáltatás: Állatállomány (1087) Állatállomány-változás (1095)	02.01; 06.13. 12.12.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Feladat	Dátum/ határidő
Vagyonkezelési adatszolgáltatás 2022.12.31. napi állapotra vonatkozóan	03.31.
2023. évi vagyonkezelés tervezés	03.31
Ipolyvecei gulyakút vízvizsgálatának megrendelése a 664/5/2015 ikt.sz. vízjogi fennmaradási engedély szerint	08.31.
MNV Zrt. mérleg szerinti beszámolóhoz adatszolgáltatás	04.20
Haszonbérlok 2022-es ellenőrzéseiről jelentés és 2023-as terv az AM NPTF felé	04.30
Haszonbérlo ellenőrzések lebonyolítása, háttér dokumentálás	05.01 – 08.31
Forrás-SQL vagyonkezelői kataszteri jelentés 2022-re	05.31
Tárgyi eszköz földnyilvántartás rendezése, hiányosságok teljes körű pótlása, korrekciók elvégzése	folyamatos
KEU-063 forgalmi rendszámú gépjármű eladása	2023. első félév
KOM-183, KYK-146 forgalmi rendszámú gépjármű eladása	2023. első félév
Esztergom állattartó telepen található 4 db jármű (XNN-143 pótkocsi, YGN-366 traktor, YKD-512 traktor, 1 db segédmotoros kerékpár) és 1 db eszköz eladása	2023. első félév
Tardos 785, 786 és 787 hrsz.-ú ingatlanok megvásárlása	2023. január
2022-es évre vonatkozó gazdálkodási napló elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül történő benyújtása a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz	01.31.
Állattartási nyilvántartások naprakész vezetése - ENAR, OKIR	folyamatos
Negyedéves állatállomány és takarmány jelentés PSZO részére	01.05; 04.08; 07.08; 10.07
Nitrát jelentés	03.31
Tenyészbikák beszerzése Nagykátára	05.31
Tenyészkosok beszerzése Esztergomba	07.31
Támogatásokkal kapcsolatos birtokon tartási kötelezettség időszaka alatti ügyintézés (kiesés-pótlás)	folyamatos
Juh- és szarvasmarha tenyésztéssel kapcsolatos munkák szervezése, dokumentációja, kapcsolattartás tenyésztő szervezettel, selejtezés, termékenyítés, éves leltár, értékesítés	folyamatos
Takarmány beszerzés – Esztergom (tejpótló, báránytáp, éves abraktakarmány, nyalósó)	folyamatos
Abraktakarmány beszerzése 2023/2024 teletelési szezonra Ipolyvece, Nagykáta	10.31.
Állomány szintű állatorvosi és egyéb kezelések szervezése – Ipolyvece, Nagykáta, Esztergom, Királyrét	folyamatos

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Feladat	Dátum/ határidő
Integrált Life pályázathoz tartási hely kialakítása (ENAR-TIR) Esztergomban, állatbeszerzés	folyamatos
Ingatlan adatbázisokban lévő hibák javítása, hiányosságok pótlása	folyamatos
Földvásárlási feladatok végzése (eseti)	folyamatos
Ingatlan-nyilvántartási ügyintézés	folyamatos/eseti
Osztatlan közös területek megszüntetésével kapcsolatos feladatok	folyamatos/eseti
A kisajátítási eljárások folyamán bírói letétbe helyezett és a jogosultak által az őrzési idő alatt fel nem vett összegek visszaigénylése.	06.30
A DINPI vagyonkezelésében lévő területeken a szükséges művelési ág váltások, telekalakítások kezdeményezése, a kapcsolódó földmérési munkák szervezése	folyamatos/eseti
Adatszolgáltatás a Nemzeti Földügyi Központ tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó ingatlanokról.	01.15.
Saját vagyonkezelésben álló ingatlanok 3. fél általi igénybeviteléhez vagyonkezelői hozzájárulások kiadása, az MNV Zrt tulajdonosi joggyakorlása alá eső területeken meghatalmazás alapján tulajdonosi hozzájárulás kiadással együtt	megkeresés esetén
Vagyonkezelésbe vételi illetve megszüntető szerződésekkel kapcsolatos ügyintézés (folyamatban: vk.-be vételi: Ócsa 2648 és 2649; Ócsa 2644; megszüntető: Bp. II.ker 14488/A; Fót 0241/23; Visegrád 028/23)	folyamatos/eseti
Hasznosítás és beruházás adatszolgáltatás MNV Zrt. felé	01.15; 04.15; 07.15; 10.15
MNV Zrt. felé beszámoló küldése az értékesített tárgyi eszközökről, készletekről az SZT-12319 megbízási szerződés alapján	04.15
MNV ZRT. felé adatszolgáltatás az általános meghatalmazásokban foglaltak alapján kiadott tulajdonosi hozzájárulásokról	negyedévente
Ingatlan bérleti szerződés megkötése (előkészítés alatt: Bp. II. ker. 15622/14 Barlangtani épületre; Bp. II.ker 14488 hrsz-re – Frankel Leó; Bp. XII. ker. 9598/4 hrsz.- Jókai-kert túlhasználat)	eseti
Saját vagyonkezelésű erdőekkel kapcsolatos aktuális feladatok	folyamatos
Erdőkezelési munkák szakmai irányítása pályázati (Tölgyes Life, Homoki VEKOP, Duna Life, Tát KEHOP) és egyéb forrás terhére	folyamatos
Invazív visszaszorítás közbeszerzés előkészítés (Tölgyes Life)	03.31
Mosonpaták Ebt-vel kapcsolatos szakmai gazdálkodási és önkéntes együttműködési tervek és megvalósítás	01.31 és folyamatos

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Feladat	Dátum/ határidő
Faértékesítés készletről (Esztergom Fót)	folyamatos
Erdőgazdálkodói bejelentkezések (Szigetszentmiklós, Bp. Sas hegy, Háros-sziget illetve újonnan vagyonkezelésbe kerülő területekre)	06. 30 illetve folyamatos
Erdészeti készletnyilvántartás	01.11; 04.10; 07.10; 09.10
OSAP jelentés a készleten lévő faanyagról	03.17
Fakitermelések, erdősítések készre jelentése	01.31. 06.30
Erdőkár rendszeres bejelentése	01.08; 04.08; 07.08; 09.08.
Egyéb hatósági bejelentések (pl. erdőterv módosítás –pl. FÓT6/B)	folyamatos
EUTR nyilvántartás vezetése	folyamatos
Erdőkezelési szabályzat kialakítása Tűzvédelmi szabályzat felülvizsgálata	06.30
MOME erdőtelepítés adminisztratív előkészítés	02. 28
Erdészeti szakmai kötelezően választható képzéseken való részvétel és önkéntes napok szervezése	folyamatos
Vállalkozó beszerzése állattartási és területkezelési feladatok ellátására, Nagykára	04.30
Vállalkozó beszerzése gyepterületkezelési feladatok ellátására, Sárrét	06.30
Védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése pályázat 2023-2024 benyújtása (8 szarvasmarhára)	01.31
Területalapú, AKG, anyatehén, anyajuh, és őshonos állattartási támogatási kérelmek, továbbá egyéb, időszakosan felmerülő, eseti újabb támogatási kérelmek benyújtása, és kapcsolódó adminisztráció koordinálása, új munkatárs részére adatkezelői felület kezelésének ismertetése, használatának segítése	folyamatos, illetve 01.31. Őshonos 03.20 anyajuh tám. 05.15 egységes kérelem (benne AKG, Natura is)

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Feladat	Dátum/ határidő
Natura 2000 gyepterületi tanácsadói feladatok koordinálása és ellátása: - kapcsolattartás, tanácsadás a gazdálkodók részére, szakmai konzultációk, előadások megtartása - Natura 2000 gyepterületek állapotának nyomon követése, adatbázisának gondozása - Natura2000 területek más célú hasznosításának véleményezése	folyamatos Natura 2000 gyepterületek adatbázisának 2023. évre módosítási javaslatok véglegesítése: 2023.04.20
Trágyaelszállítás szervezése (Ipolyvece, állattartó telep)	09.30.
2023. évi születésű borjak és selejt szarvasmarhák értékesítése	11.30.
2023. évi születésű bárányok és selejt juhok értékesítése	11.30.
Filmforgatásokhoz bérleti szerződések megkötése, hatósági engedélyeztetés	folyamatos
Egyéb –rendezvényekhez kapcsolódó - bérleti szerződések megkötése	folyamatos
Kaszálási bejelentők megtétele NPTF felé	a kaszálás megkezdése előtt 5 nappal
Jelentés január 15-ig elejtett nagyvad létszámról (vad faj, ivar bontásban) mindhárom vadászterületre	01.20.
Vadállománybecslés és vadgazdálkodási terv és jelentés vadászati évben január 31-ig elejtett és elfogott egyéb apróvad fajoknak a mennyiségéről mindhárom vadászterületre	02.15.
Vadgazdálkodási jelentés, Vadazonosító elszámolás és Vadelhullás jelentés mindhárom vadászterületre	03.20.
Idényen kívüli szarka, szajkó, dolmányos varjú elejtés, elfogás jelentése mindhárom vadászterületre	07.15.
Jelentés 2023. augusztus 31-i állapot szerint, az egyéb apróvad fajok elejtett és elfogott mennyiségéről mindhárom vadászterületre	09.15.
Vadkáralap számla mindhárom vadászterületre	11.15.
ASP előző havi elejtések elszámolása mindhárom vadászterületre	minden hónap 10-ig
Vadkárrelhárító bérvadászati szerződések megkötése mindhárom vadászterületre	01.15 – 02.28.
Trófeás nagyvad és tarvad bérvadászati szerződések megkötése Esztergom	01.15 – 02.28.
Őz bak bérvadászati szerződések megkötése V-tó és D.F. TT. VT	03.31.

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Feladat	Dátum/ határidő
Gímszarvas bika bérvadászati szerződések megkötése V-tó és D.F. TT. VT	08.31.
Vad-gépjármű ütközés ügyintézése mindhárom vadászterületen	eseti előfordulás
Többlethasználati díj beszedése az FTK-któl 2017-2022 évekre	01.31
Többlethasználati díj beszedése az FTK-któl 2023 év	08.30
Többlethasználati díjról adatszolgáltatás az NFK felé	11.30

Természetmegőrzési Feladatok

Feladat	Dátum/ határidő
Natura 2000 fenntartási tervek készítésének befejezése / felújítása / egyeztetése belső munkatársakkal és külső vállalkozókkal	
HUDI 10003 Gerecse SPA készítés befejezése	06.30
HUDI 10008 Ipoly völgye SPA AM elfogadott anyag véglegesítése	06.30
HUDI 10006 Tatai Öreg-tó SPA készítés befejezése	06.30
HUDI 10002 Börzsöny és Visegrádi-hegység SPA készítés befejezése	06.30
HUDI 20053 Velencei-hegység SAC vállalkozói teljesítés	12.15
HUDI 20051 Turjánvidék SAC vállalkozói teljesítés	12.15
HUDI 30002 Zámolyi-medence SAC/SPA vállalkozói teljesítés	12.15
HUDI20031 Lajoskomáromi löszvölgyek SAC részben vállalkozói teljesítés	12.15
Natura 2000 céldokumentum összeállítása belső munkatársakkal és külső vállalkozókkal	
HUDI10001 Abonyi-kaszálórerdő	06.30
HUDI20002 Adony-perkátai löszvölgyek	06.30
HUDI20003 Alapi kaszálórétek	06.30
HUDI20011 Csépi gyeppek	06.30
HUDI20012 Csévharashti homokvidék	06.30
HUDI10008 Ipoly völgye vállalkozói teljesítés	06.30
HUDI20028 Kirvai löszgyeppek	06.30
HUDI20029 Kocsi gyeppek	06.30
HUDI20049 Szentgyörgypuszta	06.30

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Feladat	Dátum/ határidő
HUDI20005 Bársonyos	09.30
HUDI20007 Besnyői löszvölgy	09.30
HUDI20013 Csolnoki löszgyepek	09.30
HUDI20016 Epöli szarmata vonulat	09.30
HUDI20052 Érd-százhalombattai táblarög	09.30
HUDI20027 Kelet-mezőföldi löszvölgyek	09.30
HUDI20031 Lajoskomáromi löszvölgyek	09.30
HUDI20036 Nagylóki löszvölgyek	09.30
HUDI30002 Zámolyi-medence vállalkozói teljesítés	09.30
2022-ben készült céldokumentumok egységesítésében szakmai részvétel (13 db)	07.31
2022-ben készült céldokumentumok egységesítésében szakmai részvétel (12 db)	10.15
Natura 2000 céldokumentumok készítéséhez kapcsolódó biotikai felmérések szervezése.	12.31
Védetté nyilvánítások előkészítése	
Albertirsai földikutya élőhely TT	12.31
Földvárak lehatárolás	12.31
Lápterületek, Kunhalmok lehatárolás amennyiben szükséges	12.31
Gerje-mente TK C-típusú kezterv tervezetének felterjesztése az AM-nek	05.30
József-hegyi barlang felszíni védőterülete TT természetvédelmi kezelési tervet megalapozó dokumentáció és a C-típusú kezelési terv tervezetének felterjesztése AM-nek	03.30
Földtani alapszelvények (8 db) területi egyeztetése, felterjesztése az AM-nek	12.31
Források 10 db területi egyeztetése, felterjesztése az AM-nek	12.31
Természetvédelmi Kezelési Tervek előkészítése	
Budai TK részterület - Normafa egyeztetések folytatása	12.31.
Beérkező ügyiratok kezelése	
Kutatási engedélyekkel kapcsolatos hatósági ügyintézés	folyamatos
Biotikai adatszolgáltatások teljesítése	folyamatos
Barlangok kutatásához, idegenforgalmi hasznosításba be nem vont barlangok látogatásához szükséges vagyonkezelői hozzájárulások kiadása	folyamatos
Barlangokkal kapcsolatos hatósági és nyilvántartási ügyek intézése	folyamatos

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Feladat	Dátum/ határidő
Helyi jelentőségű védett természeti területek előkészítésének véleményezése, nyilvántartás aktualizálása, feloldási javaslatok véleményezése.	folyamatos
Állami tulajdonú védett, Natura 2000 területek tulajdon- és vagyonkezelői jogával kapcsolatos nyilatkozatok előkészítése, természetvédelmi célú előírás javaslatok megfogalmazása	folyamatos
Inváziós fajokkal kapcsolatos hatósági ügyintézés	folyamatos
Település- és területrendezési eszközök, településképi dokumentumok véleményezése, Ökológiai Hálózat lehatárolásának karbantartása, területhasználattal kapcsolatos megkeresések megválaszolása, nyomvonalas létesítmények és egyéb beruházások véleményezése	folyamatos
Vízjogi engedélyezési, horgászati, hajózási, vizes területek hasznosítási engedélyeivel kapcsolatos ügyek intézése	folyamatos
Bányászati, földtani ügyekkel kapcsolatos hatósági ügyintézés	folyamatos
Egyéb feladatok	
Pályázatok fenntartási időszaki tevékenységei (monitoring, fenntartás)	folyamatos
Natura 2000 SDF adatlap módosításhoz adatszolgáltatás, véleményezés, összhang megteremtése a céldokumentumokkal	folyamatos
Természetvédelmi szakfelügyelet ellátása, károsodott élőhelyek helyreállításának tervezése	eseti
Évi feladatok végrehajtásának szervezése a „Környezet- és természetvédelmi feladatok” fejezeti kezelésű előirányzat „Természeti értékek védelme” szakmai keret terhére DINPI biotikai felmérések, kutatások koordinálása, végzése, NBmR, Natura 2000 monitoring feladatok ellátása	12.31
Tudományos tevékenység végzése, szervezése külső szakemberek bevonásával	folyamatos
Kiemelt jelentőségű fajok természetvédelmi kezelési feladatainak végzése, koordinálása Élőhelykezelések végrehajtása a következő fajok érdekében: piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>) Budaörs, magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>) Budakeszi; vajsínű atracél (<i>Anchusa ochroleuca</i>) Vörös-kővár (PP Zrt-vel), hegyi tarsóka (<i>Thlaspi montanum</i>) Pilisborosjenő (kutatási jelentés alapján együttműködésben P.jenő és PP Zrt.), Bodzaszagú ujjaskosbor (<i>Dactylorhiza sambucina</i>) Budakeszi, szúnyoglábú bibircsvirág (<i>Gymnadenia conopsea</i>) és méhbangó (<i>Ophrys apifera</i>) Nagykovácsi, Szártalan csüdfű (<i>Astragalus exscapus</i>) Szigetmonostor Érd Kakukk-hegy: cserjeirtás, élőhelykezelés szervezése	folyamatos
Saját vagyonkezelésű területek kezelés monitoringja	folyamatos
OBM adatbázis környezet karbantartása, fejlesztése	folyamatos
TIR biotikai modul adatszolgáltatással kapcsolatos feladatok	folyamatos
Térinformatikai továbbképzés szervezése	folyamatos

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

Feladat	Dátum/ határidő
Szemlő-hegyi barlang állapotfelmérése	11.30
Barlangok lezárásának, műszaki létesítményeinek ellenőrzése, lezárt pályázatok fenntartási idejét érintő feladatok	folyamatos
Védett és fokozottan védett madárfajok felmérése (RTM), fészek visszaellenőrzések, fiókagyűrűzés, vagy ahhoz segítség.	folyamatos
Vadmacska monitoring (kameracsapdák, szőrgyűjtők üzemeltetése, ürülékminták és elhullott állatok begyűjtése)	folyamatos
Bemutató sziklakertek létrehozása: PLLK és Józsefhegyi kertben (magbegyűjtés, ültetések)	12.31
DINPI barlangok műszaki létesítményeinek felmérése, a felújítás, kialakítás tervezése engedélyeztetése (Budai Várbarlang Labirintus szakasz, Laci zomboly lezárása)	12.31
Inváziós fajokkal kapcsolatos feladatok: fajok elterjedésének (kiemelten a saját vagyongazdálkodású területek) felmérése: EU-s és egyéb problémás fajok; vízi inváziós fajok felmérése, irtása, hatósági fellépés erősítése, projektekben vállalt feladatok, adatszolgáltatás	folyamatos
Erdőterületek állapot monitoringja saját vagyongazdálkodású, és idegen, védett területeken	folyamatos
Erdőökológiai kutatások megrendelése és koordinálása a Pilis-Visegrádi-hegységben.	11.30
Erdőtervezési eljárásokban való részvétel	folyamatos
DINP zónabeosztás kialakításához egyeztető megbeszélések lefolytatása az érintett erdőgazdasági zrt-ekkel.	11.30
VKI tanácsuléseken való részvétel (TVT - ÉDU VIZIG, KDV VIZIG)	folyamatos
Szabadvezetékek mentén történő madárpusztulások éves felmérése	11.30

Ökoturisztika és környezeti nevelés

- Ócsai Tájház fejlesztés befejezés, átadó;
- Jókai-kert Látogatóközpont kialakítása (kiállítás, fogadótér és –infrastruktúra, kerti elemek), befejezése, átadó; valamint természetiskolai minősítése;
- Nagy-Szénás tanösvény felújítása
- kommunikációs felületek szerkesztése, javítása, tartalomkészítés, sajtóesemények szervezése
- önkéntes programok;
- Keve András Szakkönyvtár működésének megreformálása;
- Legfontosabb tervezett kiadványok:

Jelentés a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2022. évi tevékenységéről

- Cincér Magazin: 2 szám
 - o 25 éves a Tápió-Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet különszám
 - o 2023/24 tél/tavaszi
- 2023. évi DINPI programajánló
- Aquila 2023. évi szám
- Legfontosabb tervezett események:
 - Gólyaváró Családi Nap (április)
 - Föld Napja a Pál-völgyi kőfejtőben (április)
 - Magyar Nemzeti Parkok nyitó rendezvény (május)
 - nyári táborok (négy helyszínen 6 turnus)
 - Zöld Forgatag (szeptember)
 - Tatai Vadlúd Sokadalom (november)
- Nemzeti Parki védjegyes rendszer működtetése, védjegyesek bővítése - védjegy pályázat